

Raftul Denisei

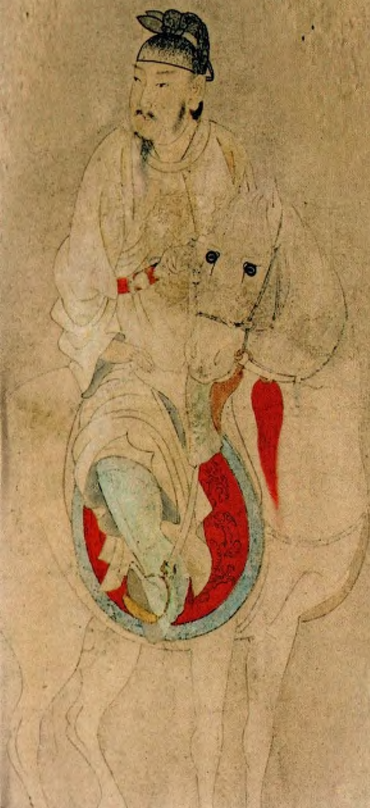
Yasushi Inoue

Favorita

roman

HUMANITAS fiction

China medievală, secolul VIII. Yang Yuhuan, frumoasa soție a prințului de Shou, primește ordin de la împărat, tatăl soțului său, să i se alăture pentru a intra în rândul celor trei mii de concubine imperiale. Tânăra are în față două căi: să refuze, și atunci o așteaptă moartea, sau să se supună. Hotărârea este luată cu repeziciune, iar a doua zi Yang Yuhuan își părăsește soțul și pornește să-și întâlnească destinul. În scurtă vreme, respingând ziua ceea ce ea însăși îi cere împăratului noaptea, și sprijinită de abilul eunuc Gao Lishi, reușește să ajungă Yang Guifei, Soția Prețioasă, și să-și conducă întreaga familie spre bogăție și putere.

Raftul Denisei

Colecţie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Yasushi Inoue

Favorita

Traducere din japoneză de
ANCA FOCȘENEANU

HUMANITAS
fiction

Lector de specialitate: Ionela Voicu
Redactor: Ştefania Nalbant
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Emilia Ionaşcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Real

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
YASUSHI INOUE
Favorita / Yasushi Inoue; trad. din japoneză de Anca Focşeneanu. –
Bucureşti: Humanitas Fiction, 2017
ISBN 978-606-779-239-3
I. Focşeneanu, Anca (trad.)
821.521

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021/311.23.30

Capitolul 1

În cea de-a zecea lună a anului douăzeci şi opt al Erei Întemeierii, corespunzând anului 740 din calendarul occidental, sosea la reşedinţa prinţului de Shou din capitala Chang'an un mesager trimis de împăratul Xuanzong, tatăl său. Mesagerul aducea ordin ca Yang Yuhuan, soţia prinţului, să fie trimisă la Palatul Izvoarelor Calde de la poalele Muntelui Calului Negru, la şase mile depărtare de capitală, unde se afla împăratul.

Li Mao, prinţ de Shou, era rodul dragostei dintre împăratul Xuanzong şi Wu Hui, Soţie Preţioasă şi favorită a împăratului între cele trei mii de femei din apartamentele interioare. Pe Wu Hui împăratul o iubise cel mai mult şi, ca fiu al acesteia, prinţul de Shou fusese pe punctul de a deveni moştenitor al tronului. Iar acum împăratul o cerea chiar pe consoarta acestui fiu. Atât prinţul, cât şi soţia sa ştiau foarte bine ce însemna o poruncă de la împărat.

Prinţul a înţeles imediat că o va pierde pe Yang Yuhuan. A chemat-o la el şi, după ce a înştiinţat-o în legătură cu ordinul împăratului, i-a spus să se gândească bine şi să hotărască singură ce vrea să facă; apoi s-a retras, fără să-i ceară un răspuns pe loc.

Peste un ceas, o slujitoare a prinţesei i-a adus prinţului de Shou răspunsul acesteia. Îi transmitea că, fiind vorba despre un ordin de la împărat, nu-l putea desigur nesocoti. Fără ca

fața lui să trădeze vreo urmă de emoție, prințul de Shou i-a transmis la rândul său că, dacă aceasta îi era voia, avea libertatea s-o urmeze. De fapt, deși acum avea certitudinea că o pierde, a simțit o mare ușurare. Dacă tânăra lui soție ar fi ales să se împotrivească poruncii împăratului, soarta care i-ar fi așteptat pe amândoi nu ar fi putut să fie decât una singură: moartea. Desigur că nici împăratului, ca tată, nu-i fusese ușor s-o ceară pe consoarta fiului său, a celui care era sânge din sângele lui. Nu încăpea nici o îndoială că luase această hotărâre după o îndelungată chibzuință.

Trecuseră exact trei ani de când murise Wu Hui, Soție Prețioasă și mama prințului de Shou. Desigur, ea deținuse statutul de consoartă din apartamentele interioare, nicidecum de împărăteasă, dar pentru că împărăteasa Wang, soția de drept a împăratului, nu avusese copii, poziția ei în fața lui Wu Hui fusese vulnerabilă de la bun început. În plus, în anul doisprezece al Erei Întemeierii, împărăteasa Wang fusese decăzută din drepturi din cauza unei crime comise de fratele ei mai mare și murise la scurtă vreme de deznădejde, fapt ce a contribuit la consolidarea poziției și puterii lui Wu Hui. Împăratul avusese în preajmă și alte femei, precum mama actualului prinț moștenitor Heng, și pe Zhao Li, căreia i se dusese vestea pentru frumusețea ei, dar amândouă muriseră de tinere, astfel încât Wu Hui a putut acapara toată atenția împăratului. A început să fie tratată ca și cum ar fi fost cu-adevărat împărăteasă și a obținut cele mai importante poziții pentru membrii familiei sale. A încercat să-l facă prinț moștenitor pe fiul ei, prințul de Shou, prin tot felul de intrigi. Se zvonea că tot ea pusese la cale și căderea în dizgrație, urmată de condamnarea la moarte, a prințului moștenitor Ying, fiul lui Zhao Li.

Wu Hui a murit în cea de-a douăsprezecea lună a anului douăzeci și cinci al Erei Întemeierii și, dacă ar mai fi trăit încă puțin, fiul ei ar fi devenit cu siguranță prinț moșteni-

tor. Numai faptul că mama sa a încetat din viaţă la puţină vreme după îndepărtarea prinţului Ying l-a împiedicat pe prinţul de Shou să ajungă moştenitorul tronului.

Pentru că Wu Hui avusese destui duşmani în timpul vieţii, acum, după moartea ei, situaţia prinţului de Shou era extrem de delicată. Împăratul îl iubise, dar asta fusese o răsfrângere a dragostei pentru mama lui. Acum, după ce ea murise, nu era nimic nefiresc ca şi dragostea lui pentru prinţ să dispară. Împăratul putea să aibă copii de la oricare dintre cele trei mii de concubine ale sale, însă un copil născut astfel era pentru totdeauna al femeii care-l năştea, era o parte din ea. Odată cu moartea lui Wu Hui, murise într-un fel şi fiul ei. Odată cu moartea mamei lui, Li Mao îşi pierdea şi statutul de prinţ privilegiat asupra căruia trebuiau să vegheze cei mai importanţi demnitari. Şi împăratul, şi prinţul de Shou, ca fiu al lui Wu Hui, considerau acest lucru firesc. Iar prima manifestare a indiferenţei împăratului faţă de prinţul de Shou o constituia chiar ordinul pe care i-l dădea.

Tânărul prinţ cu obrazul rotund şi deschis la culoare ca al mamei sale n-a încercat să opună nici cea mai mică rezistenţă în faţa cererii năucitoare a tatălui său. Se temea să nu-l aştepte şi pe el destinul tragic al atâtor altor fii ai concubinelor din trecut ale împăratului.

Cât despre Yang Yuhuan, din momentul în care a aflat vestea, a simţit că destinul ei de femeie îşi schimba deodată cursul sub influenţa unei forţe imense. Nu-l vedea pe împărat ca pe tatăl soţului ei şi până acum nu se gândise nici măcar o dată la asta. Împăratul Xuanzong era stăpânul absolut al Chinei, şi, pe lângă el, prinţul, mai ales în clipa de faţă, nu era decât un simplu membru, fără nici o putere, al aristocraţiei.

De când a primit toate amănuntele legate de porunca împăratului, Yang Yuhuan a căzut pradă unei exaltări neobişnuite. Fusese adusă la palatul prinţului de Shou în anul

douăzeci şi trei al Erei Întemeierii, în cea de-a douăsprezecea lună. Trecuseră aproape cinci ani de atunci; ca şi acum, fiind chemată să-i devină consoartă prinţului, fusese buimăcită de norocul pe care nici în vis nu şi l-ar fi putut închipui. Dar de această dată nici nu mai avea cuvinte. După ce şi-a trimis slujnica să-i ducă răspunsul său prinţului, s-a întins copleşită şi aproape inconştientă pe o canapea. Fie că-i plăcea sau nu, dacă voia să trăiască, trebuia să intre în gineceul imperial.

A doua zi după sosirea mesagerului, pe când încă nu se crăpase bine de ziuă, Yang Yuhuan a plecat din capitala Chang'an spre Palatul Izvoarelor Calde de la poalele Muntelui Calului Negru. Avea o suită de treizeci de persoane, inclusiv oşteni călare. Nu-l mai revăzuse pe prinţ după ce acesta îi împărtăşise ordinul împăratului şi părăsise reşedinţa lui fără să-şi ia rămas-bun. Amândoi preferaseră să se despartă aşa. Pe când pleca, Yang Yuhuan s-a gândit că nu avea să mai revină la palatul prinţului şi nu avea să-l mai întâlnească niciodată în calitate de soţie a lui. Până atunci, îi purtase dragoste prinţului şi respectase poziţia acestuia ca fiu al celor mai puternici doi oameni din imperiu – împăratul şi favorita sa. Acum însă ea căpăta o poziţie care nu mai avea nici cea mai mică legătură cu aceste lucruri.

A început să-şi dea seama ce destin îi era hărăzit şi care era adevăratul lui sens abia când se afla în palanchinul care-o ducea spre Muntele Calului Negru. Acest destin întrecea visurile ei cele mai minunate. Nu ştia dacă drumul pe care păşea avea s-o ducă spre fericire sau, dimpotrivă, spre nenorocire; ştia doar că nimic uşor nu o aştepta acolo unde se ducea şi nu putea decât să meargă mai departe. Aceasta era soarta ei, iar acum o aştepta să vină o fiinţă atotputernică, fără

egal pe lume, aproape neomenească, cea care, cu un singur cuvânt, putea hotărî moartea oricui: împăratul.

Acolo unde se ducea ea, împăratul era înconjurat de trei mii de concubine. Conform sistemului dinastiei Tang, femeile din apartamentele interioare aveau diferite ranguri. Imediat după împărăteasă erau patru consoarte imperiale de prim rang, numite Cea Prețioasă, Cea Virtuoasă, Cea Grațioasă și Cea Înțeleaptă. După ele urmau nouă consoarte de rangul doi, urmate de nouă Grații, nouă Frumuseți și nouă Înzestrate. Cele trei ranguri inferioare erau numite Pădurea comorilor, Nobilele doamne și Îndrăgostitele și cuprindeau fiecare câte douăzeci și șapte de femei. Pe lângă acestea, exista, de asemenea, un mare număr de doamne de Curte. Împăratul reușise să reformeze oarecum sistemul concubinelor, dar duritatea lumii gineceului imperial rămăsese neschimbată. Cele trei mii de femei stabileau alianțe și făceau orice pentru a atrage și a păstra dragostea bătrânului împărat. De fapt, cuvântul „dragoste“ nu e cel mai potrivit, relația lor cu împăratul fiind cu totul deosebită de cea care leagă de obicei un bărbat și o femeie, căci de obținerea atenției împăratului depindea în întregime soarta lor, precum și a familiilor lor. Ferocitatea luptei pentru a câștiga inima împăratului depășea orice închipuire. Aceasta era lumea în care urma să intre Yang Yuhuan.

Reședința imperială spre care se îndrepta era la șase mile est de Capitală, la poalele Muntelui Calului Negru. După ce a trecut râurile Chan și Pa, palanchinul a înaintat lent pe câmpia vălurită ici-colo de coline. Convoiul mergea tot către răsărit. Pe parcurs, drumul a devenit anevoios și cortegiul se oprea din când în când pentru ca apoi să repornească încetișor.

În sfârșit, au ajuns în fața palatului imperial de la Muntele Calului Negru. Trecând pe sub poarta cetății cu trei

ziduri, Yang Yuhuan a coborât din palanchin în fața pavilionului care dădea spre un iaz. Mulțimea imensă de bărbați și femei veniți s-o întâmpine stăteau drepți, nemișcați, cu capetele plecate, dar Yang Yuhuan nu le-a aruncat nici măcar o privire. Fără să pară că a băgat de seamă câți oameni erau adunați, a rămas în picioare, așa cum coborâse din palanchin, privind undeva pe deasupra capetelor lor. Cerceta streșinile clădirilor palatului așezate în scări, care aveau în fundal pâlcuri de sălcii și pinii ce acopereau dealurile. A auzit atunci sunetul vântului vâjâind prin pădure și lovind vârfurile copacilor. A pășit liniștită în interiorul Palatului, condusă de mai multe însoțitoare.

Muntele Calului Negru era cunoscut din vechime ca reședință de iarnă a împăraților Chinei. Apele termale izvorau la poalele muntelui, iar palatul fusese construit astfel încât să le cuprindă în interiorul său, primind astfel numele de Palatul Izvoarelor Calde. Străbătând, în urma însoțitoarelor, coridoarele nesfârșite care uneau pavilioanele palatului, Yang Yuhuan auzea neîncetat geamătul prelung al vântului șuierând în pădurea de pe munte.

La un moment dat s-a oprit puțin. Pe lângă vuietul vântului, se auzea de undeva și un sunet asemănător susurului unui pârâu: era zgomotul pe care-l făceau izvoarele care țâșneau din munte. Băile erau construite la bază și, pe măsură ce urcai de-a lungul coastei muntelui, se înșirau unul după altul pavilioane splendide. Galeriile care legau pavilioanele erau când domoale, când în pantă și greu de parcurs.

Însoțitoarele au condus-o în camera destinată ei. După ce s-a odihnit puțin, au venit s-o ducă la o întrevedere cu împăratul. Străbăteau din nou coridoare lungi; mai multe însoțitoare îi deschideau calea, alte zece veneau în urma ei. Se simțea cuprinsă de o ușoară amețeală. De-o parte și de alta a galeriilor erau grădini minunat îngrijite, cu iazuri și

mici coline artificiale, dar Yang Yuhuan le vedea pe toate ca prin ceață.

Au trecut prin fața mai multor pavilioane. În interior toate erau întunecate, și toate, fără excepție, aveau în față terase largi, pavate cu dale. Aceste terase de piatră nu aveau nici un spațiu între ele și dădeau o senzație de răceală. Păreau niște locuri pentru plimbare, construite special în cel mai îndepărtat colț al Palatului, pentru a nu fi zărite din exterior.

Yang Yuhuan s-a oprit în fața unui pavilion. A făcut asta în mod firesc, pentru că însoțitoarele din fața ei se opriseră toate în același timp. Puțin mai în față, galeria făcea un cot, și de acolo a apărut deodată un grup format din câteva persoane. În frunte erau două doamne de companie și în urma lor veneau câțiva bărbați. Yang Yuhuan a remarcat că toate însoțitoarele ei s-au înclinat adânc. Pentru că nu știa cine era persoana care se apropia însoțită, și-a plecat doar ușor capul, cât să nu fie nepoliticoasă.

În momentul în care micul alai a trecut pe lângă al ei, Yang Yuhuan a zărit în mijlocul lui un bărbat în vârstă și și-a dat seama că era chiar împăratul. I s-a părut că acesta a străpuns-o cu o privire ascuțită, dar ea l-a salutat tot cu o mișcare ușoară a capului. Apoi, împinsă de un imbold puternic, pe care nu-l putea controla, și-a ridicat privirea către omul acesta care putea fi pentru ea un demon rău sau un zeu bun. Își ridicase capul fără să-și dea seama și rămăsese așa, observându-l.

Împăratul s-a oprit o clipă și a măsurat-o din cap până în picioare cu o privire insistentă. Buzele i-au tremurat ușor, ca și cum ar fi vrut să rostească ceva, dar nu s-a auzit nici un sunet. A trecut apoi prin fața ei, mai departe, dar Yang Yuhuan a rămas încă o vreme țintuită locului, fără să poată gândi. Și-a dat seama că însoțitoarele ei stăteau nemișcate, cu capetele încă plecate. De fapt, ele nu și le ridicaseră deloc.

Yang Yuhuan s-a gândit că nu avusese un comportament deosebit în faţa împăratului. Nu manifestase nici veneraţie, nici o adâncă politeţe. Îi privise, fără să şi-o fi propus, chipul de bătrân greu de mulţumit, cu aceeaşi privire pătrunzătoare cu care o măsurase şi el.

Femeile din suita ei s-au pus încet în mişcare, şi ea le-a urmat. Ajunsă din nou în încăperea unde se odihnise mai devreme, a luat masa singură. Slujnicele aduceau una după alta mâncăruri alese, aşezate pe tăvi mari, dar ea lua doar puţin din fiecare cu vârful beţişoarelor. Îndată, acestea erau luate şi înlocuite cu alte feluri, la fel de sofisticate. De când intrase pe poarta Palatului, Yang Yuhuan nu schimbase cu nimeni nici o vorbă. Totul se petrecea de parcă nu era nevoie de cuvinte.

La puţin timp după terminarea mesei a fost condusă într-o altă cameră. S-a întins pe un pat cu baldachin ca să se odihnească după lunga călătorie, obositoare mai ales din cauza legănării continue a palanchinului. Era foarte ostenită. Emoţia care pusese stăpânire pe ea încă din ajun, lipsa somnului şi greutatea drumului îi sleiseră şi trupul, şi mintea.

Când s-a trezit, nu-şi putea da seama cât de mult dormise. Se întunecase. A înţeles că se înserase după lumina slabă din faţa pavilionului şi după liniştea care se lăsase. Imediat a apărut o slujnică între două vârste care parcă pândise din umbră momentul în care avea să se trezească. A fost prima persoană care i-a vorbit, anunţând-o politicos că în acea seară împăratul dorea ca ea să participe la o recepţie şi, de aceea, trebuia să meargă de îndată să facă baie.

Existau optsprezece săli de baie, cea mai impresionantă fiind cea a împăratului. Yang Yuhuan a fost condusă la baia concubinelor. Era situată în colţul din sud-est al băii imperiale, de care era despărţită printr-un zid scund de marmură.

De acolo se putea vedea baia imperială în întregul ei. Aceasta avea un bazin de jad alb, decorat pe margini cu sculpturi înfățișând pești, dragoni și gâște sălbatice, în mijlocul căruia era un pat tot de jad alb, pentru ca împăratul să se poată bucura de binefacerile apei fierbinți stând întins. Apa fierbinte țâșnea dintr-o floare de lotus, sculptată de asemenea în jad alb.

Baia concubinelor era mult mai mică decât cea a împăratului, dar avea tot un bazin de jad alb, doar cele patru locuri de unde se ieșea din bazin erau placate cu marmură roșie. Izvorând de nu se știe unde, apa se împrăștia pe acestea.

Era o apă limpede și transparentă ce mirosea ușor a sulf și umplea baia cu un abur dens și învăluitor. Yang Yuhuan s-a întins în bazin. Era prima dată când se bucura de o baie în izvoarele termale. Auzise vorbindu-se de Muntele Izvoarelor Calde din apropierea Muntelui Calului Negru, nu departe de capitală, dar nu fusese niciodată.

„Apele calde i-au mângâiat domol trupul alb,
Slujnicele au ridicat-o moleșită și fragedă."

Astfel descrie poetul Bai Juyi[1] în *Cântecul regretului veșnic* prima baie a lui Yang Yuhuan în Palatul de la Muntele Calului Negru.

După ce și-a pus o haină, a fost condusă imediat în încăperea vecină, care era sala de machiaj. Acolo o așteptau mai

---

1. Bai Juyi (772– 846), unul dintre cei mai mari poeți din perioada dinastiei Tang. A deținut și numeroase funcții politico-administrative, iar poezia lui este adesea una critică, moralizatoare. *Cântecul regretului veșnic* este un poem dedicat iubirii dintre împăratul Xuanzong și favorita sa, Yang Yuhuan, adesea citat în *Povestea lui Genji* (*Genji Monogatari*), capodoperă a literaturii japoneze din Epoca Heian scrisă de Murasaki Shikibu. (*N. red.*)

multe femei pentru a o farda. Când a intrat, acestora le-au scăpat strigăte de admirație și și-au plecat toate privirile, ca și cum nu ar fi putut suporta strălucirea care izvora din ființa ei. Ceea ce le făcea să reacționeze astfel era desigur frumusețea, cu care se mândrește orice femeie, dar și un alt sentiment, tipic feminin. Strălucirea pe care părea s-o răsfrângă Yang Yuhuan inspira senzații diametral opuse. Ca femei, ele o vedeau pe Yang Yuhuan și ca pe-o aliată, dar și ca pe o rivală.

A fost dusă înaintea unei oglinzi mari și s-a afundat pe jumătate în scaunul adus din țări îndepărtate. Una dintre femei a venit în fața ei, iar alta în spate. Ar fi putut să le lase să o machieze după cum știau, dar a preferat să le dea indicații despre felul în care voia să fie aranjată. Simțea, pentru prima dată de când sosise, cum se naște în ea o voință proaspătă de a-și trăi noul destin. Cel care o dorea acum era însuși împăratul absolut al întregii lumi. Și, dacă nu putea să-l refuze, putea în schimb să-i ofere frumusețea sa, în toată splendoarea ei. În timpul călătoriei avusese un machiaj lejer, aproape natural, dar acum își dorea să fie fardată puternic. Le-a cerut femeilor asta, iar ele au încuviințat cu respect.

Yang Yuhuan s-a privit cu atenție în oglindă. Fiind un banchet de seară, machiajul putea fi chiar mai accentuat. Părul lung urma să fie prins într-un coc înalt, cu un ac mare de aur bătut cu pietre prețioase și cu altele mai mici, de care atârnau nestemate. Sprâncenele trebuiau îngroșate, nu purtate subțiri, ca ziua. Doamnele de la Curte își desenau sprâncenele în felurite moduri în acea perioadă, precum în formă de colină, de vârf de munte, de cascadă de nestemate, de semilună, de nor plutitor, halou și altele, dar ea nu a ales nici una dintre aceste variante. Le-a făcut doar bogate și arcuite. A trasat capătul dinspre nas, subțire ca lama unei săbii, iar celălalt capăt l-a lăsat vag, ca și cum l-ar

fi șters cu o batistă. Și-a pudrat obrajii cu alb, peste care a suprapus carmin. Și-a pus apoi câteva straturi de ruj pe buze pentru a da senzația de plin. Buzele trebuiau să fie largi ca un clopot, dar mici. Prin contrast, ochii și i-a conturat extrem de mari. Cu colțurile ușor ridicate, păreau doi pești răsturnați.

După ce a terminat machiajul, la sfârșit de tot, a adăugat podoabele – un ac cu motiv floral și un mic romb verde-pal aplicat între sprâncene. Apoi a desenat cu grijă două gropițe în obraji. Acestea nu puteau fi observate ușor, ci aveau rolul să-i sporească farmecul atunci când zâmbea.

Machiajul a durat în jur de o oră. Când a fost gata, slujitoarele s-au îndepărtat pentru a-i face loc și ea s-a ridicat fără grabă. S-a privit îndelung în oglindă, dar până la urmă și-a desprins privirea. După cum zice poetul Bai Juyi, când se căuta în oglindă și zâmbea, răspândea atâta farmec, că le punea în umbră pe toate femeile împăratului. Așa era și așa trebuia să fie.

Ora întâlnirii cu împăratul se apropia. Odată împodobită, s-a retras în camera ei și s-a așezat pe un jilț pentru a se odihni puțin până când aveau să vină însoțitoarele care urmau s-o conducă la împărat. Pentru prima dată de când plecase către Capitală, s-a gândit la soțul ei, la prințul de Shou. Timp de șase ani, de la șaptesprezece până la douăzeci și doi de ani, trăise ca soție a lui, dar acum i se părea că el aparținea unui trecut extrem de îndepărtat. Trecuse doar o zi de când discutaseră despre ordinul împăratului și, deși după aceea nu se mai văzuseră, nu erau nici douăzeci și patru de ore de când se despărțiseră. Cumva, lui Yang Yuhuan i se părea că se despărțise de el cu mult mai multă vreme înainte.

S-a uitat la noile ei lucruri – toate erau cum ea nu mai văzuse. Nimic din ce-o înconjura nu-i aparținea, firește, nu

numai veşmintele. De la podoabele pentru păr şi lenjerie până la pantofii cusuţi cu perle, nimic nu era al său. Şi, deşi încercase să-şi impună gustul în privinţa machiajului, chipul şi coafura ei erau foarte diferite de felul în care arăta de obicei.

Gândindu-se la soţul ei, nici o suferinţă nu-i încerca inima. Era limpede că, acceptând porunca împăratului, salvase viaţa prinţului, dar totuşi nu avea sentimentul că se jertfise pentru el. Pentru ea, faptul de a-l părăsi pentru totdeauna pe soţul său însemna, pur şi simplu, că înceta orice legătură între ei. Era însă neliniştită, deşi nu ştia de unde venea neliniştea aceea care creştea treptat. Când îl văzuse pe împărat pe coridorul palatului i se păruse că se deosebea puţin de restul oamenilor prin privirea sa pătrunzătoare, dar, în rest, arăta ca orice bărbat pe care începe să-l impresoare bătrâneţea. Îl privea pe cel care avea puterea absolută pe acest pământ nu ca pe un om, ci ca pe destinul care îi era hărăzit. Iar acum urma să întâlnească acest destin. Şi asta era desigur cauza neliniştii sale.

Deodată s-au auzit acordurile unei muzici solemne. Erau atât de grave şi lipsite de delicateţe, încât nu s-ar fi putut spune că erau acordurile potrivite pentru prima întâlnire a împăratului cu femeia cu care avea să împartă aşternutul.

O slujnică i-a explicat lui Yang Yuhuan că se interpreta *Veşmântul de pene în culorile curcubeului*. Ea auzea pentru prima dată acest cântec, dar auzise vorbindu-se despre el. Împăratul îl notase din memorie după trezirea dintr-un vis în care vizitase Palatul din Lună şi acolo auzise răsunând aceste acorduri. Împăratul avea un talent înnăscut pentru muzică şi un gust desăvârşit. În anul următor, Yang Yuhuan avea să afle de la împărat o altă poveste legată de această melodie. I-a spus că o compusese într-o zi când urcase pe Muntele San Xiang pentru a admira piscul Nü'er. Cu timpul,

ea a înțeles că împăratul povestea una sau alta din variante în funcție de dispoziția sa de moment, așa că nimeni nu știa care era de fapt adevărul.

Acordurile melodiei răsunau aproape de tot. Ritmul s-a schimbat, iar zece slujnice cu capetele plecate cu respect și-au făcut apariția. Una dintre ele i-a spus lui Yang Yuhuan cu o expresie impasibilă:

— A sosit ora întâlnirii cu Maiestatea Sa! Vă rog să ne urmați!

Yang Yuhuan a pornit în urma lor și toată neliniștea ei a dispărut. Cu chipul mândru, mergea cu pas domol, dar hotărât, către destinul ce-o aștepta.

A fost condusă la o sală de recepții care se afla în fața galeriei unde se întâlnise mai devreme, întâmplător, cu împăratul. În fața sălii se întindea o terasă largă cu dale. Era ușor de ghicit că acolo aveau loc dansuri și cânta muzica pentru banchete. Platforma era destul de largă cât să încapă cu ușurință vreo patru sute de persoane, dar acum nu era nici măcar un suflet. Numai lumina lunii de iarnă cădea pe dalele înghețate, conturând umbra neagră a balustradei de marmură care înconjura din trei părți platforma. Sala era puternic luminată în interior, de parcă ar fi fost miezul zilei. Muzica s-a auzit din nou, iar sunetele diferitelor instrumente, precum flauturi de trestie, tamburine, lire, xilofoane și altele, umpleau aerul. Yang Yuhuan a pășit înăuntru. A observat doar că în dreapta era un tron. Nu a văzut nimic altceva, nici câte persoane erau în sală, nici cum erau așezate. Înainta, urmându-le pe doamnele de companie printre făclii, și se oprea când acestea se opreau. La un moment dat, ele au făcut o reverență și au dispărut, iar Yang Yuhuan și-a dat seama că a rămas singură în fața tronului, la o distanță destul de mare. S-a plecat adânc, apoi a ridicat ochii pentru a privi chipul împăratului. Era cu siguranță un bărbat în vârstă, dar parcă impresia de bătrânețe pe care o

i-o făcuse în timpul zilei nu mai era atât de puternică. Avea trăsături ferme, iar privirea sa pătrunzătoare părea că o străpunge. Ca şi mai înainte, Yang Yuhuan nu şi-a ferit ochii, ci s-a uitat ţintă la el. În mod ciudat, odată ce l-a privit, nu şi-a mai putut dezlipi ochii de pe chipul lui.

Doamnele de companie s-au apropiat şi au condus-o către locul ei, aflat lângă împărat. După ce s-a aşezat, a putut observa pentru prima dată sala. Nu era multă lume. În strălucirea luminii se vedeau un şir de muzicanţi în dreapta şi un grup de femei semănând unor păpuşi, care aşteptau în linişte, în stânga. Ritmul muzicii s-a schimbat şi pe scena improvizată din faţa lor au început să danseze cu mişcări vioaie femei cu veşminte barbare. Yang Yuhuan nu mai auzise niciodată instrumente ca acelea, a căror melodie era când tristă şi duioasă, când aprigă, şi se întreba dacă erau oare tot străine.

Pe o măsuţă din apropierea sa au fost aşezate cupe de diferite mărimi. O slujnică a turnat băutură de orez într-una dintre ele şi când Yang Yuhuan a ridicat cupa de sticlă în mână, muzica s-a înteţit. Când punea cupa jos, muzica îşi domolea ritmul, când lua paharul, ritmul muzicii se iuţea. A dus cupa la buze şi apoi a lăsat-o pe măsuţă. Muzica i-a punctat gesturile. A luat cupa pentru a treia oară şi a băut la unison cu muzica ce se înteţise brusc.

Slujnicele aduceau feluri de mâncare unul după altul şi turnau băuturi într-un du-te vino continuu. La fiecare înghiţitură, Yang Yuhuan vibra odată cu muzica. Tăcută, se lăsa legănată de sunetul muzicii. Pe scenă au dansat femeile, apoi un grup de tineri, apoi bărbaţi din ţinuturi îndepărtate. I se părea că priveşte nenumărate ţesături multicolore care plutesc singure, ca într-o ceaţă, prin faţa ochilor ei.

— Yang Yuhuan, eşti de loc din ţinutul Shu, nu-i aşa? i-a răsunat deodată în urechi o voce puternică, vibrantă.

A avut senzaţia că auzea, după foarte multă vreme, un glas omenesc.

— Este întocmai cum spuneţi, a răspuns.

— Acesta a fost un dans din ţinuturile tale. Cred că l-ai privit cu dor.

— Mi-am părăsit locurile natale pe când eram mică şi nu cunosc deloc dansurile de acolo.

În timpul acestei scurte conversaţii, Yang Yuhuan nu şi-a întors faţa către împărat. Locul ei era chiar lângă tron, însă puţin mai jos de-acesta, astfel că, pentru a-l privi pe împărat, ar fi trebuit să-şi schimbe poziţia trupului şi să se răsucească spre el. Se ferea din instinct să facă asta, ca să evite să fie privită de sus. În acest caz rombul verde de pe fruntea sa nu şi-ar mai fi putut îndeplini rolul. Machiajul ei atent gândit nu era făcut să fie privit din această poziţie.

Într-un colţ al sălii s-a produs apoi o oarecare agitaţie. Grupul de dansatoare care-şi aşteptau rândul s-a separat în două, pentru a face un culoar de trecere, iar câteva doamne s-au îndreptat în acea direcţie. De acolo şi-a făcut apariţia un grup restrâns de doamne de Curte. Văzând-o pe tânăra femeie care înainta în fruntea lor, Yang Yuhuan şi-a dat seama că trebuia să fie concubina Floare de Prun, cea care, conform zvonurilor, se bucura de toate favorurile împăratului, urmându-le concubinelor Wang şi Wu Hui, care muriseră. Bijuteriile pe care le purta şi atitudinea ei arogantă arătau limpede acest lucru.

Frumuseţea ei era foarte diferită de cea a lui Yang Yuhuan. Era înaltă şi subţirică, iar chipul îi era delicat şi fin, în armonie cu trupul. Bărbia sa micuţă, cu o formă drăgălaşă, părea puţin ascuţită, poate din cauza luminii puternice.

O doamnă de Curte i-a anunţat intrarea.

— Alteţa Sa, doamna Floare de Prun.

Yang Yuhuan a văzut cum, după ce a făcut o plecăciune în fața tronului, doamna Floare de Prun s-a rotit ușor, cu privirea îndreptată către împărat, ca și cum îl invita s-o admire din toate părțile. Prin această mișcare și-a dezvăluit profilul, spatele, mersul, machiajul și chiar veșmintele, de parcă ar fi vrut să spună „Ce ziceți, nu-i așa că sunt frumoasă?"

După ce s-a oferit astfel privirii împăratului, doamna Floare de Prun s-a uitat țintă către Yang Yuhuan. Aceasta o vedea pentru prima dată de aproape. Era cu-adevărat o frumusețe, una în care se împleteau delicatețea și noblețea. Gura, în special, era foarte atrăgătoare; mică, buzele erau discret conturate, așa cum se purta în vechime, ceea ce contrasta cu rujul puternic al lui Yang Yuhuan. Și, în acel moment, buzele acelea gingașe s-au mișcat pentru a lăsa să răzbată o voce limpede și suavă, cum Yang Yuhuan nu mai auzise.

— Așadar, femeia care plânge lacrimi de rubin, cu trupul parfumat ca ambra și care s-a născut cu un cerc de jad[1] la mâna stângă există cu-adevărat! Iar în această seară este chiar aici, în fața noastră!

După ce a rostit aceste vorbe, a izbucnit în râs. Iar râsul acela era așa de cristalin, că putea fi asemuit cu perlele care, rupându-se dintr-un șirag, cad în cascadă.

Yang Yuhuan nu mai fusese atât de surprinsă niciodată. Și asta nu pentru că simțise veninul pe care-l ascundeau cuvintele rivalei sale, ci din cauza amănuntului legat de cercul de jad cu care se născuse pe braț. Povestea acestui semn din naștere nu o cunoșteau decât rudele sale cele mai apropiate, ea însăși o aflase în copilărie de la mama sa, care murise. Nu mai vorbise despre acest lucru cu nimeni, de foarte multă vreme. Nici nu știa dacă era adevărat. Și totuși, cum

---

1. Yuhuan poate însemna și „cerc de jad"; *yù*–„jad", *huán*–„cerc", orice obiect rotund. Limba chineză folosește caractere de sine stătătoare pentru a da nume proprii. (*N. red.*)

se putea ca această poveste știută demult de rudele din ținuturile sale să ajungă la urechile concubinei Floare de Prun? Ce se spunea despre lacrimile sale ca de rubin și parfumul trupului său se baza pe ceva. Când devenise soția prințului de Shou, un poet de pe domeniul acestuia compusese un scurt poem în care apăreau următoarele versuri:

„Lacrimile ei picură ca niște rubine de gheață
Trupul ei răspândește parfum de ambră."

Era, desigur un omagiu adus frumuseții sale, dar, deși atât prințul, cât și ea l-au găsit deosebit de frumos, amândoi îl consideraseră totuși prea intim pentru a-l face cunoscut. Și-atunci, cum oare putuse afla doamna Floare de Prun aceste lucruri?

Văzând-o că se apropie, Yang Yuhuan a vrut să se ridice, dar concubina Floare de Prun nu s-a oprit în fața ei, ci s-a îndreptat direct către jilțul pregătit pentru ea, de cealaltă parte a împăratului.

După sosirea doamnei Floare de Prun, atmosfera s-a animat și mai mult. Slujnicele roiau în jurul tronurilor și turnau băuturi din belșug.

Yang Yuhuan nu i-a mai adresat apoi nici un cuvânt împăratului. El însă îi dădea întruna explicații despre băuturile care le erau servite una după alta, fără să-i pese dacă ea îl asculta sau nu. Erau băuturi din țări străine și Yang Yuhuan le ducea ușor la buze și gusta câte puțin din fiecare, așa cum credea că cere eticheta.

Peste vreun ceas, doamna Floare de Prun a plecat împreună cu câteva însoțitoare. Cât fusese prezentă, muzicanții nu-și mai armonizaseră cântul cu fiecare înghițitură a lui Yang Yuhuan, dar, după plecarea ei, au început să facă iar acest lucru și muzica a devenit din ce în ce mai ritmată.

La îndemnul însoțitoarelor, Yang Yuhuan s-a ridicat și ea. După ce a făcut o plecăciune în fața împăratului, a

părăsit sala. A simţit aerul rece al nopţii pătrunzându-i parcă pe sub piele, iar ochii i s-au umplut de lumina rece a lunii. Şi-a dat seama că de-abia se ţinea pe picioare. Niciodată nu mai băuse aşa de mult şi nici atâtea licori diferite. Descoperea acum, pentru prima dată, senzaţia de beţie.

A fost condusă într-o cameră retrasă, mobilată elegant, şi cu un vas mare cu flori. În budoarul mic din spatele camerei, însoţitoarele au ajutat-o să se refacă, i-au şters uşor trupul, i-au refăcut machiajul şi au ajutat-o să se schimbe în veşminte de noapte. Camera era mai bine încălzită decât restul palatului şi în ea domnea o atmosferă liniştită.

Yang Yuhuan i-a cerut unei slujnice să-i aducă ceai. Pe măsură ce-l bea, a simţit că starea de beţie se adâncea. Simţea o mare greutate în mâini şi picioare, pe care le mişca cu greutate. Şi-a pus o mantie şi s-a dus la intrare, pentru a inspira aerul proaspăt al nopţii. Şi în faţa acestei camere era un coridor, iar de partea cealaltă se întindea o terasă cu dale. Spre deosebire de terasa din faţa sălii de recepţie însă, aici, pe lângă dalele albe, erau şi dale roz şi dale verde-pal. Datorită îmbinării armonioase nu dădea senzaţia puternică de răceală, ca cealaltă terasă.

Una din doamnele de companie a chemat-o în cameră, dar ea voia să-şi alunge starea de beţie respirând aerul rece al nopţii. Numai când şi-a simţit trupul îngheţat a intrat înapoi şi a tras perdelele patului care era cufundat în beznă. Servitoarele stinseseră luminile înainte de a se retrage. Simţind că este cineva în întuneric, a rămas o clipă nemişcată, cu mâna pe perdeaua întredeschisă, apoi s-a retras din instinct. Dacă era ascuns acolo prinţul de Shou, fostul ei soţ?

— Yang Yuhuan, ce-ţi doreşti cel mai mult pe lume în noaptea asta?

Răsunase vocea gravă, pe care o cunoştea deja, a împăratului.

— Nu-mi doresc nimic, a răspuns ea, ţinându-şi răsuflarea.

— Chiar nimic?

— Ba da. ... Să fiu la fel de frumoasă precum doamna Floare de Prun.

Împăratul n-a răspuns, dar, peste o clipă, a întrebat-o din nou:

— N-ai nici o altă dorinţă?

— Nu.

— Eu aş vrea să-ţi împlinesc toate dorinţele, iar tu nu ai nici una. Nu e plăcut pentru mine.

— Atunci vă voi da un răspuns: doresc tot ce doreşte împăratul meu.

— O, eu mi-am împlinit deja toate dorinţele, şi chiar mai mult de-atât. Nu e nimic ce mi-aş mai putea dori. De fapt, ar mai fi un lucru... să trăiesc veşnic.

— ...

— Şi, dacă mă gândesc bine, mi-aş dori să am toate acele bogăţii nemaivăzute ale barbarilor...

— ...

— Aş vrea să călăresc măcar o dată animalul acela numit elefant.

— ...

— Şi să mai îndeplinesc o dată ritualul de ofrande pentru Cer şi Pământ.

— ...

— Şi să-i aflu pe toţi cei care vor să se răzvrătească împotriva mea ca să-i distrug până la ultimul.

— ...

— Şi să-mi trimit armatele să-i nimicească pentru totdeauna pe rebelii tibetani.

Yang Yuhuan nu se putea împiedica să nu tremure. Încuviinţa din cap fiecare dorinţă a împăratului, fără să înţeleagă prea bine ce însemna. Înţelegea doar că bărbatul acesta

avea puterea de a-şi împlini toate acele dorinţe, şi desigur că avea să şi le îndeplinească într-o bună zi.

— Dar, de fapt, toate astea nu au nici o importanţă. Ceea ce-mi doresc mai mult ca orice în acest moment este s-o am pe femeia prinţului de Shou.

Şi Yang Yuhuan a simţit mâna împăratului strecurându-se printre perdele şi prinzând-o pe-a ei. A tras-o lângă el în pat, iar ea nu a opus nici cea mai mică rezistenţă. Voia să-l iubească pe acest bărbat. De fapt, în acea clipă, îl iubea deja. Îl iubea mai mult decât orice pe lume. Pentru că el era Fiul Cerului cel atotputernic. Era chiar destinul ei.

— Bătrâne!

Yang Yuhuan s-a trezit la acest strigăt al împăratului. Lămpile fuseseră stinse şi încăperea toată era cufundată în întuneric.

— Bătrâne, bătrâne!

Era vocea unui om cuprins de spaimă. Vântul puternic şuiera peste dalele din faţa camerei. Era un sunet neobişnuit. Ecoul acestuia zăbovea îndelung printre arborii de pe dealurile care înconjurau palatul, aducând înapoi mugetul îndepărtat al mării.

— N-a venit bătrânul Gao Lishi? Chemaţi-l îndată! Chemaţi-l! striga împăratul care se ridicase pe marginea patului.

— Maiestate, ce s-a întâmplat? a întrebat Yang Yuhuan.

Când a rostit aceste cuvinte, a simţit că împăratul s-a retras, cuprins de groază, tremurând în întuneric.

— Cine e?

— Sunt eu, Yang Yuhuan.

— Ah, tu...?

Vorbea în şoaptă, dar părea să-şi fi revenit. A adăugat cu un suspin adânc:

— Nu e de glumă. Cineva a pătruns aici, în cameră.

Yang Yuhuan s-a uitat fără să vrea în jur. Oare se ascundea cineva în întuneric? S-a ridicat şi ea, ţinându-şi răsuflarea. Bezna parcă se îndesea şi avea senzaţia că din toate colţurile camerei erau îndreptate către ei săgeţi ascuţite. Duşmanul îşi ţinea răsuflarea, ca şi ei. Ochi sfredelitori de asasini clipeau în beznă.

— Chemaţi-l pe bătrân! a strigat iar împăratul.

De data aceasta, urla din răsputeri.

Yang Yuhuan ar fi vrut să-i îndeplinească dorinţa, dar nu ştia cum să-l cheme pe „bătrân". Deodată, lumini palide au străpuns întunecimea şi încăperea s-a luminat treptat. S-au ivit nişte doamne de companie care înaintau cu paşi grăbiţi, îmbrăcate la fel de îngrijit precum ziua.

— Maiestate, ne-aţi chemat?

Fiecare ţinea câte un felinar şi, zicând astfel, s-au înclinat uşor. Yang Yuhuan şi-a aranjat partea din faţă a veşmântului de noapte şi a cercetat cu privirea toată încăperea, dar nu se vedea nimic neobişnuit. În curând, a fost aprins candelabrul cel mare şi au prins contur toate mobilele scumpe, mesele, scaunele, colţarele, vazele imense, patul şi vasele cu apă, fiecare obiect din cameră.

— Bătrânul e de pază? a întrebat împăratul.

— S-a culcat, Maiestate.

— Să vină aici!

Femeile au înclinat toate odată capetele şi au părăsit camera, ducând în mâini felinarele.

Yang Yuhuan tăcea, simţindu-se încă încordată. Nu-şi putea da seama dacă într-adevăr se întâmplase ceva ciudat. Nu putea spune nici cât timp dormise. I se părea că abia dacă aţipise, dar era posibil şi să fi trecut mai multe ore. Senzaţia călduţă a plăcerii încă stăruia în trupul ei. Pe dinăuntru încă fremăta, chiar dacă pielea îi era rece ca piatra. Bărbatul de lângă ea era într-adevăr acelaşi bărbat care, cu puţin timp

înainte, îi mângâiase trupul? În cuvintele de dragoste ale celui mai puternic suveran al lumii se amestecau la infinit blândețea și cruzimea. Nu putea spune dacă fusese devastată de o forță imensă sau legănată cu tandrețe. O avalanșă năvalnică o mângâiase cu duioșie, iar apoi o forță la fel de distrugătoare ca un fluviu dezlănțuit o dusese fără voia ei spre liniștea infinitului.

Dar bărbatul care stătea acum lângă ea nu avea nimic în comun cu acela care o iubise în chip desăvârșit. Parcă-și pierduse firea, înspăimântat de o apariție nevăzută.

— Să stingem candelabrul, lumina ne poate trăda.

L-au stins, și întunericul a inundat camera. Atunci s-au auzit pași străbătând galeria și din nou s-au ivit felinarele. Când camera s-a luminat ușor, din ușă s-a auzit o voce domoală.

— Sunt Gao Lishi, la ordinele Maiestății Voastre! V-ați liniștit? Credeați că poate Gao Lishi să-și uite datoria și să lipsească de la Palat? Vă rog să vă odihniți fără nici o grijă.

— Dar zgomotul acela ...

— A fost fără îndoială doar vântul.

— Nu se poate să fi fost numai vântul!

— Vă asigur că a fost doar vântul. Priviți-mă, Maiestate! Cât timp vă voi servi, nimic rău nu vi se va întâmpla.

Chipul lui Gao Lishi se întrezărea la lumina felinarelor pe care le țineau două însoțitoare, de-o parte și de cealaltă a sa. Yang Yuhuan auzise de mult despre Gao Lishi, dar acum îl vedea pentru prima oară. Se spunea că este cu un an mai în vârstă decât împăratul, dar, în lumina palidă, s-ar fi zis că are cu zece ani mai mult. Avea trăsături neobișnuite, specifice eunucilor. Fața îi era puternic ridată și ieșea în evidență un nas mare ce trăda fermitate. În ochii săi mari se citea bunăvoința când vorbea, dar, când tăcea, păreau plini de cruzime. Ridurile adânci care-i brăzdau obrajii până la

colţurile gurii îi dădeau aerul unui om care zâmbea mereu, dar era mai degrabă vorba de un rictus.

— Maiestate, culcaţi-vă degrabă!

— Nu te-am mai trezit de mult, până astăzi...

— Ultima dată a fost cu mai puţin de zece zile în urmă.

— A, da? Atunci poţi să pleci acum.

Gao Lishi s-a înclinat şi, ridicând apoi capul, a cercetat-o scurt cu privirea pe Yang Yuhuan. Ea a simţit cum o străbate un fulger din cap până în picioare. În faţa acestei fiinţe ciudate, un bărbat fără virilitate, pe care nu-l putea citi, o încerca un sentiment neclar şi complicat. Nu-l putea considera un duşman. Era de fapt mai greu de înţeles şi mai înspăimântător decât un duşman.

În timp ce el se retrăgea şi-a dat seama de statura masivă a eunucului. În tinereţe, probabil că arătase foarte mândru şi înspăimântător, dar acum Yang Yuhuan a remarcat că avea umerii căzuţi.

Până la urmă împăratul a fost învins de oboseală şi a adormit. Părea copilăresc felul în care se linştea la simplul gând că Gao Lishi se afla în aceeaşi aripă a Palatului. Dar netulburarea era încă departe, căci după vreo oră s-a ridicat din nou în aşternut şi a început să strige ca mai-nainte.

— Bătrânul! Chemaţi-l pe bătrân!

Nu părea s-o audă pe Yang Yuhuan care-l tot întreba ce s-a întâmplat.

— Cineva să-l aducă repede pe Gao Lishi! Un străin se ascunde aici!

— Nu e nimeni, Maiestate!

— Ba da, e cineva!

La aceste vorbe, Yang Yuhuan s-a ridicat şi ea. Însoţitoarele au apărut îndată cu felinarele şi au aprins şi candelabrul.

— Chemaţi-l pe bătrân! a repetat împăratul, dar, după câteva momente, a părut să se liniştească.

— Nu mai e nevoie... Plecaţi toţi!

— Să mai lăsăm luminile aprinse? l-a întrebat Yang Yuhuan.

— Nu mai trebuie.

S-au stins luminile candelabrului, dar, după un moment, vocea împăratului s-a auzit în întuneric.

— E numai vântul?

— Da.

De fapt, vuietul vântului era prea slab ca să poată fi sigură.

— Cheamă-l pe Gao Lishi!

Yang Yuhuan l-a simţit ridicându-se să-l strige pe eunuc. Părea că simplul său nume îi risipea frica.

— E doar ecoul vântului?

— Fără îndoială.

— Eu aud şi alt zgomot.

— Nu este decât vântul. Ascultaţi cu atenţie. E doar ecoul vântului!

De data aceasta, împăratul s-a zbătut să se ridice. Ea l-a îmbrăţişat, pentru a-l opri. Ca două funii încolăcite în jurul pieptului său, braţele ei l-au strâns cu blândeţe.

— Ascultaţi, este doar vântul!

— Dă-mi drumul!

— Nu, este doar ecoul vântului!

Încleştând cu braţele ei trupul împăratului însingurat, şi-a apăsat pieptul bogat peste faţa lui, pentru a-i alunga vedeniile şi a face să dispară zgomotele care-l speriau. Şi, mai ales, pentru a-l împiedica să-l mai strige pe Gao Lishi.

— Nu se mai aude nici un zgomot acum!

De data asta, împăratul n-a mai răspuns.

— Pumnalul va trebui să mă străpungă pe mine mai întâi şi nu o va atinge pe Maiestatea Voastră!

Îi părea acum un copil lipsit de apărare. El era trimisul Cerului, era destinul ei, uneori o forţă nestăvilită care se dezlănţuia mai grozav ca Fluviul Galben, dar în acelaşi timp

era şi un suflet înfricoşat de copil, pradă unor spaime continue. Iar ea îl putea cuprinde întreg, după placul ei, şi îl putea face chiar să tacă, dacă voia, acoperindu-i buzele cu sânii ei.

Yang Yuhuan simţea că trupul ei suferise o transformare totală. Cerul i-l încredinţase pe împăratul lipsit de apărare şi, până îl reda zeiţei zorilor, era al ei, putea să-l ocrotească înconjurându-l cu braţele ei fragede şi mângâietoare. Acesta era rezultatul, care merita desigur orice sacrificiu, al unei iubiri născute dintr-un extaz pe care nu-l mai cunoscuse.

În *Cântecul regretului veşnic* este scris:

„Nopţile de dragoste sunt prea scurte, soarele se înalţă prea repede.
Împăratul a renunţat de-acum la sfatul de dimineaţă".

Într-adevăr, în dimineaţa următoare, împăratul a zăbovit până târziu în camera sa şi, de atunci, a renunţat la obiceiul lui de a se trezi devreme pentru a merge să discute cu sfetnicii săi problemele împărăţiei.

Yang Yuhuan se născuse în ţinutul Shu, actuala provincie Sichuan. Când împăratul o întrebase despre dansurile din zona sa natală, răspunsese că nu îi sunt cunoscute pentru că plecase de mică din locul natal. De fapt, nu cunoştea nimic legat de-acel ţinut, nu numai dansurile ori muzica. La moartea tatălui său, soarta potrivnică făcuse să fie spulberată casa ei. Ea mersese din familie în familie, ajungând până la urmă în cea a unui administrator al lucrărilor pe nume Yang, din Luoyang, în provincia Henan, unde-şi petrecuse copilăria.

Cât despre naşterea ei în Shu, acest fapt era sigur, şi nimeni nu-l punea sub semnul îndoielii. Trăsăturile chipului său, conformaţia sa dovedeau clar această provenienţă

meridională. Nu vedeai la femeile din partea de miazănoapte a imperiului nici trupuri cu forme aşa de bogate, nici frumuseţea aceea încântătoare dată de ochii limpezi. În plus, gustul său pentru fructele zemoase şi bucatele picante şi aromate trădau de asemenea un sânge sudic.

Yang Yuhuan îi era recunoscătoare Cerului pentru faptul de a se fi născut într-un ţinut binecuvântat cu un soare atât de arzător.

Această frumuseţe plină era cea care îl vrăjise pe prinţul de Shou, care o dorise de soţie, schimbându-i în totalitate soarta. Fie că voia sau nu, pentru a putea deveni consoarta prinţului a trebuit să-şi schimbe statutul. Tutorele ei de până atunci, Yang Xuanjiao, a devenit tatăl ei oficial şi a trimis-o la palatul prinţului în calitate de fiica sa cea mai mare. De fapt, el nu avea un rang înalt, dar familia Yang, al cărei membru devenea ea astfel, era cunoscută datorită renumelui şi vechimii sale. Avea ceva legături de rudenie cu clanul imperial Yang, din dinastia Sui, şi membrii ei ocupau, din tată în fiu, posturi în administraţia provinciei. Intrând în casa prinţului de Shou, ca fiică a lui Yang Xuanjiao, ea lua pentru prima dată numele de familie al fostului ei tutore, devenind Yang Yuhuan. Fiica ţinuturilor Shu, cu o ascendenţă mai degrabă nesigură, se născuse sub o stea norocoasă. După ce fusese soţia prinţului de Shou, destinul îi aducea acum o onoare infinit mai mare. Devenea concubina împăratului Xuanzong.

Capitolul 2

Când împăratul a chemat-o pentru prima dată pe Yang Yuhuan la Palatul de la poalele Muntelui Calului Negru era anul al douăzeci și optulea (740) al Erei Întemeierii, iar el împlinise cincizeci și șase de ani. Anul următor, această eră avea să se sfârșească după douăzeci și nouă de ani, lăsând loc noii ere proclamate de împărat și numită de el Comoara Celestă. Cu alte cuvinte, Yang Yuhuan intra în palatul imperial exact la sfârșitul unei perioade de pace deplină, vestită în toată lumea.

Se scurseseră deja aproape treizeci de ani de când împăratul luase puterea și, sub conducerea sa, anii Erei Întemeierii fuseseră împliniți ca o primăvară înmiresmată de renașterea naturii, ajungând să fie considerați anii de glorie ai dinastiei Tang. Dusese o politică înțeleaptă și, prin urmare, nu avuseseră loc răscoale, iar poporul se putea bucura pe deplin de o viață bună și prosperă. Poetul Du Fu[1] descrie astfel Era Întemeierii:

„Mi-aduc aminte Era-ntemeierii,
Cu zilele atotînfloritoare,
Fiece târg, cu zece mii de case

---

1. Du Fu (712–770), poet emblematic al dinastiei Tang. Opera sa este vastă, iar printre poemele lui cele mai cunoscute se numără cele istorice, reflectând evenimente capitale ale timpului său. (*N. red.*)

Avea belşug de roade în hambare,
Orez cu bobul gras şi meiul alb,
Păstrate-n pivniţe şi în grânare.
Pe drumuri şi cărări de prin ţinut,
Nu pândeau precum altădată fiare,
Puteai pleca la drum neabătut,
În orice zi fără îngrijorare.
În Shandong, unde se ţesea mătasea,
Vedeai cum foiau miile de care.
Pe-ogor bărbatul, în odăi femeia
Se îngrijea de viermii de mătase,
Olaltă sunt, şi nu răzleţi prin lume
Şi astfel rânduielile sunt bune.
Stă Înţeleptul în palatul său
Şi cântă aria *Poarta din nori*.
Stau împreună prieteni iubitori,
Uniţi sub cer fără vreo supărare.
Trec ani, o sută, fără de restrişti,
Nici un necaz nu-ncearcă-mpărăţia,
Shu Sun şi Xiao He se străduiesc,
Prin Rit şi Muzică să ţină armonia".

Nu mai este nevoie de explicaţii pentru a înţelege că în acest poem poetul laudă politica din timpul Erei Întemeierii. Pe scurt, spune că în această epocă domnea pacea, recoltele erau bogate, poporul muncea în linişte, nu se abătuseră nici calamităţi, iar oamenii se purtau conform moralei. Aceste vremuri de pace începuseră odată cu urcarea pe tron a tânărului prinţ de douăzeci şi opt de ani. Până atunci, pacea şi liniştea fuseseră departe.

Împăratul era al treilea fiu al împăratului Ruizong şi se născuse în al doilea an al Erei Sisheng (685). I se dăduse numele Longji. Era strănepotul primului Fiu al Cerului din dinastia Tang, împăratul Taizong, şi nepotul împăratului

Gaozong și al împărătesei Wu Zetian. Mama sa era din familia Dou.

La vremea nașterii sale, titlul de împărat îi aparținea tatălui său, Ruizong, dar, în realitate, acesta nu deținea puterea. Puterea adevărată se afla în mâinile mamei sale, Wu, adică în mâinile bunicii lui Longji. După moartea ei, împărăteasa Wu a primit titlul de „Marea împărăteasă binecuvântată de Cer“ și e, în general, cunoscută drept Wu Zetian. Era o femeie cu o personalitate remarcabilă, dar însetată de putere, plină de cruzime și ușuratică, dar în același timp inteligentă și dreaptă. Datorită acestui amestec de calități și defecte poate fi socotită astăzi drept o persoană ieșită din comun, dar fără să se poată preciza dacă era deosebită într-un sens bun sau rău.

Wu era de origine din Shanxi și intrase în gineceul împăratului Taizong la vârsta de paisprezece ani. După moartea acestuia se călugărise, dar, la cererea noului împărat, Gaozong, fiul lui Taizong, a trebuit să revină în apartamentele imperiale. Gaozong nu a ezitat să-și însușească concubina tatălui său, devenită călugăriță. Călugărindu-se pentru a se putea ruga pentru sufletul împăratului decedat, Wu fusese desigur sinceră și credincioasă, dar, odată intrată în gineceul lui Gaozong, personalitatea ei s-a schimbat treptat, ori poate că s-a trezit în sufletul ei o forță de care nici ea nu știuse până atunci.

L-a îndepărtat pe împărat de concubinele sale preferate și când a devenit împărăteasă și-a pedepsit cumplit fostele rivale. Le-a luat toate rangurile și, fără să se mulțumească cu atât, le-a aruncat apoi în închisoare și pe ele, și pe fosta împărăteasă. Și, pentru a-și satisface complet setea de răzbunare, a pus să le fie tăiate mâinile și picioarele și să fie aruncate în alcool. Când a devenit împărăteasă, Wu avea treizeci și trei de ani, iar Gaozong avea douăzeci și opt.

În anul următor (656), l-a înlăturat pe moştenitorul de drept al tronului pentru a-l înlocui cu unul ales de ea şi, profitând de firea bolnăvicioasă a împăratului, a luat încet-încet frâiele puterii în propriile mâini. Au existat deseori tentative de revoltă împotriva ei, dar ea nu le-a considerat decât nişte incidente lipsite de importanţă. Şi-a întemniţat pe rând toţi duşmanii, iar la Curte toate posturile importante au fost în scurt timp ocupate de rudele ei.

În 683, când Gaozong a murit, a preluat în mod oficial puterea, urcându-l pe tron pe fiul ei, prinţul Xian, sub numele de împăratul Zhongzong. În 684 acesta a fost îndepărtat şi înlocuit cu fratele său mai mic Dan, care a devenit împăratul Ruizong. În anul următor, 685, s-a născut Longji, cel care avea să devină împăratul Xuanzong. Dar nici domnia lui Ruizong nu a fost sortită să dureze prea mult. Wu l-a răsturnat pentru a-i lua ea însăşi locul în 690. A instituit o nouă eră, căreia i-a dat numele de Binecuvântarea Cerului. Împărăteasa Wu Zetian avea atunci şaizeci şi opt de ani.

Longji şi-a petrecut copilăria în aceşti ani de ascensiune politică a aprigei sale bunici. La trei ani a fost numit prinţ de Chu, iar la un an de la urcarea pe tron a bunicii sale, pe când avea şapte ani, a fost primit de aceasta la Palat în faţa unei asistenţe de vază. O celebră întâmplare despre tânărul prinţ a rămas posterităţii din acea vreme. Un membru al familiei Wu, numit conducător de comitat, l-a dojenit într-o zi pe unul dintre însoţitorii lui Longji. Atunci Longji s-a dus imediat la el şi l-a mustrat:

— Cum îndrăzneşti să dojeneşti pe cineva din suita mea, chiar aici, în Palatul nostru?

Fapta sa i-a mirat pe mulţi, dovedind un curaj ieşit din comun într-o epocă în care, pentru a fi considerat fiinţă omenească, trebuia să aparţii familiei Wu. Când i s-a relatat incidentul, împărăteasa s-a bucurat mult şi, de atunci, a

început să-şi răsfeţe nepotul. Pe la nouă ani, mama sa, care nu fusese niciodată în relaţii bune cu soacra ei, a fost arestată şi executată din porunca acesteia. Ca urmare, toţi copiii lui Ruizong, prinţi cu sânge imperial, au fost decăzuţi din drepturi şi li s-a dat doar rangul de conducători de comitate. Longji a fost ţinut captiv în Palatul imperial, dar peste o vreme a reintrat în graţiile împărătesei. Când avea paisprezece ani, aceasta i-a acordat un domeniu în capitala de răsărit, Luoyang, iar la şaptesprezece ani un nou domeniu chiar în Capitală.

Împărăteasa nu s-a îmblânzit nici măcar la bătrâneţe. A murit în 705, la optzeci şi trei de ani, şi atunci unchiul lui Longji, Zhongzong, care fusese ani la rând în dizgraţie, a răsturnat clanul Wu şi a câştigat tronul. În 708, la douăzeci şi patru de ani, Longji a fost numit a doua căpetenie a gărzilor şi funcţionar al prefecturii Lu din provincia Yunnan.

După moartea împărătesei Wu, Curtea imperială a dinastiei Tang părea să fi scăpat de spectrul femeilor nemiloase, dar această libertate nu a durat prea mult. Soţia împăratului Zhongzong, născută Wei, avea şi ea o fire aprigă şi, urmând calea împărătesei Wu, a nutrit aceleaşi visuri de putere. L-a otrăvit pe împărat, l-a pus pe fiul ei pe tron şi şi-a luat titlul de împărăteasa Tai, ba chiar a încercat să-l îngroape pe împărat înainte de a fi făcută publică cauza morţii sale; însă Longji, care ştia adevărul, s-a aliat cu mătuşa sa, prinţesa Taiping, şi a îndepărtat familia Wei printr-un atac asupra palatului imperial, dat în timpul nopţii. Acestea s-au petrecut în 710. Tatăl lui Longji, Ruizong, a urcat din nou pe tron, iar Longji a primit titlul de prinţ moştenitor.

Dar urzelile nefaste ale femeilor aveau să decidă soarta imperiului pentru a treia oară. Prinţesa Taiping, care, după ce ajutase la îndepărtarea clanului Wei, câştigase multă influenţă la Curte, a încercat apoi să-l îndepărteze de la succesiune pe nepotul ei Longji. Împăratul Ruizong i-a

ghicit planul şi, pentru a-l împiedica, deşi era de-abia în al doilea an de domnie, a abdicat în favoarea lui Longji, care avea pe-atunci douăzeci şi opt de ani. Aşa a ajuns pe tron împăratul Xuanzong.

La un an după încoronare, el a arestat-o şi a executat-o pe mătuşa sa Taiping şi a lovit crunt în membrii clanului ei, inaugurând Era Întemeierii. Se termina astfel lunga perioadă de nenorociri dominată de femei şi începea o eră de pace.

Cum de reuşise împăratul Xuanzong să menţină armonia şi liniştea de când urcase pe tron, nimeni n-ar fi putut spune desluşit, nici măcar el însuşi. De îndată ce luase frâiele puterii, imperiul se liniştise ca prin farmec. Dacă înainte în apartamentele interioare se urzeau comploturile cele mai crunte, acum, în mod neaşteptat, acestea deveniseră un loc plăcut şi paşnic. Atacurile de la graniţe ale barbarilor se împuţinaseră, iar numărul răufăcătorilor din capitalele Chang'an şi Luoyang scăzuse simţitor; chiar perioadele de foamete şi catastrofele naturale erau, în mod miraculos, mai rare.

Împăratul trecuse de cincizeci de ani, şi adesea, mulţi dintre dregătorii lui se întreceau în a-i aduce laude. De obicei nu spunea nimic şi nu părea să asculte cu prea mare atenţie, dar uneori, când era foarte bine dispus, lăsa să-i scape câte un comentariu. Acesta era de fiecare dată diferit.

Dregătorii considerau că pacea care domnea în imperiu se datora înţelepciunii împăratului. În tinereţe el nu tăgăduia, credea chiar cu tărie că aşa era; de aceea nu pleca urechea la linguşelile necontenite ale vasalilor săi, dar nici nu considera că laudele lor ar fi exagerate, ci i se părea firesc să fie mereu ridicat în slăvi.

După ce a trecut de cincizeci de ani însă, aceste laude îl lăsau indiferent, ba chiar îl plictiseau și îl iritau, pierzându-și orice farmec. De fiecare dată când cineva îl lăuda, afișa o expresie de enervare și se făcea că nu aude; doar când se întâmpla să fie binedispus murmura ca pentru sine însuși două, trei vorbe.

— Cineva ca Yao Zong...

Atât spunea și se oprea.

Dregătorii înclinau capetele cu o exclamație scurtă, chinuindu-se în zadar să ghicească adevăratul gând al împăratului sau ce simțea în inima sa. N-aveau nici cea mai mică idee dacă era mai bine să îl laude pe fostul prim-ministru Yao Zong, sau, din contră, să-l ponegrească. În astfel de cazuri, împăratul era tentat să creadă că pacea care domnea de mai bine de treizeci de ani în imperiu i se datora prim-ministrului Yao Zong, pe care el însuși îl îndepărtase după patru ani de slujire.

Yao Zong fusese prim-ministru în timpul împărătesei Wu, apoi chiar aceasta îl îndepărtase, iar Xuanzong îl rechemase. Atunci el spusese că nu poate primi decât dacă împăratul se leagă să respecte cerințele pe care le formulase într-un memoriu în zece puncte.

Revendicările lui includeau renunțarea la legile foarte aspre, adoptarea unei politici tolerante, interzicerea amestecului eunucilor în treburile statului, acceptarea criticilor formulate cu privire la conducere, renunțarea la obiceiul de a acorda funcții oficiale rudelor împăratului pe linie maternă. Nu erau lucruri imposibile și tânărul împărat le-a acceptat și le-a respectat. Iar acum, după ce trecuse de cincizeci de ani, își dădea pentru prima dată seama cât de mult contase respectarea acestora în bunul mers al politicii sale. Cu toate acestea, nu mai respecta nici măcar unul dintre aceste principii și evita să se gândească prea mult la chipul

ministrului. Amintirea lui nu-i producea un sentiment prea plăcut.

Alteori, când era binedispus, împăratul zicea:

— O, dacă Song Jing ar fi aici...

Song Jing era guvernatorul general al provinciei Guangzhou. Împăratul îl numise prim-ministru la recomandarea lui Yao Zong, dar şi pe el îl demisese tot după patru ani. Fusese un ministru pentru care legea era mai presus de orice. Făcea legi pentru fiecare caz în parte, iar când îşi amintea de el, împăratul avea impresia că n-ar fi putut găsi unul la fel, oricât ar fi căutat. Era întruchiparea dreptei judecăţi şi orice l-ar fi întrebat împăratul, avea totdeauna un răspuns.

Uneori împăratului îi scăpa alt nume.

— O, Han Xiu...

Atât spunea, fără să adauge nimic legat de calităţile sau defectele acestuia. Pentru împărat, era suficient ca să şi-l aducă aminte.

Han Xiu fusese şi el prim-ministru. Fusese destituit după numai zece luni, dar, în acele zece luni supraveghease cu intransigenţă şi severitate acţiunile şi comportamentul împăratului. Ori de câte ori acesta nu respecta protocolul impus de poziţia sa, Han Xiu, mic de statură, apărea de nu se ştie unde şi se posta în faţa împăratului. Nu auzise din gura acestui prim-ministru decât reproşuri. Cât îl avusese în preajmă, împăratul nu putuse nici să bea după pofta inimii, nici să meargă la vânătoare. Aşa slăbise împăratul, pe când poporul nu mai flămânzise şi se bucurase de bunăstare.

După împlinirea vârstei de cincizeci de ani, împăratul se gândea adeseori la aceşti trei prim-miniştri – Yao Zong, Song Jing şi Han Xiu. În zilele când era binedispus şi avea momente de sinceritate dorea să le poată oferi lor toate laudele pe care le primea de la sfătuitorii săi, pentru a le recunoaşte în acest fel meritele acestor foşti prim-miniştri. În prezent nu mai avea pe nimeni de talia lor în jurul său. Din

gura prim-miniştrilor din ultimii ani nu auzise niciodată vreo critică sau măcar vreo dojană.

Asta nu însemna câtuşi de puţin că împăratul şi-ar fi dorit să aibă iar în jurul său sfătuitori severi, căci nici nu încăpea vorbă să poată suporta iar astfel de personalităţi puternice la cârma ţării. Imperiul funcţiona cum nu se poate mai bine şi lucrurile mergeau înainte şi fără acei prim-miniştri.

Când aveau loc recepţii, împăratul îşi dădea seama cât de singur era. Fie că erau recepţii oficiale când de-a dreapta şi de-a stânga lui stăteau înşiraţi precum constelaţiile sclipitoare sute de dregători, ori recepţii la care cele mai frumoase femei barbare dansau şi cântau, sau întrevederi cu trimişii străini în Sala de consiliu a Palatului, împăratul avea momente în care simţea că absolut tot ce adunase în jurul său, fiinţe şi lucruri, toate se îndepărtau de el şi rămânea cu desăvârşire singur. În astfel de momente i se părea că era părăsit într-o peşteră, în frig şi umezeală, şi nu exista nici o ieşire. Era prizonierul unui întuneric complet în care stăruia un miros greu.

Începuse să priceapă cât i se adâncea singurătatea tot după ce trecuse de cincizeci de ani. În astfel de momente simţea cum în sufletul său se trezeau dorinţe înfricoşătoare, când o sete nestinsă de a vărsa sânge, sau, dimpotrivă, o dorinţă de a se abandona în voia plăcerilor simţurilor, chiar de a se pierde prin ele. Împăratul reuşea totdeauna să-şi ţină în frâu aceste dorinţe. Se gândea că singurele lucruri pe care nu le gustase încă în această lume erau doar cruzimea extremă şi excesul voluptăţii. În afară de acestea, făcuse tot ce e posibil pe lume, chiar şi rugile *feng shan*[1] către Cer şi

---

1. Ritual care putea fi îndeplinit numai de împărat; *feng* („dar", „răsplată") era ruga adresată Cerului, iar *shan* („sacrificiu"), Pământului; se putea face numai dacă imperiul atinsese un nivel exemplar

Pământ pe care un împărat nu le îndeplinea decât o singură dată în viață. Împăratul care primea Mandatul Cerului[1] trebuia să aducă sacrificii Cerului pe muntele sacru Taishan, apoi să omagieze Pământul la poalele acestui munte, pe micuța colină Liangfu. Ritualul acesta data încă din Antichitate, iar împărații Chinei, atunci când se bucurau de o domnie pașnică, își exprimau prin acest sacrificiu solemn recunoștința față de zei. Îndepliniseră acest ritual primul împărat Qin Shi Huang, împăratul Wu din dinastia Han[2], împăratul Guangwu din dinastia Han orientală și într-o epocă nu atât de îndepărtată, împăratul Gaozong și împărăteasa Wu Zetian. Xuanzong îndeplinise ceremonia solemnă în cea de-a unsprezecea lună a celui de-al treisprezecelea an al Erei Întemeierii. Respectând muntele sacru, nu luase cu el decât puțini însoțitori și nu se slujise de careta imperială, mergând până în vârful muntelui călare. Pe lângă demnitari, războinici și mandarini, la ceremonie participau și mulți trimiși străini. Din toate lucrurile pe care un muritor le poate îndeplini pe pământ nu e nici unul mai grandios decât acesta. Xuanzong stătuse la sfat cu zeii Cerului și vorbise cu zeii Pământului. Cu alte cuvinte, împăratul, în calitate de stăpân absolut al lumii, se întâlnise cu zeii.

Unui om care adusese ofrande Cerului și Pământului nu-i mai rămânea în realitate nimic de făcut. Față de acest

---

de pace și prosperitate și avea rolul de a evidenția legitimitatea puterii și a dinastiei. (*N. red.*)

1. În gândirea confucianistă împăratul Chinei primește un mandat al Cerului (Universul). Conform acestui mandat, el trebuie să vegheze la păstrarea armoniei prin îndeplinirea riturilor necesare în momente stabilite. Neglijarea acestor sarcini poate atrage catastrofe naturale, iar poporul are dreptul să-l răstoarne pe împăratul care își neglijează îndatoririle. (*N. tr.*)

2. Dinastia Han a precedat dinastia Tang. (*N. tr.*)

ritual, orice alte preocupări omenești deveneau niște nimicuri. Pentru împărat nici una dintre treburile imperiului nu mai avea farmec și nimic nu-i mai provoca emoție. Singurele lucruri a căror chemare încă o mai simțea erau cruzimea și voluptatea, ce răspândeau parcă o strălucire stranie.

Împăratul nu zăbovea însă mult în această peșteră pustie. Aceste gânduri îl asaltau pe neașteptate, dar îl părăseau la fel de brusc. Se scutura de ele la fel de repede cum se trezea din vis. Într-o clipă dispăreau fără urmă și setea de sânge, și dorința de a se pierde în voluptate. Dar, deși dispăreau, el nu putea fi sigur că nu aveau să reapară. Când își revenea, simțea cum fruntea, subsuorile și palmele îi erau pline de sudoare. Monarhul înțelept și despotul crud erau două fețe ale aceleași medalii. Xuanzong condusese până acum ca un monarh înțelept, dar se putea oricând transforma într-un despot.

După ce revenea din peștera întunecată, împăratul își amintea întotdeauna de două dintre femeile pe care le iubise. Ambele erau moarte demult. Prima îi devenise soție pe când era încă tânăr și conducător al comitatului Linzi. Era din familia Wang. Îi fusese alături într-un răstimp de tinerețe fericită și, atunci când urcase pe tron, o făcuse împărăteasă. Dar ea fusese condamnată la moarte și își pierduse toate rangurile, fiind acuzată de trădare din cauza crimei comise de fratele ei mai mare. A doua fusese Wu Hui. Aceasta provenea din faimoasa familie a împărătesei Wu Zetian. Se zvonise că uneltirile lui Wu Hui provocaseră dizgrația împărătesei Wang, dar împăratul nu a dat crezare acelor zvonuri pentru că o iubea mult prea mult pe această a doua soție a sa. Tot zvonurile puneau pe seama lui Wu Hui și condamnarea la moarte a fiului concubinei Zhao Li, prinț moștenitor, și asasinarea fratelui mai mare al soției acestuia. Dar împăratul nu pleca urechea la ceea ce socotea vorbe fără temei și considera doar că îi pedepsise

după faptă pe cei vinovaţi de trădare. Wu Hui murise la patruzeci de ani, când frumuseţea ei era la apogeu. Fusese o femeie foarte deşteaptă şi împăratul îi cerea părerea în toate împrejurările.

Împăratul îşi amintea deseori de aceste două soţii, foarte deosebite una de cealaltă, atât în ceea ce priveşte caracterul, cât şi înfăţişarea. Împărăteasa Wang avusese parte de o soartă crudă şi împăratul se simţea uneori vinovat, pentru că îşi dăduse seama de-abia după moartea ei cât de adâncă fusese iubirea lui. Cât despre Wu Hui, ea a primit titlul postum de „Împărăteasa Ordinii şi Virtuţii", şi împăratul i-a construit un mausoleu la sud de templul daoist Cer Albastru din Chang'an.

Yang Yuhuan intra deci în viaţa împăratului Erei Întemeierii, o epocă de domnie a păcii, când acesta trecuse de cincizeci de ani şi începuse să-l împresoare singurătatea din peştera întunecoasă şi pustie. Tânăra femeie nu era conştientă încă de rolul important şi complicat pe care urma să-l ia asupra ei. Trebuia să umple golul lăsat în sufletul împăratului de moartea celor două femei pe care le iubise cel mai mult şi să aducă forţa vieţii în trupul şi inima unui bărbat care îmbătrânea şi căruia sentimentele îi erau străine de când îndeplinise ritualul Cerului şi Pământului. Şi mai trebuia uneori să joace şi rolul celor mai buni trei prim-miniştri ai săi. Acestea erau nălucile care-l făceau pe împărat să se retragă uneori în peştera îngheţată şi pustie şi ea, Yang Yuhuan, trebuia să-şi folosească tot farmecul pentru a îmblânzi fiara însetată de sânge şi voluptate care se ascundea în acea peşteră.

Dacă voia într-adevăr, Yang Yuhuan putea fără nici o îndoială să facă asta. Avea douăzeci şi doi de ani: şi-a privit mâinile albe, reci şi catifelate, şi-a mângâiat obrajii. Erau

netezi și fermi. Și-a dus mâinile spre gură, de-a lungul liniilor pline ale feței. Și-a mușcat ușor degetele cu caninii mărunți, dar puternici, precum colții unei sălbăticiuni. Puteau mușca aprig sau puteau fi dulci ca o mângâiere.

Yang Yuhuan a fost adusă la Palat în calitate de călugăriță daoistă, dându-i-se un nume nou, care însemna „Deplina Sinceritate". Acest lucru s-a petrecut după ce stătuse două săptămâni în Palatul Izvoarelor Calde de la Muntele Calului Negru. Primise acest nume după Palatul Deplinei Sincerități, unde avea să locuiască.

Împăratul voise să salveze aparențele aducând-o la Curte în chip de călugăriță daoistă. Acest statut însemna o eliberare de jurămintele care o legau de prințul de Shou, fostul ei soț. Și, chiar dacă aceasta era o măsură de moment, faptul că o făcuse călugăriță daoistă arăta că împăratul avea multă considerație față de această religie. Daoismul fusese fondat de Lao Zi și continuat de Dao Ling, discipolul acestuia; religie politeistă complexă care își avea rădăcinile în religiile chineze din vechime, în credințele populare precum și în practicile magice, cuprindea și științele, astronomia și medicina, dar și elemente de budism și confucianism. În vechea Chină, daoismul era practicat pe scară largă, alături de budism și confucianism. Dobândirea nemuririi, capacitatea de a zbura prin văzduh sau de a se transforma pe care le includea Dao – sau Calea – fascinau poporul și chiar și împărați îi fuseseră devotați, începând cu Shi Huangdi, primul împărat Qin și împăratul Wu din neamul Han. Și chiar dacă unii împărați nu au recunoscut existența înțelepților daoiști și nu s-au supus Căii, credința aceasta era atât de înrădăcinată în popor, încât nici unul din ei nu a putut s-o înăbușe cu-adevărat.

În timpul dinastiei Tang, nici împăratul Taizong, nici Gaozong nu introduseseră daoismul la Palat, dar apoi,

începând cu Wu Zetian, adepţii daoismului s-au înmulţit la Curte. Ruizong a urmat Calea şi Xuanzong, actualul împărat, făcuse asemenea tatălui său.

La început, Yang Yuhuan a considerat că atracţia împăratului pentru Dao era ciudată, dar apoi a început să înţeleagă de unde venea aceasta. Având cea mai mare putere pe care o poate avea un om în această lume, în inima lui nu mai putea visa decât să rămână veşnic tânăr, să poată zbura liber prin înaltul cerului sau să se poată transforma, într-o clipită, în altcineva. În prezent, împăratul nu dorea nimic mai mult decât sânge şi voluptate, dar încerca să reziste acestor două tentaţii. Dacă se abandona lor, ar fi trebuit să renunţe la aura sa de monarh înţelept şi să se transforme într-un tiran. Când acestea două îl ispiteau, credinţa daoistă din sufletul său însingurat îl îndemna la o viaţă înţeleaptă, dar care era în acelaşi timp şi luminoasă, şi liberă, chiar plăcută. Şi nu era acesta oare visul dintotdeauna al omenirii, dar pe care nimeni nu-l putuse atinge pe pământ?

Împăratului nu-i plăcea să-i asculte pe călugării daoişti propovăduindu-şi sec învăţăturile. Încă din fragedă copilărie fusese nevoit să asculte cu stoicism preceptele confucianiste privind guvernarea lumii cu înţelepciune şi virtute, aşa încât era mult mai atras de practicile magice ale daoismului. Asculta de mii de ori povestirile despre astfel de practici, fără să pară că se plictiseşte. Cunoştea foarte bine teoriile care demonstrau că Înţelepţii daoişti nu existaseră de fapt şi, chiar şi el, în sinea sa, admitea asta, dar, cu toate acestea, poveştile despre elixirul nemuririi şi viaţa eternă i se păreau mereu fascinante şi noi.

De câte ori chema călugării daoişti să-i povestească astfel de istorisiri, împăratul o avea întotdeauna pe Yang Yuhuan lângă el. De pe tronul ei, ea îl privea cum se lăsa treptat captivat de ele şi în astfel de momente îşi spunea că nimeni pe

lume nu-şi dorea mai mult decât împăratul să trăiască veşnic. Când călugării începeau să povestească, împăratul părea oarecum plictisit, ca şi cum nu-l interesau prea mult spusele lor, dar, pe măsură ce povestea înainta, chipul său se transforma treptat. Ochii începeau să-i strălucească ca şi cum călugărul îl fermecase, îşi strângea buzele şi lăsa impresia de tristeţe. Avea nerăbdarea unui câine legat care vede prada în faţa sa, dar şi înflăcărarea acestuia când se aruncă asupra ei.

Noaptea, când erau împreună, Yang Yuhuan îl întreba uneori.

— Maiestate, chiar speraţi să trăiţi veşnic?

Şi, după ce îi scruta chipul, adăuga:

— Ştiţi, este un lucru imposibil. Orice fiinţă care are viaţă trebuie să moară. Aşa este mersul trist al acestei lumi.

Yang Yuhuan se străduia astfel să destrame vraja în care-l prinseseră pe împărat călugării daoişti.

— Tot numărate sunt şi aceste nopţi pe care eu le pot petrece cu Maiestatea Voastră. Ar fi minunat dacă ele ar putea continua la nesfârşit, dar timpul nu cruţă pe nimeni!

Aşa cum sunt dezbrăcate veşmintele unul după altul, astfel îl dezvelea ea pe acest om care iubea mai mult ca orice viaţa din vălurile visurilor lui de nemurire. Apoi se arunca în braţele sale ca o simplă femeie sortită cândva morţii, iar el, acceptându-şi datorită vorbelor ei condiţia de muritor, strângea în braţe trupul ei de femeie pieritoare.

În camera asupra căreia plana aripa morţii, bucuria vieţii se transforma parcă în jurămintele lor de dragoste. Îşi şopteau cu violenţă şi tandreţe jurăminte care se transformau în dragoste eternă; se cristalizau în taină, în adâncul sufletului împăratului, ca nişte perle mărunte, imaculate, solide şi strălucitoare. Yang Yuhuan trebuia să posede nu numai trupul, cât mai ales sufletul împăratului. Altfel nu-l putea smulge din gineceul imperial cu trei mii de femei.

În anul următor venirii lui Yang Yuhuan la Palat, al douăzeci şi nouălea al Erei Întemeierii, împăratul s-a dus chiar din prima zi a anului la Palatul Izvoarelor Calde. Yang Yuhuan l-a însoţit. Aici ea a întâlnit-o pentru a doua oară pe doamna Floare de Prun. Prima întâlnire avusese loc în prima sa seară la Palat, când împăratul o chemase la recepţie. Nu putea uita cum concubina îi arătase cel mai mare dispreţ şi ştia că nu va putea uita toată viaţa acel dispreţ. De data aceasta s-au văzut într-una dintre grădinile Palatului, nişte grădini minunate, construite în terase, cu înclinaţii domoale. Însoţită de două doamne, Yang Yuhuan străbătea aleea care ducea de la grădina cea mai de jos la cea aflată cel mai sus. Deodată s-a trezit faţă în faţă cu Floare de Prun, care cobora însoţită la rândul ei de câteva doamne. Yang Yuhuan s-a oprit şi s-a dat la o parte, pentru a lăsa drumul liber. Dar şi Floare de Prun s-a oprit. Atunci una dintre însoţitoarele ei a venit în faţă şi a întrebat cu respect:

— Mergeţi la grădinile de sus?

La răspunsul afirmativ al uneia din însoţitoarele lui Yang Yuhuan, a continuat.

— Desigur, puteţi merge, dar vă rog să nu intraţi în livada cu pruni.

Însoţitoarea lui Yang Yuhuan a întrebat care este motivul acestei cereri.

— Este interzisă tuturor intrarea în această livadă până când doamna Floare de Prun nu-şi termină de compus poemul. Doamna Floare de Prun i-a cerut în mod special această favoare Maiestăţii Sale, care a ordonat astfel. Considerăm că trebuie să vă comunicăm acest lucru pe care poate nu-l cunoaşteţi încă.

Yang Yuhuan a indicat prin însoţitoarea sa că a înţeles. A aşteptat ca Floare de Prun să treacă, dar, cum aceasta nu se mişca, a trecut ea întâi, salutând-o din priviri când a ajuns

în dreptul ei. Floare de Prun se aştepta ca Yang Yuhuan să coboare aleea pentru a-i ceda trecerea, şi abia apoi să urce. A părut ofensată de faptul că Yang Yuhuan nu a făcut acest lucru şi a trecut pe lângă ea, nepăsătoare.

— Ce femeie încăpăţânată! a auzit-o Yang Yuhuan spunând din urmă pe una dintre însoţitoarele doamnei Floare de Prun.

Din grădina de sus se vedea într-adevăr, în dreapta, o livadă întinsă de pruni. Fără să ţină seama de sfaturile doamnelor ei de companie, Yang Yuhuan a intrat imediat în livadă. Florile de prun începuseră să se deschidă. Înaintând pe sub crengile pline de muguri încă tari, vedea ici-colo ivindu-se florile albe. Yang Yuhuan i-a cerut unei însoţitoare să-i aducă o crenguţă înflorită pe care apoi a pus-o într-o vază pe măsuţa din colţul dormitorului său.

Când împăratul a venit seara, Yang Yuhuan i-a spus, arătându-i crenguţa.

— Am rupt această crenguţă din livada doamnei Floare de Prun, deşi mi-a spus că e interzis. Am făcut acest lucru pentru că, dintre toate florile, şi mie îmi plac cel mai mult florile de prun.

— Atunci îţi dau jumătate din acea livadă, a zis împăratul.

— Doar jumătate?

— O vrei toată? Dacă o vrei, atunci ţi-o dau!

— Dar doamna Floare de Prun va fi de acord?

— Nu contează. Eu hotărăsc.

— Pe lângă livadă, aş vrea şi apartamentele doamnei Floare de Prun.

— Ţi le dau şi pe acelea. Ei îi voi ordona să se întoarcă în Capitală.

— Dar şi în Capitală ea are cel mai frumos apartament din tot Palatul Marii Străluciri!

— Ţi-l dau şi pe acela. Pe ea o voi trimite afară din Capitală.

— Se spune că doamnele ei de companie sunt cele mai inteligente din câte se pot găsi.

— Poţi să-ţi iei altele mai inteligente, dacă vrei. Sau, dacă le preferi pe ale ei, ţi le dau.

— Şi mai vreau ceva ...

Împăratul a privit-o uşor contrariat.

— Nu vreau nimic din ce mi-aţi oferit. Ceea ce vreau cu adevărat este inima Maiestăţii Voastre, pe care i-aţi dăruit-o ei!

Chipul împăratului s-a destins puţin.

— Şi altceva?

— Nimic altceva.

— Dar nu uiţi cumva exact ce e mai important?

— Şi anume?

— Nu cumva vrei de fapt viaţa doamnei Floare de Prun? Poate că ţi-aş oferi-o, dacă asta doreşti, a zis el râzând.

— La ce mi-ar folosi? Inima Maiestăţii Voastre o doresc! Inima pe care o păziţi atât de bine!

I se părea că împăratul încerca s-o protejeze cumva pe doamna Floare de Prun. Era ciudat că îi oferea cu atâta uşurinţă tot ce cerea, defavorizând-o aparent pe doamna Floare de Prun, care, de fapt, nu greşise cu nimic. În spatele acestei dărnicii părea să se ascundă ceva mult mai de preţ, faţă de care toate favorurile erau neînsemnate. Era posibil ca împăratul să încerce s-o trimită departe pe această favorită, dovedind delicateţe faţă de Yang Yuhuan, care îl voia numai pentru ea. Pe atunci, în toate palatele din Chang'an şi din Luoyang, apartamentele interioare gemeau de concubine şi ele erau cele care dădeau tonul în modă, coafuri, îndeletniciri, precum şi în felul de petrecere a timpului liber. Tot de la ele pornise şi obiceiul de a umbla călare

îmbrăcate ca bărbații, cu o tocă în stil barbar pe cap, obicei foarte popular în Capitală. Dacă femeile din gineceul imperial începeau să poarte un machiaj puternic, femeile din Capitală le urmau imediat exemplul. Dacă concubinele începeau să folosească piepteni din corn de rinocer sau din fildeș, cele din oraș le imitau fără zăbavă. Yang Yuhuan nu-și dorea să știe mai multe despre aceste concubine fără număr. Le disprețuise dintotdeauna: erau niște păpuși menite să satisfacă doar capriciile de o noapte ale împăratului și, tocmai de aceea, cu cât mai multe, cu atât mai bine. Pe ea o preocupa numai doamna Floare de Prun. Despre ea aflase tot ce se putea afla, pentru că voise să știe totul despre această femeie care cunoștea legenda secretă a cercului de jad de la nașterea ei. Numele de familie al lui Floare de Prun era Jiang. Tatăl ei, Zhong Xun, provenea dintr-o familie de medici din provincia Fujian. Floare de Prun citea poeme încă din copilărie, iar părintele ei se inspirase din poemul clasic *Culegătoarele de alge* pentru a alege numele fiicei sale. La douăzeci de ani, ea părăsise provincia natală pentru a intra în gineceul imperial la îndemnul lui Gao Lishi și devenise imediat favorita împăratului în detrimentul tuturor celelalte, păstrându-și acest statut până la venirea lui Yang Yuhuan.

Floare de Prun și Yang Yuhuan se deosebeau în multe privințe. Yang Yuhuan era măruntică și rotunjoară, pe când doamna Floare de Prun era înaltă și zveltă. Yang Yuhuan nu compusese niciodată poeme, pe când rivala sa avea un talent deosebit în a-și exprima sentimentele în versuri și se pricepea foarte bine și la pictură. Yang Yuhuan era atrasă de muzică. Știa să cânte la diferite instrumente și îndrăgea dansul și cântecul, dar nu avea deloc înclinație pentru pictură. Împăratul ceruse să fie plantați mai mulți pruni în fața apartamentelor doamnei Floare de Prun din Capitală

pentru că ea adora florile de prun, îi oferise şi un tablou intitulat *Pavilionul prunilor*. Şi tot împăratul era cel care îi dăduse numele Floare de Prun.

Împăratul a petrecut primele zile ale noului an la Palatul de la Muntele Calului Negru şi s-a întors apoi împreună cu Yang Yuhuan în Capitală pentru prima noapte a Sărbătorii lampioanelor[1], cea mai frumoasă dintre toate sărbătorile.

Această sărbătoare începea în cea de-a cincisprezecea noapte a primei luni din an. Obiceiul transmis din vechime era ca fiecare familie să înşire în faţa casei lampioane aprinse timp de trei zile şi trei nopţi, începând cu a cincisprezecea zi, şi să serbeze cu bucurie venirea noului an. Această sărbătoare apăruse în timpul dinastiei Sui şi se răspândise în timpul dinastiei Tang, iar sub împăratul Xuanzong ajunsese în culmea splendorii. Se organiza şi în oraşe, şi la sate, dar cele mai minunate serbări erau în Capitală, ale cărei străzi erau cuprinse de o euforie generală pe parcursul celor trei zile. Fiecare familie aprindea lampioane de diferite forme, mândrindu-se cu numărul şi lucrătura acestora.

Un poem compus de împăratul Yangdi din dinastia Sui descrie sărbătoarea astfel:

„În mijlocul strălucirii miilor de lampioane
Se întind şapte ramuri cu flori de foc".

Dar această splendoare cântată în poem nu se compară cu strălucirea la care ajunsese sărbătoarea în epoca împăratului Xuanzong. La fiecare răscruce din Capitală erau

---

1. Sărbătoare tradiţională cu caracter religios din a cincisprezecea zi a Anului Nou chinezesc prin care se aduc mulţumiri zeilor şi se marchează trecerea de la zilele de sărbătoare prilejuite de noul an la zilele obişnuite de muncă. (*N. tr.*)

înălțate piramide din lampioane. Toată noaptea, prin mijlocul străzilor inundate de lumină, treceau neîncetat șuvoaie de oameni care cântau și dansau nebunește. Pentru trei zile interdicția de a umbla noaptea pe străzi era ridicată, nu numai pentru popor, ci și pentru soțiile împăratului și pentru doamnele de la Curte, care ieșeau să admire spectacolul.

În primul an al domniei lui Ruizong, tatăl lui Xuanzong, din a paisprezecea până în a șaisprezecea zi a primei luni a anului a fost instalată la Poarta Fericirii Liniștite o punte de lampioane înaltă de șaizeci de metri. Lampioanele erau din brocart, împodobite cu aur și argint și în interiorul lor erau aprinse cincizeci de mii de făclii. De la depărtare păreau o pădure cu copaci înfloriți. După ce pe tron a urcat Xuanzong, sărbătoarea a devenit și mai fastuoasă. La fiecare răscruce fuseseră așezate cercuri din lampioane și locuitorii Capitalei păreau a umbla pe sub arbori înfloriți.

În acea noapte, Yang Yuhuan a ieșit din Palatul său împreună cu câteva doamne de companie pentru a se bucura de splendoarea străzilor pline de însuflețire ale Capitalei. Prima jumătatea a drumului a făcut-o în palanchin, dar, când au ajuns în centrul orașului, a coborât și a mers pe jos împreună cu însoțitoarele sale. De când devenise soția prințului de Shou îi fusese interzis să iasă în oraș, cu excepția acestei sărbători. În această noapte, nimeni nu ținea seama de rangul ei, pentru că pe nimeni nu mai interesa eticheta și diferențele de poziție socială. Yang Yuhuan i-a cerut uneia dintre însoțitoare să cumpere măști pentru toate. Apoi, cu chipul ascuns de mască, s-a amestecat în șuvoiul de oameni care se revărsa de-a lungul străzilor luminate de lampioane. Negustorii ambulanți își așezaseră dughenele și tarabele cu mâncare peste tot. Polițele vânzătorilor de băuturi și scenele acrobaților erau și ele împodobite cu lampioane.

Yang Yuhuan s-a lăsat purtată de puhoiul de oameni, dar deodată l-a zărit în mulţimea care venea din sens opus pe Gao Lishi. Până atunci nu-l văzuse decât la Palat dar, în mijlocul străzii, statura sa înaltă dădea impresia de slăbiciune şi însingurare. Era precedat de o escortă, dar nu avea nimic din demnitatea obişnuită a cuiva care merge cu suită. Părea mai degrabă că se contopea cu mulţimea care-l înconjura şi, cumva, era lesne de priceput că era un eunuc.

Pentru că masca o ferea, Yang Yuhuan l-a privit îndelung. Oare ce făcea el aici? Dorea să se bucure de atmosferă, de veselia neobişnuită a oraşului luminat? Ieşea foarte uşor în evidenţă, chiar dacă se amesteca în mulţime, de parcă nimerise din greşeală în această noapte de sărbătoare.

După ce s-au îndepărtat, Yang Yuhuan şi-a ridicat puţin masca şi a întrebat-o pe una dintre însoţitoare dacă îl observase pe eunuc. Aceasta i-a răspuns că nu fusese atentă şi a mai îngăimat ceva, dar apoi, încordându-se brusc, a şuierat printre dinţi: „Doamna Floare de Prun". Yang Yuhuan s-a uitat, dar nu a zărit-o. „Vine din faţă." Yang Yuhuan a cercetat şuvoiul care venea spre ea: Floare de Prun se apropia cu doamnele ei. Rivala a părut s-o recunoască şi ea. Grupul se apropia vesel, cu râsete cristaline, dar toate însoţitoarele doamnei Floare de Prun s-au schimbat la faţă când le-au recunoscut pe Yang Yuhuan şi pe doamnele ei. Cele două tabere au trecut una pe lângă alta afişând indiferenţa şi s-au depărtat în grabă. Yang Yuhuan s-a uitat către Floare de Prun, dar aceasta şi-a ferit privirea.

— Ce purcea grasă!

Aceste cuvinte au răsunat în spatele ei, venind din grupul rivalei sale. Yang Yuhuan şi-a continuat drumul ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, şi nu le-a spus nici o vorbă însoţitoarelor ei.

Putea să jure că cea care rostise cuvintele fusese chiar Floare de Prun. Oricât de mult ar fi urât-o însoţitoarele de

când, ele n-ar fi îndrăznit niciodată să spună astfel de vorbe. Şi-a stăpânit cu disperare furia care o făcea să-şi dorească s-o facă să dispară de pe faţa pământului pe rivala sa. Nu mai fusese jignită astfel în viaţa ei. Dar apoi furia ei s-a preschimbat în alt sentiment, amintindu-şi de întâlnirea cu Gao Lishi. Oare grupul eunucului şi cel al doamnei Floare de Prun se putuseră încrucişa în această mulţime, fără să se recunoască? Sau, de fapt, la început fusese un singur grup, care se împărţise pe parcurs în două? Poate Gao Lishi avea chiar rolul de a deschide drumul doamnei Floare de Prun?

Yang Yuhuan s-a oprit în mijlocul străzii inundate de lumină, fiindcă acest gând o făcuse să îngheţe de spaimă. Era înconjurată de petrecăreţi beţi care dansau. Şi-a croit drum printre ei în grabă, iar însoţitoarele au urmat-o în fugă. Muzica răsuna de peste tot.

Yang Yuhuan se simţea înconjurată de duşmani care–i plănuiau pieirea. Dacă voia să supravieţuiască, trebuia să-şi distrugă rivala. În acea noapte de sărbătoare a venit rândul ei să guste singurătatea şi neliniştea care le erau hărăzite tuturor femeilor împăratului.

Închisă în Palatul Deplinei Sincerităţi, Yang Yuhuan era frământată de îndoieli legate de poziţia ei. Ştia că fusese adusă la Palat cu statutul de călugăriţă numai ca pretext şi că, după o perioadă, va intra în mod oficial în apartamentele interioare, unde va fi tratată conform rangului ei. Dar, pentru că nu avea nici o garanţie, nu putea să-şi stăvilească neliniştea. Împăratul care îmbătrânea era uşor de manipulat de către consilierii răuvoitori. Dacă cineva ar fi acuzat-o în mod mincinos pe ea, cu siguranţă că suveranul ar fi dat crezare vorbelor potrivnice. Într-o asemenea situaţie nu s-ar fi putut apăra de acuzaţiile false, decât dacă poziţia ei în gineceu ar fi fost puternică. Câtă vreme era doar o călugăriţă, nu avea nici o putere şi era o pradă uşoară pentru duşmanii ei.

Şi-a spus că trebuia să intre în gineceul imperial fără întârziere. Faptul că petrecea fiecare noapte alături de împărat şi acesta o răsfăţa acordându-i favorurile sale, faptul că le eclipsa pe toate cele trei mii de femei din apartamentele interioare nu erau suficiente pentru a-i domoli îngrijorarea.

Nu-i plăcea numele ei de călugăriţă. Împăratul o striga mereu Deplina Sinceritate şi toată lumea îl urma spunându-i doamna Deplinei Sincerităţi, dar, ori de câte ori auzea acest nume, simţea un fior de nelinişte.

Noaptea, lipindu-şi chipul de pieptul împăratului, Yang Yuhuan a murmurat:

— Nu-mi place numele pe care l-am primit...

Oricât ar fi fost de mărunte, ea nu-şi exprima dorinţele decât noaptea, în dormitor. Când îl întâlnea pe împărat ziua şi acesta o întreba ce-şi doreşte, refuza să-i răspundă. Dar noaptea, când ţinea în mâinile ei inima însingurată a împăratului, n-o lăsa să-i scape. Cu inima peste inima lui, îşi spunea limpede dorinţele. Se concentra asupra flăcării plăpânde din inima împăratului şi, pentru a o ţine aprinsă, îi şoptea vorbe aproape imperceptibile.

— Vă face mai multă plăcere să mă strigaţi aşa, decât Yang Yuhuan?

— Dar este un nume frumos, de ce nu-ţi place?

— Desigur, vreţi să mă numiţi aşa toată viaţa. Mă veţi ţine închisă în acest Palat al Deplinei Sincerităţi pentru totdeauna, spunându-mi pe numele acesta!

— Nici vorbă....

— Ba da. Doamnei Floare de Prun îi spuneţi pe numele de soţie, dar eu sunt doar Deplina Sinceritate.

Şi zicând acestea, Yang Yuhuan a început să plângă cu lacrimi amare. Se tânguia cu capul pe pieptul lui şi l-a udat cu lacrimile ei. Deşi în ultimii ani pieptul lui îşi pierduse fermitatea, pielea căpătase fineţe. Yang Yuhuan plângea

cu adevărat. Când își imagina ceva trist, suferea cu adevărat, iar dacă vorbea despre ceva trist, inima i se umplea cu-adevărat de tristețe. Avea din copilărie această însușire, iar dacă apoi își închipuia lucruri plăcute, se înveselea imediat. Gândurile bune îi luminau ochii, iar chipul ei căpăta o expresie complet diferită de cea din momentul precedent.

— Numele acesta te face să suferi atât de tare?

— Pentru Maiestatea Voastră nu înseamnă desigur nimic, dar pentru mine e cumplit. Aş vrea să mă vedeți ca pe muritorii de rând!

— Dar nici eu, nici ei, nu ne putem schimba rangul.

— O!

Yang Yuhuan şi-a ridicat puțin fața de pe pieptul împăratului, ca şi cum renunța la luptă. Apoi, degetele ei mici şi proaspete, care pentru împărat erau cele mai scumpe pe lume, au alunecat pe corzile inimii lui precum pe cele ale unei unei harpe.

— Eu nu mai am loc în inima Maiestății Voastre din cauza grijilor legate de populațiile barbare. O inimă nu ar trebui să fie plină de astfel de apăsări. Ar trebui să fie locuită doar de femeia iubită.

— Bine. Hai să izgonim din inima mea toți barbarii aceştia, cu excepția tibetanilor. Nu au nici o importanță, numai unii produc tulburări din când în când.

De fapt, singurii barbari care provocau probleme erau tibetanii. Cu un an înainte, în luna a treia a anului douăzeci şi şapte al Erei Întemeierii, o incursiune a lor provocase tulburare în regiunea Hexi, în actuala provincie Gansu. Şi alte invazii urmaseră în a zecea lună a anului douăzeci şi opt, apoi în luna a şasea a anului douăzeci şi nouă. Mai devreme sau mai târziu, împăratul trebuia să rezolve această situație.

— Numai eu şi tibetanii! Ar fi ca un vis frumos...

Dar Yang Yuhuan nu se mulţumea cu atât. Voia să alunge pe toată lumea din inima împăratului, chiar şi pe tibetani. I se părea ciudat ca el să fie preocupat de astfel de lucruri neînsemnate, precum atacurile barbarilor, când putea să lase această sarcină în seama generalilor săi. Trebuia să existe un războinic capabil să rezolve aceste lucruri. Adevărul era însă că împăratul nu avea încredere în nimeni, de aceea nu era uşor să-i îndepărteze gândurile de la problemele cauzate de tibetani.

Chiar dacă în timpul nopţii ea îşi dezvăluia dorinţele, ziua parcă se transforma în altă femeie. Se îmbujora imediat dacă el îi amintea de vorbele pe care le rostise la pieptul lui.

— Nu-mi amintesc nimic din ce am spus azi-noapte. Dacă aş auzi propriile cuvinte repetate acum, aş intra în pământ de ruşine. Aţi făcut din mine o femeie fără pudoare, capricioasă, geloasă şi plină de dorinţe. Vă rog să nu ţineţi seama de ceea ce spun noaptea. Sunt fericită oricum şi nu doresc decât să fiu alături de Maiestatea Voastră.

Împăratul considera că astfel se vădea sinceritatea lui Yang Yuhuan. Dacă el pomenea discuţiile lor nocturne, ea părea speriată şi îşi astupa urechile pentru a nu auzi, iar împăratul găsea acest gest plin de farmec. Îi cunoştea cele două chipuri. Noaptea era o mică fiinţă ispititoare şi lipsită de pudoare care nu-şi ascundea cele mai adânci dorinţe şi gelozia, iar ziua devenea o femeie nobilă şi castă care se purta cu distincţie, ascunzând cu încrâncenare cealaltă faţă a ei, aproape gata să se sacrifice în această luptă cu ea însăşi.

Împăratul cunoştea aşadar dorinţele ei, chiar dacă nu era sigur că erau într-adevăr şi cele mai fierbinţi, îi ştia în amănunt toate secretele trupului şi sufletului, precum şi un alt lucru ce nu părea legat de acestea.

La scurtă vreme a început să-i spună Alteţă şi le-a ordonat tuturor să facă la fel, cerând pentru ea toată consideraţia datorată unei împărătese. Yang Yuhuan reuşise să-şi atingă

scopul refuzând ziua ceea ce dorea noaptea. Titlul i-a fost conferit la sfârşitul anului douăzeci şi nouă al Erei Întemeierii, la un an de la venirea sa la Palat. În acel an au căzut multe ploi, după care au urmat furtuni de zăpadă, si pentru a scăpa de frig, împăratul s-a retras la Palatul Izvoarelor Calde chiar din luna a zecea şi s-a reîntors în Capitală în luna următoare. În această lună a ajuns la Palat vestea că tibetanii cuceriseră fortăreţele de la Shibao şi Gansu. De Anul Nou, împăratul a anunţat începerea unei noi ere, şi astfel a început primul an al Erei Comorii Celeste. În timpul serbării de Anul Nou, înalţii demnitari i-au oferit împăratului titlul de „Înţelept Împărat Divin cu calităţi civile şi războinice al Erelor Întemeierii şi Comorii Celeste", şi împăratul a acceptat acest titlu cu o oarecare plăcere. În luna a doua a anului a reformat guvernul. S-ar fi zis că odată cu acordarea noului statut lui Yang Yuhuan începuseră şi aceste schimbări; tot pe-atunci a început să umble zvonul că următorul prim-ministru avea să fie Li Linfu.

Pentru că titlul şi poziţia sa se schimbaseră în bine, Yang Yuhuan a întâmpinat noul an mult mai liniştită. Nu se gândise cu-adevărat să devină una dintre soţiile oficiale, dar împăratul voia să facă acest lucru în următorul an. Ea refuza, de data aceasta chiar şi noaptea. Îi spunea că se bucura că el voia să o facă una dintre soţiile sale, dar ea voia să capete această onoare după o aşteptare de trei ani. Era mai bine să aştepte trei ani, decât să audă gurile rele spunând că împăratul o adusese în gineceu pe soţia propriului fiu. Împăratul o considera pe Yang Yuhuan o femeie înţeleaptă şi lipsită de ambiţii.

Yang Yuhuan, fiind sigură că avea să intre în rândul consoartelor imperiale, voia să câştige timp pentru a se pregăti. Dacă devenea soţie imperială urma să aibă şi mai mulţi duşmani, trebuia deci să se înconjoare din timp de aliaţi

puternici pentru a se apăra de orice atacuri. Nu încercase să se apropie de Gao Lishi, ci mai degrabă păstrase mereu distanţa faţă de el. Era pentru ea cea mai neplăcută prezenţă, pentru că, deşi împăratul avea câţiva favoriţi de care era foarte legat, relaţia sa strânsă cu Gao Lishi era deosebită. Nu era mult spus că eunucul părea parte din fiinţa împăratului. El nu se străduia să obţină bunăvoinţa împăratului şi îi spunea făţiş lucruri pe care nimeni nu ar fi avut curajul să le rostească fără ocolişuri, şi totuşi împăratul nu se supăra.

După ce sosise la Palatul Deplinei Sincerităţi, Yang Yuhuan îl studiase cu multă atenţie pe eunuc, dar nu-i putea ghici totdeauna intenţiile. Nu ar fi putut spune în ce măsură influenţa lui era benefică sau nefastă pentru împărat. Îşi dădea seama că Gao Lishi adora intrigile şi era însetat de putere, trăsături caracteristice tuturor eunucilor, dar care la el erau deosebit de evidente. Se zvonea că majoritatea demnitarilor de la Curte îşi datorau posturile legăturilor cu eunucul. În acelaşi timp însă, el arăta un devotament complet şi sincer faţă de împărat.

Chiar din prima noapte petrecută de Yang Yuhuan la Palat, împăratul îl strigase când avusese un coşmar. Scena aceasta se repetase de multe ori de-atunci. Degeaba se chinuise Yang Yuhuan să alunge din mintea împăratului ucigaşul imaginar care-i tulbura somnul, nu reuşise decât să-l mai liniştească uneori, fără să-l vindece însă. Cam o dată pe lună, împăratul se ridica din aşternut în mijlocul nopţii şi-l striga pe Gao Lishi.

— Unde e bătrânul? De ce nu e aici?

Eunucul apărea, alergând de-a lungul galeriilor. Simpla asigurare că Gao Lishi era de veghe în Palat era suficientă pentru a alunga spaima împăratului, dar Yang Yuhuan nu putea suporta ideea că eunucul îi lua locul în astfel de momente.

Gao Lishi nu-şi exprima direct părerile în chestiunile politice, dar oricine ghicea cât de greu atârna cuvântul său în umbră, iar Yang Yuhuan nu putea spune dacă sfaturile lui urmăreau de fapt propriile interese sau numai pe cele ale suveranului.

Gao Lishi venise pe lume la Panzhou în primul an al Erei Sisheng (684), cu un an înaintea împăratului. Îl chema Feng, iar mama sa fusese născută Mai. Se spunea că el luase numele lui Gao Yanfu, cel care-l crescuse. La începutul Erei Shengli (698), pe când era doar un copil, fusese oferit împăratului de către comisarul imperial responsabil cu reprimarea din districtul Lingnan, şi a fost primit în Oraşul interzis. La maturitate, a fost pus în serviciul împărătesei Wu şi a devenit responsabil cu supravegherea intrărilor şi ieşirilor din palat ale soţiilor imperiale. A câştigat repede încrederea lui Xuanzong, după ascensiunea acestuia şi, de atunci, era mereu alături de el, urmându-l peste tot, ca o umbră. Se zvonea că Gao Lishi îl susţinuse pe prinţul Heng ca moştenitor al tronului şi de acea prinţul îl trata ca pe un frate mai mare.

În luna a cincea a primului an al Erei Comorii Celeste, Yang Yuhuan l-a invitat pe Gao Lishi, pentru prima dată, să ia masa cu ea. Îl vedea deseori la Curte, dar nu vorbise niciodată singură cu el. S-a străduit să-l primească cu multă curtoazie şi i-a spus:

— A trecut un an şi jumătate de când am sosit aici datorită Maiestăţii Sale şi cred că acum am ajuns să înţeleg ce înseamnă viaţa unei consoarte imperiale. V-am chemat astăzi pentru a vă solicita din nou ajutorul.

— Sunt foarte onorat că Alteţa Voastră binevoieşte să-mi vorbească aşa, a zis Gao Lishi, care i se adresa negreşit aşa cum ceruse împăratul. Dar eu sunt cel care trebuie să vă ceară

ajutorul. Pentru mine e cea mai mare bucurie că m-aţi chemat să-mi vorbiţi.

Privirea lui Gao Lishi era mai rece ca de obicei, deşi numai ochii păreau vii pe chipul său ridat. Muşchii feţei îi jucau uşor în timp ce vorbea, iar privirea trăda o adâncă luare-aminte. Yang Yuhuan ştia că, pentru a putea ghici gândurile ascunse ale eunucului, era necesar să-i urmărească mişcările ochilor, în care se puteau citi fie o lumină moale, fie o cruzime de gheaţă. Chipul lui dădea senzaţia de blândeţe când vorbea, dar, odată ce tăcea, aceasta se preschimba în cruzime.

— Aş putea să vă vorbesc despre ceva ce mă preocupă de mult timp? a întrebat-o brusc eunucul, luând-o prin surprindere.

Yang Yuhuan avusese de gând să şi-l apropie, vorbindu-i de planurile ei ticluite în secret. Se părea că şi el socotise la fel.

— Aţi devenit soţia prinţului de Shou ca fiică a seniorului Yang Xuanjiao, dar această înrudire nu este potrivită. Seniorul Yang nu are decât un fiu, pe Jian. Adică aveţi un singur frate mai mic. Ar fi de dorit să aveţi o familie mai numeroasă. Când veţi deveni consoarta oficială a împăratului, nimeni nu ar putea să vă sprijine mai bine decât fraţii şi surorile Alteţei Voastre.

Yang Yuhuan n-a zis nimic, neştiind încă unde vrea să ajungă Gao Lishi.

— Pentru poziţia de acum, e preferabil să fiţi fiica adoptivă a seniorului Xuanjiao. Astfel, doamna Yang , soţia prinţului de Shou, ar fi fiica bună a seniorului Yang, pe când consoarta imperială Yang ar fi fiica adoptivă a acestuia. Se va considera că Xuanjiao a avut două fete cu acelaşi nume, una a lui şi alta adoptată. Simpla menţionare a acestui amănunt într-un document va fi importantă pentru cinci-

zeci sau o sută de ani de acum încolo. Ar fi mai bine așa și pentru Maiestatea Sa, și pentru Alteța Voastră. Doar prin acest artificiu simplu, Yang Yuhuan, soția prințului de Shou și Yang Yuhuan, favorita împăratului, ar deveni două persoane diferite.

— Va crede lumea așa ceva?

— Chiar dacă nu va crede, e mai bine să luăm această măsură decât să nu facem nimic. Oricum, drumul Alteței Voastre va fi netezit. Pentru că soția imperială, ca fiică adoptivă a lui Yang Xuanjiao, trebuie să aibă și părinți adevărați undeva. Totul este să știm cine sunt părinții adevărați, dar am eu o idee. Seniorul Xuanjiao are un frate mai mare, seniorul Xuanyan, care ar fi bun de tată, pentru că a murit deja. Trebuie să recunoașteți că un tată mort rezolvă multe dintre probleme. Cei patru copii ai seniorului Xuanyan sunt iarăși foarte buni, pentru că ați avea un frate mai mare și trei surori, toți foarte deștepți, din câte am auzit. Când veți primi în mod oficial titlul de consoartă imperială, toți patru, în calitate de rude de sânge, vor ocupa posturi înalte la Curte și vă vor deveni aliați de nădejde. Nu-i mai pomenesc pe tatăl adoptiv și pe alți numeroși membri ai familiei Yang, care vor avea toți titluri importante, de folos pentru a vă întări statutul. Astfel, poziția Alteței Voastre va fi asigurată. Cel mai ferm sprijin vine întotdeauna de la familie. Ce dacă, de fapt, nu aveți același sânge? Asta nu are importanță. Toți vor căpăta privilegii datorită Alteței Voastre și va fi interesul lor să vă susțină. Dacă sunteți de acord cu planul meu, îl pot duce la îndeplinire imediat.

Gao Lishi vorbise repede și cu însuflețire. Apoi a tăcut, cu urechile ciulite, așteptând să vorbească și Yang Yuhuan. Parcă-i spunea: „ Acum să te văd!“

— Nu înțeleg nimic din toate astea. Fă cum crezi că e mai bine, a răspuns ea, scrutând figura ridată a ciudatului

eunuc. Nu putea spune nici măcar acum dacă îi era prieten sau duşman.

— Alteţă, oare ce vorbe sunt acestea? Eu nu am nici o putere, numai Alteţa Voastră poate face să se împlinească ce v-am spus. Dacă nu, ar fi păcat. Nimic nu vă poate împiedica să vă îndepliniţi dorinţele. Cine ar putea avea puterea, dacă nu Alteţa Voastră? Pentru moment, ce-aţi zice să-l numiţi pe defunctul Vostru tată, Xuanyan, prefect al comitatului Jiyang din Shandong?

— Perfect. Se va bucura din mormânt. Ocupă-te de numirea aceasta!

— Nu, Alteţa Voastră trebuie să o facă.

— Cum aş putea? Toată viaţa mea, nu vă voi avea aliaţi decât pe Maiestatea Sa și pe tine. Îi vorbesc Maiestăţii Sale despre problemele mele, dar în rest prefer să te las pe tine să te ocupi.

Gao Lishi afişa un aer covârşit de responsabilitatea ce i se acorda, dar în sinea sa era mulţumit.

Eunucul a început s-o viziteze frecvent pe Yang Yuhuan. Ea s-a legat repede de el. Se spunea că Gao Lishi fusese foarte apropiat de concubina Floare de Prun, care-i cerea tot timpul sfatul, dar Yang Yuhuan nu a făcut niciodată aluzie la asta, prefăcându-se că nu știe nimic. De fiecare dată când se întâlneau, Gao Lishi îi împărtăşea ideile lui despre sarcinile pe care ea i le încredinţase. De fiecare dată îi vorbea de câte o persoană anume. Într-o zi i-a vorbit de Xuangui, fratele mai mic al tatălui ei Xuanyan, adică unchiul ei.

— Seniorul Xuangui ar putea conduce consiliul recepţiilor imperiale, ce părere aveţi?

— E bine.

— Acest post implică supravegherea tuturor meselor Maiestăţii Sale.

— Da.

— Sau ar putea mai mult...

Părea să ezite, privind-o fix pe Yang Yuhuan.

Tăcerea lui voia să însemne că era bine să ofere un post mai bun acestui unchi. Yang Yuhuan nu a zis nimic.

— Am vreun motiv să mă îndoiesc de tine? Fă cum crezi că e mai bine pentru mine. Eu nu pot avea o idee mai bună decât a ta.

Prefăcându-se încurcat, Gao Lishi s-a retras, lăsând impresia că singurul mod de a ieşi din încurcătură era fuga.

A venit astfel să-i propună posturi pentru fratele mai mare, Dian, pentru Chi, cel mai mare dintre veri, şi pentru vărul mai mic Zhao. Nu era sigur că el va obţine acele posturi pentru ei, dar părea că se străduieşte s-o facă, înainte de ceremonia prin care ea avea să primească titlul de Soţie Preţioasă.

Yang Yuhuan nu ştia dacă Floare de Prun se mai bucura de favorurile împăratului. Hotărâse să se poarte ca şi cum acest lucru nu o interesa câtuşi de puţin, până nu avea să obţină în mod oficial titlul de consoartă imperială. După aceea, avea intenţia s-o facă să dispară pentru totdeauna pe cea care avusese neobrăzarea s-o numească „purcea grasă". Trebuia deci să aştepte cu răbdare timp de trei ani.

Dar, din ziua în care lui Yang Yuhuan a început să i se spună Alteţă şi să fie tratată precum o consoartă imperială, oricine şi-a putut da seama că puterea doamnei Floare de Prun scădea. Chiar şi Gao Lishi evita să se mai întâlnească cu ea, din consideraţie pentru viitoarea favorită. Toate aceste lucruri Yang Yuhuan le aflase de la însoţitoarele ei.

Capitolul 3

În luna a opta a primului an din Era Comorii Celeste (742), Li Linfu a devenit prim-ministru. Fiind o persoană cu renume, încă înainte de anunţul oficial s-a zvonit peste tot că lui avea să îi fie acordată această cinste.

Li Linfu aparţinea ramurii principale a dinastiei Tang şi era strănepotul cel mai mic al fondatorului acesteia. Tatăl său, Li Sihui, administrator al prefecturii Yang superioare, intrase în garda imperială în calitate de membru al unei familii nobile şi ajunsese întâi în postul de preşedinte la ministerul de justiţie, apoi al celui al funcţiunii publice, pentru a deveni, în cel de-al douăzeci şi patrulea an al Erei Întemeierii (736), preşedinte al Marelui secretariat imperial. Se ştia că era bun prieten cu Gao Lishi şi că, pentru a obţine puterea, nu se dăduse înapoi de la nimic. I se spunea „limbă de miere, inimă de fiară", poreclă ce descria perfect caracterul său.

Numirea lui Li Linfu în postul de prim-ministru a fost considerată de unii un eveniment de rău augur al primului an din noua eră. Mulţi politicieni din jurul său au înţeles repede că, dacă nu-i erai pe plac lui Li Linfu, îţi pierdeai postul. Se spunea că decăderea literatului Zhang Jiuling, coleg al lui Li Linfu şi fost prim-ministru, precum şi demisia lui Pei Yaoqing, a cărui pricepere în domeniul finanţelor era bine cunoscută, au fost două evenimente care aveau drept cauză politica lui Li Linfu.

Yang Yuhuan îl vedea deseori pe noul prim-ministru, dar era foarte precaută ori de câte ori se întâlneau; era un om cu care nu prea ştia cum să se poarte. Deşi dădea impresia că se străduia mereu să-i placă împăratului, pe ea o privea mai degrabă cu răceală.

Într-o zi, datorită lui Gao Lishi, a avut ocazia să ia ceaiul cu el. Ca de obicei, Li Linfu nu i s-a adresat deloc. A răspuns doar foarte concis la întrebările puse de ea, cu un calm exasperant. Era limpede că, pe lumea aceasta, lui nu îi era frică decât de împărat. Nici de Gao Lishi nu se temea deloc. Îl mai ţinea prin preajmă pe bătrânul eunuc pentru că încă îi era folositor, dar avea să se descotorosească de el cu prima ocazie, îşi spunea Yang Yuhuan. Şi nu putea să nu tragă concluzia că indiferenţa lui Li Linfu faţă de ea era o dovadă a faptului că poziţia ei la Curte era nesigură. Odată îl întrebase pe eunuc ce credea despre prim-ministru, dar acesta se ferise să se refere la caracterul lui, lăudându-i doar calităţile de politician abil. Yang Yuhuan nu ştia dacă Gao Lishi fusese sincer, pentru că părea foarte circumspect când venea vorba de Li Linfu.

În acel an, împăratul a plecat la Palatul de la Muntele Calului Negru în cea de-a zecea lună şi s-a întors în Capitală în cea de-a unsprezecea. Yang Yuhuan l-a însoţit.

În luna a douăsprezecea, Huangfu Weiming, comisar imperial al regiunii cuprinse între Longshi şi Gansu, i-a învins pe tibetanii din zona lacului Qinghai. La puţin timp, şi Wang Chui, comisar imperial al comandamentului regiunii Hexi, a obţinut o victorie asupra tibetanilor. Vestea celor două izbânzi a ajuns în capitala Chang'an în ultimele zile ale anului, şi oraşul a fost cuprins de entuziasm. Numele lui Huangfu Weiming era cunoscut peste tot şi el era ridicat în slăvi ca un erou. De obicei, în Capitală cădea prima ninsoare pe la începutul celei de-a douăsprezecea luni, dar

iarna aceea a fost nemaipomenit de blândă, fără zăpezi sau îngheţuri.

Cu ocazia banchetului dat pentru a sărbători trecerea în cel de-al doilea an al Erei Comorii Celeste, Yang Yuhuan a aflat că An Lushan, guvernatorul militar al regiunii Pinglu, îşi anunţase vizita la Palat pentru o audienţă la împărat. Sosirea acestuia la Curte părea un eveniment foarte important, despre care vorbea toată lumea, iar împăratul ceruse ca guvernatorul să fie întâmpinat cu mare pompă.

Yang Yuhuan auzise în repetate rânduri numele lui An Lushan, dar vâlva pe care o stârnea venirea sa la Curte a făcut ca el să capete o aură deosebită în ochii ei. În plus, interesul ieşit din comun al împăratului pentru această vizită îi trezea şi mai mult curiozitatea. An Lushan era un barbar cu sânge amestecat, originar din Yingchuan, Mongolia. Vorbea şapte limbi ale triburilor barbare şi aproape că nu mai arăta a om din cauza obezităţii sale. Conducea o armată formată numai din barbari, fiind primul general de origine străină din imperiu. Nu era doar un comandant de oşti, ci şi un erou. Acestea erau motivele pentru care împăratul aştepta cu nerăbdare sosirea lui la Curte. Aflând toate aceste lucruri, Yang Yuhuan a început să fie şi ea interesată de războinic şi să ceară în stânga şi în dreapta amănunte despre el. După chip, i se dădeau vreo treizeci şi şapte sau treizeci şi opt de ani, dar nimeni nu-i ştia vârsta exactă. Tatăl său era un barbar din Asia centrală, iar mama turcoaică; An Lushan era deci un metis. La început, pentru că vorbea tibetană, fusese tălmaci, apoi devenise subordonat al guvernatorului militar al regiunii Fanyang şi, remarcându-se prin faptele sale de vitejie, căpătase repede ranguri mai înalte. Odinioară simplu şef de trupă la Pinglu, în primul an al Erei Comorii Celeste el ajunsese comandant militar la Yingchuan, ca să devină apoi comisar imperial.

Nicicând un barbar nu deținuse o asemenea funcție. În mâinile lui se aflau atât puterea financiară, cât și cea militară și civilă în regiunile de graniță de la miazănoapte, devenind astfel mai puternic decât înalții demnitari care alcătuiau guvernul din Capitală.

An Lushan și-a făcut intrarea în Chang'an la câteva zile după terminarea festivităților de Anul Nou, când încă nimeni nu se refăcuse complet după cele trei zile și trei nopți de petreceri prilejuite de Sărbătoarea lampioanelor. Armata sa care intra pe sub Poarta Luminii Primăverii oferea un spectacol neobișnuit pentru locuitorii Capitalei. Trupele erau formate jumătate din călăreți, jumătate din pedeștri, dar nu semănau una cu alta. Soldații se deosebeau prin culoarea pielii, a ochilor și a părului, precum și prin înălțime și aspect. Erau și regimente de soldați foarte impunători, bine făcuți și hrăniți din belșug, și trupe de barbari slăbănogi, cu priviri neliniștite. Nici flamurile purtate în fruntea fiecărei trupe nu erau la fel; unele erau făcute din zeci de fâșii subțiri, altele aveau forma unor cilindri de pânză umflați de vânt, ba chiar păreau mănunchiuri de cozi de animale legate de o prăjină. Toată populația Capitalei, care nu era ușor de surprins, căsca acum ochii la acest spectacol neobișnuit. Străzile se umpluseră de mulțimea adunată să vadă trecerea trupelor.

Chiar în după-amiaza zilei în care a intrat cu oștenii lui în Chang'an, An Lushan a fost primit de împărat în pavilionul unde se odihnea după prânz. Când l-a văzut înaintând spre împărat, Yang Yuhuan și-a zis că acesta trebuia să fie faimosul general din ținuturile îndepărtate, despre care auzise atâtea lucruri. Nu avea nici înfățișarea unui luptător, nici pe cea a unei persoane de vază. Era doar o masă diformă de carne. Un pântec imens, de câteva ori mai mare decât al unui om obișnuit, se mișca încet spre ei. Desigur, posesorul său îl purta de unul singur, dar, de departe, părea

cărat cu grijă de cei doi vasali care-l încadrau. Toţi oficialii prezenţi în sală priveau la An Lushan cu respiraţia tăiată.

— Ai venit în sfârşit, metisule! a murmurat împăratul plin de satisfacţie, cu privirea luminată.

Şi rostind aceste vorbe, şi-a ţinut el însuşi răsuflarea, fără să-şi poată lua ochii de la trupul uriaş al barbarului.

An Lushan s-a apropiat. A început să i se desluşească şi chipul, care era de asemenea foarte ciudat, căci partea de jos era lăsată, obrajii şi bărbia fiind atât de copleşite de grăsime, încât îi atârnau spre piept . Dar lucrul cel mai uluitor de-abia acum avea să urmeze. Ajuns în faţa împăratului, An Lushan nu s-a înclinat cum era regula către acesta, ci şi-a îndreptat uşor trupul către Yang Yuhuan, care stătea la dreapta împăratului, şi, cu mâinile aduse la piept, a făcut o plecăciune către ea. Pentru toţi cei prezenţi, acesta era un semn neîndoielnic de veneraţie. În plus, acest gest denota o solemnitate aparte, având în vedere cât de greu îi era barbarului să-şi plece trupul enorm în acest fel.

— Metisule, cum îndrăzneşti să o saluţi pe soţia mea înainte de a mă saluta pe mine?

La aceste vorbe, An Lushan şi-a schimbat din nou poziţia cu încetineală, întorcându-se către împărat. L-a salutat cu aceeaşi solemnitate ca pe Yang Yuhuan şi abia apoi i-a răspuns.

— Încă din copilărie m-am înclinat numai în faţa mamei mele. Niciodată n-am făcut asta în faţa tatălui meu. Şi asta pentru că mama era cu siguranţă mama mea, dar despre tată nu pot spune acelaşi lucru. Cine o fi adevăratul meu părinte, nu ştiu... Din acest motiv întotdeauna salut mai întâi femeile.

La asemenea vorbe, împăratul a izbucnit în hohote, apoi râsetele au ţâşnit din toate colţurile sălii. Yang Yuhuan a râs şi ea; numai An Lushan nu râdea.

— Ce vârstă ai? l-a întrebat împăratul.

— Nu prea ştiu nici eu. Am vrut s-o întreb pe mama, dar ea a murit înainte să pot face asta.

— Şi de copil ai fost atât de gras?

An Lushan a răspuns după o clipă de tăcere, ca şi cum era încercat de-o mare părere de rău.

— Da, din păcate, încă de atunci am fost foarte gras. Mi s-a spus că la şase luni cântăream cât un copil de şase-şapte ani. Din această cauză se pare că nici mama nu ştia prea bine câţi ani am.

Împăratul a râs din nou, la fel şi Yang Yuhuan. Toată adunarea a izbucnit din nou în hohote.

Împăratul a poruncit începerea festivităţilor. De obicei, când veneau în audienţă comisarii imperiali, trebuiau să prezinte un raport al situaţiei din regiunea pe care o aveau în grijă, dar de-această dată acest lucru nu s-a întâmplat.

Banchetul urma să aibă loc în grădina întinsă din faţa pavilionului. Când împăratul s-a îndreptat într-acolo, toată adunarea l-a urmat; apoi el a pus-o pe Yang Yuhuan la dreapta sa şi pe An Lushan la stânga sa. Era o sărbătoare fastuoasă, cum nu mai fusese de mult.

Pe la mijlocul petrecerii au început dansuri barbare în cinstea lui An Lushan. Unele erau executate de grupuri de câteva zeci de femei barbare, iar altele doar de câte două sau trei. Dansurile se succedau fără întrerupere. La fel şi muzica ce le acompania – fluiere de trestie, tobe, ţitere, xilofoane şi altele îşi amestecau sunetele într-o melodie continuă, când molcomă, când sălbatică.

Dansurile interpretate de tinerele fete erau dansuri ale popoarelor barbare de la miazănoapte şi aveau un ritm alert şi aprig.

„Fetele stepei, fetele stepei,
Se rotesc la unison cu lira şi tamburinele.
Cu mânecile ridicate, ritmul vioi

Ca un vârtej de zăpadă în furtună,
Ca frunzele în vântul de toamnă,
La stânga, la dreapta, fără ostoi."

Astfel a descris poetul Bai Juyi iureşul lor. După ce s-au terminat aceste dansuri, An Lushan i-a uimit din nou pe împărat şi Curtea sa, aşa cum o făcuse de nenumărate ori de când sosise în Capitală. Nimeni nu şi-a dat seama când s-a ridicat de la locul său, dar, deodată l-au văzut apărând în centrul scenei. An Lushan dansa. Dansa dansul învăluitor al barbarilor. Îşi trecea greutatea de pe un picior pe altul şi corpul său greoi se mişca în ritmul muzicii. Mişcarea era de o încetineală ieşită din comun. Când ritmul muzicii s-a înteţit, An Lushan a început să se învârtă. Într-o clipă, a devenit ca o sfârlează. Nu i se mai vedeau nici capul, nici corpul. Se vedea doar un titirez care se rotea cu o viteză ameţitoare în jurul axei sale. Când muzica a devenit mai lentă, mişcarea lui s-a domolit şi au reapărut capul, apoi mâinile şi picioarele. Dar atunci An Lushan a început să se rotească în sens invers, redevenind un titirez. Publicul a început să aclame. Doar împăratul, Li Linfu şi Gao Lishi nu aclamau, ci priveau fix, fiecare cu o expresie diferită, rotirea acestei sfârleze ciudate.

Împăratul poruncise să se ţină serbări aproape în fiecare zi, pe toată perioada şederii lui An Lushan în Capitală. Avea senzaţia ciudată că oricâte petreceri dădea în cinstea lui, nu erau suficiente pentru a-i recunoaşte meritele. Este de prisos să spunem că şi pe împărat, ca şi pe ceilalţi oficiali, i-a mirat foarte mult faptul că An Lushan începuse să danseze dintr-odată la prima sa întâlnire cu împăratul, dar acest lucru nu s-a mai repetat. S-a întâmplat, cu altă ocazie, ca împăratul să-i ceară să danseze din nou, dar generalul barbar i-a răspuns cu părere de rău, arătându-i pântecul său imens.

— Maiestatea Voastră ştie ce greutate am?

— Trei sute de livre? a întrebat împăratul, după un moment de gândire.

— Nici vorbă! Doar burdihanul meu cântăreşte peste patru sute. Este foarte greu să mă învârt cu toată această greutate. La prima noastră întâlnire, copleşit de bucuria că m-aţi primit în audienţă, am uitat de mine, m-am ridicat fără să-mi dau seama şi-am dansat. Dar ceea ce-aţi văzut atunci nu a fost un dans barbar. A fost expresia bucuriei mele imense care nu putea fi exprimată în alt fel. Dacă nu aş fi fost copleşit de atâta bucurie, n-aş fi putut să mă rotesc aşa. Mă cutremur doar când mi-aduc aminte. De atâta efort, era să mă sufoc! Dar bucuria de atunci încă stăruie aici, în inima mea, datorită Maiestăţii Voastre...

Şi-a apucat pieptul imens cu cele două mâini, ca pentru a-l oferi împăratului. Acea masă de carne care nu mai avea aproape nimic omenesc a început să se clatine ca un val mare. Împăratul a privit cu interes, apoi a zis:

— Când ai învăţat acel dans barbar?

— La şapte ani. De atunci aveam deja două sute de livre şi era să-mi plesnească inima. M-am prăbuşit şi m-au întins pe o targă. Apoi m-au stropit cu apă trei zile şi trei nopţi. De atunci n-am mai dansat.

Aceasta a fost povestirea lui An Lushan. Şi, chiar dacă poate nu era adevărată pe de-a-ntregul, împăratului i-a plăcut, aşa cum îi plăcea tot ce spunea metisul. De cum An Lushan începea să povestească, ochii împăratului se îngustau şi chipul său căpăta o expresie de aşteptare înfrigurată, dar plăcută a vorbelor ce urmau să curgă de pe buzele barbarului.

Yang Yuhuan îl privea de la locul ei de lângă împărat. Generalul barbar părea o creatură fantastică din ţinuturi necercetate, dar nimic din ceea ce spunea nu era fără rost. Chiar şi cele mai scurte remarci ale sale aveau ca scop să-l

impresioneze pe împărat, şi într-adevăr câştigase pe deplin inima acestuia.

Nici lui Yang Yuhuan nu-i displăcea barbarul. Intuia că de fapt e foarte viclean şi nu te poţi încrede în el, dar, întâlnindu-l de câteva ori, puţina ei reticenţă a dispărut.

An Lushan spunea că îşi cunoştea mama, dar nu şi tatăl, scoţând în evidenţă originile sale umile. Într-o zi, s-a înfăţişat la împărat un general barbar din subordinea lui care-l cunoştea de mic şi-a spus.

— Maiestatea Voastră, doresc să vă vorbesc despre adevărata origine a conducătorului nostru. Mama lui, tristă că nu avea copii, s-a dus să se roage la muntele Yaluoshan, unde turcii îl venerează pe zeul războiului. Cel care s-a născut în urma acelor rugi este însuşi generalul An Lushan. În acea zonă, se vorbeşte şi astăzi despre noaptea în care s-a născut el. Lumina lunii era roşie ca sângele, iar câmpiile şi munţii se înroşiseră şi ei. Se auzeau peste tot urlete de sălbăticiuni. A fost o noapte cu adevărat înfricoşătoare. În timp ce fiarele urlau, peste iurta unde se afla mama sa a căzut un meteorit şi în acel moment s-a născut copilul. Cerul a făcut să cadă o stea pe pământ, profeţind că nou-născutul îşi va oferi întreaga viaţă măreţului împărat al Orientului.

Această poveste a bătrânului general barbar l-a fascinat de asemenea pe împărat.

— Blestematul ăsta de An Lushan este deci o explozie de stele, a zis el râzând, dar în sinea lui era mai înclinat să creadă acest lucru decât să-l pună la îndoială.

An Lushan a stat timp de jumătate de lună în Capitală, după care a plecat în fruntea trupelor sale către regiunile de graniţă, aşa cum venise. După plecarea sa, banchetele de la Curte au devenit mai terne, ca cenuşa rămasă după ce focul s-a stins. Nu numai împăratul îi ducea lipsa lui An Lushan, ci şi Yang Yuhuan, care se simţea singură. Barbarul avea asupra tuturor o neobişnuită putere de fascinaţie.

Pentru o vreme au circulat tot felul de zvonuri despre el - ba că trebuia să-şi schimbe calul în mod regulat, pentru că nici un bidiviu nu-i putea duce greutatea imensă timp îndelungat, ba că în fiecare regiune pe care o traversa i se pregăteau cei mai puternici şi frumoşi cai şi că folosea două şei, una pentru a sta pe ea şi una pentru a-şi propti abdomenul imens.

Pe la începutul lunii a patra, când zvonurile despre An Lushan începuseră să se stingă, în Capitală a sosit vestea că Huangfu Weiming, comisarul imperial al comandamentului din Long, îi învinsese pe tibetani la cetatea Hongji. Acesta era deja considerat un erou printre locuitorii Capitalei datorită victoriei asupra tibetanilor de la sfârşitul anului precedent.

Primăvara şi vara au trecut fără să se întâmple nimic deosebit, dar în toamnă a început să circule zvonul că An Lushan avea să revină în Capitală. Yang Yuhuan îşi impusese să nu vorbească niciodată în faţa împăratului despre generalii şi demnitarii de la Curte; asta nu pentru că împăratul ar fi fost din cale-afară de gelos, dar ea ştia bine că se aştepta de la femeile din gineceul imperial să evite astfel de subiecte. Cum i-a ajuns la urechi zvonul despre revenirea lui An Lushan în Capitală, şi-a şi propus să afle dacă este adevărat, însă ferindu-se să menţioneze acest lucru în prezenţa împăratului. Se gândea că poate chiar împăratul îi trimisese ordin să vină la Curte pentru a-l distra.

În luna a zecea Yang Yuhuan l-a însoţit pe împărat la Palatul Izvoarelor Calde de la Muntele Calului Negru şi s-au întors în Capitală o lună mai târziu. De această dată, doamna Floare de Prun nu i-a mai însoţit.

În luna a douăsprezecea s-a adus la cunoştinţa Curţii că se pusese pază cu focuri de veghe în toate provinciile de pe coastă, din cauza atacurilor piratului Wu Quangquang.

Yang Yuhuan nu văzuse niciodată marea şi îi era greu să-şi imagineze piraţii sau corăbiile lor, şi chiar focurile aprinse de-a lungul coastelor. Îşi închipuia un fel de tablou în care erau înşirate de-a lungul falezelor un fel de aranjamente din lampioane, ca cele de la Sărbătoarea lampioanelor, iar în jurul acestora o mulţime de cavaleri vânzolindu-se. Ceea ce îşi imagina ea nu prea avea a face cu înfruntările cu piraţii.

Anul s-a sfârşit fără să cadă nici un fulg de zăpadă şi a urmat primăvara celui de-al treilea an al Erei Comorii Celeste. Chiar în primile zile, guvernul a dat un edict prin care ideograma ce desemna anul era modificată; ca şi cum, neavând nimic mai important de făcut, guvernul ajunsese să se preocupe de lucruri mărunte. În aceeaşi lună s-a dat amnistie pentru toate condamnările, cu excepţia condamnărilor la moarte şi exilurilor. N-ar fi putut nimeni spune că măsura era rea, numai că nu era neapărat necesară, iar guvernul dădea şi prin asta impresia că iroseşte vremea cu nimicuri.

La începutul celei de-a doua luni, au mers din nou la Palatul de la Muntele Calului Negru. În timp ce Yang Yuhuan străbătea o galerie împreună cu împăratul, între dealurile din spatele palatului a căzut un meteorit. În acea seară a sosit un mesager care a adus vestea că în curând An Lushan avea să ajungă din nou în Capitală, iar împăratul a hotărât să părăsească degrabă palatul de iarnă pentru a se întoarce la Chang'an. Amintindu-şi de povestirea meteoritului care se ivise la naşterea generalului barbar, nu putea să nu vadă o legătură între venirea lui şi meteoritul care tocmai căzuse.

În ziua venirii lui An Lushan, împăratul a fost foarte neliniştit.

— N-a sosit încă blestematul ăla de barbar? întreba fără încetare.

În fruntea armatei sale, An Lushan înainta foarte încet către Capitală. Cu o zi înainte se oprise să înnopteze la

patru-cinci mile distanță de oraș și, din pricină că se oprea să se odihnească la fiecare milă, drumul a durat mult mai mult decât era de așteptat. Când a ajuns în sfârșit la Palat pentru audiența cu împăratul, soarele era la apus. Împăratul, sătul de așteptare, era deja prost dispus, însă de îndată ce a zărit silueta uriașă a lui An Lushan s-a binedispus imediat și l-a întâmpinat spunându-i „Hai, vino, metisule!"

An Lushan, care era deja comisar imperial la Pinglu, a fost numit în acea zi și comisar imperial al comandamentului Fanyang. La scurt timp, împăratul a anunțat că tot el va fi și comisar la Hebei. Datorită acestor numiri, numărul de soldați din subordinea sa creștea cu o sută de mii. La primirea veștii, barbarul a zis:

— Este o răsplată mult prea mare pentru umilul vostru supus. Vă rog, Maiestate, luați această sarcină prea grea de pe umerii mei.

— Sarcina e chiar prea ușoară, dacă ne gândim la greutatea ta! Nu mai vorbi ca o femeie! Ce-ai în pieptul ăla imens? a zis împăratul.

— Doar o inimă credincioasă, a răspuns An Lushan.

Rostite de oricine altcineva, astfel de vorbe ar fi părut lingușitoare, dar în gura lui An Lushan căpătau o sinceritate de necrezut. Pentru împărat, barbarul devenea, rostind aceste cuvinte, întruchiparea credinței și-a devotamentului și, astfel, a considerat că onorurile pe care i le acordase nu erau suficiente. Ar fi vrut să-i mai ofere și altceva, dar nu-i venea nimic potrivit în minte. Atunci, An Lushan a spus cu o voce temătoare:

— Pe drumul lung până în Capitală m-a tot frământat un gând, și mi-am zis că trebuie să vă vorbesc neapărat despre el. Pot avea oare această îndrăzneală?

— Spune care ți-e gândul, i-a zis împăratul.

— După cum v-am spus mai demult, mi-am pierdut tatăl de mic și mai apoi și mama. M-am resemnat cu lipsa tatălui,

dar aş vrea foarte mult să existe o femeie pe care s-o pot numi mamă. La Curte este o doamnă de rang înalt pe care mi-aş dori mult s-o pot numi astfel.

— Cine este această doamnă?

— Este cea care stă chiar lângă Maiestatea Voastră, a răspuns barbarul fără teamă.

Toţi cei de faţă au înmărmurit. Împăratul însuşi era foarte mirat, iar Yang Yuhuan era chiar mai uluită decât el.

— Nu m-aţi putea considera fiul adoptiv al Alteţei Voastre? a continuat An Lushan, adresându-i-se direct lui Yang Yuhuan.

Împăratul a izbucnit în râs şi atmosfera s-a destins; râdea ca şi cum ceea ce auzise era foarte caraghios. Toţi oficialii şi curtenii, care până atunci ascultaseră cu răsuflarea tăiată, s-au pornit deodată pe un râs nestăvilit. A fost de-ajuns să pufnească numai unul, că toţi ceilalţi l-au urmat, ca şi cum nu s-ar mai fi putut abţine.

— Doamna ce zice? O las pe ea să hotărască dacă acceptă sau nu, a zis împăratul.

— Accept cu bucurie, a răspuns Yang Yuhuan.

I se părea amuzant să-l facă fiul ei adoptiv pe acest bărbat cu cel puţin zece ani mai mare decât ea şi care, în plus, era atât de mare la trup; şi-a zis în sinea ei că, dacă era mai mult decât o glumă şi lucrurile luau cumva o altă întorsătură, nimeni n-ar fi putut s-o privească cu ochi răi.

— Vă mulţumesc că aţi acceptat rugămintea mea. De acum încolo vă voi arăta respectul datorat unei mame, a zis Lushan, cu o expresie cum nu se poate mai serioasă.

Aşa cum presupusese Yang Yuhuan, nimeni nu a privit cu ochi răi această cerere neobişnuită a barbarului. Venind din partea lui An Lushan, toţi considerau rugămintea lui ca fiind expresia sincerităţii acestui războinic barbar, aparţinând unui trib cu obiceiuri diferite de ale lor.

Adopţia aceasta a fost şi pe placul împăratului, care, începând din acea seară, a cerut să se ţină şi mai multe petreceri în onoarea generalului care devenise fiul adoptiv al consoartei sale. În ajunul plecării lui An Lushan în teritoriile pe care le avea în grijă, s-a dat în pavilionul de ceremonii o petrecere minunată de rămas-bun la care au participat toţi funcţionarii de până la al treilea rang din Marele secretariat imperial şi Cancelaria imperială. La ospăţ, An Lushan a povestit următoarea istorioară.

— În ce-a de-a şaptea lună a anului trecut s-a abătut o invazie de lăcuste pe pământurile mele. Pentru că distrugeau recoltele de orez, am oferit ofrande şi am făcut rugi către Cer. În aceste rugi, am spus că e drept ca lăcustele să-mi distrugă orezul dacă nu mi-am servit stăpânul cu credinţă. Dar dacă, dimpotrivă, se dovedeşte că l-am slujit totdeauna cu râvnă, atunci Cerul să facă astfel încât lăcustele să dispară. Şi nici nu mi-am terminat bine cuvintele, că un stol de corbi uriaşi s-a năpustit asupra lăcustelor, nimicindu-le până la ultima; şi am văzut că păsările aveau corpul albastru şi capul roşu şi m-am mirat nespus!

Povestită de el, o istorioară de felul acesta părea în ochii unora dovada onestităţii sale. Alţii îşi spuneau pur şi simplu că avea un talent aparte de a născoci povestiri interesante, dar, curios lucru, nimeni, nu s-ar fi gândit să-i reproşeze ceva. Toţi se lăsau captivaţi, deşi ştiau că nu e decât un basm de adormit copiii. Era atât de fascinant să-l vezi făcându-se eroul povestioarelor inventate de el însuşi, încât nu-ţi venea să te superi că erau doar nişte invenţii. În plus, Lushan lăsa pe fiecare să interpreteze cum voia povestirile lui, mulţumindu-se să le istorisească cu iscusinţă, folosindu-se de gesturi şi mimică. S-ar fi zis că nimeni nu lua prea în serios aceste istorioare, dar totuşi exista o persoană care făcea acest lucru: chiar împăratul. O trăsătură a sa era naivitatea, aşa că lua în serios toate povestirile lui An Lushan, sau cel puţin

încerca s-o facă. Chiar dacă ceea ce depăna barbarul lua o întorsătură absurdă, împăratul continua să-l asculte cu privirea radioasă. Şi de data aceasta a exclamat entuziasmat:

— Păsări albastre cu cap roşu! Ah, demon cu sânge amestecat ce eşti, cred şi eu că te-ai speriat!

Această parte a povestirii era de cel mai mare interes pentru el. Era de aşteptat ca o istorioară care conţinea minuni neînchipuite să-l impresioneze în mod special şi împăratul făcea eforturi să creadă, ştia că trebuie să fie adevărat; pentru că visa la miracolul vieţii eterne, îşi dorea să existe pe lume cât mai multe fenomene supranaturale de acest fel.

Povestind aşa de firesc despre apariţia păsărilor albastre cu capete roşii, An Lushan răspundea perfect dorinţelor împăratului.

Yang Yuhuan nu credea o iotă din spusele lui, dar făcea parte dintre cei care nu se gândeau să-i reproşeze ceva acestui povestitor talentat. Ea credea însă în adevărul care se ascundea în spatele vorbelor sale. Astfel, deşi ştia că păsările cu corp albastru şi cap roşu erau doar o născocire, era absolut convinsă de devotamentul deplin al barbarului faţă de suveran.

Gao Lishi şi prim-ministrul Li Linfu erau şi ei la petrecere, dar nimeni nu ar fi putut spune ce gândeau cu adevărat. Au fost singurii care nu au dat atenţie povestirii cu corbii. Exact când barbarul ajunsese la această parte, cei doi începuseră să vorbească între ei, în şoaptă.

— Este neplăcut să fii plin de riduri ca mine, dar cred că e şi mai supărător să fii o astfel de arătare diformă, a mormăit printre buze eunucul.

— Ai văzut vreodată o luptă de cocoşi, unul slab şi unul gras? Totdeauna câştigă cel slăbănog, fără greş, a răspuns Li Linfu.

— Totuşi, când ai o astfel de greutate... a zis Gao Lishi, apropiindu-şi faţa de cea a interlocutorului, care şi-a aplecat îndată capul.

— Da, era mai bine să nu-l îngraşe şi mai mult. Câţi oameni are în subordine în calitate de comisar imperial la comandamentul regiunii Pinglu?

— Peste treizeci de mii.

— Treizeci de mii?

— Mai mulţi chiar, treizeci şi şapte de mii cinci sute.

— Şi în calitate de comisar la Fanyang?

— Nouăzeci şi unu de mii patru sute.

— A!

Li Linfu avea o mină indiferentă, privind în depărtare. Niciodată nu i se citeau sentimentele pe chip. Numai de câteva ori pe an, în ocazii speciale, faţa lui era străbătută de o expresie ascuţită, ca strălucirea unei lame: când degrada pe cineva care-i displăcuse, sau când acuza pe cineva de crimă de stat.

— S-a instalat în cantonul Yngchuan, cred.

— Exact. Dar, pentru că noua funcţie se adaugă la comandamentul de la Fanyang, cred că va trebui să-şi ducă garnizoana fără întârziere la Yngchuan. Regiunea Fanyang este compusă din terenuri arabile şi se întinde către sud, până la Fluviul Galben. La apus de aceste câmpuri fertile se găseşte o zonă montană foarte abruptă.

— Se îngraşă din ce în ce...

— Fără îndoială.

— Cine se ghiftuieşte prea mult ajunge impotent.

— E periculos barbarul! Când s-a pus atunci pe dansat, corpul lui enorm se mişca cu o viteză de necrezut. Nimeni nu se poate învârti cu o asemenea iuţeală.

— Hm, a făcut Li Linfu, schimbând subiectul. În ceea ce-l priveşte pe Huangfu Weiming, e timpul... a zis, întorcându-se către Gao Lishi.

— E timpul să-l chemăm?

— A, nu, din contră... Să-l îndepărtăm.

— Aha. Dar împăratul...?

— Împăratul are multă încredere în el. Nimeni nu a reuşit să le mai rupă oasele tibetanilor în ultima vreme, cum a făcut el. Şi nu e vorba numai de împărat, ci tot poporul îl venerează. S-ar putea ca şi el să devină mai puternic.

— Da, aşa este.

Discuţia s-a întrerupt aici. Adâncit în propriile gânduri, fiecare se uita în altă parte, ca şi cum nu-l mai interesa celălalt. Apoi Gao Lishi s-a depărtat de locul unde stătea prim-ministrul. La banchetele oficiale fiecare funcţionar avea un loc fix, pe care nu putea să-l părăsească oricum, numai Gao Lishi se plimba liber. Îşi schimba locul din când în când, mişcându-se într-un mod al lui.

Către sfârşitul petrecerii, An Lushan s-a îndreptat către împărat pentru a-i mulţumi pentru preţuirea arătată şi a-l anunţa că urma să plece din Capitală peste două zile.

— Şi când te-ntorci? a întrebat împăratul.

— Când mama mea adoptivă, cea care mi-a îndeplinit cea mai arzătoare dorinţă acceptându-mă ca fiu, va deveni consoarta oficială a Maiestăţii Voastre. Atunci voi reveni pentru a sărbători.

— Şi când va fi asta?

— Nu pot şti. Împăratul este singurul care ştie asta în sinea sa, iar eu nu pot decât să mă rog zeilor ca acea zi să vină mai repede.

Răspunsul lui An Lushan nu putea decât s-o încânte pe Yang Yuhuan.

Trecând prin faţa şirurilor de oficiali, barbarul şi-a făcut ieşirea ajutat de doi vasali care-l susţineau ca pe un enorm pachet de carne.

Yang Yuhuan presimţea că se apropie ziua în care avea să fie numită consoartă imperială, dar nu ştia nimic precis. Împăratul nu pomenea deloc despre asta, nici Gao Lishi. De fapt, An Lushan fusese primul care adusese vorba despre

acest subiect. Desigur, în mod normal, înscrierea unei consoarte imperiale în registrul oficial nu era ceva despre care putea să-şi permită să vorbească un supus, dar An Lushan o făcuse pentru că împăratul fusese de acord cu adopţia lui. Poate că el ceruse să fie adoptat doar pentru a putea rosti aceste cuvinte. Oricum, vorbele lui le-au plăcut şi lui Yang Yuhuan, şi împăratului.

La câteva zile după plecarea lui An Lushan la postul său, Yang Yuhuan a primit vizita lui Gao Lishi în apartamentele ei.

— O, e groaznic! Nu-mi mai văd capul de treburi, a zis eunucul, în felul său caracteristic. Anul viitor, mai exact în luna a şaptea a celui de-al patrulea an al Comorii Celeste, veţi fi înscrisă oficial în registrul soţiilor împăratului. Toată familia Alteţei Voastre va veni aici. O, Cerule, vă daţi seama câte sunt de făcut, ca să nu pomenim decât pregătirea reşedinţelor unde îi vom primi pe toţi!

Yang Yuhuan n-a zis nimic, dar în sinea ei şi-a spus că se apropia vremea când avea să poată scăpa de doamna Floare de Prun. De ce să nu facă precum Wu Zetian cu rivalele ei, lăsând trupul acesteia să putrezească pe fundul unui butoi? La acest gând, a fost străbătută de un fior de plăcere cum nu mai simţise nicicând. Gao Lishi o privea fix, cu răsuflarea tăiată. Niciodată nu i se păruse atât de frumoasă ca acum, când beţia puterii îi umplea sufletul pentru prima dată.

La sfârşitul lunii a doua a fost anunţată sosirea lui Huangfu Weiming, comisarul imperial din Long. Vestea s-a răspândit repede în Capitală şi a ajuns şi la urechile lui Yang Yuhuan prin slujitoarele ei. Ziua intrării acestuia în oraş urma să fie una foarte agitată, pentru că o mulţime imensă avea să-l

întâmpine. Sosirea lui nu însemna o retragere de la post, ci doar o vizită pentru rezolvarea unor probleme administrative.

Yang Yuhuan nu mai avea ce să afle despre acest general faimos care îi învinsese prima dată pe tibetani la Qinghai, cu doi ani înainte, şi din nou în cea de-a patra lună a anului trecut, în oraşul Hongji. Victoriile sale îi încântaseră teribil de mult pe nobilii şi vasalii din Capitală şi dăduseră un sentiment de triumf întregului oraş, iar numele lui devenise sinonim cu cel al viteazului care apăra hotarele de la miazănoapte. Yang Yuhuan ştia prea bine toate acestea, dar tot nu înţelegea de ce era aşteptat cu atâta fast, doar nu era singurul care obţinuse victorii în locuri îndepărtate. Şi Wang Chui, comisarul imperial din comandamentul Hexi, îi învinsese pe tibetani, iar Wang Zhongsi biruise alţi barbari.

Yang Yuhuan le-a întrebat despre acest lucru pe însoţitoarele ei, dar fiecare dădea alt răspuns.

— An Lushan este comisarul cu cele mai multe merite şi care se bucură de cea mai mare încredere a împăratului, dar el este barbar, pe când Huangfu Weiming este un războinic Han foarte respectabil, cu merite egale cu ale lui An Lushan în respingerea triburilor sălbatice de la frontierele îndepărtate. Pentru că are sânge chinez toată lumea îi ţine partea lui Huangfu Weiming, a zis una.

— Huangfu Weiming este rivalul lui Li Linfu. Ar trebui să deţină un post înalt la Curte, dar a fost îndepărtat şi trimis în provinciile de graniţă. Reputaţia lui de apărător al hotarelor se datorează simpatiei atrase după nedreptatea care i s-a făcut, a fost de părere alta.

O a treia însoţitoare era sigură că Huangfu Weiming era singurul războinic cu adevărat în stare să îi învingă pe tibetani. În vremea lui Xiao Jiong, predecesorul său în pos-

tul de comisar imperial la Long, tibetanii atacau tot timpul regiunea Gansu. Xiao Jiong reuşise o singură victorie măruntă contra tibetanilor în al douăzeci şi şaptelea an al Erei Întemeierii, exact cu un an înainte ca Yang Yuhuan să sosească la Palatul Izvoarelor Calde. Înaintea lui nici nu existase postul de comisar în acea regiune, şi cel care avea în responsabilitate lupta contra tibetanilor era Cui Xiyi, comisarul imperial al regiunii Hexi. El le administrase câteva lecţii, dar de fapt nu fusese vorba de adevărate victorii, ci reuşise doar să le respingă atacurile. Prim-ministrul Li Linfu cumulase pentru scurtă vreme funcţia sa cu cea de comisar imperial al comandamentului din Long, fără să reuşească nici el vreo victorie demnă de luat în seamă; singurul care-i atacase direct pe tibetani şi le cauzase pierderi era Huangfu Weiming. Asta explica respectul de care se bucura în rândul populaţiei, chiar mai mare decât cel primit la Curte. Iar acest respect continua să crească.

Yang Yuhuan auzise de la însoţitoarele ei cele mai uluitoare zvonuri legate de sosirea eroului în Capitală. Vorbeau tot timpul despre asta, de parcă ar fi ars de nerăbdare să-l vadă. Se surprinse pe ea însăşi aşteptându-l cu înfrigurare pe cel care trezea atâta entuziasm în popor.

Şi când vestea sosirii lui în a doua decadă a celei de-a treia luni s-a adeverit, toate femeile de la Palat au fost cuprinse de un entuziasm fără margini. Şuşoteau între ele întrebându-se pe unde va trece, în ce cameră va sta, unde va avea loc petrecerea în onoarea sa şi mii de alte lucruri. Nici una dintre ele nu avea nici cea mai mică idee cum arăta sau ce vârstă avea faimosul războinic, dar doamnele de la Curte erau atât de obişnuite să trăiască închise în pavilioanele lor şi rupte complet de viaţa obişnuită, încât aceste amănunte nu le îngrijorau deloc. Faptul că era aclamat ca un erou în toată

Capitala îi conferea suficient farmec acestui personaj. Fuseseră entuziasmate, desigur, şi de sosirea la Curte a lui An Lushan, dar acest lucru se explica prin curiozitatea trezită de faptul că era barbar. În cazul lui Huangfu Weiming, însă, lucrurile stăteau cu totul altfel.

Generalul a înşelat însă aşteptările poporului şi pe-ale Curţii, făcându-şi intrarea în Capitală la începutul celei de-a treia luni, însoţit numai de câţiva oameni, fără să stârnească entuziasmul provocat de venirea lui An Lushan. Nici unul dintre cei care l-au văzut trecând nu a ştiut că e vorba de marele erou, cum nu s-a ştiut nici când anume a intrat în Chang'an. În acel moment Capitala era animată de picnicurile organizate peste tot; la sud-est de Palat, pe malurile Râului Sinuos şi pe mica colină de pe Câmpul Plăcerilor, aflată la miazănoapte, se puteau zări grupuri de persoane care se plimbau. Prunii se scuturaseră deja, florile de cais şi piersic începeau să se treacă şi nu mai era nici vremea bujorilor, dar soarele primăvăratic încălzea cu raze mângâietoare străzile largi care delimitau cartierele.

Chiar în ziua intrării în Capitală, Huangfu Weiming s-a dus direct la Palat să se prezinte în faţa împăratului. Era un războinic de vârstă medie, extrem de distins. Un necunoscător nu şi-ar fi putut închipui că este om de arme, căci era foarte calm şi vorbea cu blândeţe. Numai pielea bronzată şi picioarele puternice care-i purtau trunchiul impunător trădau apartenenţa sa la clasa militară. Toţi miniştrii, cu Li Linfu în frunte, au fost chemaţi la petrecerea dată în onoarea lui, care nu a fost nici pe departe atât de fastuoasă precum cea dată pentru An Lushan. Vocea puternică a barbarului străbătea galeriile, pe când cea a lui Huangfu Weiming nu a fost auzită decât de o mică parte a celor prezenţi atunci când i s-a adresat împăratului.

Din momentul în care Huangfu Weiming a apărut în sala de audienţe, Yang Yuhuan nu şi-a desprins privirea de la el, sorbindu-i din ochi orice gest.

După ce i-a prezentat împăratului situaţia de la hotare, Huangfu Weiming s-a întors la locul care-i fusese destinat. Atunci a luat cuvântul Li Linfu.

— E uşor să-i îndepărtăm pe tibetani prin forţă. Dar e necesar să găsim o cale paşnică de a-i linişti şi de a-i face să se supună împăratului.

— Aşa ceva nu este posibil, a venit imediat replica lui Huangfu Weiming.

Acest răspuns a fost atât de violent, că a răsunat în toată sala.

Li Linfu a continuat însă:

— Când primii comisari au fost trimişi în regiunile Hexi şi Youchuan, scopul nu a fost de a ataca triburile barbare, ci mai degrabă de a pregăti strategii de apărare. Chiar dacă postul din Long a fost înfiinţat mai târziu, asta nu înseamnă că puteţi ignora misiunea iniţială. Vă rog să aveţi asta în vedere, orice s-ar întâmpla.

Tonul sec al acestor vorbe şi felul tăios în care au fost rostite au indispus întreaga adunare. Yang Yuhuan s-a întristat şi ea, însă Huangfu Weiming a răspuns criticii directe a prim-ministrului.

— Barbarii au inimi de fiare sălbatice. Comportamentul lor e imprevizibil. Dacă ai o atitudine defensivă încearcă să atace, dacă încerci să-i linişteşti devin mai sălbatici. După părerea mea, nu poţi să te descurci cu ei decât apelând la forţă. În plus, barbarii din Turfan[1] nu sunt un trib simplu, aşa cum vă imaginaţi. Puterea lor creşte de la o zi la alta. Dacă nu-i zdrobim acum, prin forţă, în curând ne vom căi. Este un lucru limpede ca lumina zilei.

1. Vechi nume al Tibetului. (*N. red.*)

— Am putea să le dăm o prinţesă cu sânge imperial ca soţie pentru căpetenia lor.

— Această metodă de îmblânzire e cunoscută din vremuri vechi. Nu numai ei, ci şi barbarii din triburile Qidan[1] şi Xi[2] au ucis prinţesele oferite şi s-au răsculat.

Schimbul de replici dintre cei doi s-a încheiat aici şi toată asistenţa s-a retras imediat ce împăratul a părăsit sala.

În timpul banchetului care a urmat, Yang Yuhuan a avut pentru prima dată ocazia de a vorbi puţin cu Huangfu Weiming.

— După lunga mea şedere la hotare, în sfârşit îmi revine astăzi onoarea să vă întâlnesc pentru prima dată, i-a spus eroul. Întorcându-mă în Capitală, am avut două motive de bucurie – s-o întâlnesc în sfârşit pe consoarta Maiestăţii Sale, de a cărei frumuseţe am auzit de multă vreme, şi să pot admira bujorii de la Templul Compasiunii din cartierul Changfang.

Aceste cuvinte erau desigur pline de politeţe, însă şi ticluite anume pentru femeia care se bucura de favorurile împăratului, iar pe Yang Yuhuan au bucurat-o peste măsură. Laudele din partea militarilor şi funcţionarilor nu o impresionau de obicei, dar, de această dată, complimentele i s-au părut sincere.

Încă nu-şi putea desprinde ochii de la chipul generalului şi l-a privit în continuare în aşteptarea suitei, dar el nu a mai spus nimic. De obicei, la petreceri, ea nu răspundea celor care i se adresau, şi, în general, nici nu prea avea ocazia de a vorbi. Dar, de data aceasta, i-a răspuns lui Huangfu Weiming aproape pe negândite.

---

1. Qidan – triburi nomade care au controlat mari teritorii din Mongolia şi din partea de nord-est a Chinei. (*N. red.*)

2. Xi – populaţie nomadă, de păstori, care a dominat partea estică a Mongoliei între secolele V şi XII. (*N. red.*)

— Vă plac bujorii de la Templul Compasiunii? Eu cred că sunt mai frumoşi cei de la Templul Luminii de Apus, din cartierul Yankang.

— Dacă spuneţi aşa, aşa trebuie să fie, cu siguranţă. Bujorii de la Templul Compasiunii, de la cel al Veneraţiei din cartierul Jing'an şi de la Templul Longevităţii din cartierul Yongle sunt vestiţi, dar desigur că nu pot fi la fel de frumoşi ca cei de la Templul Luminii de Apus. Nu pot niciodată să zăbovesc mult în Capitală, dar mi-aş dori să pot rămâne până când înfloresc bujorii de la Templul Luminii de Apus pe care Alteţa Voastră îi laudă ...

Yang Yuhuan nu a avut ocazia să-l reîntâlnească pe general în timpul şederii lui în Capitală. Pe la sfârşitul celei de-a treia luni a aflat că se reîntorsese la graniţe şi, exact în acea zi, ea s-a dus să admire bujorii de la Templul Compasiunii, despre care se spunea că sunt în plină înflorire. De obicei aştepta ziua a cincisprezecea a lunii a treia, când florile erau perfecte, dar, de data aceasta, amânase cu zece zile.

„Flori înflorite, flori trecute,
Douăzeci de zile de nebunie în oraş."

Aşa grăieşte un poem şi, într-adevăr, înflorirea bujorilor părea să răspândească un fel de beţie în întreg oraşul.

„Zece mii de cai şi-o mie de carete
Pentru a admira bujorii."

Astfel spune alt poem, evocând forfota febrilă a Capitalei în această perioadă a anului.

Yang Yuhuan s-a dus Templul Compasiunii să admire bujorii preferaţi de Huangfu Weiming, apoi la Templul Luminii de Apus, să-i vadă şi pe cei de care ea însăşi îi vorbise. Grădinile celor două temple faimoase pentru bujorii lor erau pline de oameni, de nici nu te puteai mişca.

Până atunci, Yang Yuhuan nu fusese prea interesată de bujori. Grădinile palatului aveau multe terase pline de soiurile cele mai frumoase; poate l-ar fi însoţit pe împărat pentru a le admira împreună, dar nu i-ar fi trecut prin minte să se ducă din proprie iniţiativă. Habar nu avea cât de scumpe erau aceste flori.

Din acea zi însă, ea a început să iubească bujorii, fără a le vedea neapărat acea frumuseţe strălucitoare cântată de poeţi.

„Boabe de aur înflorite
Într-un strugure de rubine,
Nori sângerii, mii de petale roşu-aprins
Şi ramuri cu sutele, în flăcări strălucind."

Bujorii erau de o frumuseţe impresionantă, cu-adevărat floarea florilor, dar extrema lor fragilitate ducea cu gândul la un destin trist, şi tocmai această tristeţe ascunsă în chiar splendoarea lor o atrăgea pe Yang Yuhuan, care se întreba de ce nu observase până atunci această trăsătură deosebită a bujorilor. Nu avea să îl revadă pe Huangfu Weiming pentru foarte multă vreme, fiindcă venise în Capitală după o lungă absenţă şi probabil mulţi ani aveau să se scurgă până să vină iar. Când îl va revedea, părul îi va fi albit, se gândea ea, ascunsă în palanchinul de unde admira bujorii.

În luna a treia, împăratul i-a dat titlul de prinţesă de Jingle uneia dintre nepoatele sale din clanul Dugu şi a anunţat că o dă în căsătorie lui Li Huaijie, căpetenia Qidan din Songmo. Tot atunci, a dat-o de nevastă căpeteniei din Raole, Xi Li Yanchong, pe prinţesa de Yifang din clanul Yang, şi ea cu sânge imperial.

Triburile barbare Qidan şi Xi se aşezaseră amândouă în apropierea munţilor Xiang'an şi se aliaseră deseori, pe neaştep-

tate, pentru a ataca imperiul Tang. În cea de-a douăsprezecea luna a primului an al Erei Comorii Celeste făcuseră numeroase incursiuni în regiunile de graniță. Fuseseră respinși de Wang Zhongsi și se liniștiseră pentru o vreme, dar puteau oricând să atace din nou. Împăratul dorea să-i îmbuneze oferindu-le cele două prințese. Gestul nu era neobișnuit, încă din epoca Han fuseseră deseori oferite prințese căpeteniilor barbare. Cea mai cunoscută era povestea lui Wang Zhaojun, dată în căsătorie mai-marelui Xiongnu, căruia i-a dăruit doi copii. Era un exemplu de alianță de succes, dar nu din acest motiv a rămas ea în memoria posterității, ci din pricina destinului său tragic. Și când această strategie de conciliere a avut succes, și când a eșuat, toate prințesele trimise barbarilor au avut o soartă tragică. Născute în marele imperiu chinez și crescute în familii nobile, ca femei cu obârșie aleasă, au devenit victime nevinovate ale unor aranjamente politice, izolate în mijlocul unor popoare nomade.

Și prințesa de Jingle, promisă căpeteniei tribului Qidan, și cea de Yifang, promisă căpeteniei tribului Xi, erau doar niște copile, care mai aveau mult până să împlinească douăzeci de ani. La petrecerea de rămas-bun care s-a dat la Palat în cinstea lor, ele au stat retrase de la început până la sfârșit, abia răspunzând întrebărilor ce li s-au pus.

Împăratul a vrut să știe în ce fel îi plăcea prințesei de Jingle să-și petreacă timpul liber. Ea a spus timid că începuse să învețe să călărească și că-și dorește ca atunci când va ști bine să călărească, să participe la jocuri călare. Pe cealaltă prințesă a întrebat-o ce și-ar dori cel mai mult. „Să admir bujorii înfloriți“, a răspuns ea. Aceste dorințe ale celor două prințese nu se putea realiza nicicum în deșerturile unde urma să fie trimise. Amândouă erau frumoase, dar prințesa de Jingle a atras cele mai multe priviri.

Deodată, împăratul a părut să regrete că le trimitea în ţinuturile barbarilor şi la sfârşitul petrecerii l-a chemat pe Li Linfu să-l întrebe dacă nu se putea cumva să fie cruţate.

— Poate împăratul dinastiei Tang să-şi ia înapoi cuvântul dat, chiar şi faţă de barbari? a răspuns prim-ministrul.

Împăratul a insistat.

— Să trimitem alte două femei, nu pe acestea.

— Căpetenia Qidan se bucură foarte mult de venirea prinţesei, ca să nu mai vorbim de căpetenia Xi.

— Atunci s-o trimitem doar pe prinţesa de Yifang şi s-o ţinem pe prinţesa de Jingle la Palat.

Împăratul nu obişnuia să-şi arate încăpăţânarea. Desigur, a o ţine la Palat pe prinţesă însemna să o ia în gineceul imperial. După ce a dat un răspuns vag, care nu părea nici acord, nici refuz, Li Linfu s-a retras.

Peste vreo două zile, Yang Yuhuan a primit vizita lui Gao Lishi.

— Am venit cu o mare rugăminte către Alteţa Voastră. Vreau să interveniţi pe lângă Maiestatea Sa în legătură cu prinţesa de Jingle. Maiestatea Sa regretă că a promis-o în căsătorie căpeteniei barbare şi ar vrea să nu i-o mai trimită. Dar dacă împăratul marelui imperiu Tang şi-ar călca cuvântul dat fie şi o singură dată, asta ar provoca multe probleme. Prim-ministrul a discutat deja cu Maiestatea Sa despre acest lucru, dar fără succes. Ar putea Alteţa Voastră să-i vorbească Maiestăţii Sale... ?

— Aş prefera să nu vorbesc cu împăratul despre astfel de chestiuni, a răspuns scurt Yang Yuhuan.

Până atunci nu intervenise niciodată pe lângă împărat: oricare ar fi fost situaţia, alesese să-i încuviinţeze în totalitate deciziile.

Însă, în ciuda răspunsului ei, Gao Lishi a insistat.

— Nu v-am cerut niciodată nimic, dar acum mă văd nevoit să apelez la ajutorul Alteţei Voastre. Prinţesa de Jingle

e din clanul Dugu, e fiica uneia dintre propriile fiice ale împăratului. Aparţine unei linii de literaţi care întreţin relaţii cu doamna Floare de Prun. Asta pe de o parte. ...în plus, dacă prinţesa va intra în gineceu, puterea doamnei Floare de Prun va creşte...

Yang Yuhuan i-a tăiat vorba:

— Să intre în gineceu?

Avea împăratul o asemenea intenţie? Oricât de dedat plăcerilor ar fi fost, era cu putinţă să simtă o atracţie carnală pentru o fată atât de tânără?

— Dar e imposibil ca Maiestatea Sa... a zis ea.

De această dată, Gao Lishi a fost cel care a întrerupt-o.

— Credeţi? Atunci de ce ar lua Maiestatea Sa astfel de măsuri? Dacă lăsaţi lucrurile aşa cum sunt, s-ar putea să aveţi mult de lucru apoi. Va trebui să învăţaţi să călăriţi...

— Şi de ce, mă rog?

— Pentru că, dacă împăratul o va lua pe prinţesă în gineceu, va organiza astfel de distracţii pentru ea. Îl cunosc destul de bine. Şi după felul cum s-a uitat la ea, aş spune...

Yang Yuhuan nu a mai ascultat. În faţa ochilor ei plutea silueta de copil a prinţesei de Jingle. Şi ea o considerase frumoasă, ba chiar se gândise cu milă la soarta ei. Dar nu-şi putuse închipui cât de departe merseseră gândurile împăratului când o privea pe acea copilă pură, în timpul petrecerii.

— Anul acesta e cel mai important pentru Alteţa Voastră. Veţi părăsi Palatul Deplinei Sincerităţi pentru a deveni consoarta oficială a împăratului...

Numai frânturi din vorbele lui ajungeau la urechile lui Yang Yuhuan.

— De aceea, trebuie îndepărtat orice posibil aliat al doamnei Floare de Prun, fără nici o excepţie. În plus, atracţia împăratului pentru copila aceasta nu e una obişnuită...

și gândiți-vă ce-o să fie, dacă va trebuie să călăriți sau cine mai știe ce, pentru a rivaliza cu ea... O, nici nu pot să mă gândesc! E prea mult pentru mine!

După o tăcere prelungită, Yang Yuhuan a zis cu voce joasă.

— Voi vorbi cu împăratul. Nu știu ce motiv aveți tu și Li Linfu să urâți așa de tare clanul prințesei, dar, lăsând asta la o parte, nu vreau nici eu să mă lupt cu această copilă pentru inima împăratului. Dacă așa stau lucrurile, voi înăbuși în fașă acest pericol.

La aceste vorbe Gao Lishi a spus cu o expresie extrem de surprinsă.

— Eu și Li Linfu?!

Întâi a izbucnit într-un râs nestăvilit, ca și cum i se spusese ceva foarte nostim, dar apoi a continuat.

— Ei, dar ce mai contează? Dacă Alteța Voastră va împiedica intrarea prințesei în gineceu, Gao Lishi va fi foarte mulțumit, a zis el cu gravitate.

Peste câteva zile, împăratul a informat-o pe Yang Yuhuan că vrea să se ducă pentru o scurtă ședere la Palatul de la Muntele Calului Negru și că ar fi bine ca ea să rămână în Capitală pentru că, din cauza lucrărilor de reconstrucție, locul nu era tihnit.

În acea seară, în dormitor, ea i-a spus.

— Dacă nu vă pot însoți la Palatul de la Muntele Calului Negru înseamnă că vreți să luați pe altcineva cu Maiestatea Voastră, nu-i așa?

— Pe altcineva? Pe cine aș putea invita la Muntele Calului Negru, în afară de tine? a zis împăratul.

— Vreți să invitați pe altcineva. Știu sigur.

— Dar despre cine vorbești?

— Despre tânăra căreia i-ați dat titlul de prințesă de Jingle.

— Nu spune prostii!

Împăratul a tăgăduit apăsat, dar Yang Yuhuan a simţit cum mâna cu care o cuprinsese s-a îndepărtat abia simţit de trupul ei. Atunci s-a ridicat pe marginea patului şi-a zis:

— Mă voi duce eu la căpetenia barbară în locul prinţesei. Vă rog să aşteptaţi plecarea mea pentru a o invita pe prinţesă.

— Dacă ai astfel de îndoieli, vino atunci cu mine! E bine aşa?

— Nu, tot nu mă voi putea linişti.

— Atunci cum ar trebui să facem?

— Daţi-o pe prinţesă de soţie barbarului. Dacă nu faceţi asta, mă voi duce eu în locul ei. Nu e nimic imposibil. Doar e vorba de o hotărâre a Maiestăţii Voastre. Dacă vă luaţi cuvântul înapoi, vor apărea zvonuri în popor. Se aude deja că împăratul o va aduce pe copilă la Palat şi va merge să călărească împreună cu ea.

— Cine a spus aşa ceva?

— Femeile de la Palat nu mai vorbesc decât despre asta. Şi pe stradă, toţi locuitorii Capitalei spun că ar vrea să-l vadă cât mai repede pe împărat călărind împreună cu prinţesa. Se mai spune că tot drumul până la Muntele Calului Negru va fi acoperit cu covoare, pentru ca împăratul să nu se rănească, de va fi să cadă de pe cal. Prefer să mă duc la barbari decât să vă văd căzând de pe cal.

— Dacă o trimit acolo, va muri cu siguranţă.

— Şi ce dacă? Dacă s-ar întâmpla aşa, eu m-aş simţi uşurată!

— Nu ţi-e deloc milă de ea?

— Nu.

Împăratul a decis să procedeze aşa cum anunţase iniţial, trimiţându-le pe cele două prinţese ca soţii căpeteniilor barbare. Astfel, peste două zile, tinerele au plecat din Capitală însoţite de câte două sute de oameni şi ducând cu ele nenumărate daruri. Suitele le-au urmat până la râul Chan, iar

familiile şi cei apropiaţi până la râul Ba. Pe maluri, sălciile plângătoare erau pline de mâţişori verzi-albăstrui. Urmând drumul prin trecătoarea Tong, cele două cortegii s-au îndreptat direct spre Răsărit.

Pe Yang Yuhuan nu o încerca nici un fel de remuşcare privindu-le pe cele două prinţese plecând către lumea barbară, doar uşurare că o rivală pleca, în sfârşit, din Capitală. Era pentru prima dată când Yang Yuhuan schimba destinul cuiva folosindu-se de împărat.

Capitolul 4

În luna a şaptea a celui de-al patrulea an din Era Comorii Celeste (745), lui Yang Yuhuan i-a fost oferit titlul de Guifei, Soţie Preţioasă[1] în cadrul unei ceremonii speciale. Înainte de aceasta, prinţul de Shou primise de soţie, prin decret imperial, pe una dintre fiicele lui Wei Zhaoxun, general al gărzilor Palatului.

Yang Yuhuan nu simţea nici un regret la gândul că fostul ei soţ primea ca soţie în locul ei o femeie mai tânără. Pentru ea, el era doar un personaj dintr-un trecut îndepărtat. De fapt, ar fi fost de aşteptat să privească oarecum cu neplăcere faptul că fusese înlocuită, dar ea nici măcar asta nu simţea. Cel care avea un sentiment de uşurare era împăratul. Pentru a evita clevetirile lumeşti, trebuise să aştepte cinci ani înainte de a-i acorda acest titlu lui Yang Yuhuan. Considera că dăduse dovadă de multă prudenţă şi suficientă răbdare. Yang Yuhuan îl părăsise pe prinţul de Shou sub pretextul că se dedica studiului credinţei daoiste şi, timp de cinci ani, trăise în Palatul Deplinei Sincerităţi

1. Titlu oferit concubinei imperiale cu rangul cel mai mare, cea care ocupa primul loc după împărăteasă în ierarhia de la Curte; *gui* – „scump", „preţios", dar şi apelativ de stimă, *fei* – „concubină", „consoartă"; în vechime nume pentru „zeiţă". (*N. red.*)

în calitate de călugăriță. Şi iată că, acum, această călugăriță intra deodată în Palatul Imperial ca Yang Guifei, Soție Prețioasă. Acesta era motivul pentru care împăratul dorise în mod deosebit să aleagă el însuşi o nouă soție pentru prințul de Shou. Aceste decizii ale sale erau destul de ciudate şi nu aveau o logică evidentă, dar, în felul acesta, împăratul reuşise să mascheze într-o oarecare măsură actul său crud de a lua în gineceul imperial pe soția propriului fiu.

Anunțul oficial al faptului că Yang Yuhuan devenea Soție Prețioasă a fost făcut într-un pavilion retras al Palatului Marii Străluciri. Împăratul şi-ar fi dorit ca totul să se facă în cadrul unei ceremonii fastuoase, la care să asiste toți demnitarii, mandarinii şi militarii, iar apoi să se organizeze banchete timp de mai multe zile, dar, pentru că atât Li Linfu, cât şi Gao Lishi s-au opus acestei dorințe, a trebuit să renunțe. Gao Lishi s-a împotrivit argumentând că nu era nimeni la Curte care să nu ştie deja că Yang Yuhuan este singura favorită a împăratului şi considera că nu există nici un motiv să se țină o sărbătoare fastuoasă. Împăratul credea că trebuie să aibă loc o ceremonie măreață pentru că cei cinci ani de aşteptare fuseseră grei, dar Gao Lishi spusese că, tocmai pentru că aşteptase cu prudență până acum, era bine să arate înțelepciune şi mai departe.

Pe la mijlocul lunii dinaintea ceremoniei, Gao Lishi i-a făcut o vizită lui Yang Yuhuan în apartamentele sale şi i-a spus:

— Este extrem de important să evitați a da vreun prilej de bârfe. Din ziua în care veți deveni Soție Prețioasă, viața Alteței Voastre se va deosebi complet de cea de până acum. Va trebui să vă ridicați la înălțimea noii poziții, pentru a nu vă compromite.

Yang Yuhuan intenționa să asculte îndemnurile bătrânului eunuc şi să facă exact cum o sfătuia el, pentru că, de

fapt, totul decurgea perfect datorită lui. În noul apartament din Palatul imperial unde se mutase a fost adusă mobilă foarte diferită de tot ce avusese ea până atunci. Începând cu patul, mesele, paravanele, vazele mari de flori și până la oglinzile de mână, măsuțe și taburete, vase cu apă așezate în fiecare cameră, toate erau de o frumusețe cum nici nu bănuise că poate exista. Nu știa unde fuseseră ținute aceste obiecte până atunci, dar acum erau aduse unul după altul într-un du-te vino amețitor, ca și cum fuseseră special pregătite pentru această zi.

Ceremonia prin care Yang Yuhuan a primit titlul de Soție Prețioasă a avut loc în Grădina Phoenixului din Palatul Marii Străluciri într-o atmosferă discretă, dar foarte solemnă. După ceremonie a fost așezată pe un tron mare, incrustat cu pietre scumpe, și a primit felicitările tuturor demnitarilor. Miniștrii s-au perindat unul după altul prin fața ei, prezentându-și scurt salutul.

În acea noapte, Yang Guifei a împărțit pentru prima dată patul cu împăratul în calitate de consoartă oficială. Acesta i-a dăruit un mic sipet de sidef și ace de păr cu totul și cu totul din aur cu care i-a prins cu mâna lui în păr giuvaieruri din vistieria imperiului.

Peste trei zile, Yang Guifei a primit felicitări de la toți funcționarii Curții. Pentru că acum avea un statut asemănător împărătesei, pe parcursul întregii ceremonii a fost interpretat cântul *Veșminte de pene de culoarea curcubeului*. Peste încă două zile, și-a primit în audiență întreaga familie. A venit mama sa, născută Li, unchiul său, Xuangui, și ceilalți membri. Tatăl său defunct, Xuanyan, a primit titlul postum de prefect al provinciei Jiyang, iar mama sa a fost numită doamnă a comitatului Long. Unchiul său a primit postul de președinte al departamentului banchetelor imperiale. Fără să poată pronunța nici un cuvânt din cauza emoției, s-au retras repede amândoi, arătându-și recunoștința doar prin

nenumărate plecăciuni. Nu îndrăzneau s-o privească pe Yang Guifei în ochi, parcă se temeau că, dacă ar fi privit-o cât de puțin, ar fi orbit pe loc. Singurul care lipsea în această zi fericită era Yang Xuanjiao, la început tatăl natural, apoi tatăl adoptiv al lui Yang Guifei. Ca și cum s-ar fi dorit ștergerea urmelor lui din documentele oficiale, de atunci numele său nu a mai fost pomenit nicăieri în istoria Chinei.

În aceeași zi, Yang Guifei i-a primit în audiență pe frații și surorile sale. A văzut cum se apropie de ea doi tineri cu capetele plecate până la pământ. Erau fratele ei mai mare, Dian, și vărul ei, Chi. Pentru că veneau pentru prima dată din provinciile lor îndepărtate la Palat, era firesc să se simtă stingheri, dar atitudinea lor era prea umilă. Stăteau plecați, fără să spună un cuvânt. Yang Guifei le-a oferit daruri. De asemenea, pe fratele ei l-a numit director adjunct al administrației Palatului, iar pe Chi șef al echipajelor imperiale și, pentru că era încă necăsătorit, i-a oferit-o ca soție pe prințesa Dahua, fiica uneia dintre concubinele din gineceu.

Toate aceste onoruri pentru familia ei fuseseră pregătite de Gao Lishi, care veghea audiențele stând în picioare lângă Yang Guifei. Ea nu făcea decât să rostească cu voce tare ceea ce îi șoptea el.

După ce s-au retras cei doi tineri, a venit rândul surorilor mai mari ale lui Yang Guifei. Erau cele trei fete ale lui Xuanyan, considerate acum surori mai mari ale Prețioasei Soții. Nu avusese nici un fel de speranțe legate de întâlnirea cu ele, dar felul în care s-au prezentat în fața ei a fost foarte diferit de cel al bărbaților. Erau una mai frumoasă ca alta și, în plus, nu păreau deloc intimidate. Și-au plecat toate odată capetele, ca și cum exersaseră această mișcare de multe ori înainte, apoi și le-au ridicat tot la unison și au privit-o drept în ochi. Sora mijlocie avea o privire provocatoare, cea mare era surâzătoare, iar cea mică o cerceta

plină de curiozitate. Yang Guifei le-a acordat şi lor câte un domeniu în Capitală şi le-a înştiinţat că vor fi primite fără întârziere la Palat, ca doamne de companie.

De-abia ce Yang Guifei îşi primise titlul, că la începutul lunii a noua a sosit vestea că populaţiile barbare cărora le fuseseră trimise prinţesele se ridicaseră la luptă pe neaşteptate. Nu peste multe zile, un mesager a venit în Capitală cu ştirea că cele două prinţese fuseseră ucise. Nu trecuseră nici şase luni de când acestea părăsiseră Capitala. Când Li Linfu făcuse atunci propunerea de a trimite prinţesele ca soţii pentru conducătorii barbari, Huangfu Weiming se împotrivise făţiş, avertizând că ele vor fi ucise în mai puţin de şase luni. Iar acum acest lucru se întâmplase cu adevărat. Judecata lui Huangfu Weiming se dovedise corectă.

Aflând de destinul nemilos al celor două prinţese, Yang Guifei a simţit o durere în suflet. Cel puţin în cazul prinţesei de Jingle, nu se putea spune că ea nu avusese nici un amestec. Se simţea pe jumătate vinovată pentru că ea îl împiedicase pe împărat s-o ţină la Palat şi-l determinase să i-o trimită barbarului.

Amintindu-şi de chipul copilăresc al prinţesei, regreta cruzimea sa de atunci, dar în acelaşi timp îşi spunea că nu avusese altă soluţie, şi cu siguranţă că aveau să mai fie situaţii în care să procedeze la fel. Dacă alte femei ar fi atras din întâmplare atenţia bătrânului împărat iubitor de plăceri, nu ar fi ezitat să le trimită până la ultima în mijlocul barbarilor. Toate femeile de la curtea Tang care deţinuseră puterea făcuseră la fel, fără nici o excepţie; nu avuseseră de ales. Yang Guifei îşi spunea că şi ea urma să treacă prin astfel de momente, dar, în primul rând, trebuia să rezolve imediat problema legată de concubina Floare de Prun. Pe ea nu avea cum să le-o trimită barbarilor. Dacă ar fi putut, ar fi trimis-o chiar într-un loc mai înfricoşător decât ţinuturile triburilor barbare. Soţia Preţioasă nu putea s-o ierte

cu nici un chip pe femeia care îndrăznise s-o asemene cu o purcea. Totuşi, avea grijă să nu-şi trădeze aceste sentimente. În sufletul ei nu dorea decât s-o facă să dispară cât mai repede, dar se ferea să treacă la fapte prea repede după ce primise noul titlu.

Într-o zi, Yang Guifei l-a iscodit cu grijă pe Gao Lishi în legătură cu Floare de Prun.

— Doamna Floare de Prun s-a mutat la Palatul Yang. Nu mai stă în acest palat.

Palatul Yang era destinat concubinelor care ieşeau din graţiile împăratului.

— De ce s-a mutat acolo? Împăratul i-a poruncit să facă asta? a întrebat Yang Guifei.

— Mai degrabă aş spune că ea a cerut aşa. Desigur, a făcut-o din consideraţie faţă de Alteţa Voastră. Acum distanţa dintre Alteţa Voastră şi ea e foarte mare. Nici nu ar trebui să vă mai faceţi griji în privinţa doamnei Floare de Prun, a asigurat-o eunucul.

Dar Yang Guifei nu putea să se mulţumească cu răspunsul lui. Orgolioasă cum era, cum să fi vrut doamna Floare de Prun să plece din Palatul Marii Străluciri de bunăvoie? Mai degrabă mutarea ei semăna cu o stratagemă a împăratului, în scopul de a o pune la adăpost de gelozia Soţiei Preţioase.

Yang Guifei s-a gândit cu ură la împărat. Era limpede că el considerase că acesta era cel mai bun mod de a se îngriji de viitorul concubinei Floare de Prun. Ori poate găsise această cale consultându-se cu Gao Lishi? Indiferent cum se ajunsese la această soluţie, mutarea ei în alt palat pentru a o proteja îi displăcea profund lui Yang Guifei. Şi-a imaginat că împăratul se ducea poate să o viziteze acolo, dar s-a hotărât ca timp de un an să se prefacă neştiutoare, iar în cursul acestui an, aşa cum spusese eunucul, avea să-şi întărească poziţia, înconjurându-se de membri ai familiei sale.

Avea să construiască în jurul ei un zid gros, cu mai multe straturi, şi abia apoi avea să acţioneze pentru a o îndepărta definitiv pe Floare de Prun din Oraşul imperial.

Pe la mijlocul lunii a noua a sosit vestea că An Lushan înăbuşise rebeliunile triburilor Qidan şi Xi şi, o vreme, în Capitală s-a vorbit numai despre el. Cam în acelaşi timp s-a zvonit că armata lui Huangfu Weiming ducea o luptă foarte strânsă cu tibetanii. Pentru că Zhu Li, generalul adjunct, îşi pierduse deja viaţa în aceste bătălii, nu se putea şti care urma să fie deznodământul.

An Lushan şi Huangfu Weiming, cei doi generali care aveau în grijă hotarele, păreau să se întreacă în fapte de curaj, luptându-se cu barbarii, întâmplător în acelaşi timp. An Lushan părea să aibă un avantaj. Barbarii care le uciseseră pe prinţesele oferite drept soţii şi se ridicaseră la luptă atrăseseră ura întregului popor şi faptul că An Lushan învinsese tocmai aceste triburi îi adusese o popularitate imensă.

Tocmai când faima lui An Lushan ajunsese la apogeu, Yang Guifei a primit vizita celui mai în vârstă dintre verii ei, Yang Zhao. Gao Lishi a fost cel care l-a adus.

— Seniorul Yang Zhao este rudă prin alianţă cu domnia sa Zhang Yizhi, cel care a fost favorit al împărătesei Wu Zetian. A fost crescut în casa comisarului imperial Xianyu Zhongtong, cel mai bogat om din Sichuan. Fiind în trecere prin Capitală, a venit să vă prezinte omagiile sale, a zis eunucul.

Tânărul din faţa ei era foarte bine făcut, iar chipul lui avea trăsături regulate, pline de virilitate. Ceea ce a impresionat-o însă cel mai mult pe Yang Guifei a fost mai ales mândria pe care o arăta acest tânăr şi pe care n-o mai întâlnise la nici un membru al familiei Yang. Nu era nici urmă de josnicie sau lăcomie în atitudinea lui. Stătea drept, cu capul sus, tăcut, aşteptând să vorbească ea prima. În faţa

ei, Soţie Preţioasă, Yang Zhao se purta ca de la egal la egal. Din partea altcuiva, o astfel de atitudine ar fi fost jignitoare, dar venind de la el, nu putea fi considerată o lipsă de respect, căci din toată fiinţa lui emana siguranţa că nu este inferior nimănui.

— Am venit aici pentru a mă pune la dispoziţia Alteţei Voastre. Dacă vreţi să-mi daţi un ordin, nu ezitaţi s-o faceţi, a zis.

Vocea lui era limpede şi plină de farmec.

După ce tânărul s-a retras, Yang Guifei l-a întrebat pe Gao Lishi ce credea despre el.

— L-am adus aici cu gândul că vă poate sprijini. V-a făcut o impresie bună? a întrebat bătrânul eunuc.

— E chipeş şi cred că e un om foarte capabil.

La auzul acestor cuvinte eunucul s-a luminat la faţă, semn clar că le aproba întru totul.

— Alteţa Voastră se pricepe de minune la oameni, aşa cum mă aşteptam. Nu găseşti mulţi bărbaţi ca el. Eu îl urmăresc cu atenţie de vreun an şi am observat că are o voce fermă şi o privire impunătoare. Cea mai mare calitatea a sa este că ghiceşte imediat ce gândesc ceilalţi. Nu pierde vremea când trebuie să aleagă între două lucruri şi, având în vedere tinereţea lui, acesta este un lucru de mare preţ. Nu e nimeni mai potrivit ca el să vă sprijine. Surorile Alteţei Voastre sunt inteligente şi nespus de frumoase, dar, fiind femei, ajutorul pe care vi-l pot da este mărginit. De aceea am considerat necesar să aduc un bărbat în familia Alteţei Voastre, şi cum l-am văzut am ştiut că el poate susţine şi apăra poziţia Alteţei Voastre. Aveţi încredere în el şi daţi-i cât mai multe sarcini. Fiind vorba de un om de o asemenea valoare, nu-şi va putea da întreaga măsură a înzestrărilor sale într-o poziţie de mijloc. Orice sarcină îi veţi încredinţa, o va îndeplini cu succes şi fără întârziere. Dacă nu-i acordaţi acum statutul cel mai înalt, pe urmă s-ar putea să fie

prea târziu şi să pună alţii ochii pe el şi să ni-l fure. Dacă nu suntem atenţi, probabil că-l vom pierde în mai puţin de şase luni.

Gao Lishi a vorbit cu însufleţire, ceea ce nu se întâmpla decât foarte rar.

— Cum adică să ni-l fure în şase luni? Cine ar fi cei care să facă asta? a întrebat Yang Guifei.

— Nu e vorba de o persoană sau două. Nu ştiţi încă nimic, dar vă veţi da seama în curând. În zilele noastre, toţi cei care se remarcă în vreun fel sunt decapitaţi rând pe rând şi capetele lor sunt prăvălite în adâncul râului Wei. Pietrele nenumărate care se află în albia acestui râu sunt capetele celor ucişi...

— Înţeleg şi voi face cum mă sfătuieşti.

Atunci eunucul a zis, coborând deodată vocea:

— Pentru moment, ar fi bine să-l numiţi pe seniorul Zhao în postul de cenzor al Curţii, responsabil cu păstrarea ordinii în provincii. Dacă se va dovedi abil şi înzestrat, are multe şanse să fie remarcat de împărat. Astfel, în mai puţin de doi ani va putea fi promovat secretar superior în ministerul de finanţe şi, din acel moment, va putea avansa singur.

— Mi se pare perfect aşa, a răspuns Yang Guifei.

Până în prezent, îl lăsase pe Gao Lishi să se ocupe de tot şi acesta nu făcuse niciodată nici cea mai mică greşeală. Urma să-l lase să aranjeze lucrurile şi cu Yang Zhao, căci era încredinţată că, în curând, acest tânăr care de-abia venise din provincia sa îndepărtată, Sichuan, avea să fie numit cenzor, iar după doi ani, avea să ocupe un post în ministerul finanţelor.

În acel an, împăratul a stat la Palatul Izvoarelor Calde din luna a zecea până în luna a douăsprezecea. Yang Guifei l-a însoţit şi a petrecut şi ea sfârşitul toamnei şi începutul

iernii în Palatul de la Poalele Muntelui Calului Negru, pentru prima dată de când primise noul titlu. În grădinile din interiorul palatului erau plantați mulți rodii și arbori de kaki, precum și în satele din împrejurimi, dar cei mai frumoși erau cei din grădinile imperiale.

La începutul celei de-a douăsprezecea luni, Yang Guifei i-a chemat la Palat pe bătrânii înțelepți din satele din împrejurimi pentru a-i povesti legendele transmise din vechime în aceste locuri. Toate erau foarte interesante. Ideea fusese a lui Yang Guifei, dar i s-a alăturat imediat și împăratul. Existau zeci de legende din vremea de demult, dar pe ei îi atrăgeau mai ales cele care aveau legătură cu Muntele Calului Negru la poalele căruia se afla Palatul de iarnă.

Un bătrân de optzeci de ani le-a povestit următoarea legendă:

— În vârful Muntelui Calului Negru se află două mausolee, unul se numește Mausoleul Bătrânei Mame, iar celălalt Mausoleul Strămoșilor. Vă voi povesti acum legenda mausoleului Strămoșilor, din vremea când încă nu apăruseră oamenii. Pe vârful Muntelui Calului Negru au trăit primii doi oameni, care erau frate și soră. Crescând, cei doi se întrebau dacă n-ar fi trebuit să se căsătorească, pentru că, dacă nu făceau asta și nu dădeau viață, nu puteau asigura viitorul omenirii. Dar, fiind frate și soră, nu era permis să se căsătorească. După ce au stat mult la sfat, s-au hotărât să rostogolească două pietre de moară din vârful muntelui și dacă pietrele aveau să se întâlnească la poale, să se căsătorească, iar dacă cele două pietre aveau să se depărteze una de alta, să renunțe la căsătorie. Și-așa au dat drumul celor doi bolovani din vârful muntelui într-o noapte cu lună strălucitoare, iar aceștia au prins a se rostogoli, strălucind sub razele lunii. S-au rostogolit ce s-au rostogolit pe panta muntelui și unde credeți că s-au oprit? Exact în locul unde este

acum iatacul Alteţelor Voastre. Şi erau strâns lipiţi unul de altul. Atunci, cei doi fraţi au făcut nuntă şi au zămislit mulţi copii, iar urmaşii acestora sunt oamenii de astăzi. De aceea, mausoleul unde sunt veneraţi poartă numele de Mausoleul Strămoşilor. Şi astăzi pe coastele Muntelui Calului Negru se găsesc nenumărate oseminte umane, iar acestea sunt desigur osemintele strămoşilor omenirii.

Alt bătrân a povestit următoarele:

— Pe vârful Muntelui Calului Negru se găsesc două platouri unde se aprind focuri de veghe. Ele au legenda lor, care datează de pe vremea regelui You din dinastia Zhou. Regele avea o soţie pe nume Baosi, atât de frumoasă, că regele o iubea mai mult decât orice pe lume. Însă regina nu râdea niciodată şi regele suferea în ascuns din această pricină, deşi făcea tot ce-i stătea în putinţă pentru a-şi înveseli soţia. Cam pe atunci s-au făcut platourile de pe vârful muntelui şi, de îndată ce au fost gata, regele a poruncit să se aprindă focuri. Flăcările s-au întins pe neaşteptate şi palatul, care se afla puţin în pantă, părea a fi cuprins de vâlvătaie. Vasali şi seniori deopotrivă au venit în grabă la palat din reşedinţele lor împrăştiate la poalele muntelui, crezând că e vorba de un atac al duşmanilor. Atunci regina le-a spus cu un surâs: „V-aţi speriat degeaba". Era prima dată când zâmbea. Peste un an, a avut loc un atac adevărat al duşmanilor, dar de data aceasta nici un vasal n-a mai venit, crezând că era vorba de un foc aprins pentru distracţie. Regina a râs şi de această dată, chiar mai tare. Dar de ce oare? În urma acestui atac, regatul Zhou a fost aproape ras de pe faţa pământului.

Yang Guifei a râs şi ea ascultând această legendă. Parcă vedea în faţa ochilor chipul copilăresc şi totodată mândru al reginei Baosi.

Încă un bătrân şi-a spus povestea:

— Aşa după cum ştiţi, Qin Shi Huang, primul suveran al dinastiei Qin, avea un palat la poalele Muntelui Calului

Negru, şi în apropierea palatului locuia o zână foarte frumoasă. Împăratului îi plăceau mult femeile şi a încercat de nenumărate ori s-o convingă pe zână să intre în gineceul imperial; ea însă nici nu-l băga în seamă. Într-o zi, împăratul a prins-o şi a adus-o cu forţa la palat. Furioasă, zâna l-a izbit peste faţă, iar în locul unde l-a lovit a apărut o pată de vin. Speriat, împăratul şi-a cerut imediat iertare, rugând-o pe zână să facă să dispară pata. Văzând că scuzele lui erau sincere, zâna l-a iertat şi i-a spus să se spele pe faţă cu apă din iazul Purei Străluciri. Urmându-i sfatul, împăratul a scăpat de pată. Iazul din această legendă este izvorul cald de la poalele Muntelui Calului Negru. Iată cât de folositoare sunt aceste ape pentru vindecarea bolilor de piele.

— Maiestate, trebuie deci să aveţi grijă ce vă doriţi, ca să nu vă alegeţi cu o pată pe faţă, i-a spus Yang Guifei împăratului.

— Chiar dacă m-aş alege cu una, ar dispărea imediat, pentru că mă scald în fiecare zi în apele termale, i-a întors împăratul vorba, zâmbind amar.

După ce a ascultat legendele povestite de bătrânii adunaţi acolo, Yang Guifei a privit la Muntele Calului Negru care se înălţa pentru veşnicie în faţa Palatului. Terasele pe care se aprindeau focurile păreau că încă există pe piscul muntelui şi i-ar fi plăcut să le vadă. Cel mai mult însă îi plăcuse legenda reginei Baosi şi îi venea să râdă ori de câte ori şi-o amintea.

Într-o zi, pe când se plimba prin grădinile palatului şi se gândea la frumoasa regină Baosi, a străfulgerat-o un gând: de obicei se înveselea din toată inima când se gândea la această legendă, dar, de data aceasta, i-a îngheţat zâmbetul pe buze. I-a trecut prin cap că degeaba râdea de această regină mereu îmbufnată; dacă se gândea bine, ea însăşi râdea foarte puţin. Şi-a dat seama deodată că nu mai râsese

cu adevărat de ani buni. Nu numai Baosi, regina din legendă nu putea să râdă, ci şi ea era în aceeaşi situaţie.

S-a gândit pe rând la toate doamnele de la Palat. Nici Floare de Prun nu râdea. Şi nu era vorba numai de Baosi, de ea însăşi şi de Floare de Prun. De fapt, toate femeile care intrau în gineceul imperial îşi pierdeau râsul din momentul în care intrau pe poarta Palatului. Şi ce primeau în schimbul pierderii râsului? Puterea?... Yang Guifei a căzut pradă unor gânduri triste. Era pentru prima dată când privea din acest punct de vedere la poziţia pe care o căpătase de când devenise Soţie Preţioasă.

A fost un moment hotărâtor pentru Yang Guifei, căci acest gând care-o străfulgerase avea s-o urmărească toată viaţa. Răul care-i furase râsul era legat în cazul ei de puterea pe care-o căpătase. Inima sa fusese cuprinsă de cruzime, ca a tuturor femeilor care deţinuseră puterea vreodată în istoria chineză. Cruzimea era ascunsă acolo, chiar dacă răbufnea sau nu, dar era la îndemână, pentru a-i fi de folos oricând avea nevoie. Aşa cum Baosi râsese odinioară la vederea flăcărilor ce cuprindeau palatul, aşa şi ei avea să-i stârnească râsul într-o bună zi o întâmplare de acelaşi fel.

La începutul celei de-a cincea luni din al cincilea an, al Cocoşului, din Era Comorii Celeste, comisarul imperial al comandamentului din Long, Huangfu Weiming, a fost numit oficial şi comisar imperial în comandamentul Hexi. Această veste o bucura pe Yang Guifei, care se temuse oarecum până atunci pentru soarta luptătorului din teritoriile îndepărtate. Presimţirile ei sumbre erau contrazise de această numire.

În luna a noua din anul precedent, Huangfu Weiming dăduse bătălii crâncene cu tibetanii şi-l pierduse pe generalul său adjunct în luptă. Cauzele înfrângerii trupelor lui au devenit principalul subiect de discuţie la Palat. Având în vedere nenumăratele victorii ale lui Huangfu Weiming

din anii din urmă, era ciudat ca acest unic eșec să fie considerat o problemă, dar situația avea probabil legătură cu faptul că generalul era unul din oponenții primului ministru Li Linfu.

Yang Guifei a tresărit amintindu-și statura impunătoare a luptătorului, felul său stăpânit de a vorbi, noblețea gesturilor sale. Uneori se întreba cum ar fi fost dacă el ar fi devenit prim-ministru în locul lui Li Linfu. Nu era imposibil. Era ceea ce și-ar fi dorit, și, cu străduință, putea, într-o zi, să transforme această dorință în realitate.

Huangfu Weiming a sosit neanunțat în Capitală pe la mijlocul lunii. Își luase revanșa asupra tibetanilor și venea în Chang'an cu zeci de prizonieri capturați în ultimele înfruntări. La Palat, toate discuțiile se învârteau în jurul sosirii sale neașteptate și circulau tot felul de zvonuri. Venise el însuși să-și anunțe victoria pentru a face să dispară bârfele legate de înfrângerea precedentă? Sau prim-ministrul fusese cel care îl chemase?

La o zi după sosire, generalul a fost primit de împărat, iar Yang Guifei era și ea de față.

— Am venit pe neașteptate în Capitală și v-am cerut o audiență pentru că doresc să vă propun un lucru important, a spus puțin grăbit, dar cu tonul liniștit care-i era caracteristic. Iată despre ce este vorba. Consider că pentru binele imperiului e necesar să-i retrageți funcția de prim-ministru lui Li Linfu. Pentru că se teme că prințul moștenitor ar putea să-i încurce socotelile, Li Linfu nu numai că urzește planuri de distrugere a casei prințului moștenitor, dar încearcă și să-i îndepărteze pe toți cei care au relații bune cu prințul Heng. Decapitează pe oricine nu-i e pe plac prin tertipuri josnice. A trimis pe lumea cealaltă cu miile, iar în popor au apărut multe nemulțumiri cu privire la el. La Palat toți se tem și nu au curajul să vă vorbească despre aceste nemulțumiri. De aceea, m-am hotărât în mintea și sufle-

lul meu să vin în Capitală pentru a vă face cunoscute aceste lucruri.

Auzind vorbele generalului, Yang Guifei a simţit că pălește. Indiferent ce gândea, se pripea făcând aceste acuzaţii în faţa împăratului. Chiar dacă poporul îl ura din ce în ce mai mult pe prim-ministru, împăratul nu avea cum să creadă cele afirmate de el, pentru că nimeni nu-i mai vorbise despre aşa ceva până în acel moment. Avea să considere că sunt doar jigniri aduse prim-ministrului. A-i vorbi astfel împăratului, când la Curte se discuta încă despre înfrângerea pe care o suferise în confruntarea cu barbarii, însemna să provoace multă neînţelegere. Generalul făcea această greşeală de tactică din cauză că, fiind prea mult timp departe de Capitală, nu putea pricepe situaţia politică.

Aşa cum era de aşteptat, împăratul i-a răspuns nemulţumit.

— Am înţeles, acum te poţi retrage.

Generalul s-a retras demn, cu paşi repezi, dar pe Yang Guifei o cuprinsese o mare îngrijorare. După părerea ei, vorbind astfel, Huangfu Weiming comisese o greşeală teribilă.

În acea seară, înainte de culcare, Yang Guifei i-a trimis vorbă lui Gao Lishi. Acesta a venit imediat.

— Ce lucru grav vi s-a întâmplat la această oră târzie? a întrebat eunucul îngrijorat, înclinându-se adânc.

— Vreau să-ţi cer părerea referitor la un anumit lucru.

— Despre ce este vorba, Alteţă?

— Nu e ceva foarte important. Mă întreb doar dacă generalul Huangfu Weiming nu l-a supărat cumva pe Maiestatea Sa.

— O, vă rog să vorbiţi în şoaptă! a rugat-o el. Până când familia Alteţei Voastre nu va căpăta mai multă putere, trebuie să vă prefaceţi că nu vedeţi şi nu auziţi nimic. Şi mai ales nu trebuie să vorbiţi deloc despre probleme politice.

Înţelegeţi, Alteţă? Ca cele trei maimuţe înţelepte – nu văd, nu aud, nu vorbesc...[1]

Gao Lishi şi-a ascuns pe rând cu palmele ochii, urechile, apoi gura cu buze subţiri. Se prefăcea sau era sincer? Yang Guifei l-a privit îndelung, fără să înţeleagă. Apoi răcoarea nopţii i-a pătruns în tot trupul şi a făcut-o să se înfioare.

Gao Lishi a lăsat jos mâinile şi a zis cu voce scăzută.

— Alteţă, comisarul Huangfu Weiming tocmai a fost arestat din ordinul prim-ministrului, exact când urma să aibă o întâlnire secretă cu seniorul Wei Jian, într-o chilie a templului daoist al Dragonului Norocos din cartierul Chongren. Arestat, el nu mai poate face nimic. A greşit încercând să se întâlnească pe ascuns cu Wei. O persoană de rangul lui Huangfu Weiming nu trebuia să facă asta. E trist!

Din tonul vocii lui nu puteai ghici dacă se bucură sau regretă ce i se întâmplase generalului. Wei Jian, alături de înaltul funcţionar Li Shizhi, erau cunoscuţi ca făcând parte din tabăra ce se opunea prim-ministrului.

— Împăratul a ordonat arestarea?

— Nici vorbă!

— Atunci cine?

— E un ordin al prim-ministrului. Nici un cotlon al Capitalei nu scapă de privirea sa vigilentă. A aflat cu siguranţă de vorbele rostite astăzi de Huangfu Weiming în faţa împăratului.

— Cum e posibil aşa ceva?

În afară de ea, de împărat şi de generalul Huangfu Weiming, nimeni nu mai fusese în sala de audienţe – nici un curtean, nici o doamnă de companie. Cine ar fi putut dezvălui cuvintele generalului?

---

1. Aluzie la reprezentarea a trei maimuţe care îşi acoperă cu ambele labe ochii, gura, respectiv urechile; conform credinţei budiste, fac asta pentru a nu vedea, a nu rosti şi a nu auzi răul. (*N. tr.*)

Gao Lishi a pufnit uşor, ca şi cum ar fi citit gândurile Soţiei Preţioase.

— Vi se pare imposibil? Nu e asta o dovadă în plus că bătrânului Gao Lishi nu-i scapă nimic din ceea ce se petrece în Palat? Şi, uitându-se cu precauţie în jur, a adăugat: Brr, ce frig e! Şi ce noapte întunecată! Haideţi să intrăm, Alteţă! Să nu răciţi!

Cu o plecăciune adâncă de era să atingă cu fruntea dalele galeriei, eunucul s-a ridicat şi s-a făcut nevăzut. A dispărut în colţul galeriei lungi ca şi cum l-ar fi înghiţit întunericul.

A doua zi, Huangfu Weiming şi Wei Jian au fost aruncaţi în închisoare. Li Linfu i-a comunicat împăratului că cei doi au complotat împotriva moştenitorului tronului. Câteva zile au circulat tot felul de zvonuri despre cei doi, zvonuri care au ajuns şi la urechile lui Yang Guifei. Vicepreşedintele tribunalului cenzorilor, Wang Hong, şi ofiţerul de justiţie al prefecturii superioare a Capitalei, Ji, porunciseră să fie biciuiţi pentru a-şi recunoaşte vina.

Peste alte câteva zile s-a aflat că Wei Jian a fost retrogradat la rangul de prefect al comitatului Qingyun, iar Huangfu Weiming la rangul de prefect al comitatului Po-Chuan. Yang Guifei a simţit pe dată o mare uşurare auzind aceste veşti. Prefera să-l ştie degradat oricât de mult decât biciuit fără încetare în adâncul unei închisori îngheţate. Era suficient să trăiască şi, cu puterea pe care o avea ea acum, avea să-l aducă într-o zi din nou în Capitală, îşi spunea Yang Guifei. Era ea însăşi mirată de faptul că tot ce se întâmplase o făcea să se simtă şi mai atrasă de Huangfu Weiming, însă era ceva diferit de atracţia pe care o exercită de obicei un bărbat asupra unei femei – mai degrabă o hotărâre nestrămutată a inimii ei de a-l spijini până la sfârşit pe acest om pe care alesese să-l înalţe cu noua ei putere şi pe care altcineva îl doborâse.

Yang Guifei a simțit o ură fără margini față de Li Linfu, căci ghicea în el un adversar pe care trebuia să-l îndepărteze; știa că, făcându-și-l dușman, căpăta vrăjmășia multora, căci toți înalții funcționari care erau legați de prim-ministru aveau să-i fie împotrivă. „Voi urma sfaturile lui Gao Lishi". Trebuia să fie ca cele trei maimuțe și să nu vadă, să nu audă și să nu vorbească, până când nu își asigura sprijinul puternic al familiei sale.

La sfârșitul primei luni a anului, generalul Wang Zhongsi, aflat în garnizoană în regiunile de graniță, a primit înaltul comandament al comisariatelor imperiale din Long, de la Hexi, de la Shuofang și de la Hedong. Însemna că el singur îndeplinea funcțiile de comisar imperial pentru aceste patru regiuni. Decăderea lui Huangfu era o șansă neașteptată pentru generalul Wang Zhongsi, pe care Yang Guifei aproape că-l uitase. Numele lui era prea puțin cunoscut în Capitală. Exact cu un an în urmă, cu ocazia sărbătoririi celui de-al patrulea An Nou al Erei Comorii Celeste, îi învinsese pe turci în munții Sahenei, dar această victorie nu-i adusese glorie, pentru că gloria le era rezervată, la vremea aceea, lui An Lushan și Huangfu Weiming. Avansarea sa neașteptată îl transforma într-un general însărcinat cu paza hotarelor, de un rang egal cu cel al lui An Lushan. Yang Guifei nu avea nici un pic de stimă pentru acest viteaz. Nu-l cunoștea, nici nu-i știa felul de a fi, dar simplul fapt că îi lua locul lui Huangfu o făcea să îl disprețuiască.

În luna a patra, când razele soarelui de primăvară străluceau, liniștea Capitalei a fost iar tulburată: ministrul Li Shizhi, alt opozant al prim-ministrului, a renunțat la funcția lui. Până atunci, Yang Guifei nu se implicase în retragerile și numirile din guvern, dar de când Li Linfu o jignise, lucrurile se schimbaseră. Retragerea lui Li Shizhi s-a dovedit a fi o demisie, dar era totuși un act provocat de circum-

stanțele politice. Wei Jian și Huangfu Weiming fuseseră trecuți în funcții de mai mică importanță, dar tot nu era sigur că Li Shizhi avea să scape cerând el singur o poziție mai puțin importantă; el se retrăgea din politică pentru a ocupa postul de consilier secundar al moștenitorului tronului.

Problema lui Wei Jian nu a rămas fără urmări. Frații săi mai mici, Wei Lan, adjunctul direcției de lucrări publice, și Wei Zhi, administratorul armatelor, au cerut audiență la împărat în legătură cu calomnierea fratelui lor, dar cererea lor de a le fi reabilitat fratele a fost respinsă și au fost trimiși la Lingnan. Mai mult, Wei Jian a fost încă o dată degradat, pierzând titlul de prefect al comitatului din Qingyun. A fost făcut funcționar la Jiangxia, la câteva sute de mile de Capitală.

În mai puțin de două zile, Li Shizhi, care se retrăsese de la post, a fost retrogradat la rangul de prefect al comitatului Yichun, apoi Wei Bin și Wang Xuan, considerați susținători ai săi, au fost de asemenea retrogradați, unul la rangul de prefect al comitatului Baling, celălalt la rangul de funcționar la Yiling. În plus, mulți funcționari din provincii au fost mutați. Toți cei bănuiți a fi de partea lui Li Shizhi și a lui Wei Jian au fost trecuți în funcții inferioare, în locuri dintre cele mai îndepărtate. Nu trecea zi să nu se afle de vreo astfel de mutare. În Capitală s-au făcut controale severe, și cei bănuiți de fapte sau de vorbe supuse chiar și celei mai mici îndoieli au fost arestați și torturați. S-au răspândit multe zvonuri și s-au făcut tot felul de denunțuri mincinoase.

În acea perioadă, au început să-și facă un nume la Curte trei femei necunoscute până atunci. Erau cele trei surori ale Soției Prețioase: asistau la audiențe în apropierea împăratului, îmbrăcate în haine elegante din stofe dintre cele mai fine, care le scoteau în evidență strălucirea naturală. Se întreceau în frumusețe și se pricepeau foarte bine să ghicească gândurile celor din jur. Uneori râdeau nestăvilit ca

femeile uşoare, pentru ca o clipă mai târziu să plece capul cu multă modestie. Nu se mai văzuseră astfel de femei la Palatul imperial; se bucurau de lux, mărire şi plăceri într-o aşa de mare măsură, încât reuşiseră să o uimească chiar şi pe Yang Guifei.

În prezenţa împăratului şi a lui Yang Guifei respectau întotdeauna eticheta, dar în rest faptele şi gesturile lor erau de o aroganţă nemaipomenită.

Viaţa lui Yang Guifei se schimbase complet pe parcursul ultimului an. Yang Yuhuan era doar una dintre femeile care se bucurau de favorurile împăratului. Acum însă Soţia Preţioasă avea o viaţă a ei, independentă de a împăratului. În calitate de consoartă de prim rang a suveranului marelui imperiu Tang avea obligaţia de a acorda audienţe şi de a primi invitaţi numeroşi la cină. Uneori trebuia să organizeze petreceri chiar la reşedinţa ei, pe lângă banchetele oficiale de la Curte, pentru străini cu rang înalt care vizitau Capitala. Pentru a putea îndeplini toate aceste sarcini, numărul servitorilor ei se dublase, iar numărul eunucilor palatului ei se mărise de asemenea.

Gao Lishi i-a zis într-o zi:

— Aş vrea să înfiinţez un atelier de croitorie care să se ocupe de veşmintele Alteţei Voastre.

Yang Guifei se obişnuise să lase totul în seama lui şi să-i urmeze sfaturile. Aşa a făcut şi acum.

— Sunt de acord.

— Până la toamnă cred voi fi în stare să adun numărul necesar de lucrători care să se îngrijească fără preget de îmbrăcămintea Alteţei Voastre.

Pentru că i se părea ciudat acest fel de a se exprima, ea l-a întrebat:

— Dar de câţi lucrători e nevoie?

— De vreo şapte sute, a răspuns Gao Lishi.

În fiecare zi trebuiau trecute în revistă mătăsurile, bijuteriile, vasele, animalele şi plantele rare care îi erau oferite, din China sau de peste hotare. Cele care-i plăceau erau aduse la reşedinţa ei, dar cele despre care nu spunea nimic dispăreau fără urmă, la fel de misterios cum apăruseră, fără ca ea să ştie unde.

Zhang Jiuzhang, guvernator militar la Lingnan, şi Wang Yi, administrator-şef la Guangling, îi atrăseseră atenţia prin numărul mare şi calitatea darurilor pe care i le trimiteau. Majoritatea obiectelor care-i plăceau datorită frumuseţii şi rafinamentului lor erau de la unul din ei. Datorită acestui fapt, Zhang Jiuzhang a fost ridicat la gradul trei din cele nouă ale funcţionarilor, iar Wang Yi a fost numit vicepreşedinte al Ministerului Finanţelor. Au fost avansaţi separat, dar amândoi au venit să-şi prezinte mulţumirile Soţiei Preţioase.

În cea de-a şaptea lună a fost trimis un mesager special la Lingnan pentru a aduce litchi pentru Yang Guifei. Auzind că fructele din regiunea ei natală, Sichuan, erau faimoase, a poftit, dar până la urmă le-a preferat pe cele din Lingnan, despre care se spunea c-ar fi fost şi mai gustoase. Împăratul nu l-a lăsat pe Gao Lishi să se ocupe de asta, ci a ordonat el însuşi să meargă cineva după ele.

Viaţa pe care o ducea Yang Guifei era într-adevăr splendidă, dar luxul excesiv de care se bucurau surorile ei făcea ca familia Yang să iasă şi mai mult în evidenţă. Toate cele trei fuseseră făcute ducese. Cea mare era doamnă a principatului Han, a doua a principatului Guo, iar cea mai mică a principatului Qin. Dacă una nu era prezentă la o petrecere, i se simţea imediat lipsa. Erau vioaie şi cu limba ascuţită. Cascadele lor de râs erau de neînlocuit pentru animarea oricărui banchet, dar atunci când nu erau de faţă

împăratul și nici Soția Prețioasă, comportamentul lor lăsa mult de dorit, căci se întreceau în aroganța acțiunilor și a gesturilor. Doamna de Guo, cea mijlocie, se remarca prin eleganță. Când înainta, mătăsurile foșneau în jurul taliei ei care era de două ori mai subțire decât a lui Yang Guifei. Nu era la fel de plăcută la chip precum celelalte, dar pe ea o admira cel mai mult toată lumea. Era întotdeauna învăluită în țesături deosebit de luxoase, și toată făptura ei – ochii, gura, gesturile se concentrau într-un singur efort – acela de a-i fi pe plac împăratului. Era mai rapidă decât oricine în replici și avea un talent deosebit de a conduce conversațiile către subiectele ei preferate.

„Doamna de Guo se bucură de favorurile imperiale
În zori năvălește călare prin porțile palatului
Disprețuiește fardul, care i-ar putea strica tenul
Se înfățișează împăratului
Cu sprâncenele marcate doar de o linie neagră."

Astfel o descrie acest poem, atribuit când lui Du Fu, când lui Zhang Hu[1]. Și desigur așa apărea, intrând în zori călare pe porțile palatului imperial. Fusese căsătorită mai demult în clanul Pei și își pierduse soțul. Soarta o răsfățase, hărăzindu-i să trăiască în lux tot restul vieții ei, în calitate de soră a Soției Prețioase.

Dintre cele trei surori, aceasta era cea care o neliniștea puțin pe Yang Guifei. Deși respecta strict eticheta în prezența sa, nu putea avea încredere totală în ea. Firește, împăratul nu o punea niciodată pe Yang Guifei pe același plan cu surorile ei, îi arăta totdeauna o atenție specială, pe când din partea surorilor n-ar fi îngăduit nici cea mai mică

1. Zhang Hu (probabil 792–853), al treilea mare poet din perioada dinastiei Tang. Sunt cunoscute peste trei sute de poeme pe care le-a compus. (*N. red.*)

dovadă de familiaritate. Cele trei surori nu păreau să dea importanță acestui fapt, cel puțin de ochii lumii. Dar și așa, fără un motiv limpede, Yang Guifei simțea că nu putea avea încredere deplină în doamna de Guo.

Un poem a început să circule pe străzile din Chang'an în acea perioadă:

„Nu ne mai întristăm când se nasc fiice
Nu ne mai bucurăm când se nasc fii.
Iată, în zilele noastre, femeile sunt
Cele prin care o familie ajunge să prospere!"

Adică fiicele aduseseră mărire familiei Yang, nu fiii, și membrii acestei case continuau să urce din ce în ce mai mult. Toți locuiau acum în Capitală, iar cele trei surori erau primite în fiecare zi la Palat.

Pe la mijlocul lunii a șaptea, împăratul a mers la un picnic pe malurile Râului Sinuos, o curgere lină de apă aflată în sud-estul Capitalei unde se duceau pentru recreere locuitorii din Chang'an. În imediata apropiere se afla colina numită Câmpiile Plăcerilor și zona dintre colină și malurile râului era loc de plimbare în toate anotimpurile. Sosirea împăratului fusese anunțată cu câteva zile înainte și, de-a lungul drumului care ducea de la Palat la râu, se adunase o mulțime uriașă care spera să vadă cortegiul imperial. Când împăratul mergea într-un loc de plimbare din Capitală, întotdeauna se strângeau supuși pentru a-l vedea, dar niciodată nu fusese atâta lume ca în acea zi. Punctul de atracție pentru poporul avid de spectacol era faptul că cele mai frumoase femei ale vremii urmau să-l însoțească – Soția Prețioasă și cele trei surori ale sale.

Împăratul și Yang Guifei călătoreau într-un palanchin, urmați de cele trei surori, fiecare în palanchinul ei împodobit cu aur și sidef. Pentru că zilele erau fierbinți, alaiul

imperial urma să plece de la Palat pe la sfârşitul după-amiezii pentru a evita dogoarea soarelui; picnicul urma să înceapă la asfinţit şi întoarcerea la Palat să se petreacă după căderea nopţii. Toţi înalţii funcţionari participau la picnic, şi convoiul era imens. Se înainta lent, nu dispărea bine un palanchin şi apărea altul.

Trecerea celor trei ducese, una după alta, a creat oarecare rumoare. În urma lor au răsunat urale, iar mulţimea de pe marginea drumului se luase după palanchine –, bărbaţi, femei, copii şi bătrâni de-a valma. Ducesele aruncau mulţimii diferite obiecte – ace de păr, ciorapi, cutiuţe, obiecte de mare valoare incrustate cu perle şi pietre scumpe.

Pe toată întinderea dintre colină şi malurile râului se pregătise un cort de petrecere în aer liber. Se înălţaseră mici saloane de primire, închise de cortine, şi multe mese cu mâncăruri şi băuturi. Peste tot era un număr imens de demnitari, doamne de curte şi însoţitoare. Palanchinul imperial şi-a făcut apariţia, exact când soarele, coborând spre apus, îşi trimitea ultimele raze pe câmpie, iar briza serii împrospăta aerul. Un poet al epocii Tang cântă astfel apusul soarelui pe Câmpiile Plăcerilor:

„Dulceaţa soarelui apunând e nesfârşită,
Şi astfel lin se lasă înserarea".

Picnicul a început aproape de căderea serii.

Pe vârful colinei se găsea o terasă care data de la începuturile dinastiei Tang, din acel loc admiraseră peisajul generaţii întregi de împăraţi. Acolo s-a dus şi împăratul Xuanzong, însoţit de Yang Guifei. Terasa oferea o deschidere largă asupra văii, se vedea firul albastru al Râului Sinuos şerpuind leneş şi, mai în depărtare, râul Chan. La Apus, în prim-plan se vedea imensul Templu al Compasiunii în mijlocul unei păduri dese. Petrecerea de la poalele colinei a început să se

anime, participanții se adunau în grupuri sau se plimbau prin împrejurimi, iar servitorii cu platouri pline de mâncăruri și băuturi alergau de colo-colo. Pretutindeni răsuna muzica ce răzbătea până la locul unde era împăratul, mai puternică sau mai slabă, după cum bătea vântul.

În curând, împăratul și suita sa s-au alăturat petrecerii. Împăratul o ținea de mână pe doamna de Guo pentru a o ajuta să coboare panta. Yang Guifei a mai rămas câteva minute cu însoțitoarele ei, vrând să mai admire minunatul peisaj și să se bucure de boarea proaspătă. Contempla absentă priveliștea de la picioarele ei, când, deodată, l-a zărit pe împărat, care cobora înconjurat de femei. Privirea i s-a oprit asupra siluetelor îndepărtate, incandescente în lumina apusului. Se auzeau până la ea râsete cochete și glasuri fără griji, dar ea privea fix la împărat care avea alături mica siluetă a doamnei de Guo. A simțit cum i se strânge inima, cuprinsă de un presentiment sumbru; într-o clipă, acesta s-a adeverit.

Împăratul a cuprins cu mâinile trupul mlădios al doamnei de Guo, trăgând-o către el, iar brațele ei i-au cuprins grumazul, ca răspuns la gestul lui. Din grupul femeilor au izbucnit râsete și cei doi s-au depărtat unul de altul. Nu fusese decât o glumă, făcută în prezența doamnelor de la Curte, dar Yang Guifei a fost cuprinsă de o mânie nestăpânită. Era ca și cum un câine abandonat mușca mâna care-l hrănise.

Prețioasa Soție a coborât îndată colina, urmată de suita sa. Trecând prin mijlocul petrecăreților, s-a dus pe malul râului și a cerut să fie condusă imediat la Palat. Pentru că venise în același palanchin cu împăratul, palanchinul ei, atât de bogat împodobit, nu era acolo.

— Aduceți altul!

Atât a spus și, într-o clipă un palanchin tot numai sidef a fost la dispoziția ei, deși nu știa al cui era. În momentul când cortegiul pleca, un trimis al împăratului i-a adus vorbă

că acesta îi porunceşte să se alăture imediat petrecerii. Fără să-i dea nici cea mai mică atenţie, ea a hotărât plecarea.

Întoarsă la Palat, s-a dus imediat în apartamentele ei, aşteptând un mesager de la împărat. Îşi zicea că acesta trebuia să fi aflat deja motivul pentru care plecase.

La miezul nopţii, doamna de Guo a venit împreună cu câteva însoţitoare pentru a-i vorbi, dar nu a primit-o, transmiţând că nu se simte bine şi că s-a culcat. Doamna de Guo a trebuit să plece, însă Gao Lishi a intrat ca o furtună.

— Trebuie neapărat să spuneţi tuturor acelaşi lucru despre dispariţia Alteţei Voastre de la petrecere! Înţelegeţi? Vi s-a făcut rău şi aţi plecat în grabă, uitând de restul!

— Dar nu e adevărat. Am plecat pentru că doamna de Guo m-a jignit, a izbucnit Yang Guifei.

— Să nu mai spuneţi aşa ceva!

— Doar nu-mi interzici?!

— Nu vorbiţi aşa! Poate, din cauza personalităţii sale, doamna de Guo să vă jignească uneori, dar ea ştie foarte bine ce loc ocupaţi. Şi e destul de inteligentă încât să-şi dea seama că nu e în interesul ei să vă supere.

— Tu de partea cui eşti, a ei sau a mea?

— Nu fiţi nedreaptă! Ştiţi foarte bine că vă sunt devotat trup şi suflet.

— Nu tu le-ai ajutat să fie ridicate la rang de ducese?

— Ele sunt un sprijin foarte important pentru Alteţa Voastră. Sunt de partea Alteţei Voastre şi dacă aveţi încredere în ele, poziţia Alteţei Voastre va fi din ce în ce mai puternică. Nu trebuie cu nici un chip să stricaţi relaţia cu ele.

— Dar ştii ce-a făcut astăzi doamna de Guo?

— Habar n-am, dar orice ar fi făcut nu poate fi decât ceva fără însemnătate. Există pe lumea asta ceva care să merite să vă supăraţi atât de tare? Mai bine ascultaţi-mă, măcar de data asta, şi veniţi cu mine la Maiestatea Sa. Şi aveţi grijă să nu spuneţi decât ce-am stabilit!

— Acum chiar că mi s-a făcut rău, a zis Yang Guifei, și a intrat în camera ei de culcare, întorcându-i spatele eunucului.

Vocea eunucului s-a mai auzit o vreme – nu s-ar fi putut spune dacă rugătoare sau poruncitoare –, apoi s-a așternut tăcerea. Probabil plecase, dându-și seama că nu are sorți de izbândă.

A doua zi, în zori, un trimis al împăratului a trezit-o pe Yang Guifei. Nu se luminase încă și porțile reședinței ei erau închise. S-a schimbat în grabă pentru a-l primi pe mesager.

— Împăratul vă ordonă să părăsiți acest palat și să vă mutați la seniorul Yang Dian, fratele mai mare al Alteței Voastre, i-a transmis mesagerul.

După ce l-a pus să repete porunca pe care o adusese, Yang Guifei a spus simplu:

— Am înțeles.

Când a ieșit pe coridor, a văzut că mai multe însoțitoare așteptau cu capetele plecate. Probabil fuseseră deja anunțate. A coborât treptele și s-a urcat în palanchinul pregătit pentru ea în grădină, în fața intrării. A apărut imediat și Gao Lishi, care a ridicat ușor draperia palanchinului, întrebând-o dacă nu îi e frig.

— Pentru că ați fost trezită așa de brusc, cred că sunteți încă somnoroasă. Aveți grijă!

A lăsat draperia și palanchinul a pornit. Yang Guifei a ghicit că cel care însoțea călare palanchinul era chiar Gao Lishi.

Cei de la palatul lui Yang Dian fuseseră pesemne anunțați, căci porțile erau larg deschise și totul era pregătit pentru primirea Soției Prețioase. După ce s-a instalat într-o cameră mai retrasă, Gao Lishi i-a spus să aibă răbdare pentru o vreme, pentru că va veni el s-o caute. Expresia lui era diferită de cea obișnuită.

— Probabil nu o să te mai văd niciodată la Palat!

La aceste cuvinte, Gao Lishi s-a cutremurat.

— Cum să fie posibil așa ceva? Voi veni cu siguranță să vă caut și împăratul vă va primi din nou. Aveți răbdare câteva zile. Doar atât...

Rostind aceste vorbe a plecat grăbit, ca și cum nu mai putea sta nici măcar o clipă. Această iuțeală arăta că situația nu era nicidecum așa de simplă cum i-o zugrăvea el.

Yang Guifei s-a retras în camera ei și nu a primit pe nimeni. A refuzat să-l primească pe fratele său mai mare și pe toți membrii familiei Yang care sosiseră degrabă, năuciți de gravitatea situației. Primii veniseră unchiul ei Xuangui și vărul său Chi, apoi surorile sale, dar nu a primit pe nimeni. Niciodată membrii familiei Yang, care îi datorau în totalitate intrarea în Palatul imperial, nu o deranjaseră așa tare. Nu suporta pe nici unul dintre ei, femeie sau bărbat. Chiar și închisă în camera ei izolată, își dădea seama în ce situație dezastruoasă se găsea familia sa. Deși s-ar fi zis că domnea liniștea, dacă ascultai cu atenție, pe holuri se auzeau neîncetat zgomote de pași.

În toate pavilioanele care alcătuiau reședința familiei Yang Dian plutea, până în cele mai ascunse colțuri, o atmosferă ciudată. Peste tot, bărbați și femei discutau cum putea fi rezolvată problema, fără să știe de fapt care era cu adevărat această problemă. Știau doar că Yang Guifei atrăsese pe neașteptate furia împăratului și fusese dată în grija fratelui său. Nimeni nu ar fi putut spune care avea să fie urmarea ori deznodământul, dar peste cele câteva zeci de persoane adunate în palat plana umbra unei presimțiri negre. Din moment în moment, toți membrii familiei Yang aveau să fie destituiți din funcțiile pe care tocmai le primiseră, și nu se știa nici măcar dacă aveau să scape cu viață. Singura soluție era ca Soția Prețioasă să își exprime scuzele față de împărat pentru a liniști situația și, deși toți voiau s-o implore să facă

asta, nu aveau cum, pentru că ea nu primea pe nimeni. Doamna de Han venise o dată, iar doamna de Qin de două ori în fața camerei, dar ambele fuseseră conduse înapoi de însoțitoarele Prețioasei Soții.

— Alteța Sa nu dorește să vadă pe nimeni, spuneau ele.

În cele din urmă, a venit și doamna de Guo. Era chiar mai plină de viață ca de obicei. Sosise prima la reședință și se învârtea de colo-colo, ciripind cu vocea ei cristalină. S-a dus în fața camerei și, când una dintre însoțitoare i-a spus că nu poate intra, a izbucnit în hohote de plâns, strigând din toate puterile.

— O, azi se sfârșește viața noastră fericită la Palat! N-a fost oare un vis? Desigur că a fost doar un vis! Am visat că trăiam într-un palat de vis, am visat că purtam rochii minunate, că eram servite de slujnice fantomatice și zilele de banchete treceau una după alta. O, ca ieri am urcat alături de Maiestatea Sa în palanchine de vis pentru a ne plimba pe malurile râului și a ne distra pe Câmpiile Plăcerilor. Dar iată, himera s-a sfârșit! Iată-ne trezite din acest vis minunat!

Vocea sa clară se ascuțea la răstimpuri și hohotele de plâns nu păreau doar o prefăcătorie. S-ar fi zis că prin aceste cuvinte de jale exprima o durere sinceră, izvorâtă din adâncul inimii sale. Apoi a apărut o slujitoare care i-a șoptit:

— Veniți pe aici, Alteța Sa vă va primi!

Când a intrat în cameră, ochii săi străluceau și în ei nu se mai zărea nici o lacrimă. Cu o înfățișare calmă, s-a apropiat de Yang Guifei.

— Spuneți că totul n-a fost decât un vis. Și pentru mine e la fel. Totul n-a fost decât un vis și mă simt ușurată că este așa. Dacă ne gândim că Maiestatea Sa este un împărat din vis, măsurile pe care le va lua împotriva familiei noastre vor avea loc doar în vis, și nici eu nu mai sunt deloc supărată.

Vă rog să le spuneţi tuturor să nu aibă resentimente faţă de Maiestatea Sa, indiferent ce soartă ne va orândui.

— Cum am putea să avem resentimente faţă de Maiestatea Sa? Orice ne-ar porunci, ne vom supune, şi suntem gata să vă însoţim oriunde v-ar duce destinul. Dar într-un astfel de moment, vreau să vă cer un singur lucru.

Expresia doamnei de Guo era plină de gravitate.

— Despre ce e vorba?

— Vă implor să-i prezentaţi scuzele Alteţei Voastre împăratului, măcar o dată. De ce oare nu vă puteţi descărca sufletul în faţa Maiestăţii Sale? Va înţelege şi vă va ierta.

— Să mă ierte?! a strigat Yang Guifei. După clipă de tăcere, a continuat: Nu intenţionez să-i prezint scuze Maiestăţii Sale. Dacă Maiestatea Sa va binevoi a-mi cere scuze şi va veni la mine, atunci şi numai atunci mă voi întoarce la Palat. Dar să-mi cer eu scuze e ceva de negândit!

— De ce sunteţi atât de categorică acum, când de obicei sunteţi atât de blândă? N-aş vrea să mă consideraţi necuviincioasă, dar vă rog să vă mai gândiţi la rugămintea mea.

— Şi pentru ce ar trebui să-mi cer scuze? Împăratul a avut un comportament de neacceptat, nu eu. Şi dacă l-aş putea ierta este doar pentru că mi-aţi atras atenţia că totul nu era decât un vis iluzoriu.

— Dar e clar că l-aţi supărat foarte tare pe Maiestatea Sa, plecând singură în mijlocul petrecerii!

— Adică ar trebui să-i explic de ce am făcut-o?

— Cred că e mai bine aşa, decât să nu rostiţi nici o vorbă.

— Cum aţi spus mai devreme, trecutul n-a fost decât un vis. Şi eu cred la fel şi aş vrea ca toată familia noastră să înţeleagă asta şi faptul că vom avea un alt destin. Oricare ne va fi soarta, spuneţi-le tuturor s-o accepte cu bucurie. Visul familiei Yang s-a risipit. Nu ştiu dacă era mai bine să nu avem acest vis, dar l-am trăit, spre fericirea sau nenorocirea noastră.

Spunând acestea, Yang Guifei s-a ridicat, iar doamna de Guo s-a dus să le spună şi celorlalţi membri ai familiei ce vorbiseră.

— S-a terminat totul. Alteţa Sa refuză să-şi prezinte scuzele. E posedată de un demon şi e imposibil de convins. A fost o greşeală să acceptăm în familia noastră o astfel de persoană. În cazul unei condamnări la moarte, nu avem unde fugi. Trebuie să primim moartea cu curaj. Vom fi foarte norocoşi dacă, într-o astfel de situaţie, vom fi numai îndepărtaţi din Capitală. Dar, pentru că încă nu am fost condamnaţi, ar trebui să ne pregătim pentru cazul în care vom scăpa. Ar trebui să schimbăm toate obiectele de preţ în pietre preţioase pe care să le putem ţine asupra noastră.

S-au auzit hohotele de jale ale doamnei de Qin, dar şi alte vaiete, dar nu au durat mult, pentru că toţi aveau multe lucruri de făcut. Trebuiau să se apuce de treabă pentru a fi pregătiţi pentru orice întorsătură ar fi luat lucrurile.

În acea noapte, trei căruţe cu orez, făină şi băutură au fost trase în faţa porţilor reşedinţei familiei Yang. Încărcătura a fost dusă înăuntru. Fuseseră trimise de cei însărcinaţi cu paza rezervelor guvernului. Trimiterea acestor provizii era interpretată diferit de cei din casa Yang – unii considerau că anunţa decăderea familiei Yang, alţii că prevestea o îmbunătăţire a situaţiei.

A doua zi, au venit zece care cu veşmintele de la Curte; şi în acest caz unii considerau că este semn rău, alţii găseau că este un semn bun. A treia zi au venit cincizeci de căruţe cu tot felul de bucate, însoţite de o mulţime de lucrători care le duceau înăuntru. În aceeaşi noapte au fost trimise de la Palat treizeci de doamne de companie care să o servească pe Yang Guifei. Membrii familiei Yang au fost nevoiţi să se retragă pentru a ceda camerele doamnelor de onoare.

După cinci zile a apărut şi Gao Lishi.

— Veți reveni la Palat astăzi la miezul nopții. Maiestatea Sa a ordonat să vă întoarceți în timpul zilei, dar înțelepciunea face casă bună cu discreția. Așa vom evita aglomerația în Capitală.

— Ce crede Maiestatea Sa despre tot ce s-a întâmplat? a întrebat Yang Guifei.

— Nu s-a atins deloc de mâncare de când ați plecat, exact așa cum m-am așteptat. O, Cerule! Ce groaznic! Neștiind cum să-și potolească furia, Maiestatea Sa a fost în toane foarte rele și a fost foarte nedrept! Alteță, mi-ați pricinuit niște momente îngrozitoare!

— Decât să se ajungă la așa ceva, era mai bine să nu mă trimită aici.

— Așa este, dar vă rog să aveți bunăvoința să nu vorbiți de acest lucru după ce reveniți la Palat. Maiestatea Sa regretă ce a făcut și totul s-a terminat. Am avut multă bătaie de cap, pentru că nimeni din familia Alteței Voastre nu era potrivit pentru a cere scuze. Mama Alteței Voastre, doamna comitatului din Long, nu e nimerită, fratele mai mare, Dian nu are influența necesară, vărul Vostru Chi nu-și poate păstra sângele rece. Unchiul Vostru, Xuangui, președintele consiliului recepțiilor imperiale, care ar trebui să fie principalul sprijin în astfel de cazuri, nu știe să trateze problemele de acest fel. Singurul care m-a căutat pentru a cerceta situația a fost vărul Alteței Voastre, Yang Zhao, care tocmai a fost numit cenzor al Curții pentru teritorii.

Și Yang Guifei credea că Yang Zhao, acum la începutul ascensiunii, avea să ajungă mai sus decât restul familiei. Nu-l revăzuse de la prima lor întâlnire, dar îl considera pe acest tânăr rece și aspru singurul membru al familiei ei care i-ar fi putut deveni un adevărat sprijin. Era puternic. Și, desigur, el jucase un rol important în revenirea ei la Palat.

Spre miezul nopții, Soția Prețioasă a părăsit reședința fratelui său însoțită de doamnele de companie. Înainta pe

bulevardul Capitalei pe care nu mai sperase să-l revadă, în mijlocul unei lungi procesiuni. Nu se vedea nici un trecător, uşile locuinţelor erau închise şi peste tot domnea o linişte completă, ca într-un oraş părăsit. Era poate o măsură de precauţie sau de siguranţă. Gao Lishi însoţea palanchinul ei călare, ca în ziua când o condusese la casa fratelui ei.

Porţile de lemn ale cartierului Anxing erau deschise. Cortegiul a trecut pe sub ele, intrând în Oraşul imperial prin reşedinţa Dahua. Yang Guifei s-a dus direct în apartamentele sale să se odihnească. A dormit puţin şi s-a trezit a doua zi devreme.

Pe la ora primei mese a zilei i-a fost anunţată vizita împăratului. A ieşit într-o galerie şi a aşteptat cu capul adânc plecat sosirea acestuia. Când l-a zărit intrând i s-a părut că îl revede după o foarte lungă absenţă.

— Nu ne-am văzut demult, a zis fără ironie.

— Necugetato! Ce distracţii căutai, de m-ai părăsit aşa?

Acestea au fost primele vorbe ale împăratului. Yang Guifei şi-a zis mai întâi că le spusese pentru a salva aparenţele, dar curând a priceput că el o cerceta cu asprime. Niciodată nu i se păruse atât de bătrân. De obicei făcea impresia că are cu cel puţin zece ani mai puţin decât Gao Lishi, dar acum nu mai era cazul. Deşi nu răspândea acea umbră sinistră a eunucului, semnele bătrâneţii îl făceau să-i semene, şi nu mai arăta deloc în vigoare.

Yang Guifei s-a strecurat sub cearceafurile din pat. Alunecând în braţele împăratului, l-a mângâiat pe mâini, pe piept, pe ceafă, pe obraji. I se părea că i-a atins chiar destinul. Cel pe care-l strângea din nou în braţe avea putere de viaţă şi de moarte asupra ei, iar ceea ce mâinile ei căutau cu înfrigurare era de fapt propria viaţă.

În acea zi s-a dat o petrecere luxoasă în sala de recepţii a palatului. Fuseseră chemaţi saltimbanci din toate colţurile

Capitalei şi s-au ţinut tot felul de jocuri pentru a bucura inima Soţiei Preţioase – cercuri de flăcări care se roteau către cer, săbii jonglând în aer, corzi care formau diferite modele, şiruri de pitici unul peste altul în echilibru, care învârteau la infinit un disc. Uneori se auzea râsul ascuţit al doamnei de Guo. Cele trei surori asistau la petrecere gătite ca de obicei, cu cele mai frumoase veşminte, una lângă alta, vesele de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

Era clar că doamna de Guo nu părea să fie conştientă de rolul ei în această poveste. Yang Guifei şi-a privit cu atenţie surorile. Le vedea acum atârnând în totalitate de destinul ei. Trăiau dacă ea trăia, mureau când ea murea, iar frumuseţea lor era la fel de trecătoare precum un buchet de flori.

Capitolul 5

La puţin timp după ce Yang Guifei, atrăgând mânia împăratului, fusese izgonită în casa fratelui ei şi apoi rechemată la Palat, a avut loc un eveniment pe care ea nu avea să-l uite toată viaţa: condamnarea la moarte a lui Huangfu Weiming. Se întâmpla la mai puţin de o lună după ce acestuia i se retrăsese funcţia de comisar imperial al comandamentelor din Long şi Hexi şi fusese numit în postul inferior de prefect al comandamentului din Bozhou. Cazul generalului părea închis şi exilarea sa departe de Capitală menită să-l protejeze de alte repercusiuni. Aşa credea Yang Guifei şi chiar şi Gao Lishi părea să considere la fel.

Vestea condamnării la moarte a fostului general din ţinuturile îndepărtate s-a răspândit ca fulgerul în Capitală. Până atunci fusese venerat ca un erou de locuitorii din Chang'an, iar vestea sfârşitului său nefericit s-a transmis din gură în gură, producând o mare tulburare.

Când Yang Guifei a fost anunţată despre acest lucru de către fratele ei Yang Dian, în Capitală frământarea atinsese deja apogeul.

— Sunteţi sigur că este adevărat? Nu e oare o greşeală? a întrebat ea foarte îngândurată.

— Am avut eu însumi îndoieli când am auzit prima dată, dar vestea mi-a fost confirmată şi urmează să se facă şi anunţul oficial în curând, i-a răspuns Yang Dian.

Yang Guifei s-a străduit să-şi stăpânească emoţiile până a plecat fratele ei, dar când a rămas singură, s-a prăbuşit vlăguită pe un jilţ. Mai multe doamne de companie au luat-o pe braţe şi au întins-o pe pat.

A trimis imediat un mesager să-l cheme pe Gao Lishi, dar acesta nu a venit, invocând un pretext oarecare. S-a gândit că, deşi ajunsese, fără să-şi dea seama, să-l considere ca fiind de partea ei, şi eunucul era de fapt de partea duşmanului ei de moarte. Că nenorocirea lui Huangfu Weiming fusese pusă la cale de prim-ministru era un fapt sigur, dar era imposibil ca acesta să nu-i fi cerut sfatul şi eunucului. Cu toate acestea, el se purtase ca şi cum nu ar fi ştiut nimic şi, în concluzie, Yang Guifei nu se putea împiedica să-şi spună că eunucul era aliatul lui Li Linfu.

Moartea lui Huangfu Weiming o făcea să-şi dea seama pentru prima dată cât de mult se bazase pe el. Nu avuseseră o relaţie apropiată, dar în cele câteva ocazii când acesta îi adresase cuvântul, o făcuse concis şi respectuos, dar în acelaşi timp cu multă căldură. Trebuia să recunoască acum ce loc important ocupase în inima ei acest războinic în floarea vârstei, cu maniere atât de alese. Tot timpul fusese convinsă că el avea să revină cândva în Capitală. Pentru ea întoarcerea lui nu era doar un simplu vis, ci un lucru care avea să se întâmple cu siguranţă. Îşi ţesuse toate visurile ei în jurul acestui erou. Ceea ce simţea faţă de el nu era afecţiunea unei femei faţă de un bărbat, căci ea era cea mai iubită soţie a împăratului, pe când el nu era decât un simplu militar care nu putea decât să-i asculte ordinele şi să i le îndeplinească întocmai. Iar această relaţie nu putea să se schimbe în veci.

Ea stătea la dreapta împăratului pentru a-l sprijini, şi în mintea ei, din stânga îl sprijinea Huangfu Weiming. El putea judeca cum să fie rezolvate toate problemele politice şi militare şi i-ar fi comunicat deciziile sale împăratului.

Vizitele lui la Palat trebuiau să fie solemne, dar discrete, atitudinea sa să-l deosebească de toţi ceilalţi.

Yang Guifei a înţeles că toate aceste visuri ale ei se năruiau fără zgomot. Planul perfid al prim-ministrului fusese prea rapid şi pentru Huangfu Weiming, şi pentru ea însăşi. Dacă ar mai fi avut doi, trei ani, autoritatea ei ar fi fost desigur mult mai mare, şi întreaga familie Yang ar fi fost incomparabil mai puternică decât acum. Simţea o tristeţe sfâşietoare la gândul că nenorocirea se abătuse asupra generalului înainte să vină acea vreme când ea l-ar fi putut ajuta.

Spre seară, Gao Lishi a apărut în sfârşit. Pe când înainta spre ea cu o reverenţă adâncă, i s-a părut că o cerceta cu ascuţime.

— Ia loc, te rog, acolo, i-a spus, străduindu-se să pară calmă.

A cerut ceai, apoi a dat dispoziţie să rămână singură cu eunucul. Acesta, dându-şi seama că discuţia sa cu Yang Guifei trebuia să rămână secretă, şi-a părăsit şi el locul pentru a se asigura că nu e nimeni prin preajmă. Preţ de o clipă, chipul său s-a schimbat în totalitate: ochii lui nu mai erau cei ai unui eunuc, ci aveau limpezimea de gheaţă a celor unui războinic. Cruzimea se citea pe trăsăturile sale efeminate. S-a reaşezat şi chipul i-a revenit la expresia sa obişnuită.

— Despre ce este vorba, Alteţă? Îmi permiteţi să încerc să ghicesc?

Yang Guifei n-a zis nimic. Privea cu răutate faţa eunucului.

— E vorba de doamna Floare de Prun, nu-i aşa? a zis, coborând vocea. Lăsaţi lucrurile în seama mea. Ştiu bineînţeles despre vizitele Maiestăţii Sale la pavilionul doamnei Floare de Prun. Nu e posibil să se întâmple ceva fără să aflu. Sunt la curent cu tot ce se petrece în apartamentele din Palat. Ştiu şi dacă zboară o muscă într-un colţ de cameră din

Palat. Ştiu mult mai multe decât Alteţa Voastră. Nu trebuie să-i purtaţi pică Maiestăţii Sale. Are de gând s-o mute din nou pe doamna Floare de Prun, de data asta atât de departe de Palat, încât să n-o mai vadă niciodată. Ştiu foarte bine asta. Iar Împăratul s-a dus s-o viziteze tocmai pentru a-i da vestea.

Yang Guifei continua să tacă. Voia să asculte până la capăt tot ce avea de zis eunucul. Era evident că acesta se înşela, bănuind că ea avea ştire despre vizitele împăratului la rivala ei. Auzea pentru prima dată aşa ceva, nu mai aflase nimic despre Floare de Prun, dar, din ce spunea eunucul, deducea că în ultima vreme împăratul se ducea s-o vadă. Yang Guifei nu avea cum să nu dorească să afle mai mult despre acest lucru.

— Bazaţi-vă pe mine, Alteţă, şi totul va ieşi bine.

— ...

— De ce lăsaţi chipul de înger al Alteţei Voastre să se înnegureze? Vă propun ceva. Dacă şi în noaptea asta împăratul...

Când a rostit aceste cuvinte, Yang Guifei a izbucnit.

— N-am ştiut nimic până acum! Acum am aflat de la tine despre vizitele împăratului la Floare de Prun. Dar nu-mi pasă deloc! Şi chiar dacă mi-ar păsa, n-aş avea ce face. Dacă în seara aceasta împăratul doreşte să o viziteze, e liber să o facă. Nu-i voi reproşa nimic pentru că nu vreau să mă mai trimită la fratele meu. Ţin la viaţa mea şi nu vreau să fiu condamnată la moarte.

Era încruntată şi vorbea cu durere. A văzut cum chipul eunucului se umbrea de tristeţe. Acesta a suspinat şi a zis pe un ton plin de regret:

— O, deci n-aţi ştiut de doamna Floare de Prun...?

— Nu, şi nici nu mă interesează! I-l dau de tot pe Maiestatea Sa...

— Alteţă, nu vorbiţi aşa!

— Nu mai vreau să vorbim despre asta! a zis ea cu fermitate. Nu vreau să fiu condamnată la moarte! Nu vezi că-n lumea asta numai nevinovaţii sunt condamnaţi, cum s-a întâmplat şi cu generalul Huangfu?

— Alteţă, vă rog!!

S-a ridicat brusc şi abia după ce a privit din nou în jur s-a aşezat iar.

— Alteţă, trebuie să mai aveţi puţină răbdare, a zis în şoaptă.

— Răbdarea mea nu o să-l readucă la viaţă pe Huangfu Weiming!

— Alteţă!

Chipul eunucului s-a întunecat atât de tare de nelinişte, că aproape a uluit-o pe Yang Guifei. Se uita într-un punct fix, în timp ce-şi flutura mâinile nervos, ca şi cum ar fi făcut un semn. Apoi s-a oprit, şi-a deschis palmele şi le-a întins în faţa ei.

— Alteţă, să nu mai rostiţi acest nume niciodată! Va veni cândva o vreme când vom putea vorbi din nou de el, peste trei ani sau peste cinci ani, nu ştiu, dar acum ascultaţi-mă! Huangfu nu e singurul care a fost executat. Au fost executaţi şi Wei Jian şi fratele său mai mic. Li Shizhi a luat otravă pentru a nu fi executat, iar la Jianghua, Wang Cui s-a spânzurat. La Henan, urmaşii lui Li Shizhi au fost bătuţi până şi-au dat sufletul. Li Yong şi Pei Dunfu au fost omorâţi în bătaie împreună. Chiar şi în capitală, Youlin, Yi, Ceng şi partizanii lor au fost omorâţi tot în bătaie. Soţiile şi copiii lor au fost exilaţi departe de Chang'an. Întreg imperiul e cuprins de teroare, iar Alteţa Voastră e singura care pare să nu ştie acest lucru. Dacă aş înşira numele tuturor generalilor şi dregătorilor care au fost executaţi mi-ar trebui zile bune pentru a termina!

Yang Guifei n-a mai zis nimic şi gânduri negre au început s-o împresoare. Era limpede că toţi cei care i se opuseseră în vreun fel lui Li Linfu fuseseră executaţi până la unul. Nu putea să ghicească ce rol jucase împăratul în aceste execuţii şi nu ştia nici ce rol jucase Gao Lishi, care stătea acum neliniştit în faţa ei. Nu avea nici cea mai mică idee dacă acesta făcuse o alianţă cu Li Linfu sau aparţinea altei tabere.

Şi-a jurat sieşi să nu mai pronunţe numele lui Huangfu Weiming, după cum o sfătuise eunucul. Era clar că imperiul era măturat de un val negru, de o violenţă greu de închipuit.

În noaptea aceea, Yang Guifei nu şi-a putut-o scoate din minte pe Floare de Prun. Dându-şi seama că durerea provocată de sfârşitul lui Huangfu Weiming nu mai avea acum nici un rost, mintea ei a fost copleşită de ce auzise în legătură cu doamna Floare de Prun. Nu încetase nici o clipă s-o urască, dar crezuse, pentru o vreme, că inima bătrânului împărat se depărtase pentru totdeauna de ea şi din acest motiv nu se mai gândise deloc la rivala ei. Credea că putea s-o alunge oricând foarte simplu. Era nevoie doar să mai treacă puţină vreme. Durerea puternică produsă de moartea lui Huangfu Weiming s-a transformat deodată într-o furie aprigă faţă de doamna Floare de Prun. Trebuia s-o vadă moartă fără întârziere.

A doua zi de dimineaţă Yang Guifei s-a trezit mai devreme decât de obicei, a chemat două slujnice şi le-a cerut s-o conducă la pavilionul doamnei Floare de Prun.

— La pavilionul doamnei Floare de Prun? a îngăimat una din slujnice, pălind. Pe faţa ei se citea o vădită încurcătură.

Yang Guifei i-a spus să plece.

Cealaltă slujnică a spus fără măcar să clipească:

— Doamna Floare de Prun locuieşte în pavilionul de răsărit al Palatului Yang. Vă conduc îndată acolo.

Această slujnică arăta o antipatie clară faţă de doamna Floare de Prun. Yang Guifei a plecat doar cu ea către pavilionul doamnei Floare de Prun.

Treceau prin galeriile lungi şi uneori întâlneau grupuri de femei care plecau adânc capul când o recunoşteau pe Yang Guifei. La mijlocul drumului au părăsit galeriile şi au scurtat drumul printr-o grădină interioară, cu alei de piatră. Au intrat apoi prin alte galerii şi au traversat alte grădini interioare pavate cu piatră. Cele mai multe dintre aceste locuri erau noi pentru Soţia Preţioasă. Se înşirau la nesfârşit pavilioane, galerii şi curţi interioare, toate la fel, şi pe Yang Guifei au început să o doară picioarele. De obicei nu prea umbla pe jos şi mersul prin grădinile cu dale de piatră o ostenise din cale-afară.

Când au ajuns în aripa de răsărit a Palatului Yang, Yang Guifei era frântă de oboseală. S-a gândit cum oare venea împăratul până aici; desigur nu putea veni călare şi nici cu palanchinul. A întrebat-o şi pe slujnică ce crede despre acest lucru.

— Cred că iese din Palat cu palanchinul şi apoi intră pe poarta cea mai apropiată, a răspuns aceasta.

Într-adevăr, se putea veni aşa , şi-atunci însemna că Palatul Yang nu era chiar atât de departe de Palatul imperial. Trebuia să fie o poartă care dădea în apropierea apartamentelor imperiale.

— Era bine să intrăm şi noi pe poarta aceea.

— Nu puteam intra. Drumul pe care am venit este singura cale pe care Alteţa Voastră poate veni pentru a o vizita pe doamna Floare de Prun.

Când a început să se vadă pavilionul doamnei Floare de Prun, peisajul s-a schimbat brusc. Doamnele de companie erau aliniate de o parte şi de alta a galeriei prin care mergea

Yang Guifei. Pesemne că aflaseră că soseşte şi îi pregăteau o primire pe măsură, cuprinse de emoţie. La intrarea în pavilion aştepta un grup de doamne mai în vârstă.

— Alteţa Sa are să-i comunice ceva urgent Maiestăţii Sale şi de aceea a venit aici, a spus slujnica lui Yang Guifei cu capul sus, privindu-le anume cu dispreţ pe femei.

Nu avea mai mult de optsprezece ani, dar era foarte frumoasă şi vocea îi era rece şi tăioasă.

— Alteţa Sa vrea să-l vadă pe Maiestatea Sa imediat, a adăugat, pe un ton autoritar ce respingea orice posibilitate de refuz.

Doamnele au plecat capetele cu respect şi una dintre ele a intrat in pavilion.

Deşi era conştientă că se comporta aşa cum făcuse şi în cazul doamnei de Guo şi era posibil ca împăratul să se mânie, Yang Guifei nu simţea nici o teamă. Căpătase siguranţa că, oricât de tare l-ar fi supărat pe împărat, pe ea nu avea s-o trimită niciodată în exil. Felul în care se purtase el după incidentul cu doamna de Guo îi dăduse această convingere. Relaţia lor era de aşa natură că, dacă puterea ei creştea cu o picătură, el pierdea o picătură din puterea lui.

Aştepta în picioare, tăcută. Părea că Palatul intrase brusc în agitaţie. Probabil că avea să apară împăratul, şi-a zis când a văzut-o revenind solemn pe bătrâna care le ieşise în întâmpinare, dar cel care s-a ivit vijelios nu era nimeni altul decât Gao Lishi. A trecut prin faţa femeilor şi s-a înclinat către Yang Guifei.

— Alteţă, Alteţă... a zis cu respiraţia tăiată. Niciodată n-am alergat aşa prin Palat, a zis gâfâind puternic.

Chiar părea să fi sărit direct din pat.

— Alteţă, vă conduc înapoi.

— Vreau să-i vorbesc Maiestăţii Sale, a spus ea.

— Maiestatea Sa? Ce să caute Maiestatea Sa aici?

— Dacă Maiestatea Sa nu este aici, atunci vreau să-i vorbesc doamnei Floare de Prun.

— Doamnei Floare de Prun?! Alteţă, ce spuneţi? Nu este un lucru demn de Soţia Preţioasă.

— Am venit special până aici şi nu plec până nu vorbesc cu doamna Floare de Prun, chiar şi pentru o clipă. De ce nu se poate?

— O!

— Lipseşte? a întrebat ridicând vocea.

— Nu, este aici.

— Atunci vreau s-o văd imediat. Du-mă la ea.

Bătrânul eunuc şi-a şters cu palma chipul plin de sudoare.

— Aşteptaţi o clipă! Mă duc s-o anunţ!

— N-are rost. Să mergem imediat în camera ei. Haide!

— Vai, ce lipsită de judecată sunteţi! Gândiţi-vă ce rang aveţi!

Uluit peste măsură, s-a gândit puţin şi-apoi a zis iar:

— Bine, dar aşteptaţi-mă doar o clipă.

A intrat grăbit în pavilion. Femeile rămăseseră acolo fără să se clintească, cu capetele plecate şi expresii de nepătruns, ca şi cum ceea ce se întâmpla nu le privea. Gao Lishi s-a întors rapid.

— Nu este, a zis cu un aer mâhnit şi braţele deschise a dezamăgire.

— Cum adică?

— Cum vă spun, nu este. S-a simţit rău şi a plecat de ieri la Palatul Apelor Calde. Nefiind aici, nu pot să vă ajut, din păcate. Să mergem! Vă duc degrabă la apartamentele Alteţei Voastre.

— Dacă nu este aici, vreau să văd camera ei.

— Alteţă!

Gao Lishi nici n-a avut când să încerce s-o oprească, că ea a şi intrat în pavilion.

— Înapoi! a zis slujnica cu hotărâre către femei, ca pentru a susţine dorinţa stăpânei sale.

Într-o secundă ele s-au aliniat de-a lungul pereţilor, făcându-le drum. Slujnica mergea înainte, iar Yang Guifei o urma.

— Alteţă!

Gao Lishi se agita pe lângă ele, ba în faţa lor, ba în urmă, până când a intrat şi el în interiorul pavilionului.

În vestibul aşteptau, înşirate cu capetele plecate, mai multe cameriste. Slujnica lui Yang Guifei s-a retras în urma ei şi aşa şi-au făcut intrarea: Yang Guifei prima, urmată de slujnică şi de Gao Lishi, ţinându-se după ele. În prima odaie părea să nu fie nimeni. În dreapta se afla o anticameră în colţul căreia se ghicea dormitorul. Gao Lishi şi slujnica s-au oprit unul lângă altul ca la un semn în prima cameră. Eunucul renunţase să mai protesteze. În pragul anticamerei, Yang Guifei a ezitat puţin pentru că părea a fi cineva înăuntru. Şi într-adevăr s-a auzit o voce.

— Ce e cu agitaţia asta în zorii zilei?

Era vocea împăratului. Era deci acolo!

— V-am trezit, Maiestate? a întrebat Yang Guifei.

— Nici vorbă! Abia ce am sosit şi beau ceai. Ai ajuns la timp. E ceai din Sichuan.

Yang Guifei a intrat în anticameră. Împăratul era singur şi degusta ceaiul. Camera era întunecată şi sobră. Parcă puse în dezordine, erau acolo o masă mare, un paravan, diferite vase şi în spate se vedea un pat cu draperiile lăsate.

— Dar doamna Floare de Prun? a întrebat Yang Guifei.

— Nu ştiu... Mi s-a spus c-a plecat la Muntele Calului Negru.

— Şi de ce aţi veni aici dacă ea nu e?

— Am auzit c-a primit ceai rar din Sichuan.

— Şi ceaiul e în spatele draperiilor?

Împăratul a izbucnit în râs.

— Poţi să verifici, dacă vrei.

Asta şi avea intenţia să facă. S-a apropiat şi a tras draperiile. Patul era în dezordine, deşi cineva încercase în mare grabă să tragă aşternuturile. A zărit o pereche de ciorapi albaştri şi o agrafă de jad care căzuseră la piciorul patului.

— Biata doamnă Floare de Prun, a trebuit să fugă desculţă!

Rostind aceste cuvinte, a ieşit din cameră fără să-l mai privească măcar pe împărat şi s-a îndreptat către apartamentele sale. Prin galerii, slujitoarele se înclinau adânc la trecerea ei. Pe la mijlocul drumului slujnica a trecut din nou în faţă. Eunucul, în urma lor, murmura fără încetare cuvinte de neînţeles.

Ajunsă în palatul său, Yang Guifei s-a închis în camera ei şi nu a primit pe nimeni. Gao Lishi a încercat de mai multe ori să-i vorbească, dar l-a refuzat sub cuvânt că nu se simte bine. Seara, când a venit împăratul, i-a spus fără să se ridice din pat.

— Trimiteţi-mă la fratele meu imediat şi voi aştepta acolo condamnarea la moarte. Moartea e dulce faţă de umilinţa pe care a trebuit s-o îndur. Dacă nu mă condamnaţi la moarte, îmi voi lua singură viaţa. Era bine dacă alegeam moartea atunci când m-aţi chemat de la palatul prinţului de Shou. Cucerită de dragostea Alteţei Voastre, am rămas în viaţă până acum, dar zilele fericite s-au sfârşit, nu mai urmează decât o viaţă de tristeţe. Prefer să-mi iau zilele decât să trăiesc cu asemenea suferinţă.

Yang Guifei plângea în hohote, îndreptând din când în când asupra împăratului o privire plină de reproş.

Împăratul a ieşit fără să zică nimic şi s-a întors peste o oră cu Gao Lishi. Yang Guifei i-a făcut din nou reproşuri şi din nou a spus că vrea să se sinucidă. Cei doi au plecat. După aceea, servitoarele au început să aducă unul după altul daruri de la împărat. Yang Guifei nici nu s-a uitat la

bijuteriile bătute cu pietre preţioase, nici la stofele de o frumuseţe fără margini.

Când s-a lăsat noaptea, s-a simţit deodată eliberată de gelozia care o stăpânise toată ziua. Furia a dispărut la fel de brusc cum apăruse şi nici ea nu-şi putea explica cum de putuse să cadă pradă unui sentiment atât de zguduitor. Totul trecuse într-o zi.

Imaginea ciorapilor albaştri şi a agrafei de jad de la piciorul patului o urmărise toată ziua, înţepând-o parcă şi în trup, şi în inimă.

S-a ridicat din pat, s-a încălţat, apoi s-a ridicat. S-a dus în camera vecină şi a dat la o parte draperiile. Pavajul cu dale, albăstrui în lumina lunii i-a atras privirea. Era o terasă largă pavată cu pietre mari, fără un fir de iarbă sau grăunte de pământ. Pentru că în încăpere se făcuse o căldură înăbuşitoare, s-a gândit să iasă. Cum s-a apropiat de uşă, trei servitoare au apărut imediat de nu se ştie unde.

— Alteţă, ieşiţi? a întrebat încet una dintre ele.

— Aş vrea să fac câţiva paşi pe terasă.

— Dar noaptea e friguroasă...

— Nu-mi pasă!

Uşile masive au fost deschise. Ziua, erau tot timpul deschise şi nu le observa, dar noaptea a băgat de seamă cât de grele erau, precum cele ale unei închisori. Imediat au apărut mai multe servitoare şi i s-a părut că aude un sunet de paşi din galeria din faţă. O umbră s-a proiectat de-a lungul galeriei şi a părăsit-o pe la mijloc pentru a reapărea pe terasă. Era Gao Lishi. Venea în mare fugă, anunţat de o servitoare.

— Alteţă, ce faceţi în miezul nopţii...

Cocoşat într-o plecăciune adâncă, îşi ridicase doar ochii spre ea. În lumina lunii, chipul său ciudat şi plin de riduri părea palid.

— Vă pot ţine de urât? a întrebat cu voce şoptită.

Servitoarele i-au lăsat imediat singuri.

— Noaptea trecută, toţi membrii familiei Alteţei Voastre au primit titluri mai înalte. Se va anunţa oficial zilele următoare.

— Şi din ce motiv ni se face această onoare?

— Nu ştiu. Dar e desigur o dovadă a dragostei Maiestăţii Sale pentru Alteţa Voastră. Oricare ar fi motivul, această veste nu poate decât să vă bucure.

Soţia Preţioasă a scrutat chipul eunucului, încercând să ghicească ceva. „Eunucul ăsta nu pierde nici o ocazie pentru a face să avanseze casa Yang..." şi-a zis.

— Seniorul Yang Zhao are deja o influenţă la care nici nu visa înainte. Veţi putea face planuri împreună cu el. Vă voi explica totul în detaliu cât de curând. Acum e noapte şi mă retrag. Pot să-l trimit pe Maiestatea Sa să vă onoreze cu vizita?

— Te rog. Sunt gata să-l întâmpin.

Rolul împăratului nu mai era acelaşi pentru ea. Nu mai era doar obiectul geloziei ei. Putea obţine multe lucruri de la el şi trebuia s-o facă înainte ca Gao Lishi şi Li Linfu să-şi dea seama. Până atunci îl văzuse ca pe destinul ei întruchipat, dar nu era vorba numai de destinul ei. Era vorba şi de Gao Lishi şi Li Linfu. Şi pentru ei împăratul nu era decât un mijloc prin care-şi puteau realiza ambiţiile.

Între incidentul cu doamna de Guo, moartea lui Huangfu Weiming şi supărarea cu doamna Floare de Prun, Yang Guifei a avut şi alte motive de nelinişte până în vara celui de-al cincilea an al Erei Comorii Celeste (746). Odată cu venirea toamnei s-au mai liniştit lucrurile. I se părea că dragostea împăratului pentru ea devenise aproape obsesivă după încurcăturile cu cele două femei; îi pândea orice schimbare a expresiei şi dacă ea era surâzătoare, era şi el în toane bune, dar dacă chipul ei se întrista, devenea şi el trist, ca şi

cum ar fi împrumutat stările ei. La rândul său, Yang Guifei ba îl ademenea, ba îl respingea. De multe ori lua ea inițiativa de a se culca cu el, iar când i-o cerea împăratul, îl refuza.

În pat, ba îl strângea tare la piept pe cel de care depindea fericirea sau nenorocul ei, ba îi îndepărta mâna, respingându-l necuviincios. O tortura uneori dorința de a ști ce ascunde corpul bătrânului împărat, până în măduva oaselor. Îl tachina, jucându-se cu el pe jumătate conștientă de pericol, așa cum te joci cu un lucru periculos, gata să pocnească în orice clipă. Oare ce era cu ea? Se lăsa în voia propriilor plăceri și ba legăna în brațe trupul împăratului pe care apăruseră din ce în ce mai multe pete de bătrânețe, ba îl privea cu dispreț și răceală.

Relația dintre ea și împărat se schimba. Își dădea seama de transformarea trupului ei din care emana acum o strălucire orbitoare pe care n-o avea înainte. Știa că această frumusețe pe care o simțea ea însăși îl orbea pe împărat de câte ori o privea și se bucura să-l subjuge pe cel de care depindea în totalitate soarta ei.

În luna a zecea l-a însoțit la Palatul Izvoarelor Calde de la Muntele Calului Negru. Se încheiaseră lucrările de renovare începute cu câțiva ani înainte și împăratul a dat un nou nume locului: Palatul Splendorii Pure.

Cam tot atunci în Capitală a început să se vorbească cu admirație de Wang Zhongsi. Conducea comandamentele din regiunile Hexi, din Long, Shuofang și Hedong, iar campaniile sale împotriva barbarilor de la granițe fuseseră întotdeauna încununate de succes. Avea locul care fusese înainte al lui Huangfu Weiming. Venirea sa în Capitală a stârnit mare interes, căci pleca de la post pentru a-i prezenta împăratului operațiunile militare din zonă.

S-a prezentat în luna a unsprezecea și a fost primit de împărat, care era însoțit de Yang Guifei. Deși era la fel de popular cum fusese Huangfu, înfățișarea lui Wang era mult

deosebită. Era destul să-l priveşti o dată ca să-ţi dai seama, mic de statură şi bărbos cum era, că aparţinea celor mai îndepărtate ţinuturi ale imperiului.

— Am venit pentru a vă informa despre intenţiile necurate ale generalului An Lushan, Maiestatea Voastră. A ridicat o fortăreaţă zisă „a vitejilor" lângă râul Guangmo, la Suzhou. A adunat arme şi aşteaptă un prilej să se răscoale. Nici un oştean din zonă nu are îndoieli asupra a ceea ce plănuieşte. Nu există un pericol mai mare decât acela de a încredinţa comanda unei armate unui general barbar.

Nimeni nu a spus nimic. Amintindu-şi purtările generalului din depărtări pe care împăratul îl adora, nimeni nu-l putea bănui de gânduri de revoltă. Prim-ministrul a zis:

— De ce ar face An Lushan aşa ceva? Nu e mai degrabă vorba de dorinţa de a răsturna un ministru a celui care a venit în Capitală şi vrea să-şi scoată în evidenţă faptele de vitejie?

Auzind această critică deschisă, Wang Zhongsi s-a schimbat la faţă şi s-a ridicat, dar i s-a făcut semn să se aşeze la loc.

Li Linfu a continuat:

— Împăratul doreşte ca barbarii din Turfan să fie înfrânţi o dată pentru totdeauna. Generale, vă tot bateţi cu ei fără să-i învingeţi. Ce-ar fi să plănuiţi un atac contra fortăreţei de la Shibao? Această fortăreaţă căzută în mâinile tibetanilor în cel de-al douăzeci şi nouălea an din Era Întemeierii n-a mai fost niciodată recâştigată.

Generalul a răspuns:

— Apărarea de la Shibao a fost întărită. Barbarii o apără cu străşnicie. În momentul de faţă, nu putem să sperăm la o victorie nici dacă am trimite acolo toate trupele noastre şi am pierde zeci de mii de oameni. Ar fi pierderi uriaşe pentru un câştig foarte mic.

— Generalul Dong Yanguang a cerut permisiunea de a ataca el Shibao. Împăratul e de acord cu acest plan şi i-a dat

deja încuviințarea. Veți trimite trupele pe care le aveți ca să-l ajute.

Pentru că Li Linfu folosise numele împăratului ca să-și arate autoritatea, Wang Zhongsi nu mai avea ce să spună.

Yang Guifei își dorea să-l protejeze pe general cât putea, amintindu-și de înfruntarea dintre Huangfu Weiming și prim-ministru. Până atunci nu-l simpatizase deloc, considerând că îi luase locul lui Huangfu. Acum însă lucrurile se schimbaseră, dar îi venea greu să creadă că An Lushan avea intenția de a trăda. Nu-și putea închipui că acel colos diform care spunea singur că avea sânge amestecat și care ceruse cu atâta candoare să devină fiul ei adoptiv ar fi putut avea o idee atât de temerară.

La puțină vreme după ce Wang Zhongsi s-a întors în teritoriile pe care le avea în grijă, s-a zvonit în Capitală că devenise un apropiat al prințului moștenitor Heng și că voia să se pună în fruntea trupelor sale pentru a-i servi cauza. Zvonul a fost urmat curând de anunțul oficial al demiterii generalului și al alegerii succesorului său. Era clar că în spatele acestei manevre nedemne se afla o mână criminală. După anunțul îndepărtării generalului, pe zidurile care despărțeau cartierele orașului au apărut inscripții care acuzau „necinstea guvernului".

Din toamna acelui an și până în primăvara următoare, în al șaselea an al Erei Celestei Comori, au fost executați pe baza unor presupuneri mulți miniștri și înalți funcționari. Atrăsese atenția mai ales cazul vicepreședintelui Ministerului Finanțelor, Yang Shenjin, și familiei sale. Acesta se bucurase o vreme de încrederea deplină a împăratului, ceea ce îi atrăsese ura prim-ministrului care-l acuzase de complot și ordonase să fie arestat și bătut. Yang Shenjin își luase viața

cu propria sabie, iar soţia, copiii şi rudele fuseseră exilaţi sau omorâţi. Despre soarta lor s-a vorbit în Capitală pentru multă vreme.

Din primăvara anului al şaselea al Erei Comorii Celeste, sănătatea împăratului s-a înrăutăţit şi nu s-a mai putut ocupa de guvernare, lăsând grija acesteia aproape în totalitate în seama lui Li Linfu. Împăratul îşi petrecea cea mai mare parte a timpului în apartamentele lui Yang Guifei. Nu rezista nici măcar o zi să n-o vadă şi de cele mai multe ori lua toate cele trei mese împreună cu ea; prin urmare, toate deciziile politice importante se luau în palatul Soţiei Preţioase.

Prim-ministrul venea zilnic în audienţă la împărat. Deţinea acum controlul politic în întregime, dar în prezenţa împăratului şi a lui Yang Guifei nu se purta cu îndrăzneală, prefăcându-se că cere aprobarea împăratului pentru cele mai neînsemnate chestiuni.

Yang Guifei nu înţelegea încrederea oarbă pe care împăratul o avea în Li Linfu. Ei îi purta o veneraţie extremă, dar părea că şi pentru prim-ministrul manifesta un sentiment asemănător. Ea îşi dădea seama că împăratul era la mâna ministrului poreclit atât de potrivit „limbă de miere, inimă de fiară". S-ar fi zis că vorba lui dulce îl înmuia pe împărat.

An Lushan nu mai venea în Capitală, dar trimitea tot timpul mesageri, dovedind astfel dorinţa sa de a-i raporta împăratului toate mişcările pe care avea de gând să le facă. În atitudinea lui nu puteai vedea nici urmă din necredinţa de care vorbise Wang Zhongsi. La rândul său, împăratul îi trimitea invitaţia de a veni în Capitală: îşi dorea ca barbarul să vină, pentru că era convins că o singură petrecere în compania acestuia i-ar fi redat sănătatea. După audienţa cu

împăratul, mesagerul generalului se ducea fără greş la Li Linfu, de la care primea numeroase daruri.

Gao Lishi era întotdeauna lângă împărat, mereu prezent la audienţele cu prim-ministrul şi la sosirile mesagerilor lui An Lushan. Pentru Yang Guifei nu era nici acum clară relaţia dintre aceste trei personaje, care păreau să se şicaneze reciproc, dar şi să acţioneze în colaborare. Aveau în comun faptul că nu se criticau niciodată unul pe altul. Când luau cuvântul, o făceau pentru a se acoperi şi asta arăta o strânsă înţelegere între ei. Li Linfu îi era superior în rang lui Gao Lishi, era prim-ministru, în timp ce eunucul era şeful intendenţei Palatului interior şi mare general al gărzii Palatului. Dar Li Linfu îi arăta multă curtoazie lui Gao Lishi, iar acesta, deşi îi vorbea cu desăvârşită politeţe, nu se arăta umil în faţa lui. Faptul că Gao Lishi era permanent lângă împărat îl făcea pe prim-ministru să înţeleagă că era o persoană cu un statul special. Era uşor de înţeles că însăşi existenţa împăratului era o ameninţare din ce în ce mai mare pentru ei, mai ales acum, când din pricina sănătăţii nu se mai ocupa de Curte şi se dedica orbeşte dragostei pentru Yang Guifei, însă avea întotdeauna ultimul cuvânt. Şi pentru cei avizi de putere era chiar şi aşa un adversar de temut asupra căruia nu aveau nici un control şi care putea oricând să le ia rangurile.

Yang Guifei îi considera pe toţi trei, Li Linfu, Gao Lishi şi An Lushan, mânaţi de ambiţie şi capabili să calce unii peste cadavrele celorlalţi pentru a-şi asigura ascensiunea. Nu-i credea în stare să se răscoale împotriva împăratului, dar era clar că erau rivali şi fiecare voia să devină cel mai puternic om din imperiu, după împărat. Deşi era prim-ministru, Li Linfu nu putea îndura faptul că Gao Lishi petrecea fiecare ceas al zilei lângă împărat. Faptul că avea sub comanda sa o imensă armată îi asigura lui An Lushan o mare autoritate, dar să fie departe de Capitală constituia pentru el un

dezavantaj în fața celorlalți doi. Gao Lishi nu avea nici putere politică, nici putere militară, dar, fiind cel mai mult în apropierea împăratului, îl putea manipula cel mai ușor.

În luna a douăsprezecea s-a dat pe neașteptate un decret imperial prin care poporul era obligat să ofere un tribut anual prim-ministrului. Departamentul afacerilor de stat cerceta bunurile, le încărca în care și le trimitea la reședința lui Li Linfu. Vestea s-a răspândit în toată China și se spunea că Li Linfu ajunsese să aibă o putere mai mare decât împăratul. Într-adevăr, la acea vreme toate întâlnirilor înalților demnitari aveau loc la Li Linfu și puterea tripartită nu mai funcționa, toate afacerile politice fiind rezolvate la reședința prim-ministrului. Când s-a dat decretul prin care i se acorda lui Li Linfu un tribut anual, vestea a căzut ca un fulger și Gao Lishi a alergat la Soția Prețioasă.

— Ați știut, Alteță?

— Absolut nimic, a răspuns Yang Guifei.

— Bănuiam. E imposibil ca împăratul și Li Linfu să fi vorbit singuri în ultimele două luni. De aceea nu-mi imaginez cum s-a putut întâmpla un astfel de lucru. Faptul că poporul trebuie să-i plătească un tribut anual nu e important, ceea ce e cu adevărat important e că nu putea primi această favoare dacă nu o cerea. Iar acest lucru e imposibil. Trebuie să aflăm când anume prim-ministrul i-a putut cere împăratului acest lucru și cum de împăratul a fost de acord.

Yang Guifei nu-l mai văzuse niciodată pe Gao Lishi atât de îngândurat. Chipul lui ridat părea să nu fie format decât din ochi și nasul mare, făcându-l să semene cu un șoim bătrân. Chiar și vocea lui suna altfel în acea zi.

— Când și unde au avut această discuție împăratul și prim-ministrul? Alteță, vă implor să vă gândiți la acest lucru!

Părea să fie clar pentru el că Li Linfu pătrunsese în dormitorul în care de obicei împăratul era singur cu Yang

Guifei. Eunucul părea de-a dreptul năucit de ideea că un astfel de lucru se putuse întâmpla fără ca el să afle.

La puţină vreme, în cea de-a patra lună a anului al şaptelea al Erei Comorii Celeste, Gao Lishi a fost promovat prin decret mare general al cavaleriei uşoare, titlu ce se adăuga celorlalte pe care le avea. În ierarhia din epoca Tang, acest titlu era în eşalonul superior al celor douăzeci şi nouă de grade de merit; primea astfel titlul cel mai glorios la care putea aspira un vasal al împăratului.

De data aceasta, cel neinformat a fost Li Linfu. I-a adresat felicitări eunucului în timpul audienţei zilnice, când s-a făcut anunţul oficial, cu o voce tremurândă.

În acea zi, Gao Lishi a venit s-o salute pe Yang Guifei cu un aer plin de vanitate, pe deplin satisfăcut de revanşa pe care şi-o luase. Ea i-a răspuns că Li Linfu nu i s-a părut în apele lui.

— O, Alteţă! Şi încă asta nu e nimic. Îl voi surprinde şi mai mult pe prim-ministru cu un anunţ oficial legat de seniorul Yang Zhao. A fost numit recent secretar superior la Ministerul de Finanţe şi această promovare îl face în acelaşi timp vicepreşedintele Ministerului Armelor şi al Tribunalului cenzorilor. Yang va avea un statut de înalt funcţionar şi va avea putere adevărată.

Yang Guifei nu-l văzuse pe Yang Zhao de multă vreme. Fiind vărul soţiei imperiale de prim rang, el ar fi putut obţine oricând o întrevedere cu împăratul, dar numai el, din toată familia Yang, nu-şi folosise acest drept.

Datorită noului său titlu, Gao Lishi îşi putea extinde influenţa atât în interiorul, cât şi în exteriorul Curţii. Prinţul moştenitor îl numea „frate mai mare", iar ceilalţi prinţi şi nobili îi spuneau „înţeleptul venerabil". La începutul verii se ţinuse o slujbă pentru a cinsti vechimea clopotelor de la Templul Comorii Longevităţii, pe care Gao Lishi îl construise pe vremuri în capitala de Apus. Eunucul a cerut

ca Yang Guifei să participe la ceremonie. Ea a acceptat, ştiind că prin prezenţa ei îi dădea ocazia de a-şi etala puterea în faţa lumii şi dorind să-i ofere această recompensă eunucului care o servise cu devotament mulţi ani.

În ziua hotărâtă, Yang Guifei s-a dus pentru prima dată la reşedinţa lui Gao Lishi având astfel ocazia să constate cât era de impozantă, deşi eunucul nu stătea niciodată acolo. De obicei, îşi petrecea nopţile într-o cameră aproape de cea a împăratului pentru a-l putea servi în orice clipă.

A fost o ceremonie grandioasă, pe măsura puterii eunucului. Toţi înalţii demnitari se strânseseră la templu. Ritualul budist i s-a părut ciudat lui Yang Guifei. Cei prezenţi băteau clopotele pentru odihna sufletelor defuncţilor şi la fiecare bătaie de clopot trebuia să arunce ca ofrandă monede şi hârtii speciale. Majoritatea nu bătea clopotul doar o dată, ci de şase, şapte ori, iar unii ajungeau chiar la douăzeci, în speranţa de a intra în graţiile lui Gao Lishi. Templul câştiga o sumă uriaşă de bani datorită acestui ritual. Ca toţi eunucii, Gao Lishi număra printre trăsăturile sale şi lăcomia şi şiretenia, şi desigur că era destul de criticat. Yang Guifei nu avea câtuşi de puţin intenţia să plece urechea la astfel de discuţii, ea se purta mereu cu naturaleţe şi lua lucrurile aşa cum erau.

În aceeaşi vară, notabilii de la Curte i-au conferit împăratului un nou titlu, „Înţelept Împărat Divin cu calităţi civile şi războinice după Cale, al Erelor Întemeierii şi Comorii Celeste".

De fapt se adăugase doar „după Cale", la cel vechi, dar împăratului i-a făcut plăcere. A anunţat că-i scuteşte de taxa pe recoltă pentru anul următor pe ţărani. Se bucurase şi prima dată, dar acum mulţumirea lui nu mai cunoştea margini. Se putea presupune că în câţiva ani avea să mai primească unul, iar bucuria lui să fie cu atât mai mare. Era de aşteptat ca plăcerea pentru aceste titluri să crească odată cu vârsta.

Pe când îl strângea la pieptul său plin pe împărat, șoptindu-i cuvintele dulcege pe care le auzise de atâtea ori, Yang Guifei a fost cuprinsă fără voia ei de gânduri sumbre. Se întreba cine era ființa aceasta docilă și demnă de milă cum nu mai era alta pe lume pe care o ținea în brațe; și-a întărit strânsoarea și a cuprins cu toată forța corpul vlăguit al bătrânului împărat. Nu făcea asta pentru a-l sufoca, ci pentru a se convinge că în acest trup secătuit se ascundea încă o putere atât de mare, încât Gao Lishi și Li Linfu să se teamă și mai departe.

A venit toamna și membrii familiei Yang au primit onoruri după onoruri, ca și cum simplul fapt de a aparține acestei familii le dădea dreptul la ranguri importante. În spatele acestor lucruri se afla, firește, Gao Lishi. Insistând pe lângă împărat și urzind planuri cu prim-ministrul, el consolida poziția Prețioasei Soții prin intermediul familiei ei. Nu se putea spune dacă Li Linfu era de acord cu aceste mișcări, dar nici măcar el nu se putea opune direct ascensiunii familiei Soției Prețioase. Se scurseseră opt ani de la venirea lui Yang Guifei la Palat și cei din familia sa reușiseră să se ridice mai mult ca oricine și căpătaseră destulă influență.

Cele trei surori ale sale ieșeau chiar mai multe în evidență decât înainte. Veneau când voiau la Palat, erau în relații apropiate cu împăratul, iar aroganța lor devenea din ce în ce mai mare. Fratele mai vârstnic, Dian fusese numit președintele curții ceremoniilor pentru străini, iar vărul Chi fusese numit cenzor al curții afacerilor generale. La început, cei doi dăduseră dovadă de discreție, dar pe măsură ce puterea lor creștea, faptele și vorbele lor deveneau îndrăznețe. Și surorile ei, și Dian, și Chi își construiseră reședințe impunătoare în Capitală. Costul fiecărei construcții era de zece milioane de monede de aur. Palatul doamnei de Guo mai ales era de un lux fără pereche.

Se zvonea că atunci când treceau cele trei surori chiar prinţesele de sânge le cedau calea de cum le vedeau şi că atunci când aceşti cinci membri ai familiei Yang mergeau în provincii erau întâmpinaţi de toţi administratorii, iar ordinele lor erau mai dure chiar decât edictele imperiale. La porţile reşedinţelor lor soseau neîncetat daruri, era calea cea mai sigură de a obţine tot ce voiai. Puterea înclina în favoarea lor, se putea spune fără exagerare.

Tot în această perioadă a început să se remarce şi Yang Zhao. Până atunci, spre deosebire de ceilalţi membri ai familiei Yang, nu venea deloc la Palat, dar din anul al şaptelea al Erei Celestei Comori a început să frecventeze Curtea cu asiduitate. Cu aerul său de siguranţă impresiona pe toată lumea şi împăratul avea încredere în el. Aşa cum spusese Gao Lishi, Yang Guifei putea să-şi realizeze planurile prin acest văr al ei.

Yang Zhao păstra în mod voit o oarecare distanţă faţă de familie. Avea o purtare fără reproş faţă de Yang Guifei, iar de restul membrilor familiei se ţinea deoparte, ca pentru a se evidenţia. Gao Lishi îl ajutase să urce treptele gloriei, dar şi prim-ministrul îl aprecia. Circulau zvonuri cum că numeroasele arestări ordonate de Li Linfu erau de fapt opera lui Yang Zhao, că fusese recomandat pentru postul de cenzor de către prim-ministru şi că cei doi aveau legături nebănuite.

Când Yang Zhao a fost numit cenzor, Yang Guifei a avut ocazia să-l reîntâlnească. Dacă eunucul spunea adevărul, Li Linfu nu ştiuse de această promovare. A doua zi după numirea sa oficială, Yang Zhao a venit la Yang Guifei să-şi prezinte omagiile; s-a îndreptat respectuos către ea, zicând.

— V-am văzut alături de Maiestatea Sa deseori, dar, din păcate nu am avut ocazia să vă vorbesc. Au trecut trei ani de la ultima noastră întrevedere şi e o mare bucurie pentru mine să văd că aţi trudit să vă întăriţi poziţia în acest răstimp.

— Aş zice că acum tu eşti cel care asigură forţa familiei Yang, datorită reuşitelor tale strălucite.

— Toată familia Yang – şi eu cel dintâi – vă este devotată, Alteţă. Aş îndrăzni să spun că familia Yang există prin Alteţa Voastră. Trăim doar pentru că Alteţa Voastră trăieşte şi când veţi înceta să trăiţi, ne vom stinge şi noi, a răspuns Yang Zhao, privind-o pe vara sa drept în ochi.

Avea un aer atât de impunător şi era un om atât de greu de citit, că Yang Guifei s-a întrebat dacă nu va ajunge cumva să-l urască. El dădea aceeaşi impresie de răceală ca prim-ministrul, şi totuşi, tocmai datorită acestei impresii, a fost tentată să-i încredinţeze planul pe care-l ascundea în inima ei de mai mulţi ani.

— Vreau să vă cer sprijinul într-o chestiune pe care n-o pot încredinţa nimănui altcuiva.

— Despre ce este vorba? Dacă îmi daţi o misiune, voi face voia Alteţei Voastre, chiar dacă asta m-ar costa viaţa.

— E vorba de una dintre femeile din apartamentele interioare care s-a bucurat pe vremuri de atenţia împăratului. E singura care mă îngrijorează.

— O femeie care o îngrijorează pe Alteţa Voastră produce îngrijorare şi familiei Yang. Vă referiţi la concubina Floare de Prun?

— La ea.

— Doamna Floare de Prun a plecat de la Palat de un an. Nu se ştie unde s-a dus. Am cercetat toate locurile unde putea fi, începând cu provincia ei natală, Fuyian, dar e de negăsit. Probabil că, temându-se de nenorocirea ce s-ar putea abate asupra ei, a dispărut voit fără să lase urme.

— Să nu ştie împăratul unde e?

— Nici împăratul, nici prim-ministrul Li Linfu, nici înţeleptul venerabil Gao Lishi. Nu cred că e o capcană.

Putea avea încredere în Yang Zhao, care cercetase problema chiar înainte ca ea să-i ceară acest lucru. Totul părea să arate, aşa cum susţinea şi el, că nu existau temeri ca fosta rivală să reapară, dar ea nu se putea linişti.

— Să cercetezi bine mai departe!

N-a putut să-şi împiedice aceste vorbe tăioase. Tocmai acum, când avea putere de viaţă şi de moarte asupra doamnei Floare de Prun, era fără folos, pentru că ea dispăruse. Ce şi-ar fi dorit să o târască afară din ascunzătoarea ei şi s-o biciuiască până şi-ar fi dat sufletul!

De Anul Nou, al optulea al Erei Comorii Celeste, a sosit vestea că Ge Shuhan, comisarul imperial din Long, obţinuse la sfârşitul anului ce tocmai se încheiase o victorie asupra tibetanilor lângă Qinghai.

La lacul Qinghai, Ge Shuhan construise o fortăreaţă pe Insula Dragonului şi a Calului, pe care o numise Fortăreaţa Chezăşiei, şi de acolo pregătise atacul asupra barbarilor. Anunţul acesta a prilejuit multă bucurie la Curte, ca o primăvară care zăboveşte îndelung.

În luna a douăsprezecea, Yang Zhao, în calitate de responsabil al finanţelor imperiului, i-a raportat împăratului următoarele:

— Bunăvoinţa Maiestăţii Voastre se întinde până la cele patru oceane, prefecturile şi provinciile înfloresc şi prosperă, iar depozitele gem de grâne şi stofe. Niciodată n-au fost mai pline, nici nu mai e loc de mai mult. Este absolut necesar să schimbăm măcar grânele din Capitală pe mărfuri mai uşoare, pentru a mai face loc. În plus, anul acesta contribuţiile pe recoltă şi taxele pe teren ar trebui luate sub formă de stofe care să fie trimise în Capitală. Nu numai grânarele sunt pline, ci şi sipetele cu bani au devenit neîncăpătoare

şi n-avem unde pune taxele pe recolte şi terenuri. Aş vrea neapărat să vă arăt situaţia depozitelor şi a sipetelor.

Darea lui de seamă dovedea o situaţie economică excepţională. Împreună cu notabilii Curţii, împăratul s-a aplecat asupra sipetelor Curţii şi le-a dăruit tuturor stofe scumpe. În altă zi a inspectat grânarele şi rezervele şi şi-a dat seama cât prospera Curtea. Zhao îl însoţea pretutindeni, dându-i explicaţii. Pentru a-i mulţumi, considerându-l autorul acestei bunăstări, împăratul i-a oferit lui Zhao un veşmânt de mătase violet, o băutură rară şi nesfârşite felicitări.

În cea de-a patra lună, Zhao Fengzhang, prefectul comenduirii Xianning, i-a trimis împăratului o scrisoare în care îi aducea peste douăzeci de învinuiri prim-ministrului Li Linfu, care însă a luat urma misivei înainte ca ea să ajungă la împărat şi a a dat ordin ca autorul ei să fie arestat şi bătut până moare. Această întâmplare s-a aflat în Capitală, nu se ştie cum, şi a făcut ca în anotimpul florilor să plutească peste oraş miros de sânge. S-au răspândit, nu se ştie prin cine, presupusele acuzaţii aduse lui Li Linfu în scrisoare: prima era că, trimiţând cei mai destoinici generali şi cele mai bune trupe la hotarele de miazănoapte şi de apus, la moarte sigură, slăbise apărarea imperiului.

Conţinutul exact al scrisorii nu-l ştia de fapt nimeni; poate că era mai degrabă vorba de ura poporului pentru Li Linfu decât de învinuirile reale aduse de Zhao Fengzhang. Rândurile armatei imperiale se subţiau din ce în ce. Cei chemaţi la arme se ascundeau pentru a scăpa de oaste, pentru că se ştia că cei mai mulţi soldaţi erau trimişi la graniţe, şi acolo îşi găseau sfârşitul. Majoritatea recruţilor erau derbedei tineri care nu ştiau nimic despre mânuirea armelor.

În acele momente, când nemulţumirea poporului faţă de Li Linfu creştea văzând cu ochii în Chang'an, un sihastru de la muntele Taibai pe nume Li Hun i-a spus împăratului următoarele: „Trăiesc retras de mulţi ani pe muntele

Taibai. Mi s-au arătat zeii de curând dezvăluindu-mi că în peştera Luceafărului-de-Ziuă există o bucată de jad care este o amuletă misterioasă şi aduce fericire şi viaţă lungă. Fiind ceva ieşit din comun, am considerat de cuviinţă să vă anunţ".

Împăratul i-a cerut vicepreşedintelui tribunalului cenzorilor, Wang Hong, să se ducă să caute amuleta din mesajul zeilor. Acesta a făcut întocmai şi s-a întors cu nepreţuitul obiect.

Împăratul s-a bucurat mult, căci a deţine o amuletă de bun augur trimisă de zei era o dovadă a meritelor strămoşilor dinastiei, şi de aceea li s-au acordat noi titluri împăraţilor din trecut. Shengzu a devenit „Împăratul Originii Profunde şi al Marii Căi", Gaozu a devenit „Marele Împărat Înţelept şi Suveran Divin al Dinastiei Tang", Taizong a primit titlul de „Mare Împărat Înţelept, Învăţat şi Luptător", Gaozong pe cel de „Mare şi Înţeleptul Împărat al Cerului", Zhongzong pe cel de „Mare şi înţelept Împărat al Păcii şi Pietăţii Filiale", Ruizong pe cel de „Mare şi Înţelept Împărat al Profundei Sincerităţi" şi titluri noi au fost date şi împărăteselor defuncte, începând cu împărăteasa Dou.

Cu un an înainte, Xuanzong însuşi primise un titlu nou, şi cei din jurul său găseau ciudată această fascinaţie a sa pentru titluri. Chiar Yang Guifei considera exagerată această preocupare a împăratului după ce l-a văzut chinuindu-se zile întregi să găsească cele mai potrivite titluri pentru împăraţii dinastiei. Pentru ea, împăratul era o personalitate complicată. Avusese ocazia să îşi dea seama că el clocotea de sentimente mult diferite de ale ei, dar se străduia să-l înţeleagă în profunzime şi reuşea până la urmă. Lua parte la trăirile lui de bucurie sau furie ca şi cum ar fi fost ale ei, dar această pasiune pentru titlurile împăraţilor din

trecut n-o putea împărtăşi. Nu reuşea să priceapă cum nişte titluri lipsite de orice tărie ar putea să înalţe strămoşii.

La începutul verii, împăratul i-a ordonat lui Ge Shuhan, comisar imperial al comandamentului Long, să pornească ofensiva împotriva fortăreţei Shibao care era în mâinile tibetanilor. Se liniştise după bătaia de cap dată de găsirea de titluri noi pentru împăraţii şi împărătesele din vechime şi acum era absorbit de atacul contra tibetanilor. Asedierea fortăreţei Shibao nu-l preocupa numai pe bătrânul împărat, ci se putea spune fără exagerare că de acel atac atârna destinul imperiului Tang.

De la căderea fortăreţei Shibao în mâinile duşmanilor, în cel de-al douăzeci şi nouălea an al Erei Întemeierii, se făcuseră numeroase planuri de recucerire, dar toate căzuseră din cauza numărului mare de pierderi de vieţi omeneşti pe care le-ar fi cerut. În toamna anului celui de-al cincilea an al Erei Celestei Comori problema a fost din nou analizată cu ocazia vizitei lui Wang Zhongsi la Curte. Li Linfu susţinea atacul, pe când Wang Zhongsi se opunea, din cauza necesităţii sacrificării a zeci de mii de soldaţi pentru a asigura victoria. În urma acestor discuţii, Wang Zhongsi fusese demis şi dezonorat, fiind înlocuit cu Ge Shuhan. Veştile despre victoriile sale îi aduseseră o mare faimă şi Curtea Tang luase decizia de a pune în practică planul ticluit ani întregi de a ataca fortăreaţa Shibao.

Ge Shuhan, care comanda trupele din Hexi şi din Long, batalioanele barbare de la Abusi şi soldaţii turci care se alăturaseră stindardului său, a plecat să asedieze fortăreaţa tibetană. S-a dat ordin de mobilizare a şaizeci şi trei de mii de soldaţi din Shuofang şi Hedong care să vină în ajutorul trupelor lui Ge Shuhan. Era vorba de cea mai mare operaţiune militară a ultimilor ani, atât datorită desfăşurării imense de forţe, cât şi prin miza atacului.

Pentru prima dată, după foarte multă vreme, Curtea şi locuitorii oraşului Chang'an erau sub presiunea unui război la hotare. O bună bucată de timp nu a sosit nici o veste de pe front. În fortăreaţa din Shibao nu se aflau mai mult de câteva sute de oameni, dar cetatea era protejată de înălţimi din trei părţi şi nu putea fi atacată decât dintr-o singură direcţie.

La o lună de la începerea asediului a sosit în Capitală vestea victoriei. Ge Shuhan reuşise să captureze fortăreaţa în fruntea trupelor sale şi luase patru sute de prizonieri barbari, dar această victorie costase viaţa a mai multe sute de mii de soldaţi, exact cum prezisese mai demult Wang Zhongsi. Artizanii acestei victorii nu se puteau bucura de ea pe deplin, având în vedere numărul mare al pierderilor omeneşti. Împăratul organiza mereu banchete, chiar şi după cele mai mici bătălii câştigate, dar de data aceasta nu a dat decât un anunţ oficial al victoriei, fără nici un cuvânt despre banchet. Lui Ge Shuhan i s-a cerut să-şi continue înaintarea spre răsărit, şi două mii dintre soldaţii săi au fost plasaţi în garnizoană pe Insula Dragonului şi a Calului. Lăsând la o parte pierderile imense, el făcuse o treabă foarte bună. Locuitorii de la frontieră, mereu victimele incursiunilor barbarilor, nu au mai văzut, datorită lui, caii cenuşii ai tibetanilor. S-a compus chiar un poem care îl preaslăvea pe Ge Shuhan:

„Ale Carului Mare stele pe cer sunt şapte
Sabia generalului străluceşte în noapte.
Cei care călări veneau să ne calce
Vor lăsa de-acum Lintao în pace".

În cea de-a zecea lună, împăratul s-a dus împreună cu Yang Guifei la Palatul Purei Splendori de la Muntele Calului

Negru. În timpul şederii, suveranul i-a propus favoritei sale să-l viziteze pe Yang Zhao, care îşi avea reşedinţa în apropiere. Era ceva ieşit din comun ca un suveran să-şi viziteze vasalul.

— De ce doreşte să-l viziteze Maiestatea Voastră? a întrebat ea.

— Ca să văd ce figură are să facă atunci când ne va vedea. Va fi amuzant, nu crezi?

Yang Guifei ştia că împăratul îl simpatiza pe vărul ei, dar nu crezuse că voia să şi-l apropie şi mai tare. Nici Gao Lishi, nici Li Linfu nu se bucuraseră de onoarea unei vizite imperiale la reşedinţele lor.

După două, trei zile, Yang Guifei i-a vorbit despre ideea împăratului lui Gao Lishi, care venise s-o vadă. El a început să dea din cap ca şi cum ar fi fost depăşit de situaţie, dar apoi a zis cu seriozitate.

— Aşa a spus Maiestatea Sa?! Sunt cuvintele Maiestăţii Sale! Maiestatea Sa la seniorul Yang Zhao acasă! O, Cerule!

Se retrăgea, cu spatele spre ieşire, în timp ce rostea aceste vorbe. La jumătatea distanţei s-a întors brusc şi a dispărut cu o repeziciune ciudată. Yang Guifei şi-a dat seama după reacţia lui cât era de uluit. Yang Zhao îşi datora poziţia recomandărilor lui Gao Lishi, toate avansările lui se făcuseră pe mâna eunucului, şi iată că acum începea să urce singur. Obţinuse mai ales această onoare de neconceput ca împăratul să-l viziteze la el acasă. Era de neimaginat ca el să fi cerut acest lucru. Probabil că împăratul îşi manifestase pe neaşteptate dorinţa extravagantă, dar nu era exclus ca Yang Zhao să-i fi sugerat cumva ideea.

Gao Lishi plecase, uitând în graba sa s-o salute pe Yang Guifei, dar a reapărut mai târziu şi îşi recăpătase sângele rece.

— Maiestatea Sa îl va vizita pe seniorul Zhao în curând, pentru că odată ce gândul i-a încolţit în minte, nu există

nimic care să-l împiedice. E minunat și nu avem decât motive să ne bucurăm pentru Alteța Voastră. Poziția lui Yang Zhao va fi mult consolidată prin această vizită și nimeni, nici prim-ministrul, nici An Lushan nu vor mai putea ridica un deget împotriva lui. Veți putea să-i încredințați orice sarcină. Și va trebui cu această ocazie să-și schimbe numele; sigur că Yang Zhao e un nume bun, dar el fiind sprijinul casei Yang, după Alteța Voastră, evident, un nume cu mai multă greutate ar fi de dorit. Va fi un eveniment de mare răsunet. Împăratul va trebui să le acorde noi favoruri și lui An Lushan, și prim-ministrului, pentru că, dacă îl vizitează pe seniorul Zhao, e necesar să le acorde onoruri asemănătoare și celorlalți apropiați ai Maiestății Sale... Mă simt deja depășit numai când mă gândesc. Voi avea mult mai mult de lucru decât de obicei. Voi albi și mai tare și mi se vor înmulți ridurile!

Părea că vorbește mai mult pentru sine. Își revenise repede din zăpăceală și era gata să se implice în ducerea la îndeplinire a dorinței pe care nu o considera un capriciu.

Ascultându-l, Yang Guifei și-a dat seama că vizita se va realiza și împăratul avea să-i dea lui Yang Zhao un nume demn de un notabil al Curții Tang. Toate acestea aveau să devină realitate, la fel cum deveniseră toate planurile urzite de Gao Lishi.

Împăratul l-a vizitat pe Yang Zhao la începutul celei de-a unsprezecea luni, pe drumul de întoarcere de la Muntele Calului Negru. Avea o suită de o sută de oameni, dar nu era deloc o vizită oficială. Dintre notabilitățile Curții nu-l însoțeau decât Gao Lishi și Yang Guifei. La reședința lui Yang Zhao, din cartierul care acum purta numele familiei Yang, se făcuseră pregătiri pentru primirea împăratului. În nici zece zile, și casele din împrejurimi fuseseră complet renovate iar terenurile transformate în grădini.

Palanchinul imperial s-a oprit pentru puţin timp la palatul lui Yang Zhao. Împăratul a luat acolo doar ceaiul, dar răsunetul vizitei a fost mare pentru schimbarea imaginii lui Yang Zhao în ochii locuitorilor Capitalei. Nimeni nu s-a mai mirat la vederea palatului său imens sau în faţa atitudinii sale arogante. Yang Zhao era o figură importantă, pe care împăratul o onora cu marea sa încredere.

Această vizită a fost multă vreme pe buzele tuturor, nu s-a mai vorbit de altceva, până când o veste tristă a ajuns în Capitală şi a tulburat pe toată lumea.

Guvernul plănuise exploatarea teritoriilor din apus şi trimisese două mii de soldaţi în garnizoană pe Insula Dragonului şi a Calului, dar, la începutul iernii, aceştia fuseseră blocaţi de zăpezi mari, iar tibetanii reluaseră atacurile. Toţi cei două mii de soldaţi pieriseră. Această întâmplare punea în umbră onorurile lui Yang Zhao. Tragedia se adăuga anunţului despre cele câteva zeci de mii de victime din bătălia de la Shibao. Operaţiunile în teritoriile de graniţă dăduseră greş mereu, chiar dacă era greu de admis acest lucru.

Capitolul 6

Se schimbase anul. Curtea întâmpina primăvara celui de-al nouălea an din Era Comorii Celeste (750), dar parcă o făcea cu mai puţină bucurie, căci amintirea nenorocirilor petrecute la hotare era încă vie în inimile oamenilor. Nici sărbătoarea Anului Nou nu avusese strălucirea obişnuită, dansurile, cântecele şi petrecerile fiind mult mai sobre.

În luna a doua, Yang Guifei a trecut printr-o nouă încercare. Împăratul avea un frate mai mic, Chengqi, prinţ de Ning, care locuia într-o aripă retrasă a palatului. Împăratul se înţelegea foarte bine cu el şi petreceau deseori timpul împreună. Ca şi împăratul, prinţul de Ning adora muzica şi cânta el însuşi la flaut, dovedind o măiestrie neobişnuită.

Într-o zi, când Yang Guifei cânta la un flaut pe care-l împrumutase de la prinţul de Ning, a văzut-o împăratul şi a întrebat-o cuprins de furie:

— Al cui este acest flaut?

— L-am luat cu împrumut de la prinţul de Ning, a răspuns ea.

— Un flaut pe care-l atingi cu buzele nu este un obiect care se împrumută. Prinţul s-a oferit să ţi-l dea?

— Nu, eu sunt cea care i l-a cerut.

— Şi de ce l-ai vrut?

— Când prinţul cântă la el, scoate nişte sunete atât de duioase! Mă gândeam că, poate, voi reuşi să cânt şi eu la fel de frumos.

— O, cât de preocupată eşti de prinţ! Înseamnă că eşti foarte atrasă de el!

— Poate că sunt la fel atrasă de el cum este şi Maiestatea Voastră de doamna Floare de Prun!

Yang Guifei era din nou nesupusă. Bătrânul împărat i se părea lipsit de autoritate şi la fel de neînsemnat ca un om obişnuit. Chipul său chinuit de gelozie îşi pierduse parcă toată strălucirea imperială. L-a privit în tăcere cum părăsea încăperea, tremurând din tot trupul de mânie.

Peste o oră, a venit un mesager.

— Împăratul vă porunceşte să vă mutaţi la fratele Alteţei Voastre!

— Am înţeles şi mă voi supune, a zis ea.

Era a doua oară când împăratul o trimitea la fratele ei. Data trecută, în al cincilea an al Erei Comorii Celeste, acest lucru se întâmplase din pricină că ea îşi manifestase gelozia. Acum era vorba de gelozia împăratului. După plecarea mesagerului, curtenii şi doamnele de onoare au venit unul după altul să-i vadă şi toţi i-au spus că trebuia să meargă la împărat pentru a-şi cere iertare.

— Nici nu mă gândesc să fac aşa ceva! le-a răspuns ea.

Puţin mai târziu a venit una dintre doamnele ei de companie s-o anunţe că pregătirile de plecare erau gata. Auzind cuvintele tinerei însoţitoare, Yang Guifei s-a ridicat. Era cea care-o condusese altădată la apartamentele doamnei Floare de Prun, singura dintre toţi slujitorii care-şi păstrase calmul. Pe chipul ei calm nu se citea nici o emoţie şi acest lucru a încântat-o pe Yang Guifei.

Au mers de-a lungul galeriilor şi după ce au trecut pe sub mai multe porţi interioare, Yang Guifei a putut vedea un şir de vreo douăzeci de palanchine aşteptându-le. După

ce s-a urcat ea, a venit şi rândul doamnelor de companie. Pe când convoiul se punea în mişcare, a apărut în goană şi Gao Lishi.

— Cerule, dar ce s-a întâmplat? Nu am fost anunţat de nimic! a zis cu chipul înnegurat.

— Am primit ordin să mă mut la Yang Dian.

— Dar care este motivul?

— Asta numai Maiestatea Sa poate spune.

— Seniorul Yang Zhao a fost înştiinţat?

— Nu am cunoştinţă.

Atunci Gao Lishi i-a cerut să mai întârzie puţin plecarea şi s-a dus imediat la împărat. Aşezată în palanchin, Yang Guifei a aşteptat vreo jumătate de oră. Se plictisea. Gao Lishi s-a întors în sfârşit.

— Vă însoţesc, a spus, fără să adauge nimic altceva.

Convoiul a pornit.

Yang Guifei a petrecut trei zile la reşedinţa fratelui său. Pentru că atrăsese furia împăratului, îi era interzis cu desăvârşire să iasă din apartamentul ei. Însoţitoarele sale nu ştiau care avea să fie soarta stăpânei lor, dar, cu certitudinea că de aceasta depindea şi soarta lor, încercau să vorbească şi să se deplaseze cât mai puţin. Indiferent când avea să sosească mesagerul din partea împăratului, acesta trebuia să vadă supunere şi umilinţă la toţi cei din jurul favoritei.

Ca şi data trecută, toţi membrii familiei Yang, începând cu cele trei surori ale lui Yang Guifei, s-au adunat la reşedinţa lui Yang Dian. Toate trei erau machiate discret, purtau haine sobre şi chiar felul lor de a vorbi se schimbase. Păreau cu totul alte persoane. Nu se vorbea decât despre un singur lucru, şi anume că, mai devreme sau mai târziu, Yang Zhao avea desigur să risipească mânia împăratului.

Yang Guifei nu părea deloc tulburată de situaţia în care se afla. Ar fi vrut chiar să petreacă cu cântece şi dansuri şi

să se distreze, dacă cei din jurul ei nu ar fi oprit-o. Data trecută, când îl supărase pe împărat, regretase puţin acest lucru în adâncul sufletului ei, dar acum nu simţea aşa ceva. Ba chiar, deşi n-o spunea, îşi dorea în ascuns să-i dea o lecţie. Era sigură că, alungându-şi favorita de la Palat, era ca şi cum împăratul se pedepsea pe sine însuşi. Câştigase destulă încredere în ea ca să nu se îndoiască de acest lucru.

În a patra zi de când plecase de la Palat s-a făcut din nou vâlvă la reşedinţa lui Yang Dian, pentru că s-a aflat că Yang Zhao vorbise cu împăratul în legătură cu verişoara sa şi avea să obţină iertarea acesteia. Cele trei ducese parcă reveniseră la viaţă şi pentru că timp de trei zile fuseseră obligate să renunţe la distracţii şi lux, acum abia dacă mai aveau răbdare. Doamna de Guo a apărut din nou cu veşmintele cele mai bogate, iar doamna de Han se pregătea să primească din nou la reşedinţa sa saltimbanci din oraş.

Entuziasmul lor a dispărut pe loc aflând ce-i spusese de fapt Yang Zhao împăratului: acesta îl însărcinase pe Ji Wen, secretar superior la Ministerul Finanţelor, să-i transmită împăratului faptul că favorita dădea dovadă de prea puţină consideraţie şi împăratul nu trebuia să se mulţumească s-o trimită la fratele ei, ci trebuia s-o cheme la Palat şi s-o osândească la moarte. Dacă împăratul avea consideraţie pentru familia Yang era mai bine s-o condamne, decât s-o trimită să-şi ispăşească pedeapsa în afara Palatului.

Se spunea că acesta fusese conţinutul mesajului către împărat, dar nu s-a aflat nimic despre felul în care reacţionase împăratul. Cele trei surori s-au albit pe dată ca varul. Doamna de Qin, care de obicei era cea mai calmă, a izbucnit în plâns, iar doamna de Guo, care era cea mai aprigă, a început să strige.

— O, au trecut zilele fericite şi nu vor mai reveni niciodată! Dar ce spun eu? Alteţa Sa va fi cu siguranţă executată! Iar noi vom avea cu siguranţă aceeaşi soartă!

Şi Yang Guifei a aflat despre mesajul lui Yang Zhao, dar a considerat că fusese întocmai ceea ce trebuia să spună. Şi-a imaginat expresia încurcată a împăratului auzind aceste lucruri. Nu exista nici cea mai mică şansă să ia de bună propunerea lui Yang Zhao. Sigură că, de îndată ce avea să treacă mânia împăratului, ea va fi chemată cât mai repede la Curte, Yang Guifei îşi spunea că tânărul Zhao dăduse de fapt dovadă de o rară iscusinţă.

În aceeaşi seară, a sosit un eunuc trimis de împărat. Nu avea nimic de transmis, ci i-a adus doar, în chip de dar, o tavă preţioasă pentru servit masa. După ce a mulţumit adânc pentru dar, Yang Guifei şi-a tăiat o şuviţă de păr pe care i-a trimis-o împăratului.

— Toate lucrurile de preţ pe care le am sunt daruri de la Maiestatea Sa şi, de fapt, îi aparţin. Nu am nimic al meu ce i-aş putea oferi. Doar părul îl am de la părinţii mei, de aceea îi trimit Maiestăţii Sale această şuviţă ca semn al bunei mele credinţe.

După plecarea eunucului, a aşteptat să vină următorul mesager cu răspunsul de la împărat. Nu credea că împăratul va aştepta până a doua zi.

Nu trecuse nici o oră de când plecase primul mesager că a şi apărut Gao Lishi.

— Cred că a fost neplăcut să aşteptaţi atât de mult, a zis el.

— Dar patru zile nu e mult deloc! Chiar aş vrea să mai rămân aici, a răspuns Yang Guifei.

Era limpede că Gao Lishi fusese trimis pentru a o duce înapoi la Palat; Yang Guifei şi-a spus în sinea ei că nu trebuie să arate nici un strop de bucurie.

— Cum puteţi spune aşa ceva, tocmai acum, când mânia Maiestăţii Sale s-a domolit?

— Aşa o fi, dar mie nu mi-a trecut supărarea. E posibil ca cineva care mi-a hotărât moartea să se răzgândească aşa de uşor?

Favorita voia să-i arate bătrânului împărat, care era obişnuit ca toate lucrurile să se facă după bunul său plac, că nu toată lumea se pleca voinţei sale.

Gao Lishi a zis cu o expresie aspră.

— Alteţă, v-aţi pierdut minţile? Nu uitaţi că nu sunteţi o persoană oarecare. Destinul Alteţei Voastre nu e precum al muritorilor de rând. Aveţi puterea de neimaginat de a vă îndeplini orice dorinţă din lume.

— Poate aşa pare, dar de fapt nu am nici o libertate. Nu mai pot îndura să fiu ba alungată de la Palat, ba chemată înapoi, după bunul plac al Maiestăţii Sale. Te rog să-i spui asta din partea mea.

Gao Lishi a încercat în zadar s-o convingă să-l însoţească la Palat. Nimic din tot ceea ce i-a spus nu i-a schimbat hotărârea.

— Îi voi transmite Maiestăţii Sale răspunsul Alteţei Voastre şi voi avea grijă să nu se mai întâmple niciodată aşa ceva. Dar trebuie să-mi promiteţi că, după ce vorbesc cu împăratul, veţi reveni la Palat!

Şi, zicând astfel, Gao Lishi a plecat. De fapt, Yang Guifei nu ştia dacă eunucul avea să-i transmită împăratului tot ce îi ceruse ea, dar era suficient că promisese s-o facă.

A doua zi bătrânul eunuc a venit din nou şi Yang Guifei l-a însoţit la Palat. Când l-a zărit pe împărat, care îi ieşise înainte, abia şi-a înfrânat un strigăt. Îmbătrânise extrem de mult în cele cinci zile cât ea lipsise. Era un bătrân de şaptezeci de ani, cu ochii şi pielea uscate, care o întâmpina cu un aer timid, ca şi cum şi-ar fi întâmpinat nepoata.

S-a apropiat de el şi a zis.

— Aş vrea să-mi prezint scuzele, dar nu cred că am pentru ce să-mi cer iertare.

— Ştiu, a zis împăratul.

— Mi se pare că aţi îmbătrânit mult.

— Ştiu.

— Nimic din înfăţişarea Maiestăţii Voastre nu mai aminteşte de tinereţe.

— Ştiu şi asta.

La fiecare dintre replicile tăioase ale favoritei, părea că împăratul era din ce în ce mai copleşit. Privind-o în ochi, a zis:

— Tu eşti viaţa mea.

— Atunci de ce alungaţi viaţa aceasta preţioasă, ca şi cum nu ar valora nimic? a răspuns ea, fără nici cel mai mic zâmbet.

Această întâmplare a influenţat mult viaţa lui Yang Guifei. După ce a revenit la Palat, s-a schimbat cu totul. Pentru ea, împăratul era acum o fiinţă lipsită de orice putere. Cel care, demult, când ea nu avea nici o putere asupra propriei vieţi, reprezenta destinul ei, devenise acum o păpuşă cu sfori, demnă de milă pe care o putea mânui cum voia. Ea era pentru împărat singura lui bucurie şi trăia cu spaima de a nu o supăra. Destinul împăratului era acum *ea*.

A început să fie din ce în ce mai capricioasă şi mai pretenţioasă în toate privinţele, mai ales când era vorba de bucatele care i se serveau la masă. Dacă i se aducea o mâncare care nu părea să fie pe gustul ei, nici nu se atingea de ea. Împăratul se arăta temător şi neputincios ca şi cum vina îi aparţinea şi-l strivea. Se chinuia s-o facă să mănânce. Toată lumea de la Palat se gândea la noi feluri de mâncare care s-o atragă, ca într-o întrecere. Împăratul l-a numit pe Yao Siyi însărcinat cu masa Soţiei Preţioase. Cele mai fine şi rare bucate îi erau prezentate pe numeroase platouri: se spunea că un singur astfel de platou făcea cât avuţia a zece familii din clasa mijlocie.

În luna a patra, preşedintele tribunalului cenzorilor, Song Hui, a fost acuzat de corupţie şi exilat la Chaoyang. Acest lucru a produs o mare nelinişte la Palat, dar şi în rândurile poporului. Song Hui fusese pus în funcţie de

Li Linfu, era considerat mâna lui dreaptă şi nimeni nu-şi imagina că şi-ar putea pierde postul atâta timp cât prim-ministrul avea puterea. Şi totuşi se petrecuse această întâmplare de necrezut. Nimeni nu ştia motivul, dar pe străzile Capitalei circulau tot felul de zvonuri. Se spunea că vicepreşedintele Ministerului de Finanţe, Ji Wen, până atunci un apropiat al lui Li Linfu, trecuse de partea lui Yang Zhao şi la cererea acestuia îl trădase pe prim-ministru, sau că, dimpotrivă, Ji Wen îl împinsese pe Yang Zhao să-l învinovăţească pe Song Hui în faţa împăratului, pentru a fi exilat. Nimeni nu ştia ce era adevărat din toate astea, dar sigur era că între Li Linfu şi Yang Zhao, care deţinea acum şi funcţia de vicepreşedinte al tribunalului cenzorilor, şi pe cea de vicepreşedinte al Ministerului Armatei, se produsese o ruptură. În plus, acesta îndepărtase de la Curte pe unul dintre aliaţii puternici ai lui Li Linfu.

De câte ori o vizita pe Yang Guifei, Gao Lishi i-l lăuda pe Yang Zhao. Familia Yang era acum bine situată, iar poziţia Soţiei Preţioase de nezdruncinat. Eunucul i-a spus Favoritei că împăratul nu mai dădea nici un ordin înainte de se sfătui cu vărul ei. Ea îşi dădea seama cât de mare începea să fie trecerea lui Yang Zhao; fie avea să intre în conflict cu prim-ministrul, fie avea să-şi urmeze ascensiunea până îl depăşea.

În luna a cincea, An Lushan a fost numit prinţ al comenduirii Dongping. Era ceva fără precedent ca un general imperial să primească titlul de prinţ şi împăratul îi acorda vasalului său o mare onoare. Dacă Gao Lishi avea dreptate, această înnobilare nu se făcuse fără aprobarea lui Yang Zhao. Acest din urmă lucru întărea zvonurile din Capitală, cum că Yang Zhao şi An Lushan se aliaseră pentru a-l răsturna pe Li Linfu.

La puţin timp, în luna a opta, s-a anunţat oficial că An Lushan adăuga la funcţiile deţinute şi pe aceea de comisar

imperial, organizator şi anchetator la Hebei. În aceeaşi lună, împăratul i-a conferit lui Yang Zhao un nou nume: numele Zhao a fost schimbat cu Guozhong, adică „devotat imperiului". Yang Guifei şi-a amintit că mai demult Gao Lishi îi vorbise de necesitatea schimbării numelui lui Yang Zhao şi se temea de rolul pe care eunucul îl jucase în această chestiune. Era clar că el îi sugerase împăratului ideea de a-i da un nou nume vărului ei, poate că era chiar el cel care alesese numele Guozhong. Oricum, acest nume atât de impunător confirma influenţa acestui personaj şi poziţia sa puternică la Curte, dar era o consfinţire a puterii sale în întregul imperiu.

Nu trecuseră decât trei ani de când Yang Guozhong venise la Curte. Fusese la început protejatul lui Gao Lishi, apoi se aliase cu Li Linfu, şi ştiind bine că era susţinut de Yang Guifei, bucurându-se şi de simpatia împăratului, urcase una câte una treptele puterii, ajungând unde era acum. Mai mult, căpătase o putere care o depăşea pe a tuturor, locuind la Curte şi aliindu-se cu An Lushan pentru a-i ţine piept prim-ministrului. Pentru Yang Guifei, a-l vedea pe Yang Guozhong devenind cel mai influent om din imperiu, chiar depăşindu-l pe Li Linfu, era o mare bucurie pentru că acest lucru asigura bunăstarea familiei Yang, dar îi consolida şi ei poziţia. Aşa cum spusese cândva Gao Lishi, construise acum în jurul ei o fortăreaţă care putea rezista oricărui atac.

Totuşi, extraordinara ascensiune a lui Yang Guozhong nu se datora numai înzestrărilor sale, oricât de ieşite din comun erau acestea. Gao Lishi îl susţinuse totdeauna, din umbră sau făţiş. Toate acţiunile lui Yang Guozhong, începând cu fidelitatea arătată la început lui Li Linfu şi până la modul în care îl trădase, aliindu-se cu An Lushan, după ce

câştigase încrederea împăratului, toate făceau fără îndoială parte din planul urzit de Gao Lishi. Yang Guifei nu avea nici o îndoială. Apariţia lui Yang Guozhong pe scena politică tulburase la prima vedere echilibrul de forţe între Li Linfu, An Lushan şi Gao Lishi, zidul solid ridicat în jurul împăratului în ultimii ani. În realitate însă, nu Yang Guazhong stricase acest echilibru, ci Gao Lishi.

Soţia Preţioasă a început să-l vadă cu alţi ochi pe bătrânul eunuc. Până atunci, el îi construise şi îi dusese la realizare planurile, dar ea niciodată nu avusese încredere deplină în el. Acum trebuia să admită că el era adevăratul ei aliat. Era un aliat care avea puterea înfricoşătoare, aproape supranaturală, de a se folosi de relaţiile dintre persoane importante pentru interesele proprii.

Nu mai avea nici un motiv de a se îndoi de devotamentul total al acestui bătrân eunuc – emana din chipul său ridat, cu nas acvilin, din ochii mari cu luciri de gheaţă, din statura sa masivă care nu părea a unui bătrân şi care contrasta puternic cu fragilitatea lui văzut de departe. Până şi cele mai neînsemnate vorbe pe care le rostea Gao Lishi i se păreau acum demne de încredere.

Noaptea, în iatacul său, Yang Guifei strângea în braţe trupul bătrânului împărat ca pe un sipet preţios. Îl ţinea strâns şi tot i se părea că-l pierde, de parcă s-ar fi micşorat, pe când propriul ei corp părea să capete proporţii imense.

Toată noaptea nu se putea dezlipi de acest simbol al puterii. Dacă îl ţinea aşa, nu putea să-i scape.

Într-o noapte, pe când îl ţinea adormit în braţele ei, a auzit cum geme neobişnuit. Era geamătul de suferinţă al unei fiinţe agonizând. Împăratul şi-a dus mâinile la piept de parcă s-ar fi sufocat şi apoi s-a ridicat brusc în aşternut. Fusese

desigur un vis, pentru că imediat s-a liniştit şi s-a întins din nou în pat, recăpătându-şi ritmul obişnuit al respiraţiei.

Yang Guifei nu a mai putut să adoarmă. Privea la acest sipet preţios care se odihnea la sânul ei, gândindu-se că, deşi crezuse că nu-i putea scăpa dacă îl cuprinde în braţe, de fapt se transformase într-o povară grea, care într-o zi avea să se dovedească a fi goală. A încercat să-şi imagineze viaţa ei după moartea împăratului, când tot conţinutul sipetului urma să fie în mâinile prinţului moştenitor, Heng.

Pentru că gândul acesta i-a dat fiori de gheaţă, Yang Guifei s-a ridicat deodată în pat, aşa cum făcuse împăratul mai devreme. În faţa ochilor îi apăruse chipul prinţului moştenitor şi îl privea de parcă îl vedea pentru prima dată. Nu şi-l putea imagina ca având vreun dram de milă pentru ea. Mai degrabă urechile lui mici şi ascuţite arătau că era în stare de cele mai cumplite cruzimi.

Yang Guifei a făcut noapte albă, aşa cum trebuie să fi făcut altădată şi împărăteasa Wu Zetian, doamna Wei şi prinţesa Taiping. Limbi de foc roşii şi albastre brăzdau întunericul acelei nopţi de infern. Nu putea să stăpânească sipetul decât dacă-i smulgea conţinutul şi se contopea cu el. Şi, pentru a fi sigură că era numai al ei, trebuia să-i facă să dispară pe toţi cei care reprezentau un pericol oricât de neînsemnat. În acea noapte a cunoscut fatalitatea care le urmărise pe toate favoritele imperiale. Neputându-se gândi decât la marea putere care era atât de aproape de ea, a simţit imboldul de nestăvilit de a-i distruge pe toţi ceilalţi pentru a fi sigură că aceasta va rămâne numai a ei.

La începutul lunii a zecea, pentru că împăratul era răcit, Yang Guifei a petrecut câteva nopţi singură, în palatul ei. Odată, în toiul nopţii, s-a trezit tremurând.

— Cine-i acolo?

Şi-a strigat înspăimântată însoţitoarele, crezând că cineva s-a ascuns în camera ei. Slujitoarele au cercetat peste tot cu felinarele, dar nu au găsit nimic străin în camera puternic luminată. După ce au plecat şi luminile au fost din nou stinse, senzaţia a revenit. Urma să fie atacată de cineva ascuns în întuneric. I se întâmpla pentru prima dată aşa ceva. Împăratul era bântuit de un asasin fantomatic, dar ea fusese totdeauna cea care-l apărase de aceste spaime ridicole, iar acum, această teamă copilărească o cuprindea şi pe ea. Odată copleşită de aceste gânduri, nu a mai putut scăpa. Auzea sunete de paşi în jurul pavilionului ei şi avea impresia că lângă treptele care duceau la terasa cu dale se ascundeau ucigaşi.

Le-a chemat din nou pe însoţitoare, apoi pe Gao Lishi. Ca şi atunci când îl chema împăratul, eunucul s-a ivit de-a lungul galeriei ducând un felinar în mână.

— De ce-ar dori cineva pe lumea asta să vă ucidă? a zis el cu o plecăciune.

Yang Guifei nu era aşa de sigură că nimeni n-ar vrea să o vadă moartă. Partizanii lui Li Linfu nu erau desigur singurii care priveau cu ochi răi puterea la care ajunsese familia Yang, şi chiar dacă ea nu era direct ţinta duşmăniei lor, n-ar fi fost nefiresc să o ajungă ura faţă de familia Yang.

— Îmi pare rău că am creat toată această agitaţie în mijlocul nopţii. În ultima vreme mă gândesc la atâtea lucruri, şi totul e din cauza oboselii.

— Vă îngrijorează ceva anume?

Yang Guifei a considerat că e o bună ocazie să vorbească între patru ochi cu Gao Lishi. A trimis la culcare slujnicele, şi-a pus o mantie şi a ieşit pe terasă. Era o noapte fără lună şi totul era adâncit în întuneric.

Cu felinarul în mână, eunucul s-a apropiat de mijlocul terasei. S-a înclinat din nou în faţa favoritei, apoi a stins felinarul.

— Sunt numai ochi şi urechi.

— Datorită ţie, familia noastră a ajuns la apogeul puterii sale, dar oare cât va mai dura?

S-a auzit un râs înfundat.

— De ce mă întrebaţi asta?

— Viaţa omului se sfârşeşte odată şi-odată. Chiar şi cea a unui împărat.

După o clipă de tăcere, eunucul a zis:

— Dacă aveţi relaţii bune cu Yang Guozhong şi An Lushan, ei vă vor asigura puterea orice s-ar întâmpla. Trebuie să-i copleşiţi de favoruri pe amândoi.

— Nu ştiu nimic despre felul de a fi al moştenitorului, a zis în sfârşit Yang Guifei.

Gao Lishi a tăcut din nou, apoi a spus cu o voce şoptită.

— Vă înţeleg grija, Alteţă! Trebuie să îndepărtaţi toate pietrele care vă îngreunează drumul, dar cred că e mai bine să le lăsaţi la locul lor pe cele care deocamdată nu vă deranjează. Când va veni vremea, Yang Guozhong şi An Lushan se vor ocupa de ele în locul Alteţei Voastre. Acum mergeţi şi culcaţi-vă fără grijă! Situaţia este sub control.

Şi-a aprins felinarul şi l-a ţinut pentru a lumina drumul Soţiei Preţioase înapoi în camera ei. Nu mai era nici urmă de ucigaş. Faptul că vorbise deschis despre cele două griji care o apăsau îi schimbase starea de spirit.

În noaptea Sărbătorii Felinarelor din cel de-al zecelea an al Erei Celestei Comori, cele cinci ramuri ale familiei Yang, însoţite de numeroase escorte, au defilat împreună pe străzile Capitalei. Locuitorii capitalei numeau atunci „cele cinci ramuri ale familiei Yang“ pe cele trei surori ale lui Yang Guifei, pe Yang Dian şi Yang Qi, a căror putere o depăşea acum pe cea a familiilor înrudite cu familia imperială. Fiecare dintre membrii familiei Yang îşi construise câte un palat în cartierul ce le purta numele, cartierul Yang, şi stilul lor de viaţă extravagant era pe buzele tuturor locuitorilor

din Chang'an. În seara aceea, casa Yang a defilat în grupul prinţesei Guangping, a douăzeci şi patra fiică a împăratului. Nici unii nu voiseră să cedeze calea celorlalţi, toţi ţinuseră morţiş să treacă primii pe sub Poarta de Apus. În învălmăşeală, un slujitor al casei Yang a pocnit din bici şi a agăţat din greşeală veşmântul prinţesei, trântind-o de pe cal. Soţul acesteia a coborât din şa şi a pocnit şi el de câteva ori din bici.

Prinţesa s-a plâns tatălui său, împăratul, şi astfel întâmplarea a căpătat o amploare şi mai mare. Împăratul a pus să fie omorât în bătaie slujitorul casei Yang care provocase incidentul, dar i-a luat soţului prinţesei postul guvernamental pe care îl deţinea, interzicându-i accesul la audienţele de la Curte; se vedea astfel cât de mare era puterea familiei Yang. Împăratul încuraja şi mărirea casei Yang, dar, în acelaşi timp, îi dădea din ce în ce mai multă putere şi lui An Lushan, ca pentru a păstra un echilibru. A cerut să se construiască pentru barbar un palat nou în cartierul Dragostei Paterne, care se învecina la miazăzi cu cel în care membrii familiei Yang îşi construiseră palatele. Palatul construit din ordinul împăratului, cu costuri imense, era folosit numai când şi când, în timpul scurtelor vizite ale lui An Lushan la Curte. Toată lumea se minuna cum de putuse împăratul să folosească aurul imperiului cu atâta uşurinţă pentru un astfel de scop.

Când palatul lui a fost gata, An Lushan a sosit în Capitală, dar nu ca de obicei, înconjurat de trupe, fiindcă nu era o intrare oficială. La cererea lui, împăratul i-a trimis pe Li Linfu şi pe toţi membrii familiei Yang să viziteze noua reşedinţă. Când i se serveau mâncăruri rare, trimitea imediat din acestea şi la palatul lui An Lushan. În fiecare zi căruţe cu păsări şi peşte soseau de la Palatul imperial la cel al barbarului.

Ziua de naştere a lui An Lushan a picat în timp ce se afla în Capitală. În acea zi a fost chemat la Palat, unde îm-

păratul şi Yang Guifei l-au primit cu dovezi de preţuire, oferindu-i veşminte şi obiecte scumpe şi dând serbări în cinstea lui. Peste trei zile a fost invitat la Soţia Preţioasă, care a dat un banchet organizat anume pentru el. Cele trei surori Yang au avut ideea de a-l trata ca pe un nou-născut şi l-au dezbrăcat în pielea goală, l-au scăldat şi apoi l-au înfăşat cu o bucată enormă de brocart. Multe doamne de la Curte au intrat şi ele în joc.

Lăsându-se fără împotrivire în voia celor mai nebuneşti idei ale acestor femei, An Lushan a fost favoritul petrecerii. Acest barbar imens, al cărui pântec cântărea numai el mai mult de două sute de kilograme, nu avea nimic în comun cu duşmanul periculos al imperiului, cum i se spunea în zvonurile care circulau pe seama lui. Nu aducea nici cu un ambiţios care vâna puterea, nici cu un general care avea în subordine trei armate de la frontierele imperiului. Era doar un barbar cu sânge amestecat, demn oarecum de milă, care accepta să joace rolul de măscărici al Curţii, dacă împăratul i-o cerea, pentru a-şi arăta recunoştinţa pentru onorurile primite.

Împăratul şi-a făcut apariţia pe la mijlocul petrecerii şi a dat ocazia unei noi scene burleşti aducându-i lui Yang Guifei daruri din aur şi argint potrivite de obicei unei lăuze, iar petrecerea a continuat până târziu. Banchetul acesta a dat naştere la unele probleme. Gurile rele spuneau că Yang Guifei luase cina numai cu An Lushan şi stătuseră singuri într-o cameră până noaptea târziu. Se mai zicea că împăratul nu ştia nimic despre asta. Zvonul s-a răspândit întâi în tot Palatul şi apoi în diferitele cartiere ale Capitalei, şi, trecând din gură în gură, i s-au adăugat noi amănunte.

Cu puţin timp înainte de a se întoarce la postul său, An Lushan l-a rugat pe împărat să-i încredinţeze şi comandamentul regiunii Hedong. Pentru a îndeplini dorinţa lui

An Lushan, împăratul l-a numit pe Han Xiumin, cel care deținea această funcție, general al Pădurii de Pene, prima companie de gardă de corp a împăratului.

În cea de-a patra lună din acel an a venit vestea înfrângerii comisarului imperial Xianyu Zhongtong în lupta cu barbarii în provincia Yunnan. S-a aflat mai apoi și că generalul Wang Tianyun murise în luptă, iar bazele de apărare din Yunnan fuseseră cucerite de barbari.

Din primăvară până în vară, toată lumea a fost preocupată de operațiunile militare din Yunnan. Armata imperială suferea înfrângere după înfrângere și nenumărați soldați își pierdeau viața în acele ținuturi pustiite de arșiță. Yang Guozhong, care era responsabil de toate campaniile militare de la hotarele imperiului, a încercat să ascundă unele înfrângeri. Vestea despre acestea s-a răspândit nu se știe cum, iar o parte din populație a început să îl critice. După căderea bazelor din Yunnan, necazurile s-au ținut lanț. În cea de-a șaptea lună, Gao Xianzhi a fost învins în atacul din Ținutul Pietrelor, actualul Tașkent. După o lună, atacul lui An Lushan împotriva războinicilor din tribul Qidan, lângă fluviul Tuhuzhen, s-a soldat tot cu o înfrângere. Gao Xianzhi, conducând o armată de trei mii de soldați barbari și han, a traversat Munții Cerului pentru a năvăli în Ținutul Pietrelor și a se lupta cu acest popor îndrăzneț, dar și-a pierdut cea mai mare parte a soldaților în această încercare.

Yang Guozhong trebuia să recâștige bazele militare din Yunnan pentru a-și spăla onoarea. A încercat să adune ostași pentru o expediție la Yunnan, dar fără sorți de izbândă, pentru că regiunea Yunnan era plină de miasme și majoritatea soldaților mureau, îmbolnăvindu-se, chiar înainte de a începe lupta. Atunci a trimis cenzorii să-i strângă la oaste pe țăranii din provincii și toți cei tineri au fost luați cu forța la arme. Plecau cu moartea în inimă și tot imperiul răsuna de bocetele familiilor lor.

Cam din acea vreme, Yang Guozhong a început să dea dovadă de neglijență în multe dintre sarcinile sale și și-a atras critici din ce în ce mai aspre în rândul poporului.

Tot atunci a fost amestecat, împreună cu Gao Lishi, într-un incident. Yang Guozhong i-a vorbit împăratului despre planurile de trădare urzite de An Lushan. De față erau doar împăratul și Yang Guifei. Împăratul îi considera și pe Yang, și pe Lushan favoriții săi, iar acum unul din ei se ridica împotriva celuilalt. Yang Guifei, pe de altă parte, își dădea seama că vărul său era numai în aparență un aliat al barbarului și că în realitatea voia să-l distrugă.

Ea l-a înștiințat imediat pe Gao Lishi despre spusele vărului ei, iar eunucul a pălit pe dată.

— E ceva nepermis, nepermis, a zis dând din mâini ca și cum Yang Guozhong ar fi fost de față. Seniorul Yang a ales o cale greșită! Orice ar gândi despre An Lushan, nu trebuie s-o spună, pentru că își datorează poziția tocmai alianței cu barbarul! An Lushan conduce o armată de mai multe zeci de mii de oameni la marginile imperiului. Dintre cei de la Curte, nimeni nu are o asemenea putere! Doar alianța cu el dă greutate vorbelor lui Yang. Dacă își schimbă atitudinea, va fi întrecut în putere de prim-ministrul Li. Trebuie neapărat să împiedicăm ruptura de An Lushan! Este un lucru foarte grav și nu trebuie să-l ignorați, pentru că se leagă de interesul Alteței Voastre. Ei doi constituie zidul care vă apără, iar neînțelegerea lor nu v-ar face decât rău. Bine măcar că vorbele lui n-au fost auzite decât de Maiestatea Sa și de Altețа Voastră! Dacă An Lushan află care sunt adevăratele gânduri ale seniorului Yang la adresa lui, totul e pierdut! Dacă prim-ministrul își sporește puterea la Curte, poziția lui Yang Guozhong e în pericol. Și, chiar dacă acum nu e nevoie să ne îngrijorăm, dacă împăratul se încrede în vorbele seniorului Yang și va îngrădi puterile lui An Lushan,

nu ştim la ce să ne aşteptăm de la acesta. Pentru a se apăra, poate merge foarte departe.

— Ce vrei să spui?

— Cine ştie, în loc de afecţiune pentru împărat ...

Eunucul nu şi-a terminat cuvintele. Yang Guifei nu ştia dacă urma să spună că An Lushan ar putea declanşa o revoltă sau că s-ar alia cu prinţul moştenitor. Avea însă convingerea că nu putea fi vorba decât despre una din aceste două posibilităţi.

La două săptămâni de la această discuţie, Yang Guozhong i-a spus din nou împăratului că, dată fiind opoziţia lui An Lushan faţă de Curte, trebuia tăiat răul de la rădăcină înainte de a se răspândi. Şi de data aceasta erau prezenţi doar împăratul şi Yang Guifei. Yang Guozhong părea absolut convins de intenţiile de revoltă ale generalului barbar şi vorbea cu o înverşunare vădită, care-i înroşise chipul.

— Vă implor să trimiteţi pe cineva să cerceteze. Dacă este numai un zvon neîntemeiat, cu atât mai bine, dar dacă temerile mele se dovedesc adevărate, trebuie să acţionăm fără întârziere pentru binele imperiului.

Împăratul a dat curs cererii lui Yang Guozhong şi, găsind un pretext, a trimis emisari în teritoriile de care răspundea An Lushan. Când Li Linfu era favoritul, împăratul accepta orice îi cerea acesta, iar acum, de asemenea, nu era în stare să-i refuze nimic lui Yang. Totodată, în mod ciudat nu putea să-i reziste nici lui An Lushan, deşi acum trimitea un emisar pentru a afla dacă îi este credincios. Pe faţa suveranului nu se citea nimic din aceste sentimente contradictorii şi vocea sa, acceptând cererea lui Yang Guozhong, era ciudat de indiferentă.

În acea seară Yang Guifei l-a chemat din nou pe Gao Lishi.

— Firea oamenilor este ciudată și chiar cineva de valoarea seniorului Yang are defecte. Despre însușirile sale ca ministru nu se poate spune nimic, dar are un ochi prea sever. Nu e imposibil ca An Lushan să plănuiască o revoltă, dar mă îndoiesc totuși că el a putut afla asta. Și ce importanță are dacă există planuri de revoltă? Orice general barbar care ar avea pe mână atâta forță armată la marginea imperiului ar simți ispita răscoalei, dar problema e dacă trece sau nu la fapte. Dacă arată credință Curții Tang, ar trebui să fim mulțumiți, chiar dacă în sinea sa nutrește gânduri amăgitoare de revoltă. E bine dacă rămâne așa până la sfârșit. Din păcate, lucrurile astea îi scapă lui Yang. El se lasă cuprins de înflăcărare doar vorbind de intențiile generalului.

Gao Lishi s-a apropiat deodată de Yang Guifei și a continuat cu voce abia șoptită.

— Dar n-are nici un rost să mai discutăm. Alteța Voastră trebuie să-l susțină pe An Lushan până la sfârșit. El trebuie să rămână aliatul Maiestății Sale și al Alteței Voastre, orice s-ar întâmpla. Dacă îi pierdeți sprijinul, va fi îngrozitor. Se va apropia de prințul Heng...

Aceste cuvinte fiind rostite, eunucul a tăcut, privind-o fix pe Yang Guifei. De astă-dată spusese clar numele prințului moștenitor și ea știa prea bine ce însemna acest lucru.

Emisarii trimiși în ținuturile de graniță s-au întors pe la mijlocul toamnei. Aduceau un raport amănunțit: An Lushan avea o putere din ce în ce mai mare, comanda trei oști în locuri cheie și dădea cu de la el putere răsplăți sau pedepse vasalilor săi. Avea și o armată de peste opt mii de barbari Qidan, Xi și Tongluo[1] care i se supuseseră, armată pe care o numise, pe limba sa, „dezlănțuirea vitejilor". Cum sugera și numele, acești barbari erau faimoși pentru curajul lor în luptă și îi puteau fi de mare ajutor la nevoie. Își alcătuise și

---

1. Tongluo – uniune de triburi turce. (*N. red.*)

o gardă de corp din peste o sută de militari aleşi cu grijă dintre cei mai tineri şi mai credincioşi lui. Se spunea că unul singur dintre ei făcea cât o sută de soldaţi ai Curţii Tang. Deţinea zeci de mii de cai de luptă şi un număr imens de soldaţi de rezervă. Trimisese negustori în împrejurimi şi strânsese astfel obiecte de valoare al căror număr se ridica la câteva sute de mii. Armele şi armurile păstrate ca rezervă se ridicau la acelaşi număr. Cei mai de seamă aliaţi ai săi erau Gao Shang, Yan Zhuang, Zhang Tongru şi generalul Sun Jiaozhe. Dintre ei, Gao Shang, pe adevăratul său nume Shi Wei, era o persoană de excepţie. Era un erudit devotat lui An Lushan. Generalul Jiaozhe, remarcabil la rândul său, răspundea de cavalerie. Emisarii au arătat că An Lushan se bucura de o putere imensă la marginea imperiului, dar nu putuseră observa semne că ar pregăti o rebeliune şi considerau că dovedeşte o deplină loialitate faţă de împărat.

Yang Guozhong n-a mai putut să-l acuze pe An Lushan, iar împăratul s-a simţit uşurat că poate avea în continuare încredere în protejatul său barbar. Yang Guifei n-a mai avut a se teme că zidul ei protector se va dărâma.

Ca în fiecare an, împăratul, împreună cu Yang Guifei şi membrii familiei Yang, a plecat pentru un sejur la Palatul Purei Splendori de la Muntele Calului Negru. Cele cinci ramuri ale casei Yang mergeau cu ocazia aceasta într-un singur alai, îmbrăcaţi fastuos. Pe marginile drumului din Capitală până la Muntele Calului Negru era înşirată o mulţime zgomotoasă, venită să admire splendoarea cortegiului imperial.

De data aceasta, în mod cu totul excepţional, Li Linfu mergea şi el la Palatul Purei Splendori. În popor se zvonea că se alăturase Curţii pentru că se temea de uneltirile pe care le-ar fi putut face Yang Guozhong în lipsa sa şi de aceea se hotărâse să petreacă şi el iarna la Muntele Calului Negru.

Când Yang Guozhong a aflat de intențiile lui Li Linfu, i-a invitat pe toți demnitarii de la Curte să-i urmeze exemplu, pregătindu-le reședințe la poalele muntelui. Astfel, în acel an, împrejurimile Palatului Purei Splendori au cunoscut o forfotă așa de mare, de parcă jumătate din orașul Chang'an se mutase acolo.

De obicei, împăratul se întorcea în Capitală cel mai târziu la sfârșitul celei de-a douăsprezecea luni, dar, de data aceasta, a stat până la sfârșitul anului și s-a întors înainte de sărbătoarea Anului Nou.[1]

Cel mai important eveniment din timpul șederii la reședința de iarnă a fost vizita împăratului acasă la Yang Guozhong și numirea acestuia în funcția de comisar imperial al comandamentului din Sudul Sabiei.

În luna a șasea a celui de-al unsprezecelea an al Erei Celestei Comori, Yang Guozhong i-a raportat împăratului despre situația militară a regiunii Yunnan, care acum se afla în responsabilitatea lui.

— O sută șaizeci de mii de barbari Nanzhao[2] s-au aliat cu tibetanii. Soldații din Sudul Sabiei i-au atacat și au ocupat trei fortărețe. Au luat șase mii trei sute de prizonieri. Dintre aceștia, pentru că drumul e prea lung, au ales peste o mie de soldați și șefi de triburi care au lăsat armele pentru a-i oferi Maiestății Voastre.

La puțin timp, trimișii locuitorilor din Sichuan au venit în Capitală să se plângă de atacurile de la granițe, cerând organizarea unei expediții pentru a-i pedepsi pe năvălitori.

---

1. În vechiul calendar tradițional chinez, lunisolar, Anul Nou cade pe a doua, mai rar a treia lună nouă după solstițiul de iarnă, în perioada cuprinsă între 21 ianuarie și 21 februarie din calendarul gregorian. (*N. red.*)

2. Nanzhao – uniune de triburi tibeto-birmane. (*N. red.*)

Prim-ministrul i-a cerut împăratului să trimită imediat o armată la Yunnan împotriva barbarilor Nanzhao, comandată chiar de comisarul imperial al regiunii, adică de Yang Guozhong. A făcut propunerea în fața tuturor notabililor de la Curte și Yang Guozhong nu a putut refuza. În ultimii doi, trei ani, îl combătuse din ce în ce mai mult pe Lin Linfu și obținuse o scădere a puterii lui, dar acum prim-ministrul avea ocazia să-și ia revanșa, așteptată mult timp cu ură. Nici împăratul nu putea găsi un motiv de a respinge propunerea lui Li Linfu.

Yang Guozhong s-a dus la Yang Guifei și i-a spus:

— Sunt sigur că dacă plec în expediție în provinciile de miazăzi, Li Linfu va profita de ocazie pentru a lupta contra familiei noastre. Singura mea speranță este că Alteța Voastră veți avea grijă să nu se întâmple asta.

Nu-i era ușor să recurgă la puterea verișoarei sale, dar soarta îl obliga s-o facă.

— Nu era nevoie să devii comisar imperial al Sudului Sabiei! Numai ambiția ta fără margini ne-a adus aici, i-a răspuns ea.

Critica astfel lipsa de judecată a vărului ei. Își dădea din nou seama că nu putea să aibă încredere în el; dovedise lipsă de tact acuzându-l pe An Lushan în fața împăratului și această situație trebuia pusă tot pe seama lui. Dacă norocul nu-l părăsea, acest mod de a acționa fără să judece prea mult îl avantaja, dar dacă planul avea un cusur cât de mic, consecințele puteau fi dezastruoase. Ea însăși era supusă pericolului din cauza felului de a acționa al vărului său, care, după ce și-l făcuse dușman pe Li Linfu, risca să și-l facă dușman și pe An Lushan. Yang Guozhong acum fusese îngenuncheat de Li Linfu.

Yang Guifei s-a sfătuit ca de obicei cu Gao Lishi.

— Cred că, pentru a ieși din impas, cel mai bine ar fi ca seniorul Yang să petreacă un timp la Sichuan ocupându-se de armată. Asta îi va fi de folos, a zis eunucul.

Gao Lishi îi acordase protecţie tânărului Yang pentru a-l ajuta să se ridice, acţionând la vedere sau din umbră, dar în prezent acesta dădea dovadă de nerecunoştinţă purtându-se ca şi cum reuşise numai prin meritele şi ideile sale.

— Casa Yang nu se poate descurca fără el. Odată ajuns la Sichuan, veţi cere Maiestăţii Sale să-l recheme la Curte.

Yang Guozhong a plecat la începutul toamnei spre provinciile de miazăzi, de care era responsabil. Dar chiar înainte de a ajunge la Sichuan, exact cum spusese Gao Lishi, împăratul a trimis pe urmele lui un mesager ca să-l cheme în Capitală.

Destinul îi pregătea o surpriză lui Yang Guozhong la întoarcerea din teritoriile atât de îndepărtate. Starea de sănătate a prim-ministrului era foarte proastă şi se spunea că nu mai are mult de trăit. Yang Guozhong s-a dus să-l vadă imediat ce a ajuns în capitală. Li Linfu era preocupat de soarta familiei sale, după moartea lui.

— Nu mai am mult de trăit. Veţi prelua cu siguranţă postul meu şi de aceea vă încredinţez sarcina de a-mi rezolva problemele, după moartea mea.

— Nu voi putea să răspund aşteptărilor domniei voastre, dar îmi voi da silinţa, a spus tânărul Yang.

Apoi şi-a acoperit chipul cu mâinile, ştergându-şi sudoarea care îi şiroia pe tâmple, mirându-l chiar şi pe el.

Li Linfu a părăsit această lume în cea de-a unsprezecea lună a celui de-al unsprezecelea an al Erei Celestei Comori. Devenise pentru prima dată ministru în cel de-al douăzeci şi doilea an al Erei Întemeierii, apoi ajunsese prim-ministru în primul an al Erei Celestei Comori şi ocupase acest post timp de unsprezece ani. Îl însoţise toată viaţa reputaţia de om perfid şi cunoscuse doar succesul în politică.

După ce câştigase încrederea împăratului, Li Linfu îi eliminase de la Curte pe toţi adversarii săi. Îi condamnase la moarte pe Wei Jian şi Huangfu Weiming şi îl împinsese

la sinucidere pe Li Shizhi. Își folosise poziția de favorit al împăratului pentru a-și îndepărta chiar și aliații. Yang Shenjin fusese prima țintă a noii epurări, aflându-se în fruntea unei liste interminabile.

„Li Linfu a fost un mare oportunist, care a obținut favorurile celor puternici prin lingușeli, apoi s-a dedat răutăților folosind cenzura și obscurantismul. Era invidios pe cei înțelepți, îi ura pe cei talentați și și-a păstrat funcția îndepărtându-i pe toti cei care îl întreceau în virtuți. Și-a asigurat puterea umplând închisorile și executându-i sau exilându-i pe marii demnitari." Astfel e descris Li Linfu în *Oglinda cuprinzătoare de sprijin a guvernului*.[1]

Li Linfu nu a vrut să se lase în voia destinului și înainte de a muri i-a încredințat problema succesiunii sale lui Yang Guozhong, comițând cea mai mare greșeală din viața lui. De îndată ce i-a ocupat postul, Yang s-a grăbit să zdrobească familia Li și să spulbere puterea pe care acesta o consolidase de-a lungul anilor.

La începutul celui de-al doisprezecelea an al Erei Celestei Comori, Yang Guozhong i-a dezvăluit împăratului planurile de rebeliune ale lui Li Linfu la care îl făcuse părtaș pe barbarul Abusi. Cum An Lushan trimitea regulat în Capitală barbari din tribul lui Abusi, care i se supuseseră, împăratul i-a chemat pentru a-i întreba despre relațiile dintre Abusi și Li Linfu. Pentru că planul său de răsturnare a puterii a fost dovedit în urma acestei cercetări, lui Li Linfu i-a fost luat titlul, bunurile i-au fost confiscate, cadavrul său a fost dezbrăcat de haina de purpură și aur în care fusese

1. *Oglinda cuprinzătoare de sprijin a guvernului* este o monumentală lucrare de istorie cronologică. Sima Guang (1019–1086), gânditor și istoric renumit, prim-ministru la rândul său, a lucrat nouăsprezece ani la alcătuirea acestei opere de peste trei milioane de caractere chinezești, pentru care a cerut ajutorul mai multor cărturari ai epocii sale. (*N. red.*)

învelit, iar mormântul său distrus. Şi astfel Li Linfu a ajuns într-un sicriu obişnuit, ca oamenii din popor. Întreaga lui familie a suferit de asemenea pedepse grele.

Aceste întâmplări s-au petrecut la două luni după moartea sa. Unele zvonuri spuneau că era lucrătura lui Yang Guozhong şi-a lui An Lushan, care se răzbunau pe duşmanul lor comun şi mort, dar mai ales scăpau pentru totdeauna de aliaţii acestuia de la Curte.

Poetul Du Fu cântă în *Balada frumoaselor* petrecerile minunate ale familiei Yang de pe malul Râului Sinuos din primăvara acelui an:

„În cea de-a treia zi-n a treia lună,
Când suflul cerului iar s-a trezit,
Frumoasele oraşului se-adună,
Pe malul apei merg cu pas grăbit.
Pline de nuri sunt, şi-s strălucitoare,
Dar feciorelnice şi-atât de vii –
Au pielea netedă ca porţelanul,
Înveşmântate-n voal cu broderii
Pe care primăvara ţese seara –
Păuni de aur, licorni argintii.
O panglică de-azur cocul li-l prinde,
Coboară până-n colţul buzelor.
Şi cingători de perle cad pe spate,
Pe arcul şoldului săltând uşor".

Femeile din familia Yang, cu veşminte brodate cu licorni în fir de argint şi păuni în fir de aur, cu cingătoare de perle, cu podoabe de păr preţioase, veneau pe marginea râului în serile de primăvară împreună cu Yang Guozhong, care, cu un an înainte, ajunsese prim-ministru. În acea primăvară, lumea toată era a familiei Yang. Li Linfu dispăruse şi toată puterea ajunsese acum în mâinile lui Yang Guozhong.

Cam tot pe atunci Yang Guifei a început să se întrebe ce se întâmpla cu bătrânul eunuc Gao Lishi pentru că, uneori chiar în prezența împăratului, avea momente lungi de tăcere sau rămânea cu privirea pierdută, fără să fie atent la ce se vorbea în jurul său.

Moartea lui Li Linfu îl zguduise. Fuseseră legați unul de altul ani întregi. Uneori fuseseră tovarăși, alteori se urâseră. Gao Lishi își menținuse poziția încurajând fie lauda, fie criticile la adresa prim-ministrului. Iar acum acest rival dispăruse brusc.

În plus, moartea lui Li Linfu îl obliga să revizuiască întreaga situație. Eunucul fusese capabil să întărească poziția familiei Yang înlesnind înțelegerea dintre Yang Guozhong și An Lushan, tocmai pentru că exista Li Linfu. Acum, dispariția prim-ministrului făcea inutile aceste socoteli. Yang Guozhong era personajul cel mai important de la Curtea Tang și nu avea nici un adversar care să-i pondereze influența, căci, de fapt, An Lushan era un războinic care trăia la celălalt capăt al imperiului. În aceste condiții, Yang Guozhong nu mai avea nevoie de Gao Lishi, iar el nu mai avea ce planuri să urzească.

Într-o zi, Soția Prețioasă l-a chemat pe Gao Lishi la ea pentru a vedea de ce se află în acea stare de profundă tristețe.

— Sunt un bătrân care a făcut tot ce i-a stat în putință pentru Alteța Voastră. Am îndepărtat ce trebuia îndepărtat, i-am susținut pe cei care trebuiau susținuți, dar acum nu mai e nimic care să stea în puterea mea. Dacă acest nerecunoscător ascunde faptul că vă datorează totul, orice e posibil.

Părea să se înece în lacrimi, ceea ce era cu totul și cu totul neobișnuit.

— Uite ce lună frumoasă! Hai să mergem afară! a zis ea.

Gao Lishi s-a ridicat. Bătrânul eunuc și favorita au ieșit pe terasa cu dale. De acolo, mai multe trepte coborau către

altă terasă, mai joasă. Yang Guifei s-a așezat lângă trepte. Nici în interiorul pavilionului nu puteau fi ascultați, dar pe terasă era imposibil să le fie auzite șoaptele. De acolo se vedeau toate terasele de piatră care reflectau lumina rece a lunii. Nu era nici un copac și nici un fir de iarbă.

— Zvonul că An Lushan uneltește ceva îmi ajunge mereu la urechi, a zis Yang Guifei cu voce scăzută.

După moartea lui Li Linfu, crescuse numărul războinicilor din provincii care-l preveneau pe împărat de relele intenții ale lui An Lushan.

Gao Lishi a răspuns tot cu voce de taină:

— Când ai o asemenea armată, e omenește să fii tentat să o folosești. Numai un barbar poate înțelege cum gândește un barbar, dar este limpede că, dacă ar trece la fapte, Capitala nu ar putea rezista. Dacă își pune în minte să ne înfrângă, o poate face oricând. Dacă prim-ministrul ar avea o viziune mai largă, ar găsi un mijloc de a îndepărta acest necaz, dar, din păcate, Yang Guozhong nu mai este deloc așa cum mi se părea a fi în tinerețea lui.

Gao Lishi vorbise de data asta fără înconjur.

— Să facă așa ceva tocmai An Lushan, pe care împăratul l-a acoperit de onoruri!

— Da, dar tocmai de asta eu nu cred că s-ar întoarce împotriva Maiestății Sale. O respectă pe Maiestatea Sa, și vă respectă și pe Alteța Voastră. Dar când va fi alt împărat... Cine știe dacă nu momentul acela îl așteaptă. De-asta ar trebui ca imperiul să se pregătească. Trebuie să ne înfioare faptul că e cineva, chiar aici, care îl împinge pe An Lushan să treacă la fapte mai repede. Atmosfera e din zi în zi mai tulbure din cauza celor fără credință.

Aceste ultime cuvinte erau îndreptate în mod evident către Yang Guozhong și susținătorii lui.

— Oricum, An Lushan este ca un vulcan gata să erupă și trebuie să-l manevrăm cu grijă, a zis Gao Lishi.

Vorbind, uitase parcă de prudenţa lui obişnuită. De obicei îşi lua toate măsurile de precauţie şi şuşotea privind cu grijă în toate părţile, însă acum era parcă indiferent la vechile lui temeri.

— Se pare că m-am înşelat atunci când am crezut că vă poate ajuta, a spus simplu. Să nu vă fie frig. Haideţi, intraţi repede...

Şi s-a îndreptat primul către pavilion.

Yang Guozhong îi vorbise de mai multe ori împăratului despre uneltirile lui An Lushan, dar acesta nu-i dăduse crezare.

Şi Yang Guifei socotise vorbele vărului său defăimătoare. Îşi promisese să nu intervină niciodată în discuţiile politice, dar când se vorbea de An Lushan, îi luase totdeauna apărarea. Din ordinul lui Yang Guozhong, comisarul imperial al comandamentului Dreptei din Long, Ge Shuhan a primit şi conducerea comandamentului Hexi. Nimeni nu se îndoia că cei doi se aliaseră pentru a i se opune lui An Lushan şi nimeni nu a avut nimic de zis despre faptul că Ge Shuhan primea comandamentul ambelor regiuni. Gao Lishi a fost şi el de acord. Ca şi An Lushan, Ge Shuhan avea origini barbare. Tatăl său era turc şi mama din neamul sogdian[1] pe când în cazul lui An Lushan era invers. Ge Shuhan îi învinsese cu succes pe tibetani şi vitejia sa era cunoscută în tot imperiul. Faţă de An Lushan, care era un uneltitor cu ambiţii nemăsurate, Ge Shuhan era un războinic adevărat şi drept.

Aliindu-se cu Ge Shuhan, Yang Guozhong lua în sfârşit o decizie bună. Dreapta din Long pe care o primea Ge Shuhan era o regiune extraordinar de fertilă, numită „grâ-

---

1. Sogdiana – provincie istorică din Asia Centrală ce cuprindea regiunile Samarkand şi Buhara din Uzbekistanul de astăzi şi porţiuni din Valea Ferganei care ţin de Tadjikistan şi Kîrgîstan. (*N. red.*)

narul imperiului", o zonă unică în imperiu. În popor se spunea că mesagerii lui Ge Shuhan veneau în Capitală călări pe cămile albe care puteau străbate cinci sute de mile pe zi.

În cea de-a zecea lună, împăratul a plecat din Capitală către Palatul Purei Splendori. Îl însoţeau Yang Guozhong şi cele trei ducese, urmate de suitele lor, într-un alai chiar mai strălucitor decât cel din anul precedent. Privindu-şi familia înveşmântată fastuos, pregătindu-se să urmeze convoiul imperial, Yang Guozhong i-a spus lui Gao Lishi:

— Eu mă trag dintr-o familie săracă. Am ajuns unde sunt astăzi datorită Alteţei Sale. Înainte, viaţa mea era lipsită de desfătare şi nu aveam nici un răgaz. Poate că numele meu nu va rămâne posterităţii, dar cel puţin vreau să mă bucur de un trai mai fericit.

Vorbea astfel însufleţit de strălucirea fără seamăn a acestei călătorii, dar poate că mai avea şi alt motiv pentru a-i spune aceste cuvinte eunucului.

Îi destăinuise lui Gao Lishi că tot ce vrea e un trai mai fericit, dar totuşi urma să propună în Palatul Purei Splendori promovări importante pentru toţi membrii familiei sale; poate că prin aceste cuvinte voia să înlăture orice comentarii ale eunucului legate de deciziile pe care le lua după bunul său plac.

La puţin timp după ce împăratul s-a instalat la Palatul Purei Splendori, Yang Guozhong i-a împărtăşit din nou îngrijorarea lui în legătură cu posibila trădare a lui An Lushan.

— Maiestate, ce-ar fi să-l chemaţi pe An Lushan aici, ca să ne convingem? Eu nu cred c-o să vină.

Împăratul le-a cerut părerea demnitarilor şi aceştia au fost de acord. Yang Guifei se temea că An Lushan ar putea refuza să vină din cauza neîncrederii lui în Yang Guozhong. Gao Lishi era însă de altă părere.

— De ce n-ar veni? Maiestatea Sa îl va copleşi şi cu noi onoruri. Cât timp trăieşte Maiestatea Sa, An Lushan va

vizita Capitala ori de câte ori va fi nevoie. Dacă ar mai fi trăit Li Linfu, s-ar fi temut poate de el.

Gao Lishi lăsa din nou să se înţeleagă că An Lushan nu-l considera important pe Yang Guozhong.

An Lushan a sosit la Chang'an în prima lună din cel de-al treisprezecelea an al Erei Celestei Comori. Din Capitală, barbarul s-a dus direct la Palatul de la Muntele Calului Negru, unde împăratul îşi petrecea sfârşitul anului.

După ce i-a făcut urările obişnuite de Anul Nou, a spus cu lacrimi în ochi şi tremurând:

— Nu sunt decât un umil barbar de la miazănoapte şi poziţia pe care o am acum se datorează numai şi numai bunăvoinţei Maiestăţii Voastre. De aceea îmi poartă pică prim-ministrul Yang Guozhong şi ştiu că sfârşitul meu nu e departe.

Rostea aceste vorbe de faţă cu toţi demnitarii care priveau cu ochii mari, iar gesturile lor arătau cât de tare îl compătimeau. Şi lui Yang Guifei îi era milă de el, pentru că tânguirile sale şi lacrimile care-i curgeau pe obraji păreau foarte sincere.

Împăratul l-a primit cu foarte multă căldură şi i-a oferit recompense extraordinare pentru meritele sale. Făcea asta la fiecare vizită a barbarului, doar privindu-l simţea nevoia de a-l acoperi de daruri. Şi, de fiecare dată, barbarul se arunca la picioarele lui şi-şi exprima recunoştinţa eternă pentru aceste favoruri.

Când împăratul nu a mai avut ce să-i ofere, a vrut să-l ridice la rangul de ministru. La puterea militară se adăuga puterea de a organiza treburile imperiului. Prim-ministrul Yang Guozhong s-a opus.

— An Lushan e un războinic viteaz, dar nu ştie carte deloc. Dacă îl numiţi ministru, toate ţările străine vor privi fără îndoială cu dispreţ imperiul Tang.

Avea dreptate, aşa că împăratul a renunţat la această idee, dar l-a numit totuşi vicepreşedinte al departamentului afacerilor de stat. Pe unul dintre fiii barbarului l-a făcut funcţionar de gradul trei, iar pe altul de gradul patru.

An Lushan părea adânc mişcat de fiecare privilegiu nou pe care împăratul i-l acorda, dar în acelaşi timp cerea mai mult. De obicei, împăratul îi acorda o nouă favoare la fiecare întâlnire, dar, dacă se întâmpla să n-o facă, barbarul i-o cerea el însuşi şi, odată ce-o primea, se arăta sufocat de emoţie, trupu-i enorm fiind cutremurat de sughiţuri. În acest fel, împăratul continua să-l umple de privilegii, iar el să le primească. Totuşi nimeni nu-i lua asta în nume de rău, pentru că se comporta întotdeauna atât de firesc, de parcă nu ar fi forţat nicicum mâna împăratului.

A cerut întinsele păşuni din Xianji, iar împăratul l-a numit pe loc guvernator militar al păşunilor de Dreapta din Long şi din Xianji. Pentru că era comandant al celor două regiuni, An Lushan a cerut şi funcţia de inspector general, pe care a primit-o, de asemenea, fără întârziere. În continuare, a cerut ca Ji Wen, care aparţinea statului său major, să fie numit vicepreşedinte al Ministerului Armatei şi comisar imperial delegat la Xianji. Cerea şi tot cerea. În felul acesta, Ji Wen a putut să adune uriaşe herghelii de cai de luptă[1].

An Lushan nu s-a oprit nici aici, ci i-a mai cerut ceva împăratului.

— Soldaţii mei din provincii i-au învins pe barbarii Xi, Qidan, Tongluo şi Noile Clanuri, distingându-se prin faptele lor de arme. Deşi nu este după tradiţie, cel mai mult doresc ca lor să le fie acordate recompense deosebite.

---

1. Creşterea cailor şi înfiinţarea unor corpuri de cavalerie au fost elemente deosebit de importante în expansiunea imperiului Tang; în perioada la care se face referire, hergheliile imperiale cunoşteau un declin semnificativ. (*N. red.*)

Ca urmare, soldaţii lui An Lushan au primit recompense excepţionale, după meritele lor. Mai mult de cinci sute dintre ei au fost făcuţi generali de divizii, şi-n plus, şi An Lushan le pregătise subordonaţilor săi numeroase daruri.

An Lushan a părăsit Capitala în cea de-a treia lună, după ce şi-a asigurat toate aceste avantaje. La plecare, împăratul şi-a scos haina şi i-a oferit-o. Din porunca lui, Gao Lishi l-a însoţit pe barbar până la răsărit de oraş, la Colina Fericirii Eterne, unde s-a organizat un banchet în cinstea lui. Se putea lesne bănui că în spatele acestor copleşitoare favoruri din urmă se afla Yang Guifei.

În timpul şederii în Capitală, An Lushan nu dăduse mare importanţă siguranţei sale. Umbla fără pază, ceea ce trecea drept inconştienţă, dar, de îndată ce a părăsit Capitala, lucrurile s-au schimbat. A mers călare până la vama de la marginea provinciei şi şi-a continuat drumul cu barca pe Fluviul Galben. La fiecare leghe se schimba echipajul şi naviga fără popas, parcurgând în fiecare zi zeci de mile. Treceau pe lângă prefecturi şi comandamente, dar el nu cobora niciodată din barcă. Se ferea în acest mod de posibilii asasini care-l puteau urmări, trimişi de Yang Guozhong.

La o lună de la întoarcerea lui An Lushan la Fanyang, Ge Shuhan a cerut şi el ca soldaţii săi să fie răsplătiţi după meritele lor în luptă. Pentru că îi îndeplinise dorinţa lui An Lushan, împăratul nu a putu să-l refuze nici pe Ge Shuhan. Mai mulţi luptători de la marginea imperiului au fost făcuţi generali. Primul a fost cel care purta un titlu neobişnuit de lung: Guiren Huoba, prinţ al comenduirii Yen-Chan, guvernator militar al prefecturii Huoba, numit în mod excepţional al zecelea general al Dreptei de Long. Pe lângă acesta, i s-a mai dat şi cel de mare general al cavaleriei uşoare.

În cea de-a şasea lună a avut loc o eclipsă de soare pe care Yang Guifei a putut-o urmări pe îndelete dintr-o galerie a palatului, împreună cu împăratul. Timp de câteva zile

a fost cuprinsă de o nelinişte vagă, un presentiment al unei schimbări trimise de Cer.

În vara acelui an, Li Mi, generalul forţelor de rezervă din Sudul Sabiei a pornit un atac asupra barbarilor Nanzhao, punându-se în fruntea a şaizeci de mii de soldaţi. Era prima operaţiune militară care se făcea după o lungă perioadă, pornită de guvernul central la miazănoapte, dar a fost un eşec. Li Mi a fost luat prizonier, trupele lui au fost secerate de friguri, foamete şi atacurile barbarilor. Yang Guozhong a ascuns înfrângerea şi a continuat să trimită soldaţi în regiune. Până la urmă, s-a ajuns la două sute de mii de morţi.

Împăratul i-a spus într-o zi lui Gao Lishi:

— Acum, că am îmbătrânit, prefer să las grijile Curţii în seama prim-ministrului, iar pe cele militare de la marginile imperiului în seama generalilor mei. Nu avem din fericire nici un motiv de îngrijorare.

Eunucul i-a răspuns că şi el era bătrân, iar Yang Guifei şi-a dat seama că niciodată nu văzuse pe chipul lui Gao Lishi atâta încordare. Îl privea ţintă pe împărat, doar buzele i-au tremurat câteva clipe. Apoi a continuat;

— Tot aud că pierdem soldaţi în luptele din Yunnan, în timp ce generalii de la hotare, care au trupe numeroase, nu fac decât să-şi mărească puterea, iar Maiestatea Voastră spuneţi că nu avem de ce să ne îngrijorăm? Cum vă gândiţi să îmbunătăţim situaţia? Dacă se abate o nenorocire asupra noastră, totul e pierdut!

— Ştiu, a spus simplu împăratul.

Yang Guifei îi scruta şi lui chipul. Se scurseseră paisprezece ani de când o adusese prima dată la Palatul Purei Splendori, în cel de-al douăzeci şi doilea an al Erei Întemeierii. Împăratul avea acum şaptezeci de ani. Doar întâlnirile cu An Lushan păreau să mai dea viaţă trăsăturilor sale, care altfel

aveau întunecimea unei mlaştini de nepătruns. Nu se mai trezea noaptea de frica asasinilor închipuiţi, dar Yang Guifei vedea asta mai degrabă ca pe o dovadă a nepăsării lui.

În timpul toamnei au fost schimbaţi funcţionari, civili şi militari. Chen Xilie, pe care Yang Guozhong îl ura, s-a retras din politică, devenind preceptor al prinţului moştenitor. A fost înlocuit de Wei Jiansu, vicepreşedintele Ministerului Artelor, unul dintre apropiaţii lui Yang Guozhong. Wei Zhi, care deţinea atât funcţia de comisar imperial anchetator al provinciilor, cât şi pe cea de prefect de Hedong, a fost acuzat de corupţie şi retrogradat la simplu funcţionar militar. Se zvonea că asta se petrecuse fiindcă Yang îl invidia pe Wei Zhi pentru renumele lui. Ji Wen, vicepreşedinte al Ministerului Armelor, aliat de nădejde a lui An Lushan, a fost retras ca ofiţer de ordonanţă la Liyang. După acestea transformări, componenţa guvernului era întocmai după dorinţa lui Yang Guozhong.

Timp de un an, s-au ţinut lanţ perioade de secetă şi inundaţii, până şi la porţile Palatului imperial apăruseră cete de oameni care nu aveau ce mânca. Toamna a fost deosebit de ploioasă şi împăratul se arăta îngrijorat de starea recoltelor. Atunci, Gao Lishi i-a zis:

— De când aţi lăsat treburile numai pe mâinile prim-ministrului, justiţia nu mai e dreaptă, iar răsplăţile şi pedepsele se dau fără rost. S-a stricat echilibrul Yin şi Yang. Ajunşi în această situaţie, nici eu nu ştiu ce e de făcut.

— Ştiu, a zis simplu împăratul.

Era din cale-afară de slab, chiar mai slab decât Gao Lishi, şi nu se mai supăra pe acesta, orice i-ar fi spus.

În cea de-a doua lună, curtenii i-au oferit un nou titlu, care i-a adus câteva zile de bucurie: „Înţelept Împărat Virtuos, emblema Căii şi a Pietăţii Filiale, Luptător învăţat şi divin, Fondator şi Mare comoară a Cerului şi Pământului". Titlul nu i se potrivea, aşa cum se cuibărea în braţele favo-

ritei sale, lipindu-se de pieptul ei masiv. Îi era teamă tot timpul de ce-ar fi putut face Yang Guifei şi i se supunea întru totul. Nici un vis şi nici o dorinţă nu erau acum imposibile, dându-şi poruncile prin gura împăratului. Favorita avea orice la îndemână. Puterea ei creştea cu fiecare zi, iar supuşii nu-i mai considerau două fiinţe deosebite, ci una singură. Dar ea era departe de a-şi fi realizat toate planurile. Avea încă multe de făcut pentru a-şi întări poziţia şi liniştea nu era posibilă până nu reuşea să-şi însuşească toată puterea pe care o avea acum prim-ministrul. Deşi era vărul ei, nu avea cum să aibă încredere în el şi nu putea să uite nici de prinţul moştenitor, Heng. Trebuia să-şi întărească relaţia cu An Lushan.

Uneori i se întâmpla să petreacă nopţi întregi gândindu-se la împărăteasa Wu Zetian, bunica împăratului. Aceasta nu se dăduse în lături de la a executa pe oricine nu i se supusese, inclusiv membri ai familiei ei. Yang Guifei o înţelegea prea bine, dar a-l trimite la moarte pe Yang Guozhong însemna a-i condamna la aceeaşi soartă pe toţi cei care erau de partea lui. Şi, făcând socoteala câţi bărbaţi şi femei ar fi trebuit ucişi, nu putea s-o condamne pe împărăteasa Wu, care avea faima de mare ucigaşă. Ar fi trebuit să devină la rândul ei o ucigaşă, chiar mai teribilă decât împărăteasa Wu. Simţindu-se înfricoşată, l-a chemat în acea seară pe Gao Lishi. Nu era decât un eunuc bătrân, fără nici o putere, dar a-l şti în apropierea ei o făcea să poată dormi liniştită, cum se întâmpla pe vremuri şi cu împăratul.

De Anul Nou, în cel de-al paisprezecelea an al Erei Comorii Celeste, Xi Nuoluo, fiul lui Su Pi, prinţ al barbarilor, s-a predat. Pentru că de un an se succedau secete şi inundaţii, mulţi dintre locuitorii Capitalei sufereau de foame. La asta se adăugau diferite incidente neplăcute, precum

revoltele populare provocate de arestările masive ordonate de Yang Guozhong. După multă vreme, faptul că Xi Nuoluo se preda era o veste bună, iar împăratul şi cei din jurul său sperau ca cel de-al paisprezecelea an al Erei Comorii Celeste să fie unul de pace.

În cea de-a doua lună, generalul He Qiannian, mâna dreaptă a lui An Lushan, a venit în Capitală ca să-i ceară împăratului permisiunea de a-i înlocui pe cei treizeci şi doi de generali de origine han din teritoriile de frontieră cu generali barbari. Pentru că An Lushan era barbar, prezenţa generalilor han în subordinea lui dădea naştere unor conflicte. Anul acela erau prevăzute expediţii militare importante contra barbarilor, iar cererea aceasta venea pentru a asigura succesul acestui plan de luptă.

Împăratul a supus cererea judecăţii Curţii. Prim-ministrul şi aliaţii lui s-au opus.

— Sunt cunoscute de mult uneltirile lui An Lushan. Cererea aceasta nu face decât să arate că în curând va trece la fapte, a zis Wei Jiansu.

Yang Guozhong a avut o părere asemănătoare, dar împăratul nu i-a dat atenţie. Deşi în orice altă privinţă împăratul asculta cu stricteţe sfaturile lui, când venea vorba de protejatul său barbar lucrurile se schimbau. Respingând argumentele acestuia, l-a apărat pe An Lushan ca pe ultimul său bastion de rezistenţă; de fapt, făcând astfel, încerca să apere ultima fărâmă a propriei puteri. Încăpăţânarea lui era cea a unui general al unei armate învinse care-şi apără ultima fortăreaţă cu forţa disperării, după ce a fost martor la distrugerea tuturor celorlalte. Yang Guifei îl urmărea pe împărat cu privirea unei iscoade.

În cele din urmă, Fu Qiulin a fost trimis ca emisar la An Lushan. Sub pretextul că îi duce în dar nişte fructe rare, adevărata sa misiune era de a cerceta mişcările trupelor barbarului. După plecarea emisarului, Ge Shuhan, comisar al

comandamentului Dreptei din Long, a sosit şi el la Curte, dar s-a îmbolnăvit la jumătatea drumului şi a trebuit să rămână în Capitală.

În luna a patra, Fu Qiulin s-a întors. În raportul său către împărat, acesta a arătat că An Lushan e în serviciul imperiului cu cea mai mare loialitate şi nu este posibil să fie un trădător. În aceeaşi lună, An Lushan a trimis un mesager în Capitală pentru a anunţa victoria asupra barbarilor Xi şi Qidan. Această veste a îndepărtat orice umbră lăsată de acuzaţiile lui Yang Guozhong, dar acesta continua să spună oricui îl întreba că An Lushan unelteşte contra împăratului.

În cea de-a cincea lună, prim-ministrul a pus la cale un plan prin care să zădărnicească posibila rebeliune a barbarului. Văzând că nu-l poate convinge sub nici o formă pe împărat de necredinţa acestuia, a luat măsuri extreme: a pus gărzi care să supravegheze zi şi noapte reşedinţa lui An Lushan din Capitală şi a dat ordin să fie arestaţi Li Chao şi alţi oaspeţi ai generalului pe care i-a închis folosindu-se de decizii ale tribunalului cenzorilor şi apoi i-a condamnat la moarte sub diferite pretexte.

De îndată ce s-au petrecut aceste lucruri, Gao Lishi a venit la Yang Guifei.

— Se întâmplă lucruri grave! Yang Guozhong a început să lucreze după capul lui pentru a se răzbuna pe An Lushan. E groaznic! Lucrurile au scăpat de sub control şi eu nu mai pot face nimic.

Gao Lishi era palid şi vocea sa suna ciudat.

— Ce trebuie să fac? Spune-mi! Voi urma întocmai sfatul tău, a răspuns Yang Guifei, la fel de palidă ca el.

— Desigur că An Lushan a aflat ce face prim-ministrul aici. Aliaţii săi din Capitală i-au trimis precis veste în Fanyang. Şi, dacă ştie, e în stare de orice. Probabil că la baza sa din Fanyang totul e în fierbere. Caii de luptă nechează,

soldații au pornit deja. Până acum toți emisarii trimiși să-l verifice s-au întors asigurându-ne de credința sa față de împărat, dar cel care se va duce astăzi acolo nu va fi de aceeași părere. Cred că oricine s-ar duce la Fanyang ar recunoaște semnele rebeliunii ce stă să pornească acum în teritoriile de frontieră. Trebuie ca Maiestatea Sa să afle toate aceste lucruri!

Yang Guifei s-a dus imediat la împărat și i-a cerut să dea ordinele necesare pentru a-l chema pe An Lushan în Capitală, pentru că voia să-l invite la petrecerea prilejuită de aniversarea ei. Împăratul a fost imediat de acord.

— Ce bine! O nouă petrecere în compania metisului!

Singurele ființe care-l mai puteau înveseli pe împărat erau Yang Guifei și An Lushan. Nimeni altcineva nu-l putea mișca, și atunci de ce ar fi refuzat-o pe favorita sa?

Mesagerul trimis la Fanyang s-a întors după patruzeci de zile spunând următoarele:

— Nu l-am putut vedea pe An Lushan fiindcă era bolnav. Tot din cauza bolii a refuzat și invitația la Curte. Fanyang geme de cai și soldați, oferind o priveliște neobișnuită.

Raportul l-a indispus pe împărat. Nu era supărat din cauza situației grave, ci pentru că își vedea înșelate așteptările de a-l avea pe barbar la Curte. Nu dădea crezare raportului despre intențiile rele ale protejatului său, îl considera plin de invenții. Yang Guifei nu reușea nici ea să mai facă legătura între situația de la granițe și presupusele uneltiri ale lui An Lushan.

După zece zile de la întoarcerea mesagerului, Yan Zhuang, unul dintre oamenii lui An Lushan, a sosit în Capitală. Venise să-i prezinte împăratului, cu deosebită virulență, o listă cu douăzeci și patru de capete de acuzare împotriva lui Yang Guozhong.

— De ce s-a supărat barbarul așa de tare? a întrebat împăratul.

A hotărât să-l repună în post pe subordonatul lui An Lushan care fusese de curând coborât în rang și l-a anunțat pe acesta de hotărârea sa. Yang Guifei considera, la rândul ei, că dacă barbarul ar fi avut planuri de rebeliune, acestea nu s-ar fi putut îndrepta decât împotriva lui Yang Guozhong. Nu și-l putea imagina pe barbar atacând imperiul Tang.

În cea de-a șaptea lună, An Lushan a trimis veste că dorește să-i ofere împăratului peste o mie de cai, ca dovadă a recunoștinței sale. Voia să trimită cai însoțiți fiecare de câte doi cavaleri și de douăzeci și doi de generali barbari. Fiind vorba de o mișcare masivă de oameni, cerea permisiunea împăratului. Da Xigou, prefectul de Henan, a propus următorul răspuns.

— Orice mișcare de cai și soldați din regiunile de frontieră trebuie considerată o amenințare. Trebuie să-i transmiteți generalului să aștepte să vină iarna pentru a trimite caii. În ceea ce privește oamenii care să-i aducă, aceștia vor fi trimiși de guvern pentru a nu provoca nici un neajuns armatei sale.

Așa trebuia formulat mesajul: trimiterea cailor va avea loc iarna și guvernul central va trimite soldați pentru a ajuta la aducerea lor, nu era necesară mișcarea trupelor sale.

Auzind acest sfat, împăratul a simțit pentru prima dată îndoială în privința lui An Lushan.

— Ah, metisule... a zis cu o grimasă ciudată.

Apoi le-a cerut lui Gao Lishi și Soției Prețioase să-i spună ce cred ei despre adevăratele intenții ale lui An Lushan și despre planul de trimitere a cailor. Yang Guifei nu a zis nimic. Gao Lishi a răspuns astfel:

— Cred că e un mare pericol. Ce rost are să vă ofere așa, deodată, atâția cai? Și între noi fie vorba, am aflat de curând

că Fu Qiulin, emisarul care la întoarcere a susţinut că An Lushan vă este loial, a primit mită de la barbar.

— Ce spui? L-a corupt An Lushan? Ah, blestematul, metis blestemat...

După o clipă de tăcere, a continuat:

— Să fie trimis Feng Shenwei ca emisar, pentru a-l anunţa pe An Lushan că îi e interzisă, printr-un decret special scris de mâna împăratului, orice deplasare a cailor. Să i se mai spună că noi băi termale sunt construite pentru el la Palatul Purei Splendori şi îl aşteptăm acolo în cea de-a zecea lună.

Emisarul a plecat la Fanyang conform poruncii şi s-a întors la începutul celei de-a zecea luni. A raportat amănunţit:

— Mi-au trebuit douăzeci de zile să ajung la Fanyang. L-am găsit pe An Lushan zăcând în pat şi mi-a spus fără să se ridice: „Pace fie cu sacrul împărat. Se va ivi altă ocazie să-i ofer caii. Voi veni în Capitală în luna a zecea". Apoi am fost dus fără voia mea într-o reşedinţă unde am fost ţinut până m-au trimis înapoi, fără să-l mai pot vedea iar pe general.

Era limpede pentru toată lumea că An Lushan se pregătea să scoată sabia împotriva imperiului. Yang Guifei nu putea să nu recunoască adevăratele intenţii ale barbarului, dar se simţea mânioasă nu pe An Lushan, ci pe vărul ei. Cu toate dovezile evidente ce veneau dinspre barbar, ea tot nu putea crede că acesta avea să se ridice contra Curţii Tang, ci considera că acţiunile sale erau o dovadă de nesupunere faţă de guvernul central. Toată lumea, inclusiv împăratul, Gao Lishi şi prim-ministrul, era de aceeaşi părere. Se ştia că aveau să se petreacă tot tot felul de schimbări în teritoriile de frontieră, dar nimeni nu se gândea că va fi

atinsă şi Capitala, căci toate acestea aveau loc la hotarele atât de îndepărtate ale imperiului, la mii de mile de Chang'an.

În cea de-a opta lună, ţăranii au fost scutiţi de taxele şi dările anuale, iar în cea de-a zecea împăratul a plecat, ca de obicei, la Palatul Purei Splendori. Ge Shuhan pregătea o expediţie pentru a-l pedepsi pe An Lushan şi la Palat se aduna adesea consiliul pentru a discuta despre acest plan. Yang Guifei susţinea că era mai bine să se încerce rezolvarea neînţelegerilor şi aducerea barbarului la gânduri mai bune decât să se recurgă la arme. Împăratul şi mulţi alţi demnitari îi dădeau dreptate, doar vărul său se opunea cu vehemenţă acestei idei.

Capitolul 7

În cea de-a noua zi a celei de-a unsprezecea luni, An Lushan a pornit pe neaşteptate rebeliunea la Fanyang. Trecuseră zece ani în care, dobândind putere asupra tuturor provinciilor de la hotare, nutrise în secret visuri de mărire, iar acum considera că era momentul potrivit pentru a şi le realiza.

Planul l-a făcut în mare taină: el urma să intre în Capitală în fruntea armatei sale şi să-l lovească pe Yang Guozhong, iar apoi toate trupele trebuiau să i se alăture.

A dat personal ordin ca toate armatele din subordinea sa, şi de asemenea barbarii Tongluo, Xi, Qidan şi Shiwei[1] să pornească la luptă. Pentru a justifica această mişcare a trupelor şi faptul că se îndrepta spre Capitală a spus că primise un ordin secret de la împărat care-l chema în Chang'an pentru a-l îndepărta pe Yang Guozhong; că era de fapt o revoltă ce urmărea răsturnarea dinastiei Tang ştiau numai câţiva generali de încredere ai lui An Lushan.

Barbarul pusese în mişcare o sută cincizeci de mii de soldaţi şi chemase la arme alte două sute de mii. Jia Xun, comisar imperial la Fanyang, Lu Zhihui, comisar imperial din Pinglu şi generalul Gao Xiuyan au fost desemnaţi să apere

1. Shiwei – populaţie înrudită cu triburile Qidan; în perioada imperiului Tang erau cunoscute douăzeci de triburi Shiwei. (*N. red.*)

regiunile Fanyang şi Pinglu, iar restul armatei a luat drumul spre miazăzi, având ca pavăză întunericul nopţii.

A doua zi în zori, An Lushan şi-a inspectat trupele. Soldaţii bănuiţi de nesupunere sau de intenţii de revoltă urmau a fi executaţi imediat, împreună cu familiile lor şi descendenţii până la a treia generaţie.

„An Lushan s-a urcat în carul său de luptă, cei mai de soi dintre pedeştrii şi călăreţii lui au ridicat nori de praf de-a lungul drumului, iar tobele au făcut să se cutremure pământul. Imperiul trăise vreme îndelungată în pace, poporul nu mai auzise zăngănit de arme de multe generaţii, aşa încât vestea că din Fanyang se îndreptau spre Capitală armatele lui An Lushan a semănat înfricoşare în toată ţara." Astfel stă scris în *Oglinda cuprinzătoare de sprijin a guvernului.*

Şi Bai Juyi descrie acest moment în *Cântecul regretului veşnic*:

„Pornesc din Fanyang tobele războiului
Şi fac să se cutremure pământul".

Împăratul, aflat la Palatul Purei Splendori, a primit vestea pornirii rebeliunii lui An Lushan în cea de-a zecea zi a celei de-a unsprezecea luni. La început a venit solie din capitala de miazănoapte, din câmpia Taiyuan, că oştirile lui An Lushan străbăteau valea Fluviului Galben; în scurtă vreme, la fel a spus şi mesagerul venit de la fortăreaţa aflată la răsărit.

La început, împăratul n-a dat crezare veştii, dar, când încă un mesager a sosit de la răsărit, şi-a dat seama că situaţia era gravă. Trecuseră deja şase zile de când An Lushan mărşăluia în fruntea trupelor sale.

În acea seară s-a ţinut un consiliu de urgenţă al miniştrilor. Împăratul a venit primul, urmat de Yang Guozhong şi de Gao Lishi. Apoi au intrat grăbiţi unul după altul toţi demnitarii importanţi, iar pe feţele tuturor se citea îngrijorarea. Yang Guifei participa şi ea la consiliu.

Poate din cauză că străbătuseră în grabă galeriile lungi, toţi răsuflau greu, la unison. Fără să rostească un cuvânt, se duceau să se aşeze la locurile destinate lor în sala cea largă, cu aerul că veniseră într-un suflet de îndată ce aflaseră de primejdia care ameninţa imperiul.

Împăratul a întrebat imediat ce era de făcut, dar nimeni nu s-a grăbit să răspundă. Yang Guifei cerceta cu atenţie figurile demnitarilor înşiraţi unul lângă altul.

Din chipul lui Gao Lishi nu mai rămăseseră parcă decât nasul şi ochii. Dintotdeauna ieşiseră în evidenţă nasul său proeminent şi ochii mari, dar acum, în afară de nas şi ochi, nu mai rămăseseră decât riduri. Era evident că eunucul se simţea trădat de An Lushan; câtă vreme barbarul îşi ascunsese planurile ticăloase, Gao Lishi gândise şi spusese tuturor că nu trebuie să existe îngrijorare în privinţa lui An Lushan. În plus, i se păruse imposibil ca barbarul să se ridice împotriva imperiului Tang. Acum se dovedea că An Lushan făcea tocmai acest lucru, fără cea mai mică ezitare.

Împăratul avea o expresie mai însufleţită decât de obicei. Situaţia nu era deloc bună, dar tocmai agitaţia produsese acest efect asupra chipului îmbătrânit al suveranului. Nu mai convocase de ani buni demnitarii pentru a le cere sfatul, iar acum An Lushan îi oferea ocazia de a-şi arăta din nou autoritatea. Primea o lovitură de neimaginat tocmai de la omul căruia îi acordase cea mai mare încredere, la care ţinuse mai mult ca la oricine, pe care îl acoperise de cele mai mari favoruri. Împăratul trebuia acum să recunoască faptul că acel barbar imens îl minţise şi îl înşelase neîncetat, mai mult de zece ani de zile. Dar chipul lui s-a însufleţit doar în primele clipe, iar apoi Yang Guifei a văzut cum a redevenit la indiferenţa obişnuită. Nu exprima nici furie, nici durere. S-ar fi zis că nu mai exista nimic altceva pentru împărat.

Yang Guozhong stătea lângă împărat şi, frângându-şi neîncetat mâinile, arunca priviri de gheaţă în jur, cuprins de

neliniște. Oricine își putea da ușor seama cât era de tulburat. Desigur, acest tânăr prim-ministru ghicise mai repede decât ceilalți intențiile de rebeliune ale barbarului, dar, cu toate acestea, nu se așteptase să se confrunte atât de repede cu o situație atât de gravă. Nu se gândise nici măcar o dată că An Lushan avea să atace Capitala în fruntea unei armate uriașe. Cine ar fi putut crede un astfel de lucru? Dar realitatea era că tobele din Fanyang se îndreptau spre Chang'an cutremurând pământul.

Deodată, Yang Guifei a izbucnit în râs. Pur și simplu, nu se putea stăpâni. Și ea, ca toți ceilalți, fusese orbită de farmecul barbarului, dar altceva îi provoca râsul. Cel care trebuia să fie asemenea unui zid care s-o protejeze devenise un mănunchi de sulițe care se întorceau împotriva ei. Deși a simțit toate privirile celor prezenți îndreptându-se către ea, n-a putut să-și stăvilească hohotele. „Râd în sfârșit", își spunea, și acest gând o făcea să râdă și mai tare. Râdea așa cum râsese cândva regina Baosi, iubirea regelui You, tot în acest palat aflat la poalele Muntelui Calului Negru. Râdea din toată inima, pentru prima dată de când intrase în gineceul imperial.

Când în sfârșit s-a oprit, Yang Guozhong a privit-o cu asprime, parcă mustrând-o pentru că râsese, apoi a zis plin de gravitate către împărat:

— Maiestate, v-am prevenit nu o dată că barbarul se va întoarce împotriva imperiului.

Împăratul nu a răspuns. Ceea ce spunea Yang Guozhong era adevărat.

— Totuși, pentru moment, An Lushan nu are susținere deplină. Sunt sigur că nu toți oamenii lui doresc să se ridice împotriva guvernului central. De aceea, vestea înfrângerii răzmeriței are să sosească chiar aici, la Palatul Purei Splendori, în mai puțin de zece zile, a continuat prim-ministrul.

La aceste vorbe, ca la un semnal, toți cei prezenți au început să vorbească în același timp, deși eticheta cerea să se ia cuvântul pe rând. Când cineva a spus că responsabilitatea pentru cele ce se petreceau îi aparținea defunctului prim-ministru Li Linfu, din piepturile tuturor a scăpat un strigăt de ușurare, amintindu-și parcă de un lucru foarte important. Toată ura s-a îndreptat din nou către Li Linfu. Dacă acum nu erau destui soldați în Capitală pentru a respinge trupele lui An Lushan, vina îi aparținea desigur lui Li Linfu. Pentru a-și consolida propria poziție, nu diminuase el puterea generalilor de origine han la hotare, dându-le și mai multă putere generalilor barbari? Acesta fusese punctul de pornire a situației de acum.

Împăratul a părăsit consiliul urmat de Yang Guifei, de Yang Guozhong și de Gao Lishi. După ce au ieșit ei, demnitarii au revenit la expresia de îngrijorare de la începutul adunării și s-a lăsat o tăcere apăsătoare. Nu aveau despre ce vorbi, înțelegeau doar că acum trebuiau să stea între zidurile Palatului, la posturile lor.

În acea zi s-au luat imediat măsuri pentru întărirea apărării în cele două puncte strategice, Hedong și capitala orientală Luoyang. Au fost desemnați generalii care să meargă acolo, dar problema cea mare era că nu aveau trupe suficiente care să-i însoțească. Pentru fiecare era nevoie de cel puțin câteva zeci de mii de soldați, dar, de fapt, trupe de rezervă nu existau. Singura soluție care rămânea era să fie de urgență luați la arme țăranii.

A doua zi, Feng Changqing, comisarul imperial de la Anxi, s-a întors la Curte și s-a prezentat imediat la Muntele Calului Negru. Statura sa înaltă și fermitatea gesturilor sale i-a făcut pe demnitari să creadă că se pot bizui pe el. I-a vorbit împăratului cu o voce puternică și hotărâtă, cum nimeni nu mai auzise vreodată la Palat.

— Trăim vremuri de mare pace, și de aceea poporul urăște tulburările. Ordinea trebuie să domnească și mai departe și puterea armelor să învingă.

Vocea îi era răsunătoare, însă cuvintele lui erau oarecum ciudate şi greu de înţeles.

— Voi porni la galop spre capitala orientală. Ajuns acolo, voi deschide sipetele administraţiei şi voi aduna cei mai curajoşi bărbaţi. Apoi voi trece Fluviul Galben şi în câteva zile voi lua capul barbarului şi mă voi întoarce în Capitală. Şi dacă Maiestatea Voastră doreşte, îi voi rostogoli capul lui la picioare.

Nu existau cuvinte mai încurajatoare şi mai liniştitoare ca acestea. Feng Changqing a fost numit comisar imperial al regiunilor Fanyang şi Pinglu în aceeaşi zi.

Când s-a lăsat seara, a şi plecat de la Muntele Calului Negru către Luoyang, capitala orientală. Şi, din acea zi, s-a stârnit la Palat o mare agitaţie; se ţineau tot timpul consilii şi, zi sau noapte, erau necontenit trimişi mesageri în toate colţurile imperiului. Mişcările armatei rebele era urmărite cu înfrigurare, dar, ori de câte ori sosea un mesager, veştile aduse erau imediat puse la îndoială: viteza cu care armata lui An Lushan înainta spre miazăzi era atât de mare, că nu li se putea da crezare.

Feng, care îşi câştigase titlul de comisar imperial prin îndrăzneala sa, şi-a ţinut promisiunea întocmai. De îndată ce a ajuns la Luoyang a început să adune soldaţi şi, în mai puţin de zece zile, avea o armată de şaizeci de mii de oameni. A distrus podul din Heyang şi a consolidat apărarea în zonă. Aceste fapte ale lui au readus un licăr de speranţă în Palatul Purei Splendori. Curtea nu se îndoia deloc că Feng îi va lua capul lui An Lushan şi-l va rostogoli la picioarele împăratului.

În cea de-a douăzeci şi una zi a lunii a unsprezecea, împăratul a părăsit în grabă palatul de la Muntele Calului Negru şi s-a întors în Capitală. Trecuseră şase zile de când aflase de rebeliunea lui An Lushan. În acea zi, toţi cei care aveau vreo legătură cât de mică cu An Lushan au fost executaţi sau

condamnaţi la moarte. Şi An Qingzong, unul dintre fiii lui An Lushan, a fost executat. S-a anunţat starea de urgenţă în tot imperiul, au fost prevăzute schimbări de funcţionari în provincii şi au fost trimişi comisari imperiali în toate posturile din punctele strategice, pentru a le apăra. După câteva zile, toate trupele de luptă orientale au primit ordin de a înainta spre răsărit sub conducerea lui Wan, al cincilea fiu al împăratului, ca general şi Gao Xianzhi ca adjunct. În acelaşi timp cu aceste numiri, au fost luaţi la arme, în mai puţin de zece zile, încă o sută zece mii de bărbaţi. Această armată nou formată a primit numele de Armata Luptătorilor Cerului. Nu exista nici un tânăr în Chang'an care să nu fi fost chemat la luptă.

La începutul celei de-a douăsprezecea luni, Gao Xianzhi a părăsit Capitala cu o armată de cinci sute de mii de soldaţi. Scopul era să staţioneze la garnizoana Shanzhou, aflată la jumătatea distanţei dintre Chang'an şi Luoyang. Wan, prinţ de Rong, fusese numit numai de formă în fruntea armatei, el de fapt rămăsese în Capitală, iar comanda reală a armatei era în mâinile lui Gao Xianzhi. Acesta provenea din regatul coreean Goryeo şi era renumit pentru atacurile sale asupra fortăreţelor barbare. Suferise şi o înfrângere în expediţia pe care o întreprinsese în Ţinutul Pietrelor, de cealaltă parte a Munţilor Cerului, dar victoriile sale în toate celelalte bătălii pe care le purtase îi aduseseră printre locuitorii Capitalei faima unui mare comandant de oşti.

Când Gao Xianzhi a plecat din Chang'an, An Lushan tocmai trecuse cu armatele sale Fluviul Galben şi se îndrepta către Henan. Viteza cu care înainta era de necrezut. Captura toate fortăreţele pe care le întâlnea în cale, ucigându-i pe toţi cei care i se împotriveau, astfel încât, în cea de-a opta zi a celei de-a douăsprezecea luni, a ajuns la porţile capitalei orientale.

Mândrul general Feng Changqing s-a înfruntat cu armata lui An Lushan la marginea capitalei Luoyang. Pentru trupele sale era prima bătălie. Față de soldații răzvrătiți, obișnuiți cu campaniile de la granițe, armata sa pestriță era o gloată confuză și fără instrucție și a fost înfrântă imediat, iar An Lushan a intrat în Luoyang în cea de-a treisprezecea zi a lunii a douăsprezecea. Generalii însărcinați să apere orașul au fost uciși în luptă. Nu trecuseră decât treizeci de zile de când An Lushan pornise rebeliunea și deja își făcea intrarea în capitala de răsărit.

Feng Changqing a adunat ce mai rămăsese din trupele sale înfrânte și s-a refugiat la Shanzhou, unde s-a unit cu armata lui Gao Xianzhi. Apoi cei doi generali s-au retras de la Shanzhou până la garnizoana de la trecătoarea Tong. La Shanzhou fusese greu să oprească armatele barbarului, dar, pentru că trecătoarea era un loc strategic, aflat la înălțime, s-au gândit că aici ar putea stăvili înaintarea rebelilor.

Vestea că Luoyang căzuse în mâinile inamicilor a cutremurat orașul Chang'an. Nimeni nu-și putuse închipui că An Lushan va înainta cu atâta repeziciune spre miazăzi, și mai ales, nimeni nu-și închipuise că avea să cadă atât de ușor capitala orientală.

Când a primit vestea că Feng Changqing s-a retras până la Shanzhou, fără a putea respinge armatele rebele, împăratul a început să tremure de furie. Încă îi răsunau în urechi vorbele generalului care declarase cu atâta ușurință că va lua capul barbarului, i-l va aduce și i-l va rostogoli la picioare. Pentru că își pusese toată încrederea și speranțele în el, nu-i putea ierta nicicum înfrângerea rușinoasă.

— Generalul Feng Changqing trebuie să recucerească neapărat Luoyang. Trimiteți-i imediat ordin să părăsească Shaanxi și să se îndrepte spre capitala orientală! a spus el.

Mesagerul imperial nici nu apucase să plece când a sosit vestea că Feng Changqing nici vorbă să se îndrepte către Luoyang, căci se retrăsese şi mai mult, până la trecătoarea Tong. Şi, în plus, împăratul afla că nu doar Feng Changqing, ci chiar şi Gao Xianzhi, cu armata de cinci sute de mii de soldaţi din trupele de expediţie, se retrăsese fără măcar să încerce să lupte tot la trecătoarea Tong.

Furia care l-a cuprins pe împărat aflând toate acestea părea să nu cunoască margini. Nu mai asculta pe nimeni. Pentru el, cei doi generali erau nişte laşi.

— Amândoi trebuie să fie executaţi imediat, chiar în faţa armatelor lor! a urlat el.

Toţi demnitarii prezenţi, în frunte cu prim-ministrul, i-au atras atenţia că în situaţia dată nu-şi puteau permite să piardă în afara câmpului de luptă nici măcar un om, fie el simplu soldat sau general. Împăratul însă nici nu a vrut să audă. Yang Guifei nu-şi exprima niciodată părerea despre astfel de probleme, dar, în sufletul ei, îl susţinea pe împărat. După atâţia ani, el recâştiga autoritatea unui monarh.

În cea de-a douăsprezecea zi a celei de-a douăsprezecea luni, cei doi generali au fost executaţi în faţa armatelor lor, după cum poruncise împăratul. Ge Shuhan, comisarul comandamentului de dreapta din Long şi Hexi, a fost însărcinat să apere trecătoarea Tong în locul lor. Acesta venise în Chang'an la începutul anului şi, îmbolnăvindu-se pe drum, nu putuse să se mai întoarcă la postul său. Se afla deci în Capitală şi i se încredinţa această misiune.

Ge Shuhan s-a înfăţişat în faţa împăratului înainte de a porni spre trecătoarea Tong.

— Primind acest ordin, am o ultimă şansă de a o servi pe Maiestatea Voastră. Acum, la plecare, vreau să-mi exprim adânca recunoştinţă pentru toate favorurile cu care m-aţi onorat în aceşti lungi ani.

Astfel de cuvinte erau obişnuite în asemenea ocazii, dar, pentru că din cauza bolii Ge Shuhan vorbea cu mare greutate, ele sunau sinistru. Mai degrabă decât a salut de războinic care pleacă pe câmpul de luptă, vorbele lui au semănat a cuvântare de despărţire. Yang Guifei nu-l mai văzuse pe Ge Shuhan de doi, trei ani şi i se părea că acesta suferise o completă transformare, căci în faţa ei nu mai stătea un militar acoperit de glorie, ci un bătrân neputincios. În situaţia dată, trecătoarea Tong era ultimul bastion care apăra intrarea în Capitală. Dacă această ultimă redută cădea, nu mai aveau unde să se refugieze. Yang Guifei se întreba dacă acest general bătrân, şi mai ales bolnav, era cel în seama căruia se putea lăsa sarcina hotărâtoare a apărării trecătorii.

— An Lushan şi cu mine ne urâm de moarte, de multă vreme. De câte ori îl întâlneam, îmi doream capul lui şi cred că el, la rândul său, îl voia pe al meu. De data aceasta avem ocazia să ne înfruntăm ca duşmani, în luptă. Şi ori capul meu se va rostogoli pe câmpul de bătălie, ori....

Atât a spus şi a fost cuprins deodată de un acces de tuse care nu se mai termina şi care l-a împiedicat să-şi termine cuvintele. Cei prezenţi s-au gândit că era un semn desluşit de rău augur. Vedeau în faţa ochilor doar imaginea capului generalului rostogolindu-se pe câmpul de luptă.

A doua zi, Ge Shuhan a plecat în fruntea celor optzeci de mii de soldaţi din Armata Luptătorilor Cerului care mai rămăseseră în Capitală. Cei cinci mii de oameni ai lui Gao Xianzhi şi trupele rămase din armata lui Feng treceau de asemenea în subordinea sa. Armatele din fiecare regiune, regrupate după înfrângeri, se reuniseră la trecătoarea Tong. Numărul total de soldaţi ajunsese astfel la două sute şaizeci de mii, şi soldaţi han, şi barbari.

După plecarea generalului, Capitala a rămas aproape pustie. Teama locuitorilor la gândul că An Lushan venea

vijelios către Capitală era imensă, dar într-un colţ al inimilor îşi făcuse loc şi o speranţă; puterea de a salva imperiul se afla acum în mâinile lui Ge Shuhan.

De câte ori se adunau, prim-ministrul şi demnitarii nu vorbeau decât de generalul plecat la trecătoarea Tong, îi spuneau numele din zori şi până-n seară. Împăratul era singurul care nu-şi făcea speranţe prea mari; nu era vorba că nu avea încredere în Ge Shuhan, dar când şi-l imagina aşa bătrân şi ros de boală, stând faţă în faţă cu uriaşul An Lushan, nu putea să socotească decât că va fi învins. Şi, în plus, îşi dădea seama că, de când aflase de rebeliunea lui An Lushan, el însuşi se schimbase foarte mult. Aşa cum un leu care dormitează se înviorează brusc când simte apropiindu-se un duşman, tot aşa şi el se simţea cuprins, pe dinăuntru ca şi pe dinafară, de o tărie nouă.

Yang Guifei simţise şi ea această schimbare a monarhului. Seara mai ales, i se părea că motanul bătrân care dormea de obicei în braţele ei se transformase într-un tigru tânăr şi sprinten. Într-o noapte, tigrul a întrebat-o:

— Dar dacă aş lăsa frâiele imperiului în seama prinţului Heng, iar eu aş merge în fruntea armatei pe câmpul de luptă? Ce zici?

Era o întrebare atât de grea, că Soţia Preţioasă nu a ştiut ce să răspundă.

— Nu crezi că în situaţia dificilă de acum ar trebui să merg eu însumi în fruntea armatei, şi nu să las această povară pe umerii lui Ge Shuhan?

Ea l-a privit intens. În faţa ei stătea cu siguranţă un bărbat care se trezise la viaţă. Un bărbat care voia să-l pedepsească cu mâna lui pe cel care ridicase armele împotriva sa. Un bărbat care voia să înfrunte greutăţile şi să se bazeze pe el însuşi pentru a scoate imperiul din criză.

Yang Guifei s-a simţit cuprinsă de o emoţie dulce. Trecuseră cincisprezece ani de când venise la Palat , în cea de-a

zecea lună a anului douăzeci şi opt al Erei Întemeierii (740). În tot acest răstimp, relaţia ei cu împăratul cunoscuse multe forme, dar niciodată nu-l privise aşa cum îl privea acum. Bărbatul din faţa ei nu încetase niciodată să fie stăpânul lumii. Chiar dacă în ultimii ani îşi pierduse vigoarea şi în privirea lui se putuse citi bătrâneţea, era totuşi acelaşi împărat care avea puterea de a-şi îndeplini orice dorinţă din lume. Dar acum se întâmpla ceva: apăruse cineva care voia să-l răstoarne de pe tronul său şi să-i smulgă puterea.Tronul i se clătina puternic, împăratul nu mai avea puterea de a-şi îndeplini orice dorinţă.

— Blestematul de barbar!

A repetat şi în acea noapte aceste cuvinte pe care le rostea mereu.

— Vreau să-i retez gâtul blestematului! Nu Ge Shuhan trebuie să facă asta, ci eu!

Pe Yang Guifei a încercat-o o senzaţie stranie auzind aceste cuvinte. Şi l-a amintit pe An Lushan dansând dansul ameţitor al barbarilor – corpul său imens care-l făcea aproape neputincios se rotea atunci ca o sfârlează, cu o viteză de necrezut. Şi, desigur, doar împăratul putea să înfigă sabia-i ascuţită în această sfârlează care se rotea încontinuu. Urma să se învârtă din ce în ce mai slab, până când, în sfârşit, avea să se prăbuşească. Sabia avea să rămână înfiptă în pieptul barbarului şi carnea sfâşiată se va revărsa ca un val. Iar sângele lui avea să ţâşnească în şuvoaie.

— Dorinţa Maiestăţii Voastre este şi dorinţa mea! a zis Yang Guifei.

A doua zi, Yang Guifei a primit mai multe vizite. Prima a fost cea a lui Gao Lishi. De când se aflase de rebeliunea lui An Lushan, eunucul stătuse mai mult în umbră. Neajunsurile sistemului eunucilor ieşeau clar la iveală în astfel de momente de criză ale imperiului. Gao Lishi fusese

numit mare general de cavalerie, care era cel mai însemnat grad, dar el nu avea nici experienţă, nici cunoştinţe despre arta războiului. Participa la consiliile militare, dar nu lua niciodată cuvântul; şi chiar dacă ar fi încercat s-o facă, nimeni nu l-ar fi ascultat pe un eunuc bătrân cu faţa brăzdată de riduri. În plus, incidentele violente şi luptele nu erau punctul său forte, ba chiar îi provocau oroare. Nu era vorba doar că-i displăceau, ci era mai degrabă o incompatibilitate aproape organică. În ceea ce-l privea, cel mai bine se pricepea la intrigi şi comploturi. Servindu-l zi de zi pe împărat, devenise un fel de umbră a acestuia.

— Maiestatea Sa, doreşte să lase guvernarea în seama prinţului moştenitor şi să treacă în fruntea trupelor? Orice s-ar zice, trebuie neapărat să renunţe la această idee. E ceva de neimaginat ca împăratul marelui imperiu Tang să plece la luptă contra unui simplu barbar! A merge pe câmpul de luptă şi a se război cu duşmanii este sarcina supuşilor Maiestăţii Sale. Acolo cade grindină de foc şi şuieră săgeţi care taie văzduhul. Dacă vrea să fie în mijlocul acelui huiet, înseamnă că este sub puterea unui demon rău. Numai gândul la aşa ceva mă face să mă cutremur de frică.

Tremurând cu-adevărat din toate mădularele, a repetat:

— Mi-e frică, mi-e frică!

S-ar fi zis că spaima de bătălii îi pătrunsese bătrânului eunuc până în străfundul sufletului.

— Orice-ar fi, trebuie ca în imperiu să fie iar linişte, şi cât mai repede! E necesar ca poporul să vieţuiască în pace şi tihnă. Dacă e război, luptele trebuie să se dea departe! Cum să fie atât de aproape de Capitală? a continuat el îngrozit.

— Eu l-am încurajat pe Maiestatea Sa să plece pe câmpul de luptă, a zis Yang Guifei.

— Cerule, dar de ce? Dacă lucrurile continuă aşa, pământul se va crăpa în două, iar Fluviul Galben va începe să curgă către izvoare. Desigur că la asta se va ajunge!

Gao Lishi s-a ridicat și a părăsit încăperea tulburat, cu mâinile ridicate către Cer. Cum nu știa ce ar fi trebuit să facă și încotro să meargă, probabil că în acele clipe și-ar fi dorit să zboare spre înaltul cerului.

După câteva clipe, a venit și Yang Guozhong. Avea un aer grav și i s-a adresat Soției Prețioase fără să se așeze.

— Alteță, trebuie să-l opriți pe Maiestatea Sa să plece la luptă!

— Dar de ce?

— Este mult prea periculos ca prințul moștenitor să dețină puterea cât împăratul lipsește de la Curte. Dacă îi va simți gustul acum, nu peste multă vreme împăratul îi va lăsa tronul. Pentru noi ar fi foarte rău. Vă cer să-l opriți!

După aceste scurte vorbe, s-a retras. Nu venise desigur s-o convingă să-l oprească pe împărat, ci mai degrabă s-o mustre că-l încurajase. De cum intrase, își dăduse seama că era furios. Pentru casa Yang nu era deloc de dorit ca prințul Heng să devină regent, pentru că acesta nu privise niciodată cu ochi buni puterea atât de mare a acestei familii. Vărul ei venise să-i reproșeze că-l încurajase pe împărat să plece la luptă fără să se gândească la familie.

Dar Yang Guifei era și ea mânioasă. În primul rând, el era cel vinovat de starea actuală a imperiului. Îl zgândărise pe barbar până acesta aprinsese flacăra revoltei. Prin asta, îi dăduse și ei toate planurile peste cap.

Două dintre surorile sale au venit și ele spre seară, căci a treia murise cu un an în urmă. Ducesa de Guo i-a spus, frângându-și mâinile de îngrijorare:

— Alteță, vă voi adresa cea mai importantă rugăminte din viața mea!

— Care este aceasta?

— Dacă prințul moștenitor va ajunge pe tron, noi toți vom fi executați pe loc. În afară de Alteța Voastră, toți membrii

familiei Yang vor fi asasinați. Și asta ar fi revanșa lui dreaptă, pentru că noi nu i-am adus decât necazuri. Nu putem nega asta. Dar mulțumită Alteței Voastre, noi toți ne-am bucurat de o viață plină de lux și plăceri și am vrea ca aceasta să mai continue o vreme. Datorită Alteței Voastre trăiesc un vis așa de minunat! E cu adevărat un vis. Vin dintr-o familie modestă, dar grație Alteței Voastre am putut avea cele mai frumoase podoabe, am putut veni în acest Palat splendid după pofta inimii și mi-am putut satisface toate dorințele. Ce altceva poate fi decât un vis? M-am născut sub o stea norocoasă – trăiesc ca într-un vis, deși n-am făcut nimic pentru asta. Singura mea dorință este ca acest vis fericit să mai dureze încă o vreme.

Doamna de Guo avea talentul de a exprima orice fără înconjur și înflorituri, dar pe un ton foarte dulce. Era suficient să se apropie galeșă de cineva pentru ca acea persoană să nu-i poată rezista și să-i cadă imediat în mreje. Se purta nemilos cu supușii și nu era mieroasă decât cu cei care aveau un rang superior ei. Era mincinoasă și lipsită de pudoare, și cândva fusese pricina unei mari tulburări, căci se lipise ademenitoare de împărat. Sub înfățișarea ei se ascundeau de fapt multe vicii, dar avea și o inteligență de temut. Nu lipsiseră nici anumite zvonuri despre o slăbiciune reciprocă pe care ar fi împărtășit-o cu prim-ministrul.

Yang Guifei nu a spus nimic. Sora sa cea mărunțică și încântătoare se folosise de ea de multe ori. Până la urmă, a zis cu oarecare răutate:

— Orice vis are un sfârșit.

Ochii doamnei de Guo au strălucit:

— Aveți dreptate. Toate se sfârșesc. Aș vrea însă ca visul meu să continue până se va termina în mod firesc.

— Și când ar fi asta?

— Când armata rebelă va intra în Capitală.

Rostea astfel adevărul pe care toţi se temeau să-l rostească, sperând în sufletul lor că totuşi nu se va întâmpla niciodată.

— Soarta ar fi de partea noastră dacă această zi nu ar veni. Dar dacă vine totuşi, toată familia noastră va trebui să se trezească din vis, şi eu, dacă va fi să trebuiască să mă trezesc, vreau să se întâmple în acea zi. Nu vreau ca sfârşitul meu să se datoreze problemelor din familia imperială. Dacă trebuie să mor, vreau să mor ca martiră pentru imperiu.

A spus aceste cuvinte pe un ton grav, apoi a continuat revenind la felul ei obişnuit de a vorbi.

— Vreau în continuare să mă distrez, să mă bucur de serbări minunate. Dacă viaţa tot nu e decât un vis, măcar să fie unul foarte plăcut...

S-a oprit deodată, iar pe obraji îi curgeau şiroaie de lacrimi. Yang Guifei şi-a zis că, deşi doamna de Guo se putea preface cu uşurinţă că plânge, de data aceasta durerea ei era reală. Această femeie, care recunoştea că ciudata ei stea norocoasă o ridicase pe un piedestal bătut cu nestemate, ascundea în inima ei o durere pe care oamenii obişnuiţi nu o puteau înţelege. Yang Guifei însă o înţelegea prea bine.

A sosit şi noul an, al cincisprezecelea din Era Comorii Celeste (756). La începutul primăverii, An Lushan s-a proclamat împărat al imperiului Dayan şi a numit era pe care o deschidea astfel Era Luptătorului August. Dintre oamenii săi, pe Da Xigou l-a făcut preşedintele cancelariei imperiale, pe Zhang Tongru, preşedintele departamentului marelui secretariat imperial, iar pe Gao Shang şi pe Yan Zhuang, vicepreşedinţi.

Vestea a ajuns imediat în Capitală şi la urechile împăratului, care a turbat de furie. Acest barbar cu sânge amestecat

în care avusese atâta încredere ani de-a rândul, pe care-l onorase cu atâtea favoruri, se autointitula acum împărat și îndrăznea să dea imperiului și chiar erei nume noi! Acest rebel care se ridicase împotriva lui îi trezise o mânie cumplită. Era sentimentul firesc al unui împărat față de un răzvrătit, dar nu numai atât; An Lushan nu mai era doar generalul unei armate rebele, ci un uzurpator care-și atribuia titlul de împărat. Yang Guifei împărtășea furia împăratului. Chipul barbarului când îi ceruse să-l adopte, despre care nu știuse dacă exprimă viclenie sau prostie, îi apărea rânjind în fața ochilor.

Toată Curtea îl ura de fapt pe barbarul care-și arătase adevărata față. Singurul care gândea altfel era Gao Lishi, și de îndată ce a aflat că Lushan s-a proclamat împărat, s-a dus întins la Yang Guifei.

— Ați auzit vestea? Iată că An Lushan a ajuns împărat fără să vrea! Nu devii împărat din ordinul cuiva. Pentru a înființa un imperiu sunt necesare teritorii, o forță armată suficientă pentru a le apăra și o mână fermă pentru a le conduce, laolaltă cu locuitorii lor. Iar barbarul a obținut toate acestea fără să le plănuiască!

Eunucul părea mai calm și mai înviorat decât de obicei.

— Până acum era vorba să trimitem armata imperială pentru a respinge armata rebelilor, dar din păcate n-am reușit. Dar lucrurile s-au schimbat, acum e o luptă între două imperii. Dacă vom fi înfrânți, imperiul Tang va dispărea, va ajunge numai o mică parte a imperiului Dayan.

Aceste cuvinte erau foarte nemiloase. De ce oare i le spunea cu atâta grijă și chiar cu un aer de bucurie?

— Cerul nu va permite niciodată o asemenea tragedie!

Gao Lishi i-a răspuns Soției Prețioase mai mult șoptit:

— Ascultați-mă, Alteță. Știți bine că tot așa s-a născut și imperiul Tang. Așa se nasc imperiile.

— Şi atunci ce se va alege de imperiul nostru?

— Dacă e destul de puternic, va nimici imperiul Dayan şi vom merge mai departe ca până acum. Dar dacă nu e puternic, vom fi noi nimiciţi de imperiul Dayan, care va înghiţi imperiul nostru. Nimeni nu ştie însă dacă imperiul Tang este puternic sau nu. Puterea unui imperiu nu stă în armata sa, ci în forţa legăturilor sale cu poporul. Acest lucru ne-a scăpat, şi Maiestăţii Sale, şi Alteţei Voastre, şi mie. Pentru noi, Maiestatea Sa este împăratul imperiului Tang prin Mandatul Cerului. Cerul i-a încredinţat împăratului să guverneze în numele său. A fost o guvernare dreaptă, sau nu? Vom afla în curând. Fiind o fiinţă umană, împăratul poate da porunci nedrepte, sau poate acorda posturi importante unor oameni care nu le merită. Poate lăsa de izbelişte treburile imperiului, cufundându-se doar în plăcerile trupului. Dar asta nu contează. Onorurile pe care şi eu, şi alţii ca mine le-au primit sunt oare în armonie cu intenţiile Cerului? Nici asta nu e important. Aşa cum apele Fluviului Galben iau totul în curgerea lor, tot aşa trebuie să conducă un împărat. În vremuri obişnuite, nimeni nu poate judeca felul în care conduce. Noi am trecut cu vederea acest lucru până acum, dar a venit timpul să aflăm. Dacă felul în care a condus Maiestatea Sa a fost drept, imperiul barbarului va fi înfrânt, dar dacă, dimpotrivă, nu a fost aşa, Maiestatea Sa va trebui să-şi accepte soarta. La fel şi Alteţa Voastră.

Lui Yang Guifei i s-a părut că eunucul vorbise ore întregi.

— Totuşi... a zis ea.

Eunucul n-a lăsat-o să vorbească.

— Aşteptaţi. Dacă Maiestatea Sa a condus cu dreptate, poporul îl va ajuta. Cu siguranţă că supuşii săi se vor aduna pentru a respinge primejdia. Dar dacă guvernarea nu a fost dreaptă, nimeni nu-şi va pune viaţa în joc pentru imperiu. A venit timpul şi nu avem ce face!

A tăcut cu o expresie tristă, ca şi cum se descurajase deodată.

În vorbele acestei ființe bătrâne şi asexuate se simțea dezamăgirea de a recunoaşte că în imperiu nu existau bărbați puternici şi nobili în acest moment de cotitură. În această situație, când intrigile nu mai aveau rost, lui Gao Lishi nu-i mai rămânea de spus decât adevărul.

După Anul Nou s-au liniştit puțin lucrurile. Ge Shuhan, căruia i se încredințase soarta imperiului, își ținea armata în aşteptare la trecătoarea Tong, iar An Lushan îşi oprise armata la Luoyang şi nu mai înainta.

La sfârşitul primei luni din an s-a aflat că An Lushan e bolnav. Se spunea că i se umflase un picior şi nu mai putea merge, iar vederea îi slăbise mult. Zvonul părea destul de sigur şi era cel mai bun prilej de a contraataca. După ce s-au ținut mai multe întruniri la Palatul din Capitală, au fost trimişi mesageri la trecătoarea Tong pentru a-i transmite lui Ge Shuhan ordinul de atac. Dar din partea lui Ge Shuhan nu venea nici un răspuns. S-a aflat în curând că şi acesta era într-o stare foarte proastă de sănătate. O paralizie îl lăsase aproape surd.

La începutul celei de-a doua luni au venit mai multe veşti bune. În fiecare zi se spunea că nobilii din diferite provincii îşi strânseseră oamenii pentru a-i ține piept lui An Lushan. Veneau veşti şi despre victorii, dar şi despre înfrângeri. După cum zicea Gao Lishi, în toată țara se ridicaseră mulțimi de viteji gata să se sacrifice şi să apere onoarea imperiului. Toți urmau exemplul lui Yan Gaoqing Changquing, prefectul comenduirii Hengshang; când trupele lui An Lushan începuseră să înainteze spre miazăzi, cetățile din Hebei se predaseră fără luptă, iar Yan Gaoqing Changquing fusese

singurul care nu-şi predase cetatea duşmanului. Luptase apoi împotriva generalului duşman He Qiannian şi recucerise paisprezece fortăreţe din regiune. Dar chiar la începutul anului, tocmai când aceste veşti ajungeau în Capitală, împresurat de trupele duşmane, Yan Gaoqing Changquing a căzut prizonier şi a fost dus în faţa lui Lushan pentru a fi executat. Această ştire tristă a ajuns în Capitală pe la mijlocul celei de-a doua luni.

Până în cea de-a treia lună, au mai fost veşti răzleţe despre victorii. Wu Wenzhi, prefectul comenduirii din Donping l-a învins la Chenliu pe Xie Zuandong, generalul lui An Lushan. Apoi Li Guangbi şi Guo Ziyi s-au luptat cu Shi Siming la Jing Xing şi l-au învins într-o bătălie de pomină. Yan Zhenqing a atacat comenduirea Wei, iar Zhang Xun s-a luptat la Yongqiu cu Ling Guchao, alt general al lui An Lushan, pe care l-a biruit în mod neînchipuit.

Trupele lui Ge Shuhan erau în continuare în aşteptare la trecătoarea Tong. An Qingxu, alt fiu al lui legitim al lui An Lushan, atacase trecătoarea pe la sfârşitul primei luni. Fusese însă singura înfruntare a celor două tabere şi de atunci era linişte.

Primăvara a venit devreme în acel an. În cea de-a patra lună, a sosit o veste îmbucurătoare: Jialan Jinming, guvernatorul militar din Beihai, controla câmpiile din miazănoapte. Locuitorii din Chang'an, care se refugiaseră în provincie de teama sosirii trupelor rebele, au început să se întoarcă în Capitală pe drumurile uscate de primele zile însorite de primăvară. Circula un zvon ce părea adevărat, cum că An Lushan îşi făcuse propriul imperiu cu capitala la Luoyang şi nu mai avea motiv să invadeze capitala Chang'an. Unii susţineau chiar că împăratul şi barbarul ajunseseră la o înţelegere şi că cele două armate nu aveau să se mai înfrunte.

La începutul celei de-a patra luni, guvernul ţinea sfat după sfat. În fiecare provincie se ridicaseră trupe pentru a-l înfrunta pe An Lushan, dar faptul că mare parte a armatei era blocată la trecătoarea Tong făcuse ca acestea să fie sacrificate. Unii susţineau că trebuia neapărat să se pornească un atac asupra trecătorii Tong, iar alţii, mai precauţi, erau împotrivă. Cei din urmă considerau că An Lushan nu putea să-şi ţină la nesfârşit trupele la Luoyang şi că în curând aveau să înainteze din nou spre miazănoapte. Iar atunci victoria avea să revină în mod firesc şi fără luptă forţelor imperiale.

Împăratul voia să se pornească imediat atacul, iar Yang Guozhong era de partea celor prudenţi. Consiliul se aduna zilnic, dar balanţa nu înclina spre nici una din strategii. Dacă din provincii sosea vestea unei înfrângeri, cei care cereau atacul câştigau teren şi erau trimişi la trecătoare soli pentru a transmite ordinul de atac. Dar nici nu apucau solii să ajungă, că sosea vestea unui nou atac al lui An Lushan şi asta era destul pentru a da câştig de cauză celor prudenţi. Un alt mesager era trimis pentru a anula ordinul precedent.

Gao Lishi nu lua niciodată cuvântul la aceste reuniuni, ştiind că nimeni nu l-ar fi ascultat. Totuşi, pe la sfârşitul celei de-a patra luni, împăratul i-a cerut părerea.

— Nu cunosc deloc strategia militară, dar presupun că, dacă cele două armate s-ar înfrunta, ar câştiga cea mai puternică. Totuşi, nu ştiu care armată e mai puternică. Am putea câştiga sau am putea pierde, dar o înfruntare nu ar trebui să aibă loc decât atunci când am fi siguri de victorie, a spus el cu gravitate.

Cei care voiau prudenţă au avut impresia că eunucul e de partea lor, dar ce a urmat le-a arătat că greşeau.

— A ataca în momentul de faţă mi s-ar părea un plan necugetat, dar situaţia ne obligă să-i dăm lui Ge Shuhan ordinul de atac. Fie vom fi înfrânţi, fie vom câştiga... Poate

părea nesocotit să riscăm aşa soarta imperiului, dar în situaţia în care suntem, nu există altă cale.

Nimeni nu a zis nimic. Cei care voiau atacul îşi dădeau seama că Gao Lishi susţinea punctul lor de vedere, dar într-un mod care nu-i măgulea.

Acesta a continuat:

— Nu va mai dura mult până când oştile lui An Lushan vor înainta spre provincii, unde se vor putea reface mai uşor, şi atunci ar fi prea târziu. Noi trebuie să pornim lupta înainte ca armata lui să se întărească. Dacă armata imperiului Tang nu va ataca pentru a respinge trupele rebele în momentul în care ameninţă Capitala, onoarea împăratului va rămâne pătată pentru vecie de această lipsă de curaj. Poate că imperiul va trece peste aceste vremuri de mare tulburare, dar poporul se va îndepărta de împărat pentru totdeauna. Deci părerea mea este că trebuie să-l înfruntăm pe An Lushan în luptă înainte ca el să înainteze spre hotarul de miazănoapte, chiar dacă asta înseamnă să punem în primejdie existenţa imperiului.

Peste întreaga adunarea s-a aşternut o tăcere adâncă. Judecata lui Gao Lishi nu putea fi respinsă, dar nici acceptată pe de-a-ntregul. Cuvântarea nu-i fusese deloc la îndemână bătrânului eunuc. Cu ceva timp înainte fusese împotriva plecării la bătălie a împăratului, iar acum spunea de ce era nevoie de luptă. Gao Lishi era obosit de moarte de aceste evenimente care ţineau imperiul într-o neîncetată stare de încordare.

Venise luna a cincea şi consiliul de război al Curţii continua să se întrunească zilnic. Pentru că nici una din cele două tabere nu voia să cedeze, discuţia continua la nesfârşit între cei care doreau un atac imediat al forţelor din trecătoarea Tong şi cei prudenţi, care preferau să aştepte momentul în care nevoia de a întări trupele avea să-l facă pe

An Lushan să pornească la drum. Nimeni nu ţinuse cont de sfatul lui Gao Lishi de a ordona atacul pentru a salva onoarea imperiului, indiferent care erau şansele de victorie.

Spre sfârşitul acelei luni, un vasal i-a spus împăratului:

— Cele două sute şaizeci de mii de soldaţi de elită ai imperiului sunt numai sub comanda generalului Ge Shuhan. Dacă acesta s-ar revolta şi i-ar duce spre apus, sub stindardul său, care ar putea fi destinul Curţii Tang?

Nimeni nu se gândise până atunci la această posibilitate. Toţi cei prezenţi au pălit auzind aceste vorbe. Poziţia lui Ge Shuhan, de-atâta vreme în trecătoare în fruntea unei armate imense, putea fi desigur un motiv serios de îngrijorare. Luând în considerare şi originea sa barbară, aşa cum era şi-a lui An Lushan, ar fi putut oricând trece de partea acestuia, dacă nu era deja aliat cu generalul rebel. În acest moment cele două facţiuni, pentru atacul rapid sau împotriva acestuia, nici nu-şi mai aveau rostul, din moment ce nu se mai puteau încrede nici în aliaţii Curţii. La cererea lui Yang Guozhong, trei mii de gărzi care răspundeau de grădinile imperiale, de cele cinci aripi ale Palatului şi de pajişti au fost adunate degrabă pentru a fi instruite de luptă sub conducerea lui Li Fude. Şi, pentru orice eventualitate, au fost recrutaţi încă zece mii de tineri din Capitală şi duşi în garnizoană la Bashang sub comanda lui Du Qianyun. Aceste două noi regimente aveau mai degrabă rolul de a apăra imperiul de Ge Shuhan în caz de trădare, mai mult decât de An Lushan. Ge Shuhan a aflat repede de aceste măsuri provocate de frica şi îndoiala faţă de el în Chang'an şi a cerut imediat ca trupele de la Bashang să fie în subordinea sa la trecătoarea Tong. Du Qianyun s-a dus imediat la el să poarte o discuţie lămuritoare, dar Ge Shuhan l-a executat.

Acest deznodământ i-a speriat foarte tare pe cei din Capitală. S-au trimis mesageri la trecătoarea Tong pentru a-i

transmite lui Ge Shuhan ordinul de a pune trupele în mişcare. Ca răspuns, acesta a trimis la rândul lui un sol la împărat.

— An Lushan şi-a pus trupele în mişcare după multă vreme. Trebuie să pregătim un atac surpriză astfel încât să cadă în cursă imediat ce va porni la drum. Îi vom vedea trupele de departe şi, atacându-l cu rapiditate, pe neaşteptate, vom obţine victoria. Armata imperială care staţionează în defileul abrupt de la Tong va zdobi fără greş trupele rebele. Izbânda va fi a noastră dacă ne menţinem poziţia. În prezent brutalitatea rebelului îl face să piardă soldaţi şi trupele sale se împuţinează pe zi ce trece, curând oamenii lui se vor răzvrăti. De aceea trebuie să obţinem victoria fără să punem armatele faţă în faţă şi, mai cu seamă, trebuie să evităm o înfruntare de lungă durată. Este esenţial să atacăm fulgerător şi să fim cât se poate de rapizi. Nu e momentul să mai adunăm recruţi din provincii. Vă implor, Maiestate, să mai aşteptaţi o vreme!

Poate că situaţia era aşa cum o prezenta Ge Shuhan, dar nu se putea exclude posibilitatea ca acest raport să mascheze alte intenţii. Curtea a dezbătut îndelung pe marginea intenţiilor reale ale generalului, şi din nou a fost trimis un mesager care să-i ducă ordinul de a pune trupele în mişcare. De data aceasta ordinul venea direct de la împărat şi generalul nu putea să nu se supună poruncii primite.

În cea de-a zecea zi a celei de-a şasea luni, două sute şaizeci de mii de oameni din subordinea lui Ge Shuhan au părăsit trecătoarea şi au întâlnit trupele conduse de Cui Qianyou, unul dintre generalii lui An Lushan, în câmpia de apus din subprefectura Lingbao. Era prima bătălie importantă dintre cele două armate şi avea să fie hotărâtoare pentru viitor.

La puţină vreme de la începerea luptei a sosit în Capitală vestea că Ge Shuhan a fost înfrânt şi trupele sale secerate,

dar la Curte nimeni nu a dat crezare veştii, pentru că o înfrângere atât de uşoară era de neînchipuit. Nici împăratului, nici prim-ministrului nu le venea a crede că uriaşa armată imperială, de peste două sute de mii de soldaţi, putuse fi anihilată astfel într-o singură zi.

Neavând curajul să-l primească pe mesagerul care anunţa înfrângerea, împăratul l-a trimis la faţa locului, în zorii celei de-a unsprezecea zile, pe generalul Li Fude, în fruntea armatei de rezervă. După plecarea lui, în Capitală s-a aşternut o linişte ciudată. În acea zi, după apusul soarelui, nu s-au mai văzut focurile care erau aprinse de obicei în fortăreţele situate la trei leghe de Capitală. În toate garnizoanele de pe o rază de trei leghe de Capitală, gărzile aprindeau focuri în fiecare seară pentru a a da de ştire în oraş că în zonele de sub controlul lor era linişte. În acea seară probabil că nu avusese cine să le aprindă, pentru că mai toţi soldaţi pieriseră în luptă. Pentru prima dată, Curtea a înţeles cu adevărat gravitatea situaţiei. Trupele staţionate în trecătoare pentru a apăra Capitala fuseseră secerate şi nici o piedică nu mai stătea acum în calea imensei armate rebele.

Yang Guozhong a strâns imediat toţi marii funcţionari ai Curţii în sala de consiliu. Nu mai exista nici o îndoială că armata imperială fusese înfrântă şi trebuia găsită iute o soluţie de a scoate imperiul din această situaţie nenorocită, le-a spus el celor adunaţi. Vorbele sale au fost întâmpinate doar de o tăcere adâncă.

— Sunt zece ani de când vă tot spun că An Lushan va trăda, dar nimeni nu m-a crezut. Mie nu mi se poate reproşa nimic.

Şi cu aceste vorbe de indignare a părăsit adunarea. Orice discuţie era fără folos, ştia asta. Mai-marii Curţii au plecat şi ei, ştiind că, dacă totul era pierdut, aveau de făcut diferite pregătiri pe cont propriu.

Din acel moment a început să ajungă chiar la Palat vacarmul mişcărilor care aveau loc pe toate străzile şi în toate cartierele Capitalei. Oraşul nu ardea, dar cerul era roşu. Vântul încetase şi se lăsase o zăpuşeală ciudată şi apăsătoare ca într-o noapte cu incendii. Locuitorii, bărbaţi şi femei, se agitau în zadar, urlau şi fugeau care încotro ca şi cum ar fi fost sfârşitul lumii.

Soţia Preţioasă, în apartamentele sale, încerca să-şi linişească servitoarele înnebunite de frică. De când se terminase şedinţa, Gao Lishi alerga întruna de la apartamentele împăratului la cele ale lui Yang Guifei. Ultima oară a venit s-o anunţe că sub presiunile lui Yang Guozhong şi ale doamnei de Guo, împăratul luase hotărârea de a se refugia în ţinutul Shu, locul de baştină al familiei Yang. Dar pentru Yang Guifei acesta era un ţinut necunoscut. Se născuse într-adevăr acolo, dar crescuse şi fusese educată în altă parte şi de aceea nu simţea nici un fel de uşurare la gândul că aveau să meargă în acele locuri.

A doua zi, a douăsprezecea zi din cea de-a şasea lună, dintre funcţionarii care lucrau de obicei la Palat mai rămăseseră doar câţiva. Împăratul s-a mutat în Pavilionul armatei şi a anunţat plecarea sa în campanie în fruntea trupelor imperiale. Yang Guifei a crezut pentru moment că asta urma să se întâmple, dar Gao Lishi i-a explicat că era vorba de un simplu pretext pentru ca să poată muta Curtea la Sichuan. Acest decret care anunţa o expediţie militară era ultima soluţie pentru a împiedica o revoltă populară. Dar, în lipsa oricâtor trupe, nimeni nu a crezut acest lucru.

Tocmai atunci a venit ca un fulger în mijlocul haosului o veste nouă: Wei Fangjin, prefectul Capitalei, a fost numit în postul de preşedinte al tribunalului cenzorilor, cumulat cu cel de comisar imperial extraordinar, în timp ce subprefectul Capitalei, Cui Guangyuan, a devenit prefect şi i

s-a încredinţat paza Capitalei de apus, în absenţa Curţii care se muta. Paza Palatului era încredinţată generalului Bian Lingcheng. Împăratul a părăsit în acea zi Palatul Fericitei Plăceri şi s-a dus în cel al Marii Străluciri pentru a rezolva probleme politice.

Noaptea a pus în sfârşit capăt acelei zile de zbucium. Plecarea împăratului din Capitală a fost organizată în cel mai mare secret de către Yang Guozhong. Generalul gărzii imperiale, Chen Xuanli, şi-a pus trupele în ordine şi a pregătit nouă mii de cai, fără să dea nimic de bănuit.

În zorii celei de-a treisprezecea zile, Soţia Preţioasă s-a trezit când i-a fost anunţată vizita lui Gao Lishi. El a întrebat-o imediat ce a intrat:

— V-aţi odihnit, Alteţa Voastră?

— Am dormit bine, a răspuns ea.

De fapt, nu mai dormise bine de trei, patru zile. De cum închidea ochii, avea un vis foarte trist din pricina căruia se trezea imediat. Dar odată trează nu-şi putea aminti ce anume visase, ci numai sentimentul de o tristeţe infinită.

— E timpul să plecaţi cu Maiestatea Sa în ţinutul Shu. Aveţi o oră să vă mai odihniţi şi să faceţi ultimele pregătiri.

— Ştiu sigur că împăratul nu doreşte să plece. Îi ghicesc sentimentele şi sunt îndurerată.

Pe Soţia Preţioasă o înduioşa bătrânul împărat obligat să părăsească Capitala pentru a merge într-un ţinut îndepărtat. Viaţa lor de până atunci fusese un vis, aşa cum spusese doamna de Guo. Dacă doamna de Guo şi surorile ei trăiseră un lung vis, şi cu ea se întâmplase la fel. La asta se gândea, revăzând în minte anii care trecuseră de la acea a zecea lună a Erei Întemeierii, când împăratul o adusese la Palatul Purei Splendori, care se numea pe atunci Palatul Izvoarelor Calde. La acea primă întâlnire cu împăratul avea

douăzeci şi doi de ani, iar acum treizeci şi opt. Visul durase şaisprezece ani...

Suita împăratului era formată din prim-ministrul Yang Guozhong, însoţit de Wei Jiansu şi de Wei Fangjin, de prinţi din familiile acestora, de concubine, de prinţese cu sânge imperial şi de unii dintre nepoţii împăratului. În plus, îi însoţea generalul Chen Xuanli în fruntea gărzii imperiale. Era un alai de peste trei mii de persoane, din care făceau parte aproape toţi membrii familiei Yang, mai puţin doamna de Guo şi Yang Peirou, soţia prim-ministrului. Ele plecaseră cu o noapte înainte. Astfel de măsuri de precauţie erau caracteristice doamnei de Guo.

— Mă întreb cum se simte Yang Guozhong, a zis Yang Guifei.

Se considera în general că acesta era principalul vinovat de nenorocirea abătută asupra imperiului.

— Prim-ministrul nu are timp de stat pe gânduri! Organizarea acestei plecări secrete în ţinutul Shu l-a copleşit de tot, şi mai trebuie să se ocupe şi de pregătirea Capitalei. Trebuie să ia legătura cu toţi comisarii imperiali din fiecare regiune, să le dea dispoziţii, fără a mai socoti şi diferitele treburi politice care trebuie puse la punct. Trebuie să se ocupe singur de toate astea, nu are pe nimeni care să-l ajute. Merită laude pentru asta şi e sigur că nimeni altcineva în afară de el nu ar putea îndeplini aceste grele sarcini. La primele ore ale dimineţii, alaiul ieşi pe poarta de apus. Va avea oare prim-ministrul timp să rezolve toate problemele până atunci?

Gao Lishi avea încă rezerve faţă de fostul său protejat şi privea acum cu oarecare răceală cum acesta se zbătea să termine toate treburile de stat până la plecarea suitei imperiale.

Dar prim-ministrul nu era singurul care se zbuciuma. Servitoarele şi eunucii din serviciul lui Yang Guifei, de când

aflaseră de la ea despre această plecare neaşteptată, îşi uitaseră discreţia şi se pregăteau de drum într-o totală dezordine, ţipând şi alergând în toate părţile.

În sfârşit, toţi cei care urmau să plece în ţinutul Shu se adunaseră în curtea Palatului, în faţa Porţii Lamentaţiei Eterne. Era încă vremea când pământul e învăluit în vălul nopţii. Familia imperială şi toţi cei care vieţuiseră până atunci între zidurile Palatului se vedeau siliţi să-l părăsească. Împăratul a încălecat pe calul său, iar Yang Guifei s-a urcat în palanchin. În curând, alaiul, cu toate poverile şi boccelele, a trecut pe sub poarta Lamentaţiei Eterne, aflată la apus de grădinile Palatului. Unii călătoreau în palanchine, alţii călare, ba chiar pe jos, însoţiţi de servitori, eunuci şi soldaţi în uniforme de luptă. Pe când convoiul părăsea oraşul imperial, a început să plouă mărunt.

Alaiul a ajuns la Wei la vremea când cerul începea să se lumineze spre răsărit. În Capitală era linişte. Nimeni nu ştia de plecarea împăratului, în afară de cei lăsaţi să păzească Palatul.

Au trecut peste un pod şi au ajuns în provincia Xianyang, de pe malul opus. După ce au trecut podul, Yang Guozhong s-a dus să le poruncească soldaţilor să ardă podul. Dar împăratul l-a oprit, considerând că putea fi încă de folos altor supuşi credincioşi care ar fi vrut să se refugieze. I-a ordonat lui Gao Lishi să aştepte până la vremea prânzului şi să vină după ei abia atunci, după ce distrugea podul. Apoi l-a trimis pe eunucul Wang Luoqing ca deschizător de drum, să le transmită funcţionarilor din comenduirile din provincie să rămână la posturile lor. Dar acesta nu s-a mai întors, a fugit împreună cu subprefectul provinciei.

Când alaiul a ajuns la Xianyang, soarele era deja în înaltul cerului. Ar fi trebuit să se adune toţi oficialii, dar nu s-a arătat nimeni. Bucătăriile imperiale aveau ordin să trimită provizii, dar acestea nu ajunseseră. Yang Guozhong a gă-

sit să cumpere nişte prăjituri de orez pe care le-a dus împăratului. Apoi resturile le-au fost date locuitorilor târgului care n-au stat la rând şi s-au bătut pentru a mânca orezul. Mai târziu au ajuns şi bucatele pregătite de bucătăriile imperiale.

Felul cum s-a desfăşurat prima masă din timpul călătoriei a arătat limpede că trebuiau găsite provizii pentru a rezista. Au fost trimişi soldaţi în oraşele de pe traseul pe care urma să meargă alaiul, pentru a face rost de alimente, dar aceştia nu au reuşit să adune cantitatea necesară.

În acel moment în Capitală au izbucnit revolte. În acea zi erau aşteptaţi oaspeţi la Curte, iar când aceştia au ajuns la porţile Palatului, cele trei corpuri ale gărzii imperiale i-au primit solemn ridicând bastoanele, gest care era semnul lor propriu. Dar, de îndată ce au deschis porţile, toţi cei din Palat s-au năpustit afară în cea mai mare neorânduială. Alergau în toate părţile înnebuniţi, strigând că împăratul fugise şi nimeni nu ştia încotro. Zvonul pornit de la Palat s-a răspândit ca fulgerul în toate cele o sută zece cartiere ale Capitalei. Până atunci, tumultul fusese provocat de cei care voiau să fugă din calea luptelor, dar acum motivul tulburării era altul. Oamenii din popor dădeau buzna în palat şi prădau tot ce găseau. Unii au profanat Palatul, intrând călare pe măgari, în timp ce alţii scotoceau în căutarea comorilor imperiale şi n-a trecut mult până ce una dintre aripile Palatului a fost cuprinsă de flăcări. În curând, reşedinţele imperiale răspândite în toată Capitala au cunoscut aceeaşi soartă. Din pricina jafului şi stricăciunilor care domneau pe străzile Capitalei, unii dintre locuitori şi-au abandonat locuinţele şi s-au retras pe colinele din împrejurimi. La toate răscrucile, cete de oameni îşi amestecau glasurile, prinşi într-un vălmăşag de nedescris.

Între timp, alaiul imperial înaintase toată ziua de-a lungul câmpiei nesfârşite. Prezenţa femeilor făcea înaintarea

dificilă. Câmpurile, pârjolite de seceta verii, se întindeau cât vedeai cu ochii în valuri line. Orizontul era presărat doar cu tumuli imperiali din epoca Han. Spre miezul nopţii, cortegiul a ajuns la Oraşul de Aur. Deşi mergeau de la răsăritul soarelui, nu ajunseseră la prea mare depărtare de Capitală. Crezând că este avangarda lui An Lushan, subprefectul fugise şi toţi locuitorii, fără excepţie, îşi părăsiseră casele. Când s-a făcut inspecţia suitei imperiale, s-a constatat lipsa lui Yuan Siyi, un intendent al apartamentelor interioare, dar nimeni nu a anunţat-o. Staţia de poştă din Oraşul de Aur, fără lumină, era cufundată în întuneric. Toţi s-au întins pe jos, amestecaţi, indiferent de rang, pentru a se odihni puţin. În zori, Wang Sili, un general secund al lui An Lushan care dezertase, li s-a alăturat. Acesta le-a spus că Ge Shuhan fusese prins. Împăratul l-a numit îndată pe Wang Sili comisar imperial al comandamentelor din Long şi Hexi şi i-a transmis să se alăture garnizoanei, să-şi adune trupele răspândite şi să aştepte ocazia de a pleca în ofensivă spre răsărit.

A doua zi, ploaia a încetat, dar pe câmpia golaşă, fără nici un copac, plutea o căldură insuportabilă. Ca şi în ziua dinainte, alaiul abia a înaintat pe câmpie, suferind de foame, de sete şi de căldură. Pe la mijloc, drumul acesta se despărţea în două. O direcţie ducea către Gansu şi alta către Sichuan. Puţin după ce au trecut de răscruce, au început să apară semne de îngrijorare în privinţa gărzii imperiale condusă de Chen Xuanli. Soldaţii ieşeau din rând şi mergeau care încotro luând din provizii. Spre apus, au ajuns la staţia de la Mawei. Şi aici subprefectul fugise, iar locuitorii dispăruseră fără urmă. Sleiţi de oboseală şi de sete, soldaţii au început să devină violenţi. Şi soldaţii gărzii, dar şi comandantul lor, Chen Xuanli, ţipau la toată lumea fără să mai ţină seama de rang. Eunucul Li a venit, trimis de Chen

Xuanli, să ceară prinţului Heng executarea lui Yang Guozhong, principalul vinovat pentru dezastrul din imperiu. Razele soarelui la apus înroşeau faţa tânărului eunuc care stătea faţă în faţă cu moştenitorul tronului într-un colţ al curţii staţiei Mawei. Exact în acea clipă, un grup de soldaţi barbari i-au blocat calea lui Yang Guozhong, care voia să intre călare în curte. Aceştia erau emisari trimişi din Tibet în Capitală şi ajunseseră să se amestece cu alaiul imperial în mod întâmplător. Însoţiseră până aici alaiul şi veniseră la Yang Guozhong să se plângă de lipsa mâncării. Făceau mare zarvă şi cereau să se aducă hrană. Văzându-i, un subordonat al lui Chen Xuanli a strigat:

— Iată, Yang Guozhong unelteşte împreună cu barbarii!

Acest ţipăt i-a făcut pe soldaţii din curte să se ridice toţi deodată. O săgeată trasă de nu se ştie unde a nimerit în şaua prim-ministrului, apoi a căzut pe pământ. Într-o secundă, Yang Guozhong a descălecat şi a început să fugă către poarta din apus. Soldaţii s-au luat după el ca nişte lupi însetaţi de sânge, alergând cu săbiile scoase.

S-au întors cu capul lui Yang Guozhong înfipt în vârful unei suliţe şi l-au expus la poarta exterioară a staţiei. N-a scăpat nici fiul lui Yang Guozhong, nici Ni Siuan, vicepreşedintele Ministerului de Finanţe, nici doamna Han, nici oamenii lor. Toţi au fost trecuţi prin sabie.

Apoi a venit în curte preşedintele tribunalului cenzorilor, Wei Fangjin.

— De ce l-aţi ucis pe prim-ministru? a strigat el, dar în momentul următor a fost împresurat de un grup de soldaţi.

Când s-au împrăştiat, s-a văzut cadavrul lui Wei Fangjin prăbuşit pe pământ. La vestea acestui fapt, Wei Sou a venit în grabă, dar şi el a fost înconjurat de soldaţii răsculaţi. Sângele a ţâşnit din capul său şi s-a prăbuşit chiar înainte

să poată spune ceva. A scăpat totuşi cu viaţă datorită unui strigăt care a străpuns aerul:

— Nu-l ucideţi pe ministrul Wei!

Soldaţii îmbătaţi de pofta de sânge au atacat clădirea principală a staţiei.

Cum a aflat de revoltă, împăratul, care se afla în pavilionul staţiei, a ieşit pentru a încerca să-i liniştească pe soldaţi, dar nu a reuşit. Chen Xuanli a venit în faţă şi i s-a adresat.

— Yang Guozhong a fost deja pedepsit, dar adevărata cauză a revoltei lui An Lushan se află în aceste apartamente. Maiestate, trebuie să treceţi peste sentimente şi să faceţi voia Cerului, respectând legea!

Împăratul ştia foarte bine ce însemna „adevărata cauză a revoltei". În afară de Soţia Preţioasă, toţi membrii familiei Yang fuseseră ucişi de soldaţii cuprinşi de furia cea mai aprigă.

Împăratul a intrat în pavilion şi a rămas în picioare, nemişcat. Un secretar al prefecturii, Wei Sou, s-a îndreptat spre el.

— Maiestate, nu e altă cale de a domoli furia soldaţilor. E posibil ca primejdia să se abată şi asupra Maiestăţii Voastre. Hotărâţi-vă repede, vă implor!

— Dar Yang Guifei nici n-a ieşit vreodată din apartamentele interioare... Chiar dacă făcea partea din familia lui Yang Guozhong, n-a avut nici o legătură cu el, a bolborosit împăratul.

Apoi s-a întors către Gao Lishi, care stătea în picioare lângă el. Oare ce gândea eunucul în acele clipe? Chipul său devastat de vârstă nu trăda nimic, ca de obicei.

Dar apoi şi-a ridicat capul şi a vorbit cu o voce ciudată, pe care nu i-o cunoştea nimeni: nu se putea spune dacă îi venea să râdă sau să plângă, dar spusese sale, ca o melodie, erau limpezi şi curgătoare.

— Alteţa Sa, Soţia Preţioasă n-a comis nici o crimă. Cine-ar putea s-o considere criminală? Totuşi, ofiţerii şi soldaţii gărzii imperiale l-au ucis deja pe prim-ministrul Yang. Dacă o ţineţi în continuare lângă Maiestatea Voastră pe Yang Guifei, vă puneţi în pericol. Vă rog să vă gândiţi bine. Cel mai important este să liniştim garda imperială. Pacea în interiorul armatei este esenţială pentru pacea imperiului.

Pentru prima dată după multă vreme, Gao Lishi era iar consilierul devotat al împăratului. Până acum îşi păstrase sângele rece pentru a se proteja pe sine; de-a lungul anilor, interesele lui fuseseră uneori identice cu ale imperiului, alteori contrare. Eunucul îşi recăpăta stăpânirea de sine. Fidelitatea faţă de împărat nu-l putea face să nesocotească cererea lui Chen Xuanli, care stătea acum în faţa lui ca deţinător de temut al puterii.

— Fă asta cu propriile mâini, cu faţa la altarul budist, fără a folosi sabia, a zis împăratul după câteva clipe.

Soţia Preţioasă aştepta în camera întunecată, aşezată pe un jilţ pe care-l trăsese lângă fereastră.

— Alteţă, au venit ultimele clipe!

La aceste vorbe ale eunucului, ea s-a schimbat la faţă şi a zis:

— Da, am aflat că toţi membrii familiei Yang au fost ucişi la ordinul lui Chen Xuanli. El este un războinic de o cinste netăgăduită şi ştiu mai bine decât oricine că nu s-a înşelat niciodată când l-a sfătuit pe Maiestatea Sa.

— Alteţa Voastră nu-şi poate reproşa nici o crimă, a zis Gao Lishi.

— Prim-ministrul Yang a afundat imperiul în haos; asta s-a întâmplat din pricina prezenţei mele la Palat. Cum poţi afirma că eu, soţia împăratului, n-am comis nici o crimă?

Yang Guifei s-a ridicat de pe jilţ. În acel moment nu mai simţea decât dragoste pentru suveran. Gao Lishi a ieşit în

grădina interioară unde se afla un mic altar budist. Ţinea în mâini o pânză cu care urma s-o sugrume pe Yang Guifei. În picioare, în faţa altarului, Gao Lishi şi-a îndreptat privirea spre cerul care începea să se întunece şi a aşteptat ca Yang Guifei să se apropie de el. S-a dus apoi în spatele ei şi si-a îndeplinit sarcina cu un calm desăvârşit. A strâns bucata de pânză de mai multe ori, din toate puterile, astfel încât corpul acestei femei de o solemnitate misterioasă, care se lăsa cu toată greutatea în braţele lui, să nu mai poată reveni la viaţă. Astfel, din cauza rebeliunii lui An Lushan, Yang Guifei şi-a sfârşit viaţa la treizeci şi opt de ani, ca o martiră a imperiului, fără a deveni vreodată asemeni prinţesei Taiping, doamnei Wei sau împărătesei Wu.

Gao Lishi a pus cadavrul într-un palanchin şi l-a adus în curtea staţiei de pază. Chen Xuanli s-a apropiat să verifice.

— Perfect! a spus el.

Apoi şi-a scos coiful, şi-a desfăcut armura şi a aşteptat să fie judecat pentru această crimă. Dar împăratul nu l-a pedepsit, doar i-a ordonat să-şi disciplineze soldaţii. Aceştia, mulţumiţi, au părăsit curtea unul câte unul. Gao Lishi s-a dus s-o îngroape cu mâna sa pe Yang Guifei într-un colţ al câmpiei, la baza unui talus de pe drumul care ducea spre ţinutul Shu, aproape de Mawei.

Doamna de Guo şi fiul ei Peihui, ca şi soţia lui Yang Guozhong, Peirou, şi fiul ei Xi ajunseseră deja la Chencang cu suita lor, dar, cum a aflat de executarea prim-ministrului, subprefectul şi-a trimis oamenii după ei. Doamna de Guo s-a ascuns într-un crâng de bambus pentru a le da ocazia însoţitorilor săi să se sinucidă. Voia să se sinucidă şi ea la urmă, dar nu a reuşit. A fost prinsă şi aruncată în temniţă. Atunci a întrebat gâfâind:

— Sunteţi soldaţi ai împăratului sau rebeli?

— Şi una, şi alta, au răspuns ei.

A murit sugrumată. Visul cel frumos luase sfârşit.

La jumătatea drumului spre ținutul Shu, împăratul s-a despărțit de prințul moștenitor și de soldații care-i însoțeau. I-a poruncit prințului să-și întrerupă călătoria și să se întoarcă să liniștească poporul, iar el a traversat defileurile abrupte pe poduri suspendate și a ajuns la Pavilionul Sabiei, pentru a face apoi drumul până la Jinticheng, actualul Chengdu, în mai mult de o lună.

În timpul anului petrecut de împărat în ținutul Shu, Cerul s-a arătat din nou binevoitor cu dinastia Tang. Veștile bune tot veneau în Palatul său din exil. Încoronarea prințului moștenitor Heng la Lingwu, victoriile generalului Guo Ziyi, ajutorul dat de triburile uigure, moartea violentă a lui An Lushan și, în sfârșit, redobândirea capitalelor Chang'an și Luoyang.

În cea de-a unsprezecea lună a celui de-al doilea an al Erei Zhide (757), împăratul s-a întors în Capitală. Bai Juyi descrie astfel întoarcerea împăratului la stația de la Mawei, unde odihnea Soția Prețioasă.

„Cerul se înmoaie, soarele se întoarce și, revenind în sfârșit,
Împăratul ajunge la locul trist,
Rămâne împietrit, înfricoșat să plece mai departe.
La baza talusului din Mawei, în nisip
Nu mai găsește locul, acum gol, unde odihnea Frumoasa cu chipul de jad.
Prințul și însoțitorii săi s-au întrebat din priviri, și toți au vărsat lacrimi amare.
Apoi s-au lăsat duși de caii lor spre est, în Capitală.
La întoarcere, iazuri și grădini, totul e ca înainte
Sublimul Lac și nuferii lui, Palatul Zilelor Nesfârșite cu sălciile sale.
Chipul ei era asemeni nuferilor, sălciile amintesc de genele ei."

Întors în Capitală, împăratul a trimis un emisar pentru a face riturile pentru sufletul lui Yang Guifei și a vrut să organizeze noi ceremonii funerare, dar a trebuit să renunțe, din cauza opoziției celor de la Curte. O altă sursă spune că a trimis în secret un eunuc pentru a muta rămășițele pământești ale lui Yang Guifei. Cadavrul și îmbrăcămintea se povestește că dispăruseră și nu mai rămăsese decât săculețul de brocart pus pe pieptul ei. Oricum ar fi fost, este sigur că nuferii Lacului Sublim îi aminteau împăratului de chipul favoritei sale, iar sălciile Palatului Zilelor Nesfârșite îi aminteau de genele ei.

Posterității i-a rămas și o poveste legată de doamna Floare de Prun. După întoarcerea în Capitală, împăratul a avut în vis o întâlnire cu concubina Floare de Prun în care aceasta îi povestea nefericirea ei. După indicațiile din vis, a pus să se sape la rădăcina unui prun din livada de la Lacul Sublim și acolo a fost găsit cadavrul ei. Trupul avea o urmă de lovitură de sabie, era înfășurat într-un șal de brocart și zăcea la trei picioare sub pământ. Asta spune legenda care o prezintă pe doamna Floare de Prun ca pe o femeie cu un destin tragic, victima geloziei lui Yang Guifei.

La Luoyang, An Lushan a fost atins de orbire. S-a molipsit de dalac și aiura deseori. Trăia retras în palatul său și nici măcar vasalii cei mai apropiați nu-l vedeau. Una dintre favoritele sale, doamna Duan, i-a născut un copil pe care a vrut să-l facă prinț moștenitor în locul lui Qingxu. Astfel, An Lushan și-a atras ura fiului său mai mare și a murit de fapt de mâinile lui, la nici un an de când înființase imperiul Dayan. Iată cum descriu *Noile scrieri ale imperiului Tang* ultimele clipe ale lui An Lushan: „În acea noapte, Yan Zhuang și Qingxu s-au înfruntat în spatele porților. Fiul a intrat sub pat și a spintecat abdomenul lui An Lushan cu sabia. Încercând să apuce în van sabia pusă lângă perna sa,

Lushan s-a agăţat de stâlpii patului – «Răsculaţii au intrat în casa mea!» a strigat înainte de a-şi da sufletul, cu pântecul deschis. Avea peste cincizeci de ani".

Oglinda cuprinzătoare de sprijin a guvernului consemnează că din vintrele sale s-a scurs mult sânge. Oricum s-au petrecut lucrurile, An Lushan, barbarul răzvrătit care încercase să distrugă imperiul Tang, a cunoscut astfel un sfârşit grabnic.

Găsim în *Noile scrieri ale imperiului Tang* şi descrierea ultimilor ani ai lui Gao Lishi. Întors în Capitală odată cu împăratul, a fost exilat la Wuzhou în primul an al Erei Începutului (760). A fost apoi reabilitat şi a murit pe drumul de întoarcere în Capitală, în timpul domniei împăratului Suzong (prinţul Heng de altădată), care-l considera un frate mai mare. Eunucul Gao Lishi a murit cu doi ani înaintea împăratului Xuanzong, care şi-a dat sufletul la şaptezeci şi opt de ani. Alte surse spun că atât împăratul Xuanzong, cât şi Suzong, urmaşul lui, erau deja morţi când Gao Lishi a revenit din exil, în timpul următorului suveran al dinastiei.

Dar nimeni nu ştie care dintre versiuni este cea adevărată.

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

Yasushi Inoue (1907–1991) s-a născut la Asahikawa, în Hokkaido. A absolvit în 1936 Universitatea Imperială din Kyoto (estetică și filozofie), cu o teză despre Paul Valery. Până la sfârșitul războiului a publicat mai mult poezie, deși a obținut și un premiu pentru roman (Premiul Chiba Takeo, în 1936). S-a impus însă ca prozator abia la vârsta de 42 de ani, cu nuvelele *Lupta de tauri* (*Tōgyu*) și *Pușca de vânătoare* (*Ryōju*), pentru cea dintâi primind, în anul 1949, Premiul Akutagawa. Vasta sa operă cuprinde peste 40 de romane, peste 80 de nuvele, un mare număr de proze scurte, mai multe volume de poezii, zece volume de eseuri și însemnări, jurnale de călătorie, volume de estetică și critică literară, scrieri diverse. Pasionat de istoria Japoniei și a Asiei (în special a Chinei), a călătorit mult în tot acest spațiu, iar viziunea lui Inoue asupra evenimentelor trecute se reflectă în majoritatea operelor sale, un excelent exemplu pentru modul în care cultura japoneză percepe timpul. Douăzeci și opt dintre prozele sale au fost ecranizate (printre regizori: Kumai Kei și Inagaki Hiroshi), iar cinci au stat la baza unor seriale de televiziune. În 1964 a fost ales membru al Nihon Geijutsuin (Academia Japoneză de Arte), iar în 1976 a primit Bunka kunshō (Ordinul „Meritul Cultural“). A mai primit Marele Premiu pentru Literatură al Japoniei (în 1982), Premiul Asahi (în 1985, pentru întreaga activitate literară), iar în 1986 a devenit Doctor Honoris Causa al Universității din Beijing. Din opera sa au fost traduse și publicate până acum în limba română nuvelele *Pușca de vânătoare* (Humanitas Fiction, 2013, 2017) și *Dragostea, și moartea, și valurile* (*Shi to koi to nami to*; Humanitas, 2008), romanele *Lupul albastru* (*Aoki ookami*; Humanitas, 1999), *Maestrul de ceai (Honkakubo ibun*; Humanitas Fiction, 2014), *Nobila doamnă din Yodo* (*Yodo-dono nikki*; Humanitas Fiction, 2016), *Favorita* (*Yokihi den*; Humanitas Fiction, 2017), precum și volumul de povestiri *Cupa de cleștar* (Humanitas Fiction, 2010).

Povestea de dragoste dintre împăratul Xuanzong și Yang Guifei este tot atât de cunoscută în Asia pe cât este cea dintre Tristan și Isolda în Occident. De-a lungul vremii, iubirea împăratului pentru Soția Prețioasă, favorita sa între cele trei mii de femei din gineceul imperial, a inspirat, în China și în Japonia, nenumărate poeme, romane, piese de teatru, filme și montări de operă.

Roman istoric, *Favorita* suprinde cei 16 ani petrecuți de împăratul Xuanzong din dinastia Tang alături de Yang Guifei, una dintre cele patru frumuseți clasice ale Chinei. Iubirea lor, agitată și plină de senzualitate, este proiectată pe fundalul vieții trepidante de la Curte, mereu tulburată de intrigi și uneltiri, de miniștri însetați de sânge, generali ambițioși, eunuci vicleni și splendide concubine. Yasushi Inoue transformă, cu infinită grijă pentru veridicitate și detaliu, personaje istorice în ființe vii, dominate de pasiuni și spaime: tânăra temătoare nou-sosită la Curte devine și ea una dintre femeile dominatoare și tiranice care apar deseori în istoria chineză și pune stăpânire atât pe inima, cât și pe voința împăratului, sperând să se sustragă destinului tragic al tuturor soțiilor împăratului.

„Patosul omenesc și suferința, singurătatea și izolarea, ...lismul oriental și conceptele budiste ... destinare alcătuiesc firul ... țesătura scrierilor lui Y...

Leon Picon

ISBN 978-606-779-239-3
9 786067 792393

Ilustrația coperței:
Qian Xuan, *Yang Guifei urcând în șa* (detaliu)